

NAPUDNO ITI PAMMATI

REPERENSIA TI EBANGHELIO

NAPUDNO ITI PAMMATI

REPERENSIA TI EBANGHELIO

Impablaak ti
Ti Simbaan ni Jesucristo dagiti Santo iti Ud-udina nga Aldaw
Salt Lake City, Utah

Akkub: *Light and Truth*, ni Simon Dewey
© ni Simon Dewey

© 2001, 2013 ti Intellectual Reserve, Inc.
Nailatang amin a karbengan
Narebisar Hulio 2004
Naimaldit iti Estados Unidos ti America

Pannakaanamongna iti Ingles: 7/04
Pannakaanamongna a maipatarus: 7/04
Pannakaipatarus ti *True to the Faith: A Gospel Reference*
Ilokano
36863 864

MENSAHE MANIPUD ITI UMUNA A PANGULUEN

Naisangrat daytoy a libro a kas maysa a kadkaduam iti panagadalmo kadagiti nasantuan a kasuratan ken dagiti pannursuro dagiti propeta iti ud-udina nga aldaw. Allukoyendaka nga agibasar iti daytoy bayat ti panagadal ken panangyaplikarmo kadagiti pagbatayan ti ebanghelio. Usarem daytoy kas maysa a pagadawan no agisaganaka kadagiti bitla, mangisuro kadagiti klase, ken agsungbat kadagiti saludsod maipanggep iti Simbaan.

Bayat ti panangsursurom kadagiti kinapudno ti ebanghelio, dumur-askanto iti pannakaawatmo maipapan iti agnanayon a plano ti Nailangitan nga Ama. Babaen iti daytoy a pannakaawat kas maysa a pundasion para iti biagmo, kabaelamto ti agaramid kadagiti masirib a pangngeddeng, agbiag a maitunos iti pagayatan ti Dios, ken makasarakkanto iti rag-o iti panagbiag. Pumigpigsanto ti pammaneknekmo. Agtalinaedkanto a napudno iti pammati.

Naipangpangruna a maseknankami kadagiti agtutubo, babbalasang ken babbaro, ken kabarbaro a napasurot. Ikarimi kenka a babaen ti kanayon a bukod a panagkararag ken panagadal kadagiti nasantuan a kasuratan ken doktrina ti ebanghelio nakasaganakanto a mangsarked kadagiti dakes nga impluwensia a mangallilaw kenka ken mangdangran kenka.

Sapay ta papigsaennaka daytoy a libro kadagiti panagkagumaanmo nga umasideg iti Mangisalaman ken mangsurot iti pagwadanna.

Ti Umuna a Panguluen

DAGITI TOPIKO ITI EBANGHELIO

NAURNOS ITI NAPAGSASAGANAD NGA ALPABETO

Aaronic Priesthood

Bayat ti panangipatarus ni Propeta Joseph Smith iti Libro ni Mormon, nasarakanna ti pannakadakamat maipapan iti panagbuniag para iti pannakaugas dagiti basol. Idi Mayo 15, 1829, napanda iti para suratna a ni Oliver Cowdery iti kakaywan tapno agsaludsodda iti Apo maipanggep iti panagbuniag. Kabayatan ti panagkararagda, “bimmaba ti mensahero manipud iti langit iti naraniag nga ulep.” Ni Juan Bautista daytoy a mensahero, ti propeta a nangbuniag ken ni Jesus kadagiti immununa a siglo. Ni Juan Bautista, a maysa itan a nagungar a tao, ket impatayna dagiti dakulapna kada Joseph ken Oliver ket intalekna iti tunggal maysa kadakuada ti Aaronic Priesthood, a napanaw idin iti daga kabayatan ti Nakaro nga Ikakalilis iti Kinapudno. Babaen iti daytoy a turay, kinabaelan da Joseph ken Oliver ti nagbinnuniag iti tunggal maysa. Kitaen iti Joseph Smith—Pakasaritaan 1:68–72.)

Iti Simbaan iti agdama, mabalin dagiti maikari a lallaki a miembro ti umawat iti Aaronic Priesthood mangrugi iti tawen a 12. Umawatda iti adu a gundaway a makiraman kadagiti sagrado nga ordinansa iti priesthood ken mangted iti serbisio. Bayat ti panangipatungpalda a sikakari kadagiti pagrebbenganda, agtignayda iti nagan ti Apo a mangtunglong kadagiti dadduma nga umawat kadagiti bendision ti ebanghelio.

Dagiti takem ti Aaronic Priesthood ket bishop, priest, teacher, ken deacon. Babaen ti pammalubos ti mangimatmaton a dadaulo ti priesthood (gagangay a ti bishop wenna branch president), ibunong dagiti deacon ti sakramento. Tulonganda ti bishop wenna branch president a mangaywan kadagiti miembro ti Simbaan babaen ti panangted iti serbisio ken panangtunglong kadagiti pakaseknan a temporal a kas iti panangummong kadagiti daton iti panagayuno. Mabalin nga aramiden dagiti teacher ti amin a pagrebbengan dagiti deacon, ken umawatda

Abuso

pay iti dadduma pay a gundaway a makapagserbi. Isaganada ti tinapay ken danum iti sakramento ken agserbida a kas home teacher. Mabalín nga aramiden dagiti priest ti amin a pagrebbe- ngan dagiti deacon ken teacher. Babaen iti pammalubos ti mangimatmaton a dadaulo ti priesthood, mabalinda pay ti mangbendision iti sakramento, mangbuniag, ken mangorden iti dadduma kadagiti takem ti priest, teacher, ken deacon.

Ti Aaronic Priesthood ket “mainayon iti nangatngato, wenno Melchizedek Priesthood” (DkK 107:14). Masansan a maawagan daytoy iti pangisagana a priesthood. Bayat panagserbi ti maysa nga addaan iti priesthood iti Aaronic Priesthood, agsagana isuna nga umawat iti Melchizedek Priesthood, uma- wat kadagiti bendision ti templo, agserbi iti full-time a mision, agbalin a managayat nga asawa ken ama, ken agtultuloy iti pa- nagserbi iti Apo agingga iti tungpal biag.

Kitaen met iti Melchizedek Priesthood; Priesthood

Abuso

Ti abuso ket panangtrato kadagiti dadduma wenno iti bagi iti wagas a makaigapu iti pannakaranggas wenno pannakapa- sakit. Daytoy ti mangdangran iti panunot ken ti espiritu ken masansan a mangranggas pay iti bagi. Mabalín a mangparnuay daytoy iti pannakatikaw, panagduadua, saan a panagtalek, ken panagbuteng. Panaglabsing daytoy kadagiti linteg ti kagimo- ngan ken naan-anay a panangsuppiat daytoy kadagiti pannur- suro ti Mangisalikan. Supringen ti Apo ti abusado nga ugali iti ania man a kita—mainaig iti bagi, seks, sao, wenno rikna. Ti abusado nga ugali ket mabalín nga agbanag iti panagdisiplina ti Simbaan.

Balakad para iti Managabuso

No nagbalinka nga abusado iti ania man a relasion, nasken nga agbabawika iti basolmo. Agpakaasika iti Apo a pakawanen- naka. Agdawatka iti pammakawan kadagiti dinangram. Ka- saom ti bishopmo wenno ti branch presidentmo tapno

matulongannaka babaen iti proseso ti panagbabawi ken, no kasapulan, tulongannaka nga umawat iti mainayon a balakad wenno dadduma pay a tulong.

No ti managpungtot a riknam ti nangrubrob iti abusado nga ugalm, sursuruem ti mangtimbeng iti riknam. Umasidegka iti Apo a sikakararag ket dawatem Kenkuana a tulongannaka. Babaen iti agnanayon a pannirigan, makitamto a dumani kanayon nga umawan ti pungtotmo kas sungbat kadagiti banag a saan unay a napateg.

No nagbasolka iti seksual a panagabusu, ikagumaanam a disiplinien ti panunotmo. Laglagipem nga addaan dagiti panunotmo iti nabileg nga epekto iti biagmo—“kas iti pampanunoten ti [tao] iti unegna, isu kasta met” (Dagiti Proverbio 23:7). Liklikam ti pornograpia ken ti ania man a banag a makaparugso iti imoral a tarigagay iti seks. Agkararagka para iti kabalalam a “taraonan koma ti saguday ti pampanunotmo nga awan ressatna” (DkK 121:45).

Tulong para kadagiti Biktima ti Panagabusu

No maysaka a biktima ti panagabusu, agkiddawka a dagus iti tulong. Kasaom ti priesthood leadermo, gagangay a ti bishop wenno branch presidentmo ngem no dadduma ti maysa a miembro ti panguluen ti stake wenno distrito. Matulongannaka a mangammo no ania ti aramidem.

Mangnamnamaka a saan a sika ti mapabasol gapu iti makadangran nga ugali dagiti dadduma. Saan a kasapulan a mariknam a nagbasolka. No nagbalinka a maysa a biktima ti pannakarames wenno dadduma pay a seksual a panagabusu, inabusonaka man ti maysa nga am-ammom, ti maysa a gangannaet, wenno uray pay ti maysa a miembro ti pamiliam, saanka a nakabasol iti seksual a basol. Ammom nga inosenteka ken ay-ayatennaka ti Nailangitan nga Amam.

Agkararagka para iti talna a sumangbay laeng babaen ken ni Jesucristo ken ti Pannubbotna (kitaen iti Juan 14:27; 16:33). Napasaranen ti Mangisalakan ti amin a saem ken rigatmo, uray pay dagiti gapuanan dagiti dadduma, ken ammona no kasano

Agnanayon a Biag

a matulongannaka (kitaen iti Alma 7:11–12). Imbes nga agkali-kagumka a bumales, agtalinaedka ketdi kadagiti banag a makontrolmo, kas koma iti bukodmo a pannirigan iti biag. Agkararagka para iti pigsa a mangpakawan kadagiti nangdangran kenka.

Ituloymo ti agkiddaw iti tulong manipud iti priesthood leadermo tapno matarabaynaka iti unos ti proseso ti panangpaimbag iti riknam. Babaen kadagiti bendision ti ebanghelio, mabalinmo a lapdan ti pannakaulit ti panagabusos ken mawayayaan iti napasaram a panagsagaba.

Dagiti mainayon a reperensia: Mateo 18:1–6; DkK 121:34–46

Kitaen met iti Pannakapakawan; Panagbabawi

Agnanayon a Biag

Impakdaar ti Apo, “Daytoy ti aramidko ken gloriak—mangipatungpal iti saan nga ipapatay ken agnanayon a biag ti tao” (Moises 1:39). Ti imortalidad ket panagbiag nga agnanayon kas nagungar a tao. Babaen ti Pannubbot ni Jesucristo, awatento ti tunggal maysa daytoy a sagut. Ti agnanayon a biag, wenna pannakaitan-ok, ket mangtawid iti lugar iti kangatuan a tukad ti celestial a pagarian, a pagindegantayonto iti sidong ti Dios ken agtultuloytayo kas sangapamiliaan (kitaen iti DkK 131:1–4). Kas iti imortalidad, maaramid a posible daytoy a sagut babaen ti Pannubbot ni Jesucristo. Nupay kasta, agkasapulan daytoy iti “panagtungpal kadagiti paglintegan ken ordinansa ti Ebanghelio” (Pagannurotan ti Pammati 1:3).

Panagtalinaed iti Dalan nga Agturong iti Biag nga Agnanayon

Idi nabuniaganka ken immawat iti sagut ti Espiritu Santo, simrekka iti dalan nga agturong iti agnanayon a biag. Insuro ni propeta Nephi:

“Ti ruangan a rumbeng a serkanyo isu ti panagbabawi ken pannakabuniag babaen ti danum; ket kalpasanna umayto ti pannakapakawan dagiti basolyo babaen ti apuy ken ti Espiritu Santo.

“Ket addakayon iti daytoy naillet ken akikid a dalan nga agturong iti agnanayon a biag; wen, nakastrekkayon iti ruangan; naaramidyon dagiti bilin ti Ama ken ti Anak; ket inawatyon ti Espiritu Santo, a mangsaksi iti Ama ken iti Anak; iti pannakatungpal ti kari nga inaramidna, a rumbeng nga awatenyo no sumrekkayo iti dayta a dalan” (2 Nephi 31:17–18).

Inyunay-unay ni Nephi a kalpasan ti pannakastrektayo iti daytoy “naillet ken akikid a dalan,” nasken nga agibturtayo agingga iti panungpalan a sipapammati:

“Kalpasan ti pannakastrekyo ditoy naillet ken akikid a dalan, saludsodek no nalpasen ti amin? Adtoy, kunak kadakayo, Saan; gapu ta saankayo pay a nakaadayo malaksid no babaen ti balikas ni Cristo nga addaan iti natibker a pammati kenkuana, ken naan-anay a panagtalek kenkuana a kas mannakabalin a mangisalakan.

“Gapuna masapul nga agtultuloykayo a sitatalingenngen ken ni Cristo, nga addaan iti naan-anay a kinalawag ti namnama, ken ayat iti Dios ken iti amin a tao. Gapuna, no agtultuloykayo, nga agpennek iti balikas ni Cristo, ken agibtur agingga iti panungpalan, adtoy, kuna ti Ama: Maaddaankayto iti biag nga agnanayon” (2 Nephi 31: 19–20).

Ita ta nabuniagan ken nakumpirmaankan, ti kaaduan a panagdur-asmo nga agturong ti agnanayon a biag ket agpannurray iti panangawatmo kadagiti ordinansa ti pannakaisalakan: para kadagiti lallaki, ordinasion iti Melchizedek Priesthood; para kadagiti lallaki ken babbai, ti endowment iti templo ken pannakailantip iti kallaysa. No awatem dagitoy nga ordinansa ken tungpalem dagiti katulagan a karagpin dagitoy, isaganam ti bagim nga agtawid iti kangatuan a tukad ti celestial a gloria.

Sidadaan a Magun-odmo

No utobem ti panagdur-asmo iti “naillet ken akikid a dalan,” manamnama a sidadaan a magun-odmo ti agnanayon. Kayat ti Apo nga agsublika Kenkuana, ken iti kaano man santo nga agkasapulan iti ania man a banag kenka a saanmo a kabaelan nga ipatungpal. Naisangrat ti amin a bilinna a

Alkohol

mangitandudo ti pagragsakam. No aramatem ti pammatim ken agserbika Kenkuana iti amin a kabaalam, mangted kenka iti pigsa ken magipaay iti maysa a wagas a pangaramidam iti ania man a banag nga ibilinna kenka (kitaen iti 1 Nephi 3:7). Laglagipem a no itedmo ti kadakkelan a panagkagumaam ket agbabawika kadagiti basbasolmo, ti Pannnubbot ni Jesucristo ti mangbayadto para iti pagkapsutam ken para kadagiti basbasol, pannakadangran, ken sasaem a mapasaram iti daytoy a biag: “Ammotayo a maisalakantayo babaen ti parabur, kalpasan ti amin nga aramidtayo” (2 Nephi 25:23).

Dagiti mainayon a reperensia: Juan 3:16; 17:3; 2 Nephi 9:39; Moroni 7:41; DkK 14:7; 50:5

Kitaen met iti Pannubbot ni Jesucristo; Parabur; Dagiti Pagarian ti Gloria

Alkohol (*Kitaen iti Word of Wisdom*)

Apagkapullo

Maysa kadagiti bendision ti kinamiembro iti Ti Simbaan ni Jesucristo dagiti Santo iti Ud-udina nga Aldaw ket ti pribilehio ti panagbayad iti apagkapullo. Babaen ti panagtungpal iti linteg ti apagkapullo, makiramanka iti panangbangon iti pagarian ti Dios iti daga.

Pannakailawlawag ken Panggep ti Apagkapullo

Iti panagbayad iti naan-anay nga apagkapullo, mangtedka iti maysa nga apagkapullo ti nasapulam iti Apo babaen ti Simbaanna. Itedmo ti apagkapullom iti maysa a miembro ti bishoprियो wenna panguluen ti branchyo.

Direkta nga ipatulod dagiti lokal a dadaulo dagiti pundo ti apagkapullo kadagiti kuarterel ti Simbaan, a pangikeddangan ti maysa a konseho kadagiti naipangruna a wagas a pakausaran dagiti sagrado a pundo. Buklen daytoy a konseho ti Umuna a Panguluen, ti Korum dagiti Sangapulo-ket-dua nga Apostol, ken ti Presiding Bishopric. Iti panagtignayda a mayannurot iti

paltiing, agaramidda kadagiti pangngeddeng bayat ti panangituron kadakuada ti Apo. (Kitaen iti DkK 120:1.)

Kanayon a mausar dagiti pundo ti apagkapullo para kadagiti panggep ti Apo—a mangbangon ken mangpatalinaed kadagiti templo ken balay a pagmimiting, mangtulong kadagiti aramid ti misionario, ken mangipatungpal iti aramid ti Simbaan iti intero a lubong.

Dagiti Bendision ti Panagbayad iti Naan-anay nga Apagkapullo

Agkasapulan ti linteg ti apagkapullo iti sakripisio, ngem ti panagtungpalmo iti linteg ti mangisangbay kadagiti bendision nga ad-adu pay nga amang ngem iti ania man a banag nga insukom. Insuro ni nepeta Malakias:

“Yegyo ti amin nga apagkapullo iti kamalig, tapno adda koma taraon iti balayko, ket padasendak ita iti daytoy, kuna ni Jehova dagiti buybuyot, no siak diakto luktan kadakayo dagiti tawtaw ti langit, ket ibuyatkonto kadakayo ti bendision nga awanto ti lugar a makalaon nga umawat” (Malakias 3:10).

Umay dagitoy a bendision iti amin nga agbayad iti naan-anay a sangapulo a porsiento ti matgedanda, uray no bassit unay a gatad dayta a kadagupanna. No tungpalem daytoy a linteg, bendisionannakanto ti Apo nga agpada a naespirituan ken naindagaan.

Panagkumit nga Agbayad iti Apagkapullo

No saanmo pay a naipasdek ti pagtuladan ti agtultuloy a panagbayad iti apagkapullo, mabalina a marigatanka a mamati a kabaalam nga isuko ti maysa nga apagkapullo ti natgedam. Ngem masursuro dagiti agbaybayad iti napudno nga apagkapullo a saanda a kabaalam ti *saan* nga agbayad iti apagkapullo. Iti pudno unay ken nakaskasdaaw a wagas, maluktan dagiti tawtaw ti langit ket maibukbok dagiti bendision kadakuada.

Laglagipen a ti panagbayad iti apagkapullo ket saan unay a pakaseknan iti kuarta no di ket pakaseknan iti pammati. Panagtalek iti Apo. Intedna ti bilin para iti pagimbagantayo, ket inaramidna ti maibuyog a kari. Agkalikagum a maaddaan iti

pigsa iti pammati ni Nephi, a nagkuna “Napudnotayo koma nga agtungpal kadagiti bilin ti Apo; ta adtoy makitayo a natururay ti Apo ngem iti amin ditoy daga” (1 Nephi 4:1).

Kitaen met iti Panagayuno ken dagiti Daton iti Panagayuno

Apostol (*Kitaen iti Panangimaton iti Simbaan; Dagiti Propeta*)

Aramid iti Family History ken Genealogy

Idi maika-3 ti Abril 1836, immay ni propeta Elias kada Joseph Smith ken Oliver Cowdery iti Templo ti Kirtland. Intalekna kadakuada ti pangilantip a bileg ti priesthood, a namagbalin a mailantip dagiti familia iti amin a kaputotan. Iti panangitalekna iti daytoy a bileg, impatungpalna ti pammadto nga isu ket ibaonto ti Apo nga “isublinanto ti puso dagiti amma kadagiti annak, ken ti puso dagiti annak kadagiti am-mada” (kitaen iti DkK 110:14–16; kitaen met iti Malakias 4:5–6).

Babaen ti aramid iti family history, mabalinmo ti makiraman iti panagtultuloy a pannakaipatungpal daytoy a pammadto. Masursurom ti maipapan kadagiti kapuonam ken mapadakkello ti ayatmo kadakuada. Maparegtaka babaen kadagiti estoriada maipapan iti kinatured ken pammati. Mabalino nga ipasa dayta a tawid kadagiti annakmo.

Dagitoy ti manayon a pagimbagan a naggapu iti aramid iti family history, ngem saanda a kangrunaan a gapu para iti dakkel a panagkagumaan ti Simbaan a mangummong kadagiti rekord dagiti kapuon. Amin nga aramid ti Simbaan iti family history ket maiturong iti panagkasapulan a mangbukel iti “mamagtugmok a saanen nga agsina . . . iti nagbaetan dagiti amma ken dagiti annak” (DkK 128:18). Daytoy a mamagtugmok [welding link] ket buklen ti bileg ti priesthood, babaen dagiti sagrado nga ordinansa ti templo nga awatentayo a maipaayo kadagiti kapuonantayo.

Pannakasubbot dagiti Natay

Adu kadagiti annak ti Nailangitan nga Ama ti pimmusayen a saan a naaddaan iti gundaway nga umawat iti pakabuklan ti ebanghelio. Iti asi ken awan patinggana nga ayatna, nangisaganan ti Apo iti wagas a pakagun-odanda iti pamma-neknek maipapan iti ebanghelio ken pangawatanda kadagiti pangisalakan nga ordinansa ti priesthood.

Iti lubong ti espiritu, ti ebanghelio ket “maikasaba kadagiti natay[en] a sibabasol, a di nakaammo iti kinapudno, wenna nagsalungasing, a nangsupring kadagiti propeta. Naisuro dagitoy iti pammati iti Dios, panagbabawi iti basol, panangisaup a panagbuniag para iti pannakaugas ti basbasol, ti sagut ti Espiritu Santo babaen ti panangipatay kadagiti dakulap ken amin a sabsabali pay a pagbatayan ti ebanghelio a nasken a maamuanda tapno maikarida a maukom a maibatay kadagiti tao iti lasag, ngem agbiag a maibatay iti Dios iti espiritu” (Dkk 138:32–34).

Adu iti lubong ti espiritu ti umawat iti ebanghelio. Nupay kasta, saanda a maawat dagiti ordinansa ti priesthood para iti bagbagida gapu ta awananda kadagiti pisikal a bagi. Kadagiti nasantuan a templo, addaantayo iti pribilehio ti panangawat kadagiti ordinansa nga agpaay kadakuada. Iraman dagitoy nga ordinansa ti panagbuniag, kumpirmasion, ordinasion iti Melchizedek Priesthood (para kadagiti lallaki), ti endowment, ti pangilantip a kallaysa, ken ti pannakailantip dagiti annak kadagiti nagannak. Impalgak ti Apo daytoy nga aramid ken ni Propeta Joseph Smith, a mangisubli iti aramid a naipalgak idin kadagiti Kristiano kalpasan laeng ti Panangungar ni Jesucristo (kitaen iti 1 Taga Corinto 15:29).

Bayat ti yaawatmo kadagiti ordinansa ti priesthood a maipaay kadagiti pimmusayen, agbalinka a mangisalakan iti Bantay Zion para kadakuada (kitaen iti Abdias 1:21). Ti panagkagumaam ket maipada iti espiritu ti pangsubbot a sakripisio ti Mangisalakan—annongem ti maysa a pangisalakan nga aramid para kadagiti dadduma a saanda a kabaelan nga aramiden para iti bagbagida.

Dagiti Pagrebbengam iti Aramid iti Family History

Iti aramid iti family history, addaanka iti tallo a kangru-naan a pagrebbengan:

1. Awatem dagiti ordinansa iti templo para iti bagim ket tulongam dagiti miembro ti pamiliam nga umawatda met kadagitoy.
2. Maaddaan iti agdama a temple recommend ket dumaray iti templo a masansan no ipalubos dagiti kasa-saad.
3. Mangummong iti impormasion iti family history tapno makatulongka kadagiti kapuonam nga umawat kadagiti bendision ti templo.

Mabalinmo ti makiraman iti aramid iti templo ken family history, iti uray sumagmamano a sakup, sadino man ti pagnaedam ken ania man dagiti kasasaadmo. Idinto a nalabit a sanamo a kabaelan nga aramiden ti amin a banag, makaaramidka iti maysa a banag. Mabalin a makatulong kenka dagiti sumagad a kapanunotan a mangirugi:

- Isuratmo dagiti napapateg a detalye maipapan iti bukodmo a biag. Isuratmo ti petsa ti pannakayanakmo ken lugar a nakayanakam ken dagiti petsa ti panagbuniag ken kumpirmasionmo. Mangidulinka iti personal a journalmo a pagisuratam kadagiti bugas wenno highlights ti biagmo, agraman dagiti bukodmo a padas a mangpapigsanto iti pammati dagiti annakmo ken ti dadduma pay a masakbayan a kaputotan.
- Ammuem ti maipapan kadagiti kapuonam. Mangrugika babaen iti panangisuratmo iti impormasion manipud iti lagip ken manipud kadagiti magun-od a pagalaan iti pagtaengan. Isuratmo ti napateg nga impormasion a siuumno a malagipmo wenno masarakam maipapan kadagiti kakabsat, nagannak, uuliteg ken iikit, lelong ken lelang, ken lelong ken lelang iti tumeng.

Iti lugar a mabalin, manggun-od iti kopia dagiti serti-piko wenno dadduma pay a dokumento a mangiraman iti daytoy nga impormasion. Bayat ti panangum-mongmo iti ad-adu pay nga impormasion, mabalin a kayatmo ti agsukisok iti dadduma pay a lugar, kas kadagiti kasuratan iti publiko. Mabalin nga addaan ti lokal a ward wenno branch iti family history consultant a makatulong kenka. Mabalin a kayatmo pay a bisitaen ti official Web site ti Simbaan para iti family history, www.familysearch.org.

- Bayat ti panangilasinmo kadagiti kapuonmo, usarem dagiti pedigree tsart ken porma ti ragup ti pamilia tapno pangisuratan iti impormasion a masarakam. Sidadaan a magun-od dagitoy a porma iti papel ken kadagiti pay programa ti software a patpatauden ti Simbaan, kas iti Personal Ancestral File.

No naummongmon ti kasapulan nga impormasion maipapan kadagiti kapuonam a pimmusayen a saan a nakaawat iti ebanghelio, penkem a maannong ti aramid iti templo para kadakuada. Uray no saanka nga agnanaed iti asideg ti maysa a templo tapno makaaramidkayo kadagiti miembro ti pamiliam iti aramid nga ordinansa, mabalinmo ti mangipatulod iti nagnagan dagiti kapuonam iti maysa a templo tapno maaramid dagiti dadduma ti aramid para kadakuada. Mabalinmo a sarungkaran ti asideg a family history center wenno makipagkitaka kadagiti family history consultant ti lokal a ward wenno branch tapno makitam no kasano nga aramiden daytoy.

Impakdaar ni Propeta Joseph Smith nga adda dagiti “pagbatayan dagitoy a mayalubog kadagiti natay ken dagiti sibibiag a saan a nalaklaka a palabsen lattan, a maipapan iti pannakaisalakantayo. Ta nasken ken kasapulan unay ti pannakaisalakanda iti pannakaisalakantayo, kas . . . kadakuada saanda a makapagbalin a naan-anay no awantayo—kasta met a saantayo a makapagbalin a naan-anay no awan dagiti minataytayo” (DkK 128:15). Babaen ti pannakiramanmo iti aramid iti family history,

saanka ken dagiti kapuonam a makapagdur-as nga agturong iti pannakaisalakan.

Kitaen met iti Dagiti Templo

Aramid ti Misionario

No mapadasantayo dagiti bendision ti panagbiag iti ebanghelio, gagangay a kayattayo nga iburay dagita a bendision kadagiti dadduma. Insao ti Apo ti maipapan iti rag-o a sumangbay iti biagtayo no iburaytayo ti ebangheliona:

“Ket no pudno a kasapulan ti panagtrabahoyo iti unos ti panagbiagyo a mangyararaw kadagitoy a tao iti panagbabawi, ket yeygo, uray no maysa la a kararua kaniak, anianton a rag-oyo iti sibayna iti pagarian ti Amak!

“Ket ita, no nalausto ti rag-oyo iti maysa a kararua a mayeygo kaniak iti pagarian ti Amak, anianto la ketdin a rag-oyo no mangyegkayo kaniak iti adu a kararua!” (DkK 18:15–16).

Misionario a Pagrebbengan ti Tunggal Miembro

Impakdaar ti Apo a ti aramid ti misionario ket pagrebbengan ti amin a Santo iti Ud-udina nga Aldaw (kitaen iti DkK 88:81). Kas maysa a miembro ti Simbaan ti Apo, mabalinmo, babaen ti kinasayaat ti biagmo ken pigsa ti pammaneknekmo, a tulongan nga agsagana dagiti miembro ti pamiliam, gagayyem, ken dadduma pay a kaam-ammo tapno makipagkita kadagiti full-time a misionario.

Ti kabilgan a mensahe ti misionario a maitedmo ket ti bukodmo a pagwadan iti panagbiag a naragsak kas maysa a Santo iti Ud-udina nga Aldaw. Laglagipen a saan nga agkameng dagiti tao iti Simbaan gapu laeng kadagiti pagbatayan ti ebanghelio a masursuroda. Agkamengda gapu ta mariknada ti maysa a banag a mangrugi a mangpennek kadagiti naespirituan a kasapulanda. No napudnoka iti pannakigayyemmo kadakuada, kabaelandanto a riknaen ti espiritu ti pammaneknek ken ragsakmo.

Kas nayon iti panangipakita iti nasayaat a pagwadan, dakayo ket “madadaankayo a sumungbat iti isu amin a mangimtuudto kadakayo ti gapu ti inanama nga adda kadakayo” (1 Pedro 3:15). Makapagkararagka para kadagiti gundaway a mangisalaysay kadagiti dadduma maipapan iti naisubli nga ebanghelio. Kalpasanna makapagbalinka nga alerto, gapu ta aggagar dagiti tao iti kinapudno.

Panagserbi kadagiti Full-time a Mision

Kalpasan ti Panagungarna, binilin ti Apo dagiti disipulona nga “inkayo . . . ket pagbalinenyo nga ad-adalan dagiti amin a nasnasion a bautisanyo ida iti nagan ti Ama, ken ti Anak, ken ti Espiritu Santo” (Mateo 28:19). Kas pannakaipatungpal daytoy a bilin, addaan iti pagrebbengan dagiti makabael nga agtutubo a lallaki iti Simbaan tapno agsaganada a mainaig iti kinaespirituan, mainaig iti bagi, ken mainaig iti rikna tapno agserbi kas full-time a misionario. Dagiti awan assawana a babai ken nataenganen nga agassawa ket addaanda met iti gundaway nga agserbi kadagiti full-time a mision. No tarigagayam ti agserbi iti full-time a mision, kasaom ti bishop wenno branch presidentmo.

Panangtulong kadagiti Baro a Miembro ti Simbaan

Iraman ti aramid ti misionario ti panangtulong ken panangsuporta kadagiti agkameng iti Simbaan. Bayat ti panangutobmo iti daytoy a pagrebbengan, laglagipem a mabalin a maipasango dagiti baro a miembro kadagiti pannubok no agkamengda iti Simbaan. Masansan nga agkasapulan kadakuada dagiti baro a panangkumitda a mangisardeng kadagiti sigud nga ugali ken panawandan dagiti sigud a gagayyem ken kapulapolda. Mainayon pay, yam-ammo ti Simbaan ti maysa a wagas ti biag a mabalin a kasla naidumduma ken adda dagiti kasapulan.

Agkasapulan ti tunggal baro a miembro ti Simbaan iti tallo a banag: maysa a gayyem, maysa a pagrebbengan, ken pannakataranna “iti nasayaat a balikas ti Dios” (Moroni 6:4). Maka-pagbalinka a paset ti aramid a mangipaay iti daytoy a tulong.

Area Authority Seventy

Makapagbalinka a kanayon a gayyemna. Uray no awanka iti posision a maikkan kadagiti awag iti Simbaan wenno pagrebengan, mabalinmo ti agserbi kadagiti baro a miembro. Ken makasapulka kadagiti gundaway a mangibinglay iti balikas ti Dios kadagiti baro a miembro.

Dagiti mainayon a reperensia: Marcos 16:15; Alma 26:1–16; DkK 4; 60:2; 84:88; 123:12

Area Authority Seventy (*Kitaen iti Panangimaton iti Simbaan*)

Asi

Ammo ti Nailangitan nga Amatayo dagiti pagkapsutan ken basbasoltayo. Ipakitana ti asi no pakawanennatayo kadagiti basbasoltayo ken tulongannatayo nga agsubli a makipagtaeng iti sidongna.

Mabalin a maisuppiat ti kasta a panangngaasi iti linteg ti hustisia, nga agkasapulan nga awan ti narugit a banag a mapalugodan a makipagtaeng iti Dios (kitaen iti 1 Nephi 10:21). Ngem ti Pannubbot ni Jesucristo ti nangaramid iti daytoy a mabalin tapno “naan-anay ti Dios, nalinteg a Dios, ken manangngaasi met a Dios” (Alma 42:15).

Panangawat iti Asi ti Dios

Pinatgan ti Mangisalakan dagiti dawdawaten ti hustisia idi nagtakder Isuna iti lugartayo ket nagsagaba iti pannusa gapu kadagiti basbasoltayo. Gapu iti daytoy saan a managimbubukod nga aramid, siaasi ti Ama a mangibabawi iti pannusa manipud kadatayo ket awatennatayo iti sidongna. Tapno maawattayo ti pammakawan ti Apo, nasken a sipupudnotayo nga agbabawi kadagiti basbasoltayo. Kas iti insuro ni propeta Alma, “Aramaten amin ti linteg a karbenganna, ken tuntonen ti kaasi ti kukuana; ket iti kasta, awan ti maisalakan no di dagiti laeng pudno a nagbabawi” (Alma 42:24; kitaen met iti Alma 42:22–23, 25).

Ti pannakapakawan iti basol ket saan laeng a sagut ti asi nga aggapu iti Nailangitan nga Ama ken ni Jesucristo. Tunggal bendision nga awatem ket aramid ti asi, nga ad-adu pay ngem iti kabaalam nga iparabur iti bukodmo. Insuro ni Mormon, “Aggapu amin a naimbag a banag ken ni Cristo; no saan a kasta natnag koma ti tao, ket awan ti nasayaat a nagbanaganda” (Moroni 7:24). Kas pagarigan, maysaka nga umaw-awat iti nadosan nga asi no denggen ken sungbatan ti Nailangitan nga Ama dagiti kararagmo, no umawatka iti tarabay manipud iti Espiritu Santo, ken no naimbaganka iti sakit babaen ti bileg ti priesthood. Nupay sumangbay ti amin a kasta a bendision kas bunga ti panagtungpalmo, saanka a makaawat iti kaano man kadagitoy babaen dagiti aramidmo laeng. Dagitoy dagiti manangngaasi a sagut manipud iti naayat ken manangngaasi nga Ama.

Panangipakita iti Asi kadagiti Dadduma

Iti pannakisaona kadagiti disipulona, imbilin ti Mangisala-kan: “Agbalinkayo . . . a manangngaasi, a kas ken ni Amayo a manangngaasi” (Lucas 6:36). Masurotmo ti pagwadan ti Nailangitan nga Amam iti asi kadagiti pannakilangenmo kadagiti dadduma. Ikagumaanam nga iliklik ti biagmo iti kinakuspag, kinapasindayaw, ken kinatangsit. Agsapulka kadagiti wagas a pakapagbalinam a manangngaasi, managdayaw, manangpakawan, naayat, ken naanus, uray no ammom dagiti pagkurangan dagiti dadduma. No aramidem daytoy, ti pagwadam ti mangiturongto kadagiti dadduma nga agbalin a naas-asi, ken dakkelto ti awatem nga asi ti Dios.

Dagiti mainayon a reperensia: Mateo 5:7; Lucas 10:25–37; Alma 34:14–16

Kitaen met iti Asi; Pannakapakawan; Parabur; Hustisia

Ayat

Ti ayat ket maysa a rikna ti nalaus a kinapasnek, pannakaseknan, ken panangipateg. Ti panagayat para iti Dios ken kadagiti pada a tao ket maysa a kababalin dagiti disipulo ni Jesucristo

Basol

(kitaen iti Mateo 22:35–40; Juan 13:34–35; 2 Nephi 31:20). Ipanangrangtayo ti ayattayo para iti Nailangitan nga Ama babaen ti panagtungpal kadagiti bilinna ken panagserbi kadagiti anakna. Dagiti panangipektayo iti ayat para kadagiti daduma ket mabalin a pakaibilangan ti panagbalintayo a naasi kadakuada, idedengngeg kadakuada, pannakipagladingit kadakuada, panangliwliwa kadakuada, panagserbi kadakuada, panangikararag kadakuada, panangibinglay iti ebanghelio kadakuada, ken panagbalintayo a gayyemda.

Dumakkel ti panagayattayo para kadagiti adda iti aglawlawtayo no laglagipentayo nga annaknatayo amin ti Dios—nga espiritu nga agkakabsattayo. Ti ayat nga ibunga daytoy a panakaawat ket addaan iti bileg a mangsakup iti amin a beddeng ti pagilian, relihion, ken maris.

Dagiti mainayon a reperensia: Levitico 19:18, 34; Deuteronomio 6:5; Lucas 6:31–36; Juan 15:9–15; 1 Juan 4:7–21, agraman ti footnote 12a; Mosiah 4:14–15; DkK 4:5; 12:8; 112:11; 121:41–45

Kitaen met iti Panangngaasi; Asi; Panagtungpal; Serbisio

Basol

No igagaratayo ti agsukir kadagiti bilin ti Dios, agaramid-tayo iti basol. Agaramid-tayo pay iti basol no mapaaytayo nga agaramid iti kinalinteg iti baet ti pannakaammotayo iti kinapudno (kitaen met iti Santiago 4:17).

Kinuna ti Apo nga Isu “[dina] kitaen ti basol a di mangted iti uray kabassitan a pawayway” (DkK 1:31). Ti bunga ti basol ket ti ipapanaw ti Espiritu Santo ken, iti kinaagnanayon, saan a makapagnaed iti sidong ti Nailangitan nga Amatayo, gapu ta “saan a mabalin a makipagnaed iti Dios ti narugit a banag” (1 Nephi 10:21).

Addaan ti tunggal maysa kadatayo kadagiti nalabsing a bilin wenna napaaytayo nga agaramid a mayannurot iti pannakaammotayo iti kinapudno. Insuro ni Apostol Pablo: “No kunaentayo nga awan ti basoltayo, allilawentayo ti bagitayo met laeng, ket ti pudno awan kadatayo. No ipudnotayo dagiti basbasoltayo, ni [Jesucristo] ti mapagtalkan ken nalinteg a

mamakawan kadagiti basbasoltayo, ken mangugas kadatayo iti amin a kinakillo” (1 Juan 1:8–9). Babaen ti Pannubbot ni Jesucristo, makapagbabawitayo ken mapakawantayo kadagiti basbasoltayo.

Dagiti mainayon a reperensia: Taga Roma 3:23; 6:23; Alma 5:41–42; 11:37; Helaman 5:10–11; DkK 82:1–3; 88:34–35

Kitaen met iti Pannubbot ni Jesucristo; Ipatatay, Naespirituan nga; Panna-kapakawan; Hustisia; Asi; Panagtungpal; Panagbabawi; Sulisog

Bendision ti Patriarka, Dagiti

Ited dagiti naordenan a patriarka dagiti bendision ti patriarka kadagiti maikari a miembro ti Simbaan. Ti bendisionmo iti patriarka ti mangipakaammo iti pulim [lineage] iti balay ni Israel ken aglaon iti personal a balakad kenka manipud iti Apo.

No adalem ti bendisionmo iti patriarka ken surotem ti balakad a linaonna, mangipaayto daytoy iti tarabay, liwliwa, ken saluad. Tapno maammuan no kasano ti panangawat iti bendision ti patriarka, kasaom ti bishop wenno branch presidentmo.

Panangipakaammo iti Puli [Lineage]

Iraman ti bendisionmo iti patriarka ti pannakaipakaammo ti pulim, a mangibaga a maibilangka iti balay ni Israel—maysa nga an-annabo ni Abraham, a maibilang iti maitudo a tribu ni Jacob. Maibilang ti adu a Santo iti Ud-udina nga aldaw ti tribu ni Ephraim, ti tribu a naikkan iti kangrunaan a pagrebbengan a mangidaulo iti aramid ti Apo iti ud-udina nga aldaw.

Gapu ta tunggal maysa kadatayo ket aduan iti dara ti puli nga agtataray kadatayo, dua a miembro ti maymaysa a pamilya ket maibaga a maibilang iti nadumaduma a tribu iti Israel.

Saan a nasken no ti pulim iti balay ni Israel ket babaen dagiti puli wenno babaen ti pannakaadaptar. Kas miembro ti Simbaan, maibilangka nga an-annabo ni Abraham ken agtawid iti amin a kari ken bendision a linaon ti katulagan ni Abraham (kitaen iti “Katulagan ni Abraham,” dagiti panid 74–75).

Panagsursuro manipud iti Bendision ti Patriarka

Apaman a maawatmo ti bendisionmo iti patriarka, nasken a basaem daytoy a sipapakumbaba, nainkararagan, ken masansan. Daytoy ti personal a paltiing manipud iti Nailangitan nga Amam, a makaammo kadagiti pagpigsam, pagkapsutam, ken agnanayon a potensialmo. Babaen ti bendisionmo iti patriarka, tulongannakanto a mangsursuro iti no ania ti namnamaenna kenka. Mabalín a dagiti bendisionmo ket naglaon kadagiti kari, balakad, ken ballaag. Iti panaglabas ti panawen, mabigbig-monto ti bileg ti paltiing iti daytoy.

No surotem ti balakad iti bendisionmo, saankanto a mada-lupo wenno mayaw-awan. No saanmo a suroten ti balakad, saanmonto a mabalín nga awaten dagiti naikari a bendision.

Idinto a naglaon ti bendisionmo iti patriarka iti naparegta a balakad ken karkari, saanmo koma a namnamaen a masungbatanna ti amin a saludsodmo wenno mangidetalye iti amin a mapasamakto iti biagmo. No saan a dakamaten ti bendisionmo ti maysa a napateg a pasamak, kas iti full-time a mision wenno panagkallaysa, saanmo koma nga ipapan a saanmonto nga awaten dayta a gundaway.

Maipada iti daytoy, saanmo koma nga ipapan a maipatungpalto iti daytoy a biag ti amin a banag a nadakamat iti bendisionmo iti patriarka. Agnanayon ti maysa a bendision ti patriarka, ket mabalín nga agtultuloy dagiti karina agingga kadagiti kinaagnanayon. Maipanamnama a no maikarika, matungpalto amin a kari iti naituding a panawen ti Apo. Dagiti saan pay a natungpal iti daytoy a biag ket matungpalto iti sumaruno a biag.

Sagrado ken personal ti bendisionmo iti patirarka. Mabalínmo nga ipabasa daytoy kadagiti miembro ti pamiliam, ngem saanmo koma a basaen daytoy iti napigsa iti kaaduan wenno saanmo nga ipalubos a basaen dagiti dadduma daytoy wenno ipatarusda daytoy. Nasken a saan nga ipatarus uray ti patriarch wenno bishop wenno branch presidentmo daytoy.

Ipategmo iti pusom dagiti napapateg a balikas iti bendisionmo iti patriarka. Utobem dagitoy, ken tungpalem tapno

agbalinkanto a maikari nga umawat kadagiti naikari a bendision iti daytoy a biag ken iti biag nga umay.

Biag sakbay ti Pannakaitao (*Kitaen iti Plano ti Pannakaisalakan*)

Biblia (*Kitaen iti Dagiti Nasantuan a Kasuratan*)

Bishop (*Kitaen iti Panangimaton iti Simbaan*)

Bukod a Paltiing (*Kitaen iti Paltiing*)

Celestial a Pagarian (*Kitaen iti Dagiti Pagarian ti Gloria*)

Dagiti Druga (*Kitaen iti Word of Wisdom*)

Dagiti General Authority (*Kitaen iti Panangimaton iti Simbaan*)

Dagiti Konseho iti Panagdisiplina ti Simbaan

Adda pagrebbengan dagiti bishop ken branch president ken stake, mission, ken district president a mangtulong kadagiti miembro a mangrimbaw iti panaglabsing babaen ti panagbabawi. Dagiti kadagsenan a basol, kas iti nadagsen a panaglabsing iti linteg a sibil, panagabusu iti asawa, panagabusu iti anak, pannakiabig, pannakinaig iti seks dagiti babbaro ken babbalasang, ken pannakinaig iti seks iti asideg a kabagian, ket masansan nga agkasapulan iti pormal a panagdisiplina ti Simbaan. Mabalín nga iraman iti pormal a panagdisiplina ti Simbaan ti panagiget kadagiti pribilehio ti kinamiembro iti Simbaan wenno pannakapukaw ti kinamiembro iti Simbaan.

Mangrugi ti proseso ti pormal a panagdisiplina no mangawag ti mangidadaulo a dadaulo ti priesthood iti maysa a disciplinary council. Dagiti panggep ti konseho iti panagdisiplina ket mangisalakán kadagiti kararua dagiti naglabsing, mangprotekta kadagiti inosente, ken mangsaluad iti kinatarnaw, integridad, ken nasayaat a nagan ti Simbaan.

Dagiti Kontribusion

Ti panagdisiplina ti Simbaan ket maysa a naparegta a proseso a maipatpatungpal iti uneg ti maysa a panawen. Babaen iti daytoy a proseso ken babaen iti Pannubbot ni Jesucristo, mabalina nga awaten ti maysa a miembro ti pannakapakawan dagiti basolna, makagun-od manen iti talna iti panunot, ken makagun-od iti pigsa a mangliklik iti panaglalsing iti masakbayan. Ti tignay a panagdisiplina ti Simbaan ket saan a naisangrat a pangigibus iti proseso. Naisangrat daytoy a pangtulong kadagiti annak ti Nailangitan nga Ama a mangitultuloy kadagiti panagkagumaanda a mangisubli iti naan-anay a pannakisinninged ken dagiti naan-anay a bendisionda iti Simbaan. Ti natarigagayan a resulta ket ti aramiden ti tao ania man dagiti panagbalbaliw a kasapulan tapno makapagbabawi a naan-anay.

Kitaen met iti Pannakapakawan; Panagbabawi

Dagiti Kontribusion (*Kitaen iti Panagayuno ken dagiti Daton iti Panagayuno; Apagkapullo*)

Dagiti Korum ti Pitupulo (*Kitaen iti Panangimatton iti Simbaan*)

Dagiti Naespirituan a Sagut

Dagiti naespirituan a sagut ket dagiti bendision wenno kabaelan a naited babaen ti pannakabalin ti Espiritu Santo. Mangted ti Dios iti uray maysa laeng kadagitoy a sagut iti tunggal napudno a miembro ti Simbaan. Bayat ti yaawatmo kadagitoy a sagut, papigsaen ken bendisionandakanto ken tulongandaka nga agserbi kadagiti dadduma. (Kitaen iti DkK 46:8–12.) Isuro dagiti nasantuan a kasuratan maipapan iti adu a sagut ti Espiritu:

- Ti pannakaammo “a ni Jesucristo ti Anak ti Dios, ken nailansa iti krus para iti basol dagiti lubong” (DkK 46:13).
- Ti kabaelan a mamati kadagiti balikas dagiti agpaneknek maipapan ken ni Cristo (kitaen iti DkK 46:14).

- Ti pannakaammo maipapan “ti paggigidiatan ti panangimaton” (DkK 46:15; kitaen met iti 1 Taga Corinto 12:5). Mausar daytoy a sagut iti panangimaton ken panangidaulo iti Simbaan.
- Ti pannakaammo maipapan “ti nagdudumaan ti panagipagna,” a mangtulong kadatayo a makarikna no naggapu iti Dios ti panangisuro wenno impluwensia wenno manipud iti sabali a nagtaudan (DkK 46:16; kitaen met iti 1 Taga Corinto 12:6–7).
- Ti sagut “ti nainsiriban a balikas” (1 Taga Corinto 12:8; DkK 46:17). Saan a maitudo daytoy iti linteg nga ammotayo a kasti Word of Wisdom. Ketdi, daytoy ti sagut ti sirib—ti kabaelan a mangusar iti pannakaammo kadagiti nalinteg a wagas.
- Ti sagut “ti balikas ti pannakaammo” (1 Taga Corinto 12:8; DkK 46:18).
- Ti kabaelan a mangisuro babaen ti pannakabalin ti Espiritu Santo (kitaen iti Moroni 10:9–10; kitaen met iti DkK 46:18)
- Ti sagut ti pammati (kitaen iti 1 Taga Corinto 12:9; Moroni 10:11).
- Ti sagut ti “pammati a maagasan” (DkK 46:19).
- Ti sagut “ti pammati a makaagas” (DkK 46:20; kitaen met iti 1 Taga Corinto 12:9; Moroni 10:11).
- “Ti panagaramid kadagiti milagro” (1 Taga Corinto 12:10; DkK 46:21; kitaen met iti Moroni 10:12).
- Ti sagut ti pammadto (kitaen iti 1 Taga Corinto 12:10; Moroni 10:13; DkK 46:22). Insuro ni Juan a Maipatpateg a “ti pammaneknek ken Jesus isu ti espiritu ti pammadto” (Apocalipsis 19:10).
- “Ti panangimatang kadagiti anghel ken dagiti agpaay nga espiritu” (Moroni 10:14).
- “Panangilasin kadagiti espiritu” (1 Taga Corinto 12:10; DkK 46:23).

Dagiti Napudot nga Inumen

- Ti sagut nga agsao iti nadumaduma a lengguahe, wenna pagsasao (kitaen iti 1 Taga Corinto 12:10; Moroni 10:15; DkK 46:24).
- Ti sagut “ti panagipatarus kadagiti pagsasao” (1 Taga Corinto 12:10; DkK 46:25; kitaen met iti Moroni 10:16).

Dagitoy a naespirituan a sagut ken dadduma pay a nailista kadagiti nasantuan a kasuratan ket sumagmamano laeng a pagarigan ti adu a sagut ti Espiritu. Mabalinnaka a bendisionan ti Apo iti sabali a wagas nga agpannurray iti kinapudnom ken kadagiti kasapulam ken kasapulan dagiti pagserbiam. Binilinnatayo nga agrabaho a sipapasnek tapno makaawattayo kadagiti naespirituan a sagut:

“Agannadkayo amangan ta maallilawkayo; ket tapno saankayo a maallilaw sapulenyoy a sipapasnek dagiti kasayaatan a sagut, a kanayon a laglagipenyoy ti gapu ti nakaitedanda;

“Ta pudno kunak kadakayo, naitedda a para iti pagimbagan dagiti mangayat kaniak ken mangtungpal kadagiti amin a bilinko, ken isu a mangsapul a mangaramid; tapno mairanud ti amin a mangsapul wenna agdawat kaniak” (DkK 46:8–9; kitaen met iti 46:26).

Dagiti mainayon a reperensia: 1 Taga Corinto 13; 14:1–33; Moroni 10:17–25; DkK 46:27–33; Pagannurotan ti Pammati 1:7

Kitaen met iti Espiritu Santo; Palting

Dagiti Napudot nga Inumen (*Kitaen iti Word of Wisdom*)

Dagiti Nasantuan a Kasuratan

No agsurat wenna agsarita dagiti nasantuan a lallaki ti Dios babaen ti bileg ti Espiritu Santo, dagiti balikasda “agbalin a nasantuan a kasuratan, agbalin a pagayatan ti Apo, agbalin a panunot ti Apo, agbalin a timek ti Apo, ken bileg ti Dios iti pannakaisalakan” (DkK 68:4). Ti opisial, inanamongan ti awtoridad ti Simbaan a nasantuan a kasuratan, a masansan a maaw-awagan iti pagrukodan a libro dagiti nasantuan a

kasuratan [standard works], ket ti Biblia, ti Libro ni Mormon, ti Doktrina ken Katulagan, ken ti Perlas a Kapatgan. Mailadawan dagitoy a libro kadagiti panid 26–29.

Kinapateg ti Inaldaw a Panagadal iti Nasantuan a Kasuratan

Ti kangrunaan a panggep dagiti nasantuan a kasuratan ket ti mangipaneknek maipapan ken ni Cristo, tumulong kadatayo nga umasideg Kenkuana ken umawat iti agnanayon a biag (Juan 5:39; 20:31; 1 Nephi 6:4; Mosiah 13:33–35). Impaneknek ni propeta Mormon:

“Asino man a kumpet iti balikas ti Dios, a naalisto ken nabileg, a mamagsina amin a panangballaibo ken panangsilo ken dagiti panangallilaw ti sairo, ken mangiturong iti tao ni Cristo iti naillet ken akikid a dana a mangballasiw iti dayta agnanayon a taaw ti ladingit a nakasagana a mangalimon iti nadangkes—

“Ken mamasanglad iti kararuada, wen, ti saan a matay a kararuada, iti makanawan ti Dios iti pagarian iti langit, a maki-katugaw ken ni Abraham, ken ni Isaac, ken ni Jacob, ken kadagiti amin a nasantuan nga ammatayo, tapno saandan a rummuar” (Helaman 3:29–30).

Balakadandatayo dagiti propeta iti ud-udina nga aldaw a mangadal kadagiti nasantuan a kasuratan iti inaldaw, agpada a bukod ken kadua dagiti pamiliatayo. Allukoyendatayo, kas iti panangallukoy ni Nephi kadagiti kakabsatna, nga aramaten-tayo dagiti nasantuan a kasuratan iti bagitayo, a mangsapul kadagiti wagas a pakayaplikaran dagiti sagrado a pakasaritaan iti biagtayo iti agdama (kitaen iti 1 Nephi 19:23–24). Igunamgunamda kadatayo a “sukimaten[tayo] dagiti sursurat” (Juan 5:39) ken “agpennek kadagiti balikas ni Cristo” (2 Nephi 32:3).

Dakkelto ti pakairanudam babaen ti panangsuurotmo iti daytoy a balakad. Iti inaldaw, ti napnuan kaipapanan a panagadal iti nasantuan a kasuratan ket mangtulong kenka nga agbalin a managawat kadagiti arasaas ti Espiritu Santo. Mangpapigsa daytoy iti pammatim, mangpatibker kenka a maibusor iti panulisog, ken mangtulong kenka nga umasideg iti Nailangitan nga Amam ken iti Ay-ayatenna nga Anak.

Mangaramidka iti maysa a plano para iti bukodmo a panagadal kadagiti nasantuan a kasuratan. Ibilangmo ti panangilatang iti masinunuo nga oras iti tunggal aldaw a panagadal kadagiti nasantuan a kasuratan. Kabayatan dayta nga oras, agbasaka a nasayaat, a managrikna kadagiti pannignay ti Espiritu. Dawatem iti Nailangitan nga Amam a tulongannaka a mangammo no ania koma ti kayatna a sursuruen ken aramidem.

Ituloymo ti panagbasa kadagiti nasantuan a kasuratan, nangnangruna iti Libro ni Mormon, iti unos ti biagmo. Matakuatamto dagiti kinapateg dagiti nasantuan a kasuratan manen ken manen, a pakasarakam iti baro a kaipapanan ken pakayaplikaranda bayat ti panagadalmo kadagitoy iti nadumaduma nga agpang ti biag.

No naasawaanka, mangilatangka iti oras iti tunggal aldaw a panagbasa kadagiti nasantuan a kasuratan kas maysa a pamilya. Mabalina a narigat daytoy nga aramid, ngem mangtedto kadagiti nakaskasdaaw, agnanayon a pagbanagan. Babaen ti pannarabay ti Espiritu, mangplanoka iti panagbasa iti nasantuan a kasuratan a mangipaayto kadagiti kasapulan ti pamilya. Saanka nga agbuteng iti panangibasam kadagiti nasantuan a kasuratan kadagiti babassit nga ubbing. Adda pannakabalin ti pagsasao dagiti sagrado a kasuratan a mangsagid uray kadagiti babassit nga ubbing.

Ti Biblia

Mabingay ti Biblia iti dua a paset: ti Daan a Tulag ken ti Baro a Tulag. Ti Daan a Tulag ket maysa a sagrado a kasuratan maipanggep kadagiti pannakipulapol ti Dios kadagiti naitulag a tattaona iti Nasantuan a Daga. Iramanna dagiti pannursuro dagiti propeta a kas kada Moises, Josue, Isaias, Jeremias, ken Daniel. Naisurat iti Baro a Tulag ti pannakayanan, panagministro iti daga, ken Pannubbot ti Mangisalahan. Gibusanna iti panagministro dagiti disipulo ti Mangisalahan.

Gapu ta naipatarusen ti Biblia iti adu a gundaway, naintenta daytoy iti nadumaduma a bersion. Iti Ingles, ti Bersion a

King James ti Biblia ti inawat ti Simbaan a kas nasantuan a kasuratan.

Iti Ti Simbaan ni Jesucristo dagiti Santo iti Ud-udina nga Aldaw, raementayo ti Biblia ken dagiti sagrado a pannursuro daytoy. Makaawattayo iti pigsa ken liwliwa manipud kadagiti pakaammuan ti Biblia maipanggep kadagiti pannakipulapol ti Dios kadagiti taona.

Ti Libro ni Mormon: Mainayon a Pammaneknek ken ni Jesucristo

Dimteng ti Libro ni Mormon iti daytoy a dispensasion babaen ti pagayatan ti Apo. Daytoy ket kasuratan maipapan iti pannakipulapol ti Dios kadagiti tao a nagbiag kadagiti nagkauna a kontinente ti America. Inkitikit dagiti propeta ti Apo dagiti sigud wenno orihinal a kasuratan kadagiti pinanid a balitok. Impakdaar ti Apo a naglaon ti Libro ni Mormon iti “pakabuklan ti ebanghelio ni Jesucristo” (DkK 20:9; kitaen met iti DkK 42:12).

Idi Septiembre 22, 1827, maysa nga anghel nga agnagan iti Moroni—ti maudi a propeta ti Libro ni Mormon—ti nangipan kadagitoy a kasuratan ken ni Propeta Joseph Smith. Babaen ti sagut ken pannakabalin ti Dios, impatarus ni Propeta Joseph Smith ti kasuratan iti Ingles. Manipud idin, naipatarusen ti Libro ni Mormon iti adu a sabali pay a pagsasao.

Ti kangrunaan a panggep ti Libro ni Mormon ket mangguyugoy iti amin a tao “a ni Jesus isu ti Cristo, ti Agnanayon a Dios, a mangiparangarang iti bagina kadagiti amin a pagilian” (panid ti paulo ti Libro ni Mormon). Isurona nga “umasideg amin kenkuana dagiti tao, wenno saandanto a maisalakan” (1 Nephi 13:40). Kinuna ni Joseph Smith a ti Libro ni Mormon isu “ti pagbatayan ti pammatitayo, ket as-asideg[to] ti tao iti Dios babaen ti panangsuotna kadagiti linaonna, ngem iti sabali a libro” (pakauna iti Libro ni Mormon).

Ti Libro ni Mormon ti sabali pay a pammaneknek para kadagiti kinapudno a maisursuro iti Biblia. Daytoy pay ti mangisubli kadagiti “nalawag ken napateg” a kinapudno a napukaw

manipud iti Biblia babaen kadagiti biddut iti patarus wenno “naikkat” kadagiti pananggandat a “pangballikug iti umno a wagas ti Apo” (kitaen iti 1 Nephi 13:24–27, 38–41). Ti Biblia ken ti Libro ni Mormon “agsulboddanto a sangkamaysa, a pangtubngar kadagiti ulbod a doktrina ken pangpasardeng iti panagsususik, ken pangipatakder iti talna” (2 Nephi 3:12).

Iti dumani paggibusan ti Libro ni Mormon, isuro ni propeta Moroni kadayo no kasano a maammuantayo a pudno ti libro: “Inton awatenyo dagitoy a banag, igunamgunamko a dawatenyo iti Dios, ti Agnanayon nga Ama, iti nagan ni Cristo, no saan a pudno dagitoy a banag; ket no naimpusuan ti idadawatyo, ken addaan iti pudno a panggep, ken addaan iti pammati ken ni Cristo, iparangarangna ti kinapudnona kadakayo, babaen ti pannakabalin ti Espiritu Santo” (Moroni 10:4; kitaen met iti Moroni 10:3 ken Moroni 10:5).

Ti Doktrina ken Katulagan

Aglaon ti Doktrina ken Katulagan kadagiti paltiing a naited ken ni Propeta Joseph Smith. Iramanna pay ti sumagma-mano a paltiing a naited kadagiti dadduma pay a propeta iti ud-udina nga aldaw. Naidumduma daytoy a libro gapu ta saan a patarus daytoy dagiti nagkauna a dokumento. Daytoy ket napagtitipon a paltiing nga inted ti Apo kadagiti napili a propetana kadagiti ud-udina nga aldaw.

Kinuna ni Propeta Joseph Smith a ti Doktrina ken Katulagan ket “pamuon ti Simbaan kadagitoy maudi nga aldaw, ket pagsayaatan ti lubong, mangipakita a naitalek manen iti tao dagiti tulbek dagiti kinadatdatlag iti pagarian ti Mangisalakantayo” (paulo a benneg iti DkK 70).

Ti Perlas a Kapatgan

Aglaon ti Perlas a Kapatgan iti libro ni Moises, ti libro ni Abraham, ti naparegta a patarus ni Propeta Joseph Smith iti kapitulo 24 ti Mateo, ken sumagmamano a sinurat ni Propeta Joseph.

Ti libro ni Moises ket ababa nga adaw manipud iti napa-regta a patarus ni Joseph Smith iti Biblia. Nakumkumpleto daytoy a rekord dagiti sinurat ni Moises iti rugi ti libro ti Genesis iti Daan a Tulag. Aglaon daytoy ti adu a doktrina ken pannursuro a napukaw manipud iti Biblia ken mangted iti nayon pay nga impormasion maipapan iti plano ti pannakaisalakan, ti panna-kaparsua ti daga, ken dagiti pannakipulapol ti Apo kada Adan ken Enoc.

Ti libro ni Abraham ket patarus dagiti nagkauna a kasuratan a naisurat iti papyrus a natagikua ti Simbaan idi 1835. Impatarus ni Propeta Joseph Smith dagiti kasuratan babaen ti paltiing. Aglaon daytoy a libro kadagiti kinapudno maipapan iti Konseho iti Langit sakbay daytoy a biag, ti pannakaparsua ti daga, ti kinatao ti Dios, ken ti priesthood.

Ti Joseph Smith—Mateo ket mangnayon iti pannakaammo maipanggep kadagiti pannursuro ti Mangisalakan maipapan iti Maikadua a Yaayna.

Dagiti sinurat ni Joseph Smith iti Perlas a Kapatgan iramanna:

- Joseph Smith—Pakasaritaan, a maysa nga adaw manipud iti pakasaritaan ti Propeta iti Simbaan. Salaysay daytoy maipapan kadagiti pasamak a nangiturong iti pannakaisubli ti Simbaan, agraman iti Umuna a Parmata, dagiti isasarungkar ni Moroni ken ni Propeta Joseph, ti pananggun-od kadagiti balitok a pinanid, ken ti pannakaisubli ti Aaronic Priesthood.
- Ti Pagannurotan ti Pammati, nga insurat ni Propeta Joseph Smith kas kangrunaan a palawag maipapan iti pammati ken doktrina.

Dagiti mainayon a reperensia: Taga Roma 15:4; 2 Timoteo 3:15–17; 2 Nephi 25:26; Alma 17:2–3; 3 Nephi 23:1–5; DkK 18:33–36; Pagannurotan ti Pammati 1:8

Kitaen met iti Dagiti Propeta; Pannakaisubli ti Ebanghelio; Paltiing

Dagiti Ordinansa

Iti Simbaan, ti ordinansa ket maysa a sagrado, pormal a tignay a maannong babaen ti turay ti priesthood. Sumagmamano nga ordinansa ti kasapulan para iti pannakaitan-oktayo. Maa-wagan dagitoy nga ordinansa kadagiti pangisalakan nga ordinansa. Iramanda ti panagbuniag, kumpirmasion, ordinasion iti Melchizedek Priesthood (para kadagiti lallaki), ti endowment iti templo, ken ti pannakailantip iti kallaysa. Babaen iti tunggal maysa kadagitoy nga ordinansa, sumrektayo kadagiti napasnek a katulagan iti Apo.

Dagiti dadduma pay nga ordinansa, kas iti panangnagan ken panangbendision kadagiti ubbing, panangpatedted iti lana, ken panangannong iti masakit ken agsagsagaba, ket maan-annong pay babaen ti turay ti priesthood. Idinto ta sa-anda a kasapulan iti pannakaisalakantayo, napategda para iti pannakaliwliwa, pannakatarabay, ken pannakapapigsa ti pakinakemtayo.

Tulongandatayo dagiti ordinansa ken katulagan a manglaglagip no asinotayo. Ipalagipda kadatayo ti pagrebbengantayo iti Dios. Impaay ida ti Apo a mangtulog kadatayo nga umasideg Kenkuana ken umawat iti agnanayon a biag. No dayawentayo ida, papigsaennatayo.

Mabalin a makaawatka iti adu a gundaway a makiraman kadagiti ordinansa ti priesthood. No maaddaanka iti kasta a gundaway, aramidem ti amin a kabaalam a mangisagana iti bagim, an-annongem man ti ordinansa wenno aw-awatem daytoy. Makapagsaganaka babaen ti panagkararag, panagayuno, panagdawat iti balakad kadagiti dadaulo ti priesthood, ken panagadal kadagiti nasantuan a kasuratan ken dagiti balikas dagiti propeta iti ud-udina nga aldaw. No maysaka nga addaan iti priesthood, nasken a kanayonka a nakasagana a naespirituan a mangannong iti ordinansa. Agbiagka iti nadalus, maikari a

biag, ken agkagumaanka a mangawat iti kanayon a panangkadkadua ti Espiritu Santo.

Dagiti mainayon a reperensia: DkK 84:19–21; Pagannurotan ti Pammati 1:3–5

Kitaen met iti Katulagan; Ebanghelio; Priesthood

Dagiti Pagan-anay [Garment] (*Kitaen iti* Dagiti Templo)

Dagiti Pagarian ti Gloria

Babaen ti Pannubbot ni Jesucristo, agungarto ti amin a tao (kitaen iti Alma 11:42–45). Kalpaskan ti panagungartayo, agtakdertayonto iti sango ti Apo tapno maukom (kitaen iti Apocalipsis 20:12; 3 Nephi 27:14). Maikkanto ti tunggal maysa kadatayo iti agnanayon a pagnaedan a lugar iti maitudo a pagarian ti gloria. Insuro ti Apo daytoy a pagbatayan idi kinunana, “Idiay balay ni Amak, adda adu a pagianan” (Juan 14:2).

Adda tallo a pagarian ti gloria: ti celestial a pagarian, ti terrestrial a pagarian, ken ti telestial a pagarian. Ti gloria a tawidem ket agpannurayto iti kaunggan ti pannakapasurotmo, a naipeksa babaen ti panagtungpalmo kadagiti bilin ti Apo. Agpannurayto daytoy iti wagas a sika ket “immawat iti pammaneknek ni Jesus” (DkK 76:51; kitaen met iti 76:74, 79, 101).

Celestial a Pagarian

Ti celestial a pagarian ti kangatuan kadagiti tallo a pagarian ti gloria. Dagiti adda iti daytoy a pagarian ket agnaeddanto iti agnanayon iti sidong ti Dios nga Ama ken ti Anakna a ni Jesucristo. Nasken a daytoy ti panggepmo a tun-oyen: mangtawid iti celestial a gloria ken mangtulog iti dadduma pay nga umawat met iti dayta naindaklan a bendision. Saan a maragpat ti kasta a panggep a tun-oyen iti maysa a gandat; daytoy ti bunga ti tungpal biag a kinalinteg ken agtultuloy a panggep.

Ti celestial a pagarian ket isu ti lugar a naisagana para kadagiti “immawat iti pammaneknek ni Jesus” ken “nagbalin a naan-anay babaen ni Jesus a mangibabaet iti baro a katulagan, a nangipatungpal daytoy naan-anay a pannubbot babaen ti panagsayasay ti bukodna a dara” (DkK 76:51, 69). Tapno matawid daytoy a sagut, nasken nga awatentayo dagiti ordinansa ti panakaisalakan, agtungpaltayo kadagiti bilin, ken agbabawitayo kadagiti basbasoltayo. Para iti detalyado a pannakailawlawag maipapan kadagiti agtawidto iti celestial a gloria, kitaen iti Doktrina ken Katulagan 76:50–70, 92–96.

Idi Enero 1836 immawat ni Propeta Joseph Smith iti maysa a paltiing a nangpadakkel iti pannakaawatna maipapan kadagiti kasapulan iti panagtawid iti celestial a gloria. Nalukatan dagiti langit kenkuana, ket nakitana ti celestial a pagarian. Nag-siddaaw idi makitana ni manongna nga Alvin sadiay, uray no natay ni Alvin idin sakbay ti panangawatna iti ordinansa ti panagbuniag. (Kitaen iti DkK 137:1–6.) Kalpasanna immay ti timok ti Apo ken ni Propeta Joseph Smith:

“Amin a natay a di pay nakaammo iti daytoy nga ebanghelio, a nangawat koma no napalubosanda a nagbati, agtawiddanto iti celestial a pagarian ti Dios;

“Kasta met dagiti amin a matayto manipud ita a di makaammo iti daytoy, a nangawat koma iti daytoy a sipupuso, agtawiddanto iti dayta a pagarian;

“Ta siak, ti Apo, ukomekto dagiti amin a tao a maibatay kadagiti aramidda, a maibatay iti tarigagay ti puspusoda” (DkK 137:7–9).

Iti panagsaona maipapan iti daytoy a paltiing, kinuna ni Propeta Joseph Smith, “Kasta met a nakitak nga amin nga ubbing a matay sakbay a madanonda ti tawen a mabalindan ti agsungbat maisalakanda iti celestial a pagarian ti langit” (DkK 137:10).

Manipud iti sabali pay a paltiing ken ni Propeta Joseph Smith, masursurotayo nga adda tallo a tukad iti uneg ti celestial a pagarian. Tapno maitan-ok iti kangatuan a tukad ken

agtultuloy iti agnanayon kadagiti relasion ti pamilia, nasken a sumrektayo iti “baro ken agnanayon a katulagan ti panagasawa” ket agbalin a napudno iti dayta a katulagan. Iti sabali a panna, kasapulan ti kallaysa iti templo para iti pananggun-od iti kangatuan a tukad ti celestial a gloria. (Kitaen iti DkK 131:1–4.) Amin a maikari a sumrek iti baro ken agnanayon a katulagan ti panagasawa ket maaddaandanto iti dayta a gundaway, ditoy man a biag wenko iti sumaruno.

Terrestrial a Pagarian

Dagiti agtawid iti terrestrial a gloria ket isudanto “dagiti mangawat iti isasarungkar iti Anak, ngem saan a ti pakabulkan ti Ama. Gapuna, isu dagiti bagi a terrestrial, ket saan a dagiti bagi a celestial, ket maigidiatda iti dayag a kas iti pannakaigidiat ti bulan iti init” (DkK 76:77–78). Iti sapsap a panna, dagiti tao iti terrestrial a pagarian ket isudanto dagiti madaydayaw a tao, “a nabulsek iti kinasikap dagiti tao” (76:75). Iramanto daytoy a grupo dagiti miembro ti Simbaan a “saan a natured iti pammaneknek ni Jesus” (DkK 76:79). Iramanannanto pay dagiti nangsupring iti gundaway nga umawat iti ebanghelio iti mortalidad ngem idi agangay inawatda daytoy iti lubong ti espiritu kalpaskan ti biag iti daga (kitaen iti DkK 76:73–74). Tapno masursuro ti ad-adu pay maipapan kadagiti agtawidto iti terrestrial a gloria, kitaen iti Doktrina ken Katulagan 76:71–80, 91, 97.

Telestial a Pagarian

Mailatangto ti telestial a gloria para kadagiti tao a “saan nga immawat iti ebanghelio ni Cristo, uray pay ti pammaneknek ni Jesus” (DkK 76:82). Awatento dagitoy a tao ti gloriada kalpaskan ti pannakasubbodda manipud iti pagbaludan ti espiritu, a no dadduma maawagan iti impierno (kitaen iti DkK 76:84, 106). Ti detalyado a pannakailawlawag maipapan kadagiti agtawidto iti telestial a gloria ket masarakan iti Doktrina ken Katulagan 76:81–90, 98–106, 109–112.

Manangdadael

Sumagmamano a tao ti saanto a maikari nga agnaed iti ania man a pagarian ti gloria. Maawagandanto iti “annak a lallaki ti manangdadael” ken isudanto dagiti “maawat iti gloria a saan a pagarian ti gloria” (DkK 76:32; 88:24). Daytoyto ti kasa-saad dagiti “makaammo iti bileg [ti Dios], ken nairanuden, ket nagsagabada babaen ti bileg ti sairo tapno maparmek, ken mangtallikud iti kinapudno ken mangkarit iti bileg [ti Dios]” (DkK 76:31; kitaen met iti DkK 76:30, 32–49).

Dagiti mainayon a reperensia: 1 Taga Corinto 15:40–42, agraman ti footnote 40a; DkK 88:20–39; 130:18–19

Kitaen met iti Pannubbot ni Jesucristo; Agnanayon a Biag; Langit; Impierno; Plano ti Pannakaisalakan

Dagiti Pagrukodan a Libro ti Nasantuan a Kasuratan (*Kitaen iti* Dagiti Nasantuan a Kasuratan)

Dagiti Propeta

Kas miembro ti Ti Simbaan ni Jesucristo dagiti Santo iti Udu-dina nga Aldaw, nagasattayo a maidaualan dagiti sibibiag a propeta—dagiti naparegta a lallaki a naawagan nga agsao para iti Apo, kas kada Moises, Isaias, Pedro, Pablo, Nephi, Mormon, ken dadduma pay a propeta ti nasantuan a kasuratan. Kanunongantayo ti Presidente ti Simbaan kas propeta, mammadto, ken mammaltiingtayo—ti kakaisuna a tao iti daga nga umaw-awat iti paltiing tapno maiwanwan ti intero a Simbaan. Kanunongantayo pay dagiti mammagbaga iti Umuna a Panguluen ken dagiti miembro ti Korum dagiti Sangapulo-ket-dua nga Apostol kas propeta, mammadto, ken mammaltiing.

Kas kadagiti propeta idi un-unana, ipaneknek dagiti propeta ita ti maipapan ken ni Jesucristo ken isuroda ti ebangheli-ona. Ipakaammoda ti pagayatan ken ti pudno a kababalin ti Dios. Sibabatad ken silalawag nga agsaoda, a supsupringenda ti basol ken ibalballaagda ti maipapan kadagiti bungana. No

dadduma, mabalin a maparegtada nga agipadto kadagiti masakbayan a pasamak para iti pagimbagantayo.

Kanayon a makapagtalekka kadagiti sibibiag a propeta. Dagiti pannursuroda ti mangyanninaw iti pagayatan ti Apo, a nangipakdaar: “Siak nga Apo, ania man a nasaok, nasaokon, ket saanko nga ilaksid ti bagik; ket uray no awanton ti langit ken ti daga, saanto a mapukaw ti balikasko, ngem matungpal-danto amin, babaen man ti timekko wenno babaen ti timek dagiti katulongak, isu nga isu” (DkK 1:38).

Agpannurray ti kangrunaan a pagtalgedam iti siiiget a panangsurotmo iti balikas ti Apo a naited babaen dagiti propeta, nangnangruna ti agdama a Presidente ti Simbaan. Ibalballaag ti Apo a matnagto dagiti di mangikankano kadagiti balikas dagiti sibibiag a propeta (kitaen iti DkK 1:14–16). Ikarina dagiti naindaklan a bendision kadagiti sumurot iti Presidente ti Simbaan:

“Imdenganto amin a balikasna ken bilbilinna nga itednanto kenka bayat ti panangawatna kadakuada, a magna iti amin a kinasanto iti imatangko;

“Ta maawatmonto ti balikasna, a kasla agtaud iti ngiwatko, iti amin a kinaanus ken pammati.

“Ta babaen ti panangaramidmo kadagitoy a banag saanto nga agballigi kenka dagiti ruangan ti impierno; wen, ket pak-siatento ti Apo a Dios dagiti bileg ti kasipngetan iti imatangmo, ket padayyegennanto dagiti langit nga agpaay iti pagimbagam, ken iti dayag ti naganna” (DkK 21:4–6).

Dagiti mainayon a reperensia: 2 Cronicas 20:20; Amos 3:7; Taga Efeso 2:19–20; 1 Nephi 22:1–2; Mosiah 13:33–35; DkK 107:91–92; Pagannurotan ti Pammati 1:6

Dagiti Sagut ti Espiritu (*Kitaen iti Dagiti Naespirituan a Sagut*)

Dagiti Tanda

Dagiti tanda ket paspasamak wenno padpadas a mangipakita iti pannakabalin ti Dios. Masansan a namilagruan dagitoy. Ilasin ken ipakaammoda dagiti naindaklan a paspasamak, kas

Dagiti Templo

iti pannakayanak, ipapatay, ken Maikadua a Yaay ti Mangisalakan. Ipalagipda kadatayo maipapan kadagiti katulagan nga inaramid ti Apo kadatayo. Mabalín pay nga ipaneknek dagiti tanda maipapan iti nadosan nga awag wenno ipakitada ti saan a pananganamong ti Apo.

Ibaga ti sumagmamano a tattao a mamatida iti Dios wenno iti aramidna no nakaawatdan iti maysa a tanda. Ngem kinuna ti Apo, “Saan a dumteng ti pammati babaen dagiti tanda, ngem sumaruno dagiti tanda kadagiti mamati” (DkK 63:9). Maited dagiti kasta a tanda kadagiti napudno ken natulnog tapno mangpapigsa kadakuada iti pammatida.

Dagiti mainayon a reperensia: Mateo 12:38–39; Marcos 13:22–27; Lucas 2:8–17; Alma 30:43–52; Helaman 14; 3 Nephi 1:13–21; 8:2–25; Ether 12:6; DkK 63:7–12

Kitaen met iti Pammati; Panagtungpal; Maikadua a Yaay ni Jesucristo

Dagiti Templo

Pudno a balay ti Apo dagiti templo. Nasantuanda a lugar a pagrukbaban a mabalín a sarungkaran ti Apo. Ti laeng pagtaengan ti mabalín nga ipada kadagiti templo iti kinasagradona.

Iti unos ti pakasaritaan, binilin ti Apo dagiti taona nga agbangan kadagiti templo. Iti agdama dumdumngeng ti Simbaan iti awag ti Apo nga agbangan kadagiti templo iti intero a lubong, a mangar-aramid nga ad-adda pay a sidadaan a magun-od dagiti bendision ti templo ti dakkell a bilang dagiti annak ti Nailangitan nga Amatayo.

Dagiti Ordinansa para kadagiti Sibibiag

Ti umuna a panggep ti templo ket mangipaay kadagiti ordinansa a kasapulan para iti pannakaitan-oktayo iti celestial a pagarian. Dagiti ordinansa ti templo ti mangidalan nga agturong kadagiti kaindaklanan a bendision a sidadaan a magun-od babaen ti Pannubbot ni Jesucristo. Amin nga aramidentayo iti Simbaan—dagiti miting ken aktibidadtayo, dagiti aramidtayo a kas misionario, dagiti leksion nga isurotayo ken dagiti himno

a kantaentayo—ket nasken a mangiturong kadatayo iti Mangisalakán ken iti trabaho nga aramidentayo kadagiti nasantuan a templo.

Maysa nga ordinansa nga awatentayo iti templo ket ti endowment. Ti balikas nga *endowment* kayatna a sawen ti “sagut,” ken pudno a sagut a naggapu iti Dios ti endowment iti templo. Buklen ti ordinansa ti maysa a serye dagiti pangiturong ken iramanna dagiti katulagan nga aramidentayo tapno agbiag a sili-integ ken agtungpal kadagiti naidawat a kasapulan ti ebanghelio. Tulongannatayo ti endowment a mangipamaysa iti imatangtayo iti Mangisalakán, ti akemna iti plano ti Nailangitan nga Amatayo, ken ti panagkumittayo a mangsurol Kenkuana.

Sabali pay nga ordinansa iti templo ket ti celestial a kal-laysa, a paglantipan dagiti agassawa iti tunggal maysa para iti kinaagnanayon. Agtultuloy iti agnanayon ti panaglantip a maaramid iti templo no napudno dagiti agassawa kadagiti katulagan nga aramidenda.

Dagiti annak a nayanak kadagiti nagannak a nailantip iti templo ket nayanak iti katulagan. Madagdagus nga agbalin a paset ti agnanayon a familia dagitoy nga annak. Agbalin met a paset ti agnanayon a familia dagiti annak a saan a nayanak iti katulagan apaman a mailantip iti tunggal maysa dagiti pudno wenno nagampon a nagannak kadakuada. Maar-aramid iti templo ti ordinansa ti panangilantip kadagiti annak kadagiti nagannak.

No naawatmon dagiti ordinansa iti templo, kanayon a lag-lagipem dagiti katulagan nga inaramidmo. Agsublika a masansan iti templo agingga a kabaalam. No maysaka nga ama wenno ina, isurom kadagiti annakmo ti kinapateg ti templo. Tulongam ida a mangisagana iti bagbagida nga agbalin a maikari a sumrek iti templo.

No saanka pay a nakaawat kadagiti ordinansa iti templo, rugiam itan nga isagana ti bagim. No ipalubos dagiti kasasaad, dumar-ay iti templo tapno makiraman kadagiti panagbuniag ken kumpirmasion para kadagiti natay.

Dagiti Templo

Dagiti Ordinansa para kadagiti Natay

Dagiti tao a pimmusayen nga awanan kadagiti kasapulan nga ordinansa ti ebanghelio ket mabalinda ti umawat kadagiti ordinansa babaen ti aramid a maannong kadagiti templo. Mabalainmo nga aramiden daytoy nga agpaay kadagiti kapuonam ken dadduma pay a pimmusayen. Iti panagtignay para kada-kuada, mabalinka a mabuniagan ken makumpirmaan, umawat iti endowment, ken makiraman kadagiti panaglanti dagiti agassawa ken dagiti annak kadagiti nagannak kadakuada.

Nasken a sigaganetgetka nga agsukisok kadagiti kasuratan dagiti pimmusayen a kapuonam tapno maannong ti aramid iti templo para kadakuada.

Para iti ad-adu pay nga impormasion maipapan iti aramid iti templo para kadagiti natay ken iti aramid iti family history, kitaen iti “Aramid iti Family History ken Genealogy,” dagiti panid 10–13.

Pannakaikari a Sumrek iti Templo

Tapno sumrek iti templo, nasken a maikarika. Paneknekam ti pannakaikarim iti dua nga interbyu—maysa iti miembro ti bishoprियो wlenno branch presidentyo ken ti maysa pay iti miembro ti panguluen ti stakeyo wlenno ti mission president. Pagtalinaedento dagiti dadaulom iti priesthood a nalimed ken kumpidensial dagitoy nga interbyu. Iti tunggal maysa kadagiti interbyu, saludsodento kenka ti dadaulo iti priesthood maipapan iti bukodmo nga ugali ken pannakaikarim. Masaludsodto kenka maipapan iti pammaneknekmo iti Nailangitan nga Ama ken ti Pannubbot ni Jesucristo, ken masaludsodto kenka no suportaram met laeng dagiti sapasap ken lokal a lider ti Simbaan. Maidawatto kenka a patalgedam a nadalus ti dayawmo ken agtungtungpalka iti Word of Wisdom, agbaybayadka iti naan-anay nga apagkapullo, agbibbiagka a maitunos kadagiti pannursuro ti Simbaan, ken saanka a makikappeng wlenno makipagrikna kadagiti grupo a kimmalilis iti kinapuno.

No mangtedka kadagiti maawat a sungbat kadagiti saludsod kadagiti interbyu ken no mapennekka ken dagiti

dadaulom iti priesthood a maikarika a sumrek iti templo, umawatkanto iti maysa a rekomenda iti templo. Pirmaamto ken dagiti dadaulom iti priesthood ti rekomenda, a mangipalubosto kenka a sumrek iti templo iti uneg ti agsaruno a dua a tawen, no la ketdi agtalinaedka a maikari.

Dagiti interbyu para iti rekomenda iti templo ket mangted iti naindaklan a gundaway kenka a mangamiris iti pannakaikarim ken ti pagwadan ti biagmo. No adda maysa a biddut iti biagmo, nasayaat a makipagurnoska a makisarita iti bishop wenna branch presidentmo a nasapsapa maipanggep iti interbyum para iti rekomenda iti templo. Matulongannakanto a mangisagana iti bagim tapno agbalinka a maikari iti maysa a rekomenda iti templo.

Kawes iti Templo

No mapanka iti templo, nasken nga agaruatka iti kasayaan a kawesmo, kas iti ar-aramidem no makimisaka. No addaka iti uneg ti templo, sukatam ti kawesmo iti puraw a kawes ti templo. Maaramid daytoy a panagsukat iti kawes iti dressing room, a pangusaram iti locker ken pribado a lugar a pagpellesan. Iti templo, mapagtalinaed a nasayaat ti kinadisente.

No ikabilmo ti kawesmo iti locker, maibatim ditoy ti amin a nailubongan a pannakasinga. Nakakaweska iti puraw, mariknam ti pannakikaysa ken pannakipada kadagiti dadduma pay iti uneg ti templo, gapu ta tunggal maysa iti lawlawmo ket kapadam iti kawes.

Panangaruat iti Pagan-anay [Garment] iti Templo

Apaman a ma-endowka, addaanka iti bendision a mangikawes iti garment iti templo iti unos ti biagmo. Obligasionmo nga ikawes daytoy a mayannurot kadagiti annuroten a naited iti endowment. Laglagipem a dagiti bendision a mainaig iti daytoy sagrao a pribilehio ket agpannuray iti pannakaikarim ken kinapudnom iti panagtungpalmo kadagiti katulagan iti templo.

Dagiti Templo

Ti garment ket mangted iti kanayon a palagip maipapan kadagiti katulagan nga inaramidmo iti templo. Nasken a tra-tuem daytoy nga addaan iti respeto iti amin a kanito. Nasken a saanmo nga ipakita daytoy kadagiti saan a makaawat iti kina-pategna, ken nasken a saanmo a balbaliwan daytoy tapno laeng maibagay iti nadumaduma nga estilo ti panagkawes. No siu-umno nga ikawesmo daytoy, mangted daytoy iti saluad a mai-busor iti pannulisog ken dakes. Ti panangikawes iti garment ket maysa nga akinruar a panangipeksa iti akin-uneg a panag-kumit a sumurot iti Mangisalakan.

Dagiti Parabur manipud iti Idadar-ay iti Templo

Kas pangnayon iti panagbalin a lugar a pakaannongan da-giti sagrado nga ordinansa, ti templo ket maysa a lugar ti talna ken paltiing. No mariribukanka wenno pakadagsenam dagiti napapateg unay a panggeddeng, mabalinmo nga ipan dagiti parikutmo iti templo. Idiay a makaawatka iti naespirituan a pannarabay.

No dadduma mabalin a mariknam a saanka a makapagpa-nunot a silalawag gapu ta madagsenan ti panunotmo kadagiti problema ken adu a banag nga agkasapulan iti panangasikaso. Iti templo, mabalin nga agsardeng ti epekto dagitoy a pakaring-goran, mabalin a maawan dagitoy a pannakatikaw ken panag-duadua, ket maawatam dagiti banag a saanmo pay idi a naawatan. Makasarakka kadagiti baro a wagas a pakasarang-tam kadagiti karit a sanguem.

Bendisionannakanto ti Apo no makiramanka iti aramid a sagrado nga ordinansa iti templo. Ken dagiti parabur nga itedna kenka ket saanto a malimitaran iti orasmo iti templo. Bendisio-nannakanto iti amin nga aspeto ti biagmo. Dagiti panagban-nogmo iti templo ti mangpapigsanto kenka ken mangpapino iti kinaespirituan.

Dagiti mainayon a reperensia: Isaias 2:1–3; DkK 88:119; 109; 110; 124:39–41

Kitaen met iti Katulagan; Aramid iti Family History ken Genealogy; Kallaysa; Dagiti Ordinansa; Plano ti Pannakaisalakan

Dagiti Tulbek ti Priesthood (*Kitaen iti Priesthood*)

Deacon (*Kitaen iti Aaronic Priesthood; Priesthood*)

Diborsio

Iti “Ti Kaamaan: Maysa a Waragawag iti Lubong,” ti Umuna a Panguluen ken ti Korum dagiti Sangapulo-ket-dua nga Apostol ket “sipapasnek[da] a mangiwaragawag nga inordenan ti Dios ti kallaysa iti nagbaetan ti maysa a lalaki ken maysa a babai ken ti kaamaan ti sentro iti plano ti Namarsua para iti agnana-yon a pagtungpalan dagiti annakna” (kitaen iti panid 102 iti daytoy a libro). Iti baet dagitoy a kinapudno, nagbalinen ti diborsio wenno panagsina a gagangay iti adu a kagimongan ken nagrairan uray kadagiti miembro ti Simbaan. Saan nga aramid ti Dios daytoy agraira a didigra, ngem ketdi aramid daytoy ti kabusor.

Nasken nga agtinnulong dagiti agassawa tapno agbalinda a maikari kadagiti bendision ti agnanayon a kallaysa. No naasawaanka ket mapadpadasanyon nga agassawa dagiti panagri-gat, laglagipem a ti pangrisut iti kaaduan a problema ti agassawa ket saan a diborsio wenno panagsina. Ti pangrisut ket masarakan iti ebanghelio ni Jesucristo—iti panagbabawi, pannakapakawan, integridad, ken ayat. Daytoy ket masarakan iti panangtratatom iti asawam a kas iti kayatmo a pannakatratom (kitaen iti Mateo 7:12). Bayat ti panangitrahom a mangrisut kadagiti pakarikutan, mabalina a kayatmo nga agpabalakad-kayo iti bishop wenno branch presidentyo.

Kitaen met iti Panangngaasi; Pamilia; Ayat; Kallaysa; Dagiti Templo

Dios nga Ama

Ti Dios nga Ama ket isu ti Kangatuan ti Amin a pasien ken pagrukbabantayo. Isu ti kangrunaan a Namarsua, Agturay, ken Mamagtaginayon iti amin a banag. Isu ket naan-anay, addaan iti amin a bileg, ken ammona ti amin a banag. Isu ket

Dios nga Ama

“nagtagilasag ken nagtagitulang . . . a marikna a kas iti tao” (DkK 130:22).

Ti Nailangitan nga Amatayo ket isu ti Dios ti panangukom ken pigsa ken pannakaammo ken bileg, ngem Isu pay ti Dios nga addaan iti naan-anay a kinaasi, kinaimbag, ken kinamanagay. Nupay ditayo “ammo ti kaipapanan ti amin a banag,” makasaraktayo iti kappia iti awan duadua a pannakaammo nga Isu ket ay-ayatennatayo (kitaen iti 1 Nephi 11:17).

Ti Ama dagiti Espiritutayo

Maysa kadagiti naindaklan a saludsod ti biag ti “Asinoak?” Makatulong ti makaay-ayo a kanta ti Primary nga uray dagiti babassit nga ubbing ket makasungbat iti daytoy a saludsod. Kantaentayo, “Siak ti anak ti Dios, imbaonnnak ditoy.” Ti pannakaammo nga annaknatayo ti Dios ket mangipaay iti pigsa, liwliwa, ken namnama.

Maysaka a literal nga anak ti Dios, naespirituan a nayanakka iti biag sakbay daytoy a biag. Kas anakna, maipanamanya kenka nga addaanka iti nadosan, agnanayon a potensial ken tulongannakanto kadagiti napudno a panagkagumaam a mangragpat iti dayta a potensial.

Ti Kangatuan a Namarsua

Ti Nailangitan nga Ama ti Kangatuan a Namarsua. Babaen ken ni Jesucristo, pinarsuana ti langit ken daga ken amin a banag iti unegda (kitaen iti Moises 2:1). Kinuna ni Alma, “Ipamatmat amin dagiti banag nga adda Dios; wen uray pay ti daga, ken amin a banag nga adda iti rabawna, wen, ken ti panagpusiposna, wen, ken kasta met amin dagiti planeta nga aggunay iti gagangay a langada ti mangpaneknek nga adda Kangatuan a Namarsua” (Alma 30:44).

Iti sagpaminsan, panunotem a naimbag dagiti kinapintas ti panagparsua: dagiti kayo, dagiti sabong, dagiti ayup, dagiti bantay, dagiti dalluyon ti taaw, ti maysa a kayyanak nga ubing. Maaddaan iti oras a mangmatmat kadagiti langit, a dagiti direksion dagiti bituen ken planeta ket pakakitaan iti

“Dios nga aggununay a sitatan-ok ken sibibileg” (kitaen iti DkK 88:41–47).

Ti Akin-aramid iti Plano ti Pannakaisalakan

Kayat ti Amatayo iti Langit a makipagnaedtayo Kenkuana iti agnanayon. Impakdaar ti Apo a ti aramid ken gloriana ket “mangipatungpal iti saan nga ipapatay ken agnanayon a biag ti tao” (Moises 1:39). Tapno maaramid a posible daytoy, insagana ti plano ti pannakaisalakan. Imbaonna ti Ay-ayatenna nga Anak, ni Jesucristo, a mangwarwar kadagiti pamungo ni patay ken mangsubbot kadagiti basbasol ti lubong: “Ta kasta la unay ti panagayat ti Dios iti lubong, nga intedna ti anakna a Bugbugtong, tapno amin a mamati kenkuana saan a mapukaw, no di ket adda biagna nga agnanayon” (Juan 3:16). Daytoy a sakripisio ti kadakkelan a panangipeksa iti ayat ti Amatayo para kadatayo.

Panangam-ammo iti Dios nga Ama

Kas annak ti Dios, addaantayo iti naisangangayan a pannakainaig Kenkuana, a pakaigiddiatantayo iti amin a dadduma pay a pinarsuana. Agkalikagumka a mangammo iti Amam iti Langit. Ay-ayatennaka, ken inikkannaka iti napateg a gundaway nga umasideg Kenkuana no agkararagka. Dagiti karagmo, a mairuknoy iti kinapakumbaba ken kinapudno, ket mangngegan ken masungbatan.

Mabalinmo pay a maam-ammo ti Amam babaen ti panangsursurom maipapan iti Patpatgenna nga Anak ken panangaramatmo iti ebanghelio iti biagmo. Insuro ti Mangisalakan kadagiti disipulona: “No nailasindak koma, nailasinyo met koma ti Amak. . . . Ti nakakita kaniak nakitana ni Ama” (Juan 14:7, 9).

Mayasidegka iti Dios nga Ama kabayatan ti panagadalmo kadagiti nasantuan a kasuratan ken dagiti balikas dagiti propeta iti ud-udina nga aldaw ken kabayatan ti panangtedmo iti serbisio. No surotem ti pagayatan ti Dios ken agbiagka iti kas iti kayatna a panagbiagmo, agbalinka nga ad-adda pay a kas

Doktrina ken Katulagan

Kenkuana ken kas iti Anakna. Isaganam ti bagim nga agsubli a makipagtaeng iti sidongda.

Dagiti mainayon a reperensia: Juan 14:6, 21–24; 17:3; Mosiah 4:9; DkK 132:22–24; Pagannurotan ti Pammati 1:1

Kitaen met iti Panagparsua; Kinadios; Plano ti Pannakaisalakan

Doktrina ken Katulagan (*Kitaen iti Dagiti Nasantuan a Kasuratan*)

Domingo (*Kitaen iti Sabbath; Panagrukabab*)

Ebanghelio

Ti ebanghelio ti plano iti kinaragsak ti Nailangitan nga Amatayo. Ti kangrunaan a doktrina ti ebanghelio ket ti Pan-nubbot ni Jesucristo.

Kinuna ni Propeta Joseph Smith, “Mamatikami a dagiti umuna a pagbatayan ken ordinansa ti Ebanghelio: umuna, Pammati ken ni Apo a Jesucristo; maikadua, Panagbabawi; maikatlo, Panagbuniag babaen ti pannakairarem iti danum para iti pannakaugas dagiti basol; maikapat, Pannakaipatay dagiti dakulap para iti sagut ti Espiritu Santo” (Pagannurotan ti Pammati 1:4). Iti pakabuklanna, iraman ti ebanghelio ti amin dagiti doktrina, pagbatayan, ordinansa, ken katulagan a kasapulan iti pannakaitan-oktayo iti celestial a pagarian. Inkari ti Mangisalakan a no agibturtayo agingga iti panungpalan, sipupudnotayo nga agbiag iti ebanghelio, pagsungbatennatayto nga awan basolna iti sango ti Ama iti Maudi a Panangukom (kitaen iti 3 Nephi 27:16).

Naikasaba idin ti pakabuklan ti ebanghelio iti amin a panawen idi naisaganan dagiti annak ti Dios nga umawat iti daytoy. Kadagiti ud-udina nga aldaw, wenna ti dispensasion ti pakabuklan dagiti panawen, naisublin ti ebanghelio babaen ken ni Joseph Smith.

Dagiti mainayon a reperensia: Taga Roma 1:16–17; 3 Nephi 27:13–22; DkK 11:24; 39:5–6

Kitaen met iti Pannubbot ni Jesucristo; Panagbuniag; Pammati; Espiritu Santo; Jesucristo; Plano ti Pannakaisalakan; Panagbabawi; Pannakaisubli ti Ebanghelio

Edukasion

Imbilin ti Apo, “Agadalkayo, uray pay ti panagadal ken kasta met ti pammati” (DkK 88:118). Imbalakadna kadatayo nga agsursurotayo iti ebanghelio ken manggun-od iti pannakaawat “maipapan kadagiti banag ti langit ken iti daga nga agpadpada, ken iti uneg ti daga; dagiti banag a napasamaken, dagiti banag iti agdama, dagiti banag a nasken a mapasamak iti saan a mabayag; dagiti banag nga adda iti pagtaengan, dagiti banag nga adda iti ganggannaet; dagiti gubat ken dagiti pakaul-ulawan dagiti pagilian, ken dagiti panangukom nga adda iti daga; ken kasta met ti pannakaammo maipanggep kadagiti pagilian ken pagarian—tapno makapagsagana[tayo] iti amin a banag” (DkK 88:78–80).

Panagadal ken Propesional a Panagsanay

Nasken a kanayon nga agtrabahoka tapno masuruan ti panunotmo ken dagiti imam tapno makapagballigika iti napilim a tay-ak. Usarem ti edukasionmo tapno agbalin nga impluwensia para iti naimbag. No aramidem daytoy, agbalinkanto a maam-ammo a kas tao nga addaan integridad. Maisaganakanto para kadagiti gundaway bayat ti idadateng dagitoy, ket agbalinkanto a dakkel a pagimbagan ti pamiliam, ti Simbaan, ken ti komunidadmo.

Kalikaguman ti kasayaatan a panagadal a mabalina gunoden. Sumagmamano a posibilidad ket dagiti kolehiyo ken unibersidad, dagiti technical school, home-study course, edukasion iti komunidad, ken pribado a panagsanay.

Seminary ken Institute

Iti intero a lubong, dagiti Santo iti Ud-udina nga Aldaw nga agtawen iti 14 agingga iti 18 ket dumar-ay iti seminary, a mangipaay iti linawas a panangisuro manipud kadagiti nasantuan a kasuratan. Mangipaay dagiti institute ti relihion iti linawas a kurso iti nadumaduma a topiko ti ebanghelio para kadagiti Santo iti Ud-udina nga Aldaw nga agtawen iti 18 agingga iti 30.

Mangipaay dagitoy a programa iti naespirituan ken nainkaduaan a panawen a pakapagpinnulapolan iti tunggal maysa dagiti estudiante kabayatan ti panagsursuroda maipapan iti ebanghelio.

Para iti impormasion maipapan iti seminary ken institute, kontakten ti maysa a lokal a dadaulo ti priesthood.

Panagsursuro agingga iti Tungpal Biag

Agtultuloyka nga agsapul kadagiti gundaway para iti edukasion iti unos ti biagmo. Daytoy ti mangtulongto kenka a maaddaan iti pannakaammo maipapan iti kaudian nga adal, kapanunotan, wenno technique iti napilim a propesyon ken iti dadduma pay a paglaingam ken paggugustom. Iti daytoy nadaras ti panagbalbalaliwna a lubong, nasken a maaddaanka iti oras a mangpaadal iti bagim para iti agdama ken iti masakbayan.

Kas nayon iti panangpadur-as iti edukasionmo babaen iti pormal a panagadal, mabalinmo nga ituloy ti panagsursuro babaen ti panagbasa, idadar-ay kadagiti makaay-ayo a parambak a mainaig iti kultura, isasarungkar kadagiti museo ken lugar a napnuan pakasaritaan, ken panangpaliw iti lubong iti aglawlawmo.

Dagiti mainayon a reperensia: Dagiti Proverbio 1:5; DkK 130:18-19

Elder (*Kitaen iti Melchizedek Priesthood; Priesthood*)

Endowment (*Kitaen iti Dagiti Templo*)

Espiritu Santo

Ti Espiritu Santo ti maikatlo a kameng ti Kinadios. Isu ti kinatao ti espiritu, nga awanan iti bagi a nagtagilasag ken nagtagitulang (kitaen iti DkK 130:22). Masansan a maitudo daytoy a kas Espiritu, ti Nasantuan nga Espiritu, ti Espiritu ti Apo, wenko ti Mangliwliwa.

Dagiti Akem ti Espiritu Santo

Makitinnulong ti Espiritu Santo iti naan-anay a pannakikaykaysa iti Nailangitan nga Ama ken ni Jesucristo, a mangipatpatungpal iti sumagmamano nga akem a makatulong kenka nga agbiag a sililinteg ken umawat kadagiti bendision ti ebanghelio.

Isu ti “mangsaksi iti Ama ken iti Anak” (2 Nephi 31:18) ken ipalgak ken isurona “ti kinapudno ti amin a banag” (Moroni 10:5). Makaawatka iti awan duadua a pammaneknek maipapan iti Nailangitan nga Ama ken ni Jesucristo babaen ti bileg ti Espiritu Santo. Ti pannakisaritana iti espiritum ket mangisangbay iti ad-adayo nga amang a di mapagduaduaan ngem iti ania man a pannakisarita a maawatmo babaen dagiti gagangay a pangriknam.

Kabayatan ti panagkagumaam nga agtalinaed iti dalan a mangiturong iti agnanayon a biag, ti Espiritu Santo ket “ipakitanto kadakayo amin a banag a rumbeng nga aramidnyo” (kitaen iti 2 Nephi 32:1–5). Matarabaynaka kadagiti pangnged-dengmo ken masaluadannaka manipud iti pisikal ken naespirituan a pagpegadan.

Babaen Kenkuana, maawatmo dagiti sagut ti Espiritu para iti pagimbagam ken para iti pagimbagan dagiti ay-ayatem ken pagserbiam (kitaen iti DkK 46:9–11).

Isu ti Mangliwliwa (Juan 14:26). Kas iti panangpatalna ti makabang-ar a timek ti managayat a naganak iti maysa nga agsangsangit nga ubing, dagiti arasaas ti Espiritu ti mangpakalma kadagiti panagbutengmo, mangpaawan kadagiti makariribuk a panagdandanag iti biagmo, ken mangliwliwa kenka no agladingitka. Punnuennaka ti Espiritu Santo “iti namnama ken

naan-anay nga ayat” ken “mangisuro kenka kadagiti makapatalna a banag ti pagarian” (Moroni 8:26; DkK 36:2).

Babaen ti bilegna, mapasantoka kabayatan ti panagbaba-wim, panangawatmo kadagiti ordinansa ti panagbuniag ken kumpirmasion, ken panagtalinaedmo a napudno kadagiti katulagam (kitaen iti Mosiah 5:1–6; 3 Nephi 27:20; Moises 6:64–68).

Isu ti Nasantuan nga Espiritu ti Kari (kitaen iti Taga Efeso 1:13; DkK 132:7, 18–19, 26). Iti daytoy a pagrebbengan, ipatalgedna a maawat iti Dios dagiti ordinansa ti priesthood a naawatmon ken dagiti katulagan nga inaramidmo. Agpannurray daytoy a pananganamong iti agtultuloy a kinapudnom.

Ti Sagut ti Espiritu Santo

Amin a napudno nga agkalkalikagam iti kinapudno ket makarikhada iti impluwensia ti Espiritu Santo, a mangiturong kadakuada ken ni Jesucristo ken iti ebangheliona. Nupay kasta, ti pakabuklan dagiti bendision a maited babaen ti Espiritu Santo ket sidadaan a magun-od laeng dagiti umawat iti sagut ti Espiritu Santo ken agtalinaed a maikari.

Kalpasan a nabuniaganka iti Ti Simbaan ni Jesucristo dagiti Santo iti Ud-udina nga Aldaw, impatay ti maysa wenno ad-adu pay nga addaan iti Mechizedek Priesthood dagiti imada iti rabaw ti ulom ket, iti sagrado nga ordinansa ti priesthood, nakumpirmaanka a maysa a miembro ti Simbaan. Kas paset daytoy nga ordinansa, a maawagan iti pannakapatalged [kumpirmasion], naited kenka ti sagut ti Espiritu Santo.

Maigiddiat ti sagut ti Espiritu Santo iti impluwensia ti Espiritu Santo. Sakbay ti panagbuniagmo, mariknam ti impluwensia ti Espiritu Santo iti sagpaminsan, ket babaen dayta nga impluwensia makaawatka iti pammaneknek maipapan iti kinapudno. Ita ta addaankan iti sagut ti Espiritu Santo, addaanka iti karbengan iti kanayon a panangkadkadua dayta a kameng ti Kinadios no agtungpalka kadagiti bilin.

Ti naan-anay a panangsagrap iti sagut ti Espiritu Santo iramanna ti panangawat iti paltiing ken liwliwa, panagserbi ken

panagbendision kadagiti dadduma babaen dagiti naespirituan a sagut, ken pannakapasanto manipud iti basol ken pannakaa-ramid a maikari para iti pannakaitan-ok iti celestial a pagarian. Agpannuray dagitoy a bendision iti pannakaikarim; in-inut nga umay dagitoy kenka iti kanito a nakasaganakan para kadagitoy. Bayat ti panangitunosmo iti biagmo iti pagayatan ti Dios, in-inut a maawatmo a naan-anay ti Espiritu Santo. Impakdaar ni Propeta Joseph Smith a dagiti kinadatdatlag ti pagarian ti Dios ket “makitada laeng ken maawatan babaen ti bileg ti Nasantuan nga Espiritu, nga isagut ti Dios kadagiti mangayat kenkuana, ken mangpatarnaw iti bagbagida iti imatangna” (kitaen iti DkK 76:114–116).

Laglagipen a “saan nga agtaeng ti Espiritu ti Apo kadagiti saan a nasantuan a templo” (Helaman 4:24). Nupay inawatmon ti sagut ti Espiritu Santo, makapagtaeng ti Espiritu laeng kenka no agtungpalka kadagiti bilin. Isu ket pumanaw kenka no mapasakitam Isuna babaen ti panagbassawang, kinarugit, kinasukir, panagalsa, ken dadduma pay a basol. Pagtalinaedem a nadalus ti bagim. Punnuem ti bagim iti kinasayaat tapno makapagbalinka a maikari iti kanayon a panangkadkadua ti Espiritu Santo.

Dagiti mainayon a reperensia: Mateo 3:11; Juan 15:26; 16:13; Dagiti Aramid 2:38; 8:12–17; 19:1–6; 1 Taqa Corinto 2:9–14; 12:3; Taqa Galacia 5:22–23; 1 Nephi 10:17–19; 2 Nephi 31:17; DkK 8:2–3; 39:20–24; 68:25–28; 121:46; Pagannurotan ti Pammati 1:4

Kitaen met iti Panagbuniag; Kinadios; Panangipatay kadagiti Ima; Paltiing; Dagiti Naespirituan a Sagut

Espiritu ti Apo (*Kitaen iti Espiritu Santo; Silaw ni Cristo*)

Espiritu ti Kinapudno (*Kitaen iti Espiritu Santo*)

Espiritu

Maysaka nga espiritua nga anak ti Nailangitan nga Ama, ken nagbiagka a kas maysa nga espiritua sakbay a naipasngayka

Family Home Evening

iti daga. Kabayatan ti biagmo iti daga, naibalay ti espiritum iti pisikal a bagim, a naipasngay kadagiti mortal a nagannak.

Manipud kadagiti nasantuan a kasuratan, masursurotayo maipapan ti kasasaad dagiti espiritutayo. Masursurotayo a “banag ti amin nga espiritu, ngem napimpino wenko natartarnaw, ket kabaelan la a makita ti natartarnaw a mata” (DkK 131:7). Mabasatayo a “ti espiritu ti tao [ket] kalanglanga ti kata-taona, a kas met iti espiritu ti ayup, ken amin a parsua a pinarsua ti Dios” (DkK 77:2; kitaen met iti Ether 3:7–16).

Isuro pay dagiti nasantuan a kasuratan nga iti panawen ti pisikal nga ipapatay, saan a matay ti espiritu. Sumina daytoy iti bagi ket agindeg iti lubong ti espiritu kalpasan daytoy a biag. Iti panawen ti panagungar, tumipon ti espiritu iti bagi, “a saanton nga agsina; isu nga agbalin ti sibubukel a naespirituan ken saan a matay” (Alma 11:45).

Dagiti mainayon a reperensia: Taga Roma 8:16–17; 2 Nephi 9:10–13; DkK 93:29, 33

Kitaen met iti Plano ti Pannakaisalakan; Panagungar; Kararua

Family Home Evening

Ti pagtaengan ti kapatgan a lugar a pagsursuruan iti ebanghelio. Awan ti sabali pay nga organisasion a mabalina mangsukat iti familia. Naulit-ulit nga inyawag dagiti propeta iti ud-udina nga aldaw kadagiti nagannak a padakkelenda dagiti annakda iti ayat ken panangisuro iti ebanghelio.

Idi 1915 inrugi ni Presidente Joseph F. Smith ken dagiti magbagana iti Umuna a Panguluen ti sapa sapang panagkagumaan ti Simbaan a mangpapigsa iti familia. Inyawagda kadagiti nagannak iti Simbaan nga ummongenda dagiti annakda iti maminsan iti makalawas para iti maysa a “Home Evening.” Nasken a maaddaan dagiti familia iti oras nga aggigiddan nga agkararag ken agkanta, agbasa kadagiti nasantuan a kasuratan, isuro ti ebanghelio iti tunggal maysa, ken makiraman iti daduma pay nga aktibidad a mangparnuay iti panagkaykaysa ti familia.

Idi 1970 nakikaysa ni Presidente Joseph Fielding Smith kadagiti mammagbagana iti Umuna a Panguluen tapno ilatangda ti rabii ti Lunes kas oras para iti family home evening. Manipud iti dayta a panangipakaammo, pinagtalinaeden ti Simbaan dagiti rabii ti Lunes a nawaya manipud kadagiti aktibidad iti Simbaan tapno maaddaan dagiti pamilia iti daytoy nga oras a makapagtitiyon.

Intultuloy dagiti propeta iti ud-udina nga aldaw ti nangalukoy kadagiti miembro ti Simbaan tapno ikkanda iti kangatuan a panangipangpangruna iti family home evening. Inkarida a ti dedikasiantayo iti daytoy a programa ket makatulungto a mangsaluad kadagiti pamilia a maibusor kadagiti dakes iti panawentayo ken mangisangbayto kadayo iti nawadwad a rag-o ita ken iti unos ti kinaagnanayon.

Nasken iti amin a miembro ti Simbaan a mangaramid iti rabii ti Lunes a sagrado nga oras, a nailatang para iti family home evening. No naasawaankan, maadaankayo iti asawam iti linawas a family home evening. No addaankayo kadagiti anak, iramanyo ida iti family home evening. Ibagayyo ti programa kadagiti kasapulan ken pagesmanda, ket bay-an ida a makiraman. Kalpasan a dimmakkelen dagiti annakmo ket im-madayoda, ituloyyo nga agassawa ti mangangay iti family home evening.

No awan asawam wenna agmaymaysaka, idawatmo iti bishop wenna branch presidentmo a mangbukel iti grupo ti home evening para kenka ken iti dadduma pay nga awan asawana a miembro ti ward wenna branchyo. Mabalinna ti umawag iti lider ti home evening, nga akinrebbeng a mangbuangay iti programa ken mangkita a maangay dagiti home evening iti linawas.

Naisingasing a balabala para iti family home evening ti sumaganad:

- Panglukat a kanta
- Panglukat a kararag
- Panagbasa iti nasantuan a kasuratan

Gobierno

- Leksion
- Aktibidad
- Panggibus a kanta
- Panggibus a kararag
- Merienda

Bayat ti panagisaganam kadagiti leksion para iti family home evening, laglagipem nga ibasarmo dagitoy kadagiti nasantuan a kasuratan, dagiti pannursuro dagiti propeta iti ududina nga aldaw, ken dagiti personala padas ken pammaneknek. Makatulong daytoy a libro iti panangpili kadagiti topiko nga isuro. Kas pangnayon, mabalinmo ti agibasar iti dadduma pay a pablaak ti Simbaan, kas iti *Family Home Evening Resource Book* (item number 31106), *Dagiti Pagbatayan ti Ebanghelio* (06195 864), ti *Pagbasaan a Mangiwanwan iti Kaamaan* (31180 864), ken dagiti magasin iti Simbaan.

Kitaen met iti Pamilia

Gobierno (*Kitaen iti* Gobierno ken Linteg a Sibil)

Gobierno ken Linteg a Sibil

Balabalaen ti maika-134 a benneg ti Doktrina ken Katulagan ti “pammati [dagiti Santo iti Ud-udina nga Aldaw] maipapan kadagiti sapasap a naindagaan a gobierno ken paglintegan” (DkK 134, paulo a benneg). Iraman ti benneg dagiti sumaganad a palawag:

“Mamatikami nga impasdek ti Dios dagiti gobierno para iti pagimbagan dagiti tao; ken kinednganna dagiti tao nga agsungbat kadagiti aramidda a mainaig kadakuada, agpadpada iti panagaramidda kadagiti paglintegan ket iti panangipatungpalda kadagitoy, para iti pagimbagan ken pannakasalaknib ti gimong. . . .

“Mamatikami a naikudi a kanunongan dagiti amin a tao ken itandudoda ti gobierno iti pagnaedanda, bayat ti pannakasalaknib ti nakaisigudanda ken ti di mayakar a kalinteg

babaen dagiti paglintegan dayta a gobierno; ket mainumo iti tunggal makipagili a masakniban ti kalinteganna iti aramid a panagsulsol ken yaalsa, ket nasken a madusa daytoy kas nai-parbeng; ket adda kalintegan amin a gobierno a mangipakat kadagita a paglintegan no ti pangngeddengda ket manamnama nga agpaay iti pagimbagan ti kagimongan; kagiddanna nupay kasta, ti pannakabigbig a sagrado ti wayawaya ti konsensia.

“Mamatikami a nasken a maraem ti tunggal tao iti pagreb-benganna, kasta met dagiti agturay ken mahistrado, a naipan a para iti pannakasalaknib dagiti inosente ken ti pannakadusa dagiti agbasol; ken tapno utang ti tunggal tao ti panangbigbig ken panangtungpalna kadagiti paglintegan, ta no awanda masakatan ti kappia ken panagtutunos iti panangilupitlupit ken buteng; ta naipasdek dagiti paglintegan ti tao para iti pannakatimon ti pagsayaatantayo a kas tao ken pagilian, iti nagbaetan ti tao ken tao; ken dagiti nailangitan a paglintegan nga inted ti langit, a mangisuro kadagiti annuroten iti pakaseknan a naespirituan, ta ti pammati ken panagdaydayaw, agpadpada a sungbatan ti tao iti Namarsuada” (DkK 134:1, 5–6).

Maysa a kangrunaan nga elemento ti panagsina ti simbaan ken estado ket ti pagrebengan ti gobierno a mangpatgan iti wayawaya ti relihion. Anamongan dagiti propeta iti ud-udina nga aldaw daytoy a pagbatayan, kas nadakamat iti maikasangapulo-ket-maysa a pagannurotan ti pammati: “Itandudomi ti karbengan nga agrukbab iti Mannakabalin a Dios babaen ti panangibagnos ti konsensiami, ken ipalugodmi iti amin a tao ti umasping a karbengan, bay-anmi nga agrukbabda iti wagas no kasano, sadino, ken no ania pay.” Maitunos iti panagsina ti simbaan ken estado, ti Simbaan ket saan nga agendorso iti ania man a partido ti politika wenno kandidato. Saanna nga ipalubos ti panangusar kadagiti pasdek ken pasilidadna para kadagiti panggep a mainaig iti politika. Saan a makiraman ti Simbaan kadagiti politika malaksid no adda saritaan maipapan iti moralidad, a masansan a ti Simbaan ti mangilawlawag iti daytoy.

Nupay agtalinaed nga awan kankanunongan ti Simbaan maipanggep iti politika, allukoyen dagiti lider ti Simbaan ti

Gubat

tunggal miembro a makiramanda a kas makipagili. Kas maysa a Santo iti Ud-udina nga Aldaw, nasken a maawatam ti lugar ken sasaadem iti pagilian a pagnanaedam. Ammuem ti maipapan iti pakasaritaan, tawid, ken dagiti linteg ti pagilian. No ad-daanka iti gundaway a bumutos ken makiraman kadagiti aramid a pakaseknan ti gobierno, sigaganetgetka a makiraman iti panangsuporta ken panangsalaknib kadagiti pagbatayan ti kinapudno, kinalinteg, ken wayawaya.

Dagiti mainayon a reperensia: DkK 98:10; Pagannurotan ti Pammati 1:12

Gubat

Kinuna ti Apo a kadagiti maudi nga aldaw addanto “dagiti gubat ken damdamag iti gubat, ket mariribukanto ti sibubukel a lubong, ket ti puspuso dagiti tao paglukodendanto ida” (DkK 45:26).

Kas miembro ti Ti Simbaan ni Jesucristo dagiti Santo iti Ud-udina nga Aldaw, tattaotayo nga addaan iti kappia. Surotentayo ti Mangisalikan, nga isu ti Prinsipe ti Kappia. Segseggaantayo ti panagturayna iti milenio, inton aggibus dagiti gubat ken mai-sublinto ti kappia iti daga (kitaen iti Isaias 2:4). Nupay kasta, bigbigentayo nga iti daytoy a lubong, no dadduma agipatulod dagiti lider ti gobierno kadagiti tropa ti militar tapno mangsaluad kadagiti nasion ken panggepda.

Nasken a di marikna dagiti Santo iti Ud-udina nga Aldaw iti buyot nga agpilida iti nagbaetan ti pagilian ken ti Diosda. Iti Simbaan, “mamatikami nga agtungpalkami kadagiti ari, presidente, mangituray, mahistrado, iti panagtungpal, panagdayaw, ken panangkanunong iti paglintegan” (Pagannurotan ti Pammati 1:12). Ti serbisio iti militar ket mangipakita iti dedikasion iti daytoy a pagbatayan.

No maawagan dagiti Santo a mapan iti paggugubatan, mabalinda a kitaen ti pagwadan ni Kapitan Moroni, ti naindaklan a lider ti buyot iti Libro ni Mormon. Nupay isu ket maysa a maingel a mannakigubat, isu ket “di naragsakan iti panagayus ti dara” (Alma 48:11). Isu ket “saan a mapekka ti pammatina ken Cristo,” ken ti rasonna laeng iti pannakirangetna ket tapno

“salaknibanna dagiti taona, ti kalinteganna, ken ti pagilianna, ken ti relihionna” (Alma 48:13). No nasken a mapan dagiti Santo iti Ud-udina nga Aldaw iti gubat, nasken a mapanda iti espiritu ti kinapudno ken kinalinteg, nga addaan iti tarigagay nga agaramid iti nasayaat. Nasken a mapanda nga addaan iti ayat iti pusoda para iti amin nga annak ti Dios, agraman dagiti adda iti sumupsuppiat a bangir. Kalpasanna, no naidawat a kasapulanda ti mangibukbok iti dara dagiti dadduma, saanto a maibilang a basol ti inaramidda.

Kitaen met iti Gobierno ken Linteg a Sibil; Kappia

Home Teaching (*Kitaen iti Priesthood*)

Homoseksualidad (*Kitaen iti Kinadalus ti Dayaw*)

Hustisia

Ti hustisia ket saan nga agbalbaliw a linteg a mangisangbay kadagiti bunga dagiti aramid. Gapu iti linteg ti hustisia, umawatka kadagiti bendision no agtungpalka kadagiti bilin ti Dios (kitaen iti DkK 130:21–22). Idawat pay ti linteg ti hustisia a mabayadan ti multa iti tunggal basol nga aramidem. Idawatna nga awan ti narugit a banag a mapalugodan a makipagtaeng iti Dios (kitaen iti 1 Nephi 10:21).

Idi impatungpal ti Mangisalakan ti Pannubbot, inawatna iti Bagina dagiti basbasoltayo. Kinabaelanna ti “makasungbat iti pagpatinggaan ti linteg” (2 Nephi 2:7) gapu ta impasangona ti Bagina iti pannusa nga indawat ti linteg a kasapulan para kadagiti basbasoltayo. Iti panangaramidna iti kastoy, Isu “nappeneknan ti kasapulan ti linteg” ken nangipaay iti asi iti tunggal maysa nga agbabawi ken sumurot Kenkuana (kitaen iti Mosiah 15:9; Alma 34:14–16). Gapu ta inkaronan dagiti basbasolmo, saanmonto a kasapulanen ti agsagaba pay iti dayta a pannusa no agbabawika (kitaen iti DkK 19:15–20).

Dagiti mainayon a reperensia: 2 Nephi 9:26; Alma 42

Kitaen met iti Pannubbot ni Jesucristo; Asi; Panagbabawi

Ikakalilis iti Kinapudno

No umadayo dagiti indibidual wenno grupo dagiti tattao manipud kadagiti pagbatayan ti ebanghelio, addada iti kasa-saad ti ikakalilis iti kinapudno.

Napagteng dagiti panawen ti sapa-sapa nga ikakalilis iti kinapudno iti unos ti pakasaritaan ti lubong. Kalpasan dagiti panawen ti kinalinteg, masansan nga umarakup dagiti tao iti kinadakes. Maysa a pagarigan ket ti Nakaro nga Ikakalilis iti Kinapudno, a napasamak kalpasan nga impasdek ti Mangisalak-an ti Simbaanna. Kalpasan ti ipapatay ti Mangisalak-an ken dagiti Apostolna, dinadael dagiti tao dagiti pagbatayan ti ebanghelio ken nagaramidda kadagiti saan a maipalugod a panagbalbaliw iti pannakabukel ti Simbaan ken ordinansa ti priesthood. Gapu iti daytoy nasaknap a kinadakes, imbabawi ti Apo ti turay ti priesthood manipud iti daga.

Kabayatan ti Nakaro nga Ikakalilis iti Kinapudno, awanan dagiti tao iti nadiosan a pangiturong manipud kadagiti sibibiag a propeta. Adu a simbaan ti naipasdek, ngem awananda iti bileg ti priesthood a mangidaulo kadagiti tao iti pudno a pannakamammo maipapan iti Dios Ama ken ni Jesucristo. Nadadael wenno napukaw dagiti paset dagiti nasantuan a kasuratan, ken awanan ti asino man iti turay a mangitalek iti sagut ti Espiritu Santo wenno mangannong iti dadduma pay nga ordinansa ti priesthood. Nagpaut daytoy nga ikakalilis iti kinapudno agingga idi nagparang ti Nailangitan nga Ama ken ti Patpatgenna nga Anak ken ni Joseph Smith idi 1820 ken nangirugi iti pannakaisubli ti pakabuklan ti ebanghelio.

Agbibigatayo itan iti maysa a panawen a naisublin ti ebanghelio ni Jesucristo. Ngem saan a kas iti Simbaan iti napa-labas, ti Ti Simbaan ni Jesucristo dagiti Santo iti Ud-udina nga Aldaw ket saanto a maparmek ti ikakalilis iti kinapudno. Isuro dagiti nasantuan a kasuratan a saanto a pulos madadael manen ti Simbaan (kitaen iti DkK 138:44; kitaen met iti Daniel 2:44).

Nupay awanto ti sabali pay a sapa-sapa nga ikakalilis iti kinapudno, nasken nga agannad ti tunggal maysa kadatayo iti personal nga ikakalilis iti kinapudno. Masaluadam ti bagim a

maibusor iti personal nga ikakalilis iti kinapudno babaen ti panagtungpal kadagiti katulagam, panagtungpal kadagiti bilin, panangsurot kadagiti dadaulo ti Simbaan, pannakiranud iti sakramento, ken agtultuloy a panangpapigsa iti pammaneknekmo babaen ti inaldaw a panagadal iti nasantuan a kasuratan, panagkararag, ken panagserbi.

Dagiti mainayon a reperensia: Isaias 24:5; Amos 8:11–12; Mateo 24:4–14; Dagiti Aramid 20:28–30; 2 Timoteo 3:1–5, 14–15; 4:3–4; 1 Nephi 13:24–29; Mormon 1:13–14; DkK 1:15–17; Joseph Smith—Pakasaritaan 1:17–19

Kitaen met iti Panangimaton iti Simbaan; Priesthood; Pannakaisubli ti Ebanghelio

Impierno

Dakamaten dagiti paltiing iti ud-udina nga aldaw maipapan iti impierno iti dua laeng a wagas. Umuna, daytoy ti sabali pay a nagan para iti pagbaludan ti espiritu, maysa a lugar iti lubong ti espiritu kalpasan ti ipapatay para kadagitay “natay a sibabasol, a di nakaammo iti kinapudno, wenno nagsalungasing, a nangsupring kadagiti propeta” (DkK 138:32). Daytoy ket saan nga agbayag a kasasaad a pakaisuruanto dagiti espiritu iti ebanghelio ken maaddaanda iti gundaway nga agbabawi ken umawat kadagiti ordinansa ti pannakaisalakan a maannong para kadakuada kadagiti templo (kitaen iti DkK 138:30–35). Mabalín dagiti umawat iti ebanghelio ti agindeg iti paraiso agingga iti Panagungar. Kalpasan a mapagungar ken maukomda, umawatdanto iti tukad ti gloria a pakaikarianda. Dagiti mangpili a di agbabawi ngem saanda nga annak a lallaki ti manangdadael ket agtalinaeddanto iti pagbaludan ti espiritu agingga iti gibus ti Milenio, inton mawayawayaanda manipud iti impierno ken iti pannakadusa ken mapagungarda a maipan iti telestial a gloria (kitaen iti DkK 76:81–85).

Maaikadua, maus-usar ti balikas nga *impierno* a mangitudo iti akinruar a kasipngetan, a daytoy ti pagyanan a lugar ti sairo, dagiti anghelna, ken dagiti annak a lallaki ti manangdadael (kitaen iti DkK 29:36–38; 76:28–33). Dagiti annak a lallaki ti manangdadael ket isu dagiti umawat iti “awan ti pannakapakawan

Ipatatay, Naespirituan nga

iti daytoy a lubong wenno iti umay a lubong—iti panangtallikud iti Nasantuan nga Espiritu kalpasan ti panangawat, ken iti panangtallikud iti Bugbugtong nga Anak ti Ama, iti panangilansada kenkuana ken iti panangibabainda” (DkK 76:34–35; kitaen met iti 76:31–33, 36–37). Saanto nga agtawid dagiti kasta a tao iti maysa a lugar iti ania man a pagarian ti gloria; agtalin-naed dagiti kasasaad ti impierno para kadakuada (kitaen iti DkK 76:38; 88:24, 32).

Kitaen met iti Dagiti Pagarian ti Gloria; Satanas

Ipatatay, Naespirituan nga

Ti naespirituan nga ipatatay ket pannakisina manipud iti Dios. Isuro dagiti nasantuan a kasuratan maipapan iti dua a pagtaudan ti naespirituan nga ipatatay. Ti umuna a pagtaudan ket ti Pannakatnag, ken ti maikadua ket ti bukod a kinasukirtayo.

Insuro ni propeta Samuel iti Libro ni Mormon, “Amin a tao babaen ti pannakatnag ni Adan a pannakaisinana manipud iti imatang ti Apo, maibilang a patay, iti agpadpada a banag a nainlasagan ken banag a naespirituan” (Helaman 14:16). Kabayat-tan ti biagtayo iti daga, naisinatayo manipud iti sidong ti Dios. Babaen ti Pannubbot, subboten ni Jesucristo ti tunggal maysa manipud iti daytoy naespirituan nga ipatatay. Impaneknek ni Samuel a ti Panangungar ti Mangisalakan “subbotenna ti amin a tao manipud iti immuna nga ipatatay—dayta naespirituan nga ipatatay. . . . Adtoy, subboten ti panangungar ni Cristo ti amin a tao, wen, ti amin a tao, ket isublina ida iti imatang ti Apo” (Helaman 14:16–17). Insuro ni propeta Lehi a gapu iti Pannubbot, “umasideg amin a tao iti Dios; gapuna, sumaklangda kenkuana, tapno ukomenna ida babaen iti kinapudno ken kinasanto nga adda kenkuana” (2 Nephi 2:10).

Dumteng ti nayon a naespirituan nga ipatatay kas bunga ti bukod a panagsukirtayo. Dagiti basbasoltayo ti mangparugit kadayo ken saan a mangpabael kadayo a makipagnaed iti sidong ti Dios (kitaen iti Taga Roma 3:23; Alma 12:12–16,

32; Helaman 14:18; Moises 6:57). Babaen ti Pannubbot, idiaya ni Jesucristo ti pannakasubbot manipud iti daytoy naespirituan nga ipapatay, ngem no laeng aramatentayo ti pammati Kenkuana, agbabawitayo kadagiti basbasoltayo, ken agtungpaltayo kadagiti pagbatayan ken ordinansa ti ebanghelio (kitaen iti Alma 13:27–30; Helaman 14:19; Pagannurotan ti Pammati 1:3).

Dagiti mainayon a reperensia: 1 Nephi 15:33–35; Alma 40:26; 42:23

Kitaen met iti Pannubbot ni Jesucristo; Pammati; Pannakatnag; Panagtungpal; Panagbabawi; Basol

Ipatatay, Pisikal nga

Ti pisikal nga ipapatay ket pannakisina ti espiritu manipud iti mortal a bagi. Nangisangbay ti Pannakatnag ni Adan iti pisikal nga ipapatay iti lubong (kitaen iti Moises 6:48).

Ti ipapatay ket maysa a napateg unay a paset ti plano ti pannakaisalakan ti Nailangitan nga Ama (kitaen iti 2 Nephi 9:6). Tapno agbalintayo a kas iti Agnanayon nga Amatayo, nasken a mapadasantayo ti ipapatay ket iti kamaudiananna umawat iti naan-anay, nagungar a bagi.

No matay ti pisikal a bagi, agtultuloy nga agbiag ti espiritu. Iti lubong dagiti espiritu, ti espiritu dagiti nalinteg ket “maawat . . . iti kasasaad ti kinaragsak, a maawagan iti paraiso, ti panaginana a kasasaad, ti natalged a kasasaad, a paginanaanda iti amin a parikutda ken amin a panagdandanag, ken panagleddang” (Alma 40:12). Maysa a lugar a maawagan iti pagbaludan ti espiritu ti naireserba para “kadagiti natay a sibabasol, a di nakaammo iti kinapudno, wenno nagsalungasing, a nangsupring kadagiti propeta” (DkK 138:32). Dagiti espiritu iti pagbaludan ket “naisuro . . . iti pammati iti Dios, panagbabawi iti basol, panangisaup [vicarious] a panagbuniag para iti pannakaugas ti basbasol, ti sagut ti Espiritu Santo babaen ti panangipatay kadagiti dakulap, ken amin a sabsabali pay a pagbatayan ti ebanghelio a nasken a maammuanda” (DkK 138:33–34). No awatenda dagiti pagbatayan ti ebanghelio, agbabawida iti basbasolda,

ken awatenda dagiti ordinansa a naannong para kadakuada kadagiti templo, maawatdanto iti paraiso.

Gapu iti Pannubbot ken Panagungar ni Jesucristo, temporario laeng wenno saan nga agnanayon ti pisikal nga ipatatay: “Ta kas matayda amin ken Adan, kasta met a mabiagdanto amin ken Cristo” (1 Taga Corinto 15:22). Agungarto ti amin, kayatna a sawen a tumiponto ti espiritu ti tunggal tao iti bagina— “maisublinto . . . iti sigud ken naan-anay a bagina” ket saanen a maipasango iti ipatatay (Alma 40:23; kitaen met iti Alma 11:44–45).

Nalabit a nakariknakan iti sakit a sumangbay iti ipatatay ti maysa a miembro ti familia wenno gayyem. Gagangay a makarikna iti ladingit iti kakasta a panawen. Kinapudnona, ti panagleddaang ket maysa kadagiti kangrunaan a pangipeksa iti ayat. Kinuna ti Apo, “Agbiangkayo a sangsangkamaysa iti ayat, iti kasta lumdaangkayo iti isisina ti matay” (DkK 42:45). Ti kakaisuna a wagas a mangikkat iti ladingit gapu iti ipatatay ket ti mangikkat iti ayat iti biag.

Uray no agleddaangka iti ipatatay dagiti ipatpategmo, maawatmo ti liwliwa iti kari ti panagungar ken iti pammatalged a mabalin nga agdedenna dagiti familia iti agnanayon. Mabalinmo a “[makita] ti napateg a gapu ti ladingit, ken kasta met ti ragragsak—ladingit gapu iti patay ken pannakadadael dagiti tao, ken rag-o gapu iti silaw ni Cristo iti biag” Alma 28:14; kitaen met iti Alma 28:9–13).

Kas nayon iti panangawat iti liwliwa no matay ti maysa nga ipatpateg, maaddaanka iti talna iti pannakaammo nga iti kamaudianan mataykanto. Bayat ti panagtungpalmo iti ebanghelio, malagipmo ti kari ti Apo: “Dagiti matay kaniak didanto maramanan ti patay, ta nasam-itto para kadakuada” (DkK 42:46).

Dagiti mainayon a reperensia: Isaias 25:8; 1 Taga Corinto 15:51–58; 2 Nephi 9:6–15; Mosiah 16:6–8

Kitaen met iti Pannubbot ni Jesucristo; Paraiso; Plano ti Pannakaisalakan; Panagungar

Jesucristo

Idi Enero 1, 2000, nangipaolog ti Umuna a Panguluen ken ti Korum dagiti Sangapulo-ket-dua nga Apostol iti sumaganad a palawag. Napauluan iti “Ti Sibibiag a Cristo,” daytoy a palawag ti mangipaneknek ken ni Cristo ken manggupgop iti pakabigbigan ken nadosan a misionna:

“Bayat ti panagrambaktayo iti pannakayanak ni Jesucristo dua ribu a tawenen ti napalabas, iruknoymi ti pammaneknekmi maipapan iti kinapudno ti awan pakaipadaanna a biagna ken iti awan patinggana a saguday ti naindaklan a pangsubbot a sakripisiona. Awan ti sabali pay a napalpalaus nga impluwensia iti amin a nagbiagen ken agbiagto pay laeng ti daga.

“Isu ti Naindaklan a Jehova ti Daan a Tulag, ti Mesias ti Baro a Tulag. Iti babaen ti panangiturong ti Amana, Isu ti narmarsua ti daga. ‘Dagiti isu amin napaaddada gapu kenkuana; ket no isu awan awan ti napaadda kadagiti adda’ (Juan 1:3). Nupay awan basolna, nabuniagan tapno ipatungpalna iti amin a kinalinteg. Isu ‘namagpagna a nagar-aramid iti kinaimbag’ (Dagiti Aramid 10:38), ngem nauyaw gapu iti daytoy. Ti ebangheliona ti mensahe ti kappia ken pagimbagan. Impakaasina iti amin a sumurot iti pagwadanna. Nagna kadagiti kalsada ti Palestina, nangag-agas kadagiti masakit, nangpasubli iti panagkita dagiti bulsek, ken nangpagungar kadagiti natay. Insurona dagiti kinapudno ti kinaagnanayon, ti kinapudno ti kaaddatayo sakbay a nayanaktayo, ti panggep ti biag iti daga, ken ti potensial dagiti annak a lallaki ken annak a babbai ti Dios iti umay a biag.

“Inyam-ammona ti sakramento kas panglaglagip iti naindaklan a pangsubbot a sakripisiona. Natiliw ken nakondena kadagiti inuulbod a pammabasol, nakedngan tapno mangpatgan iti tarigagay ti bunggoy dagiti managdakdakes, ket nakedngan a matay iti krus ti Kalbario. Intedna ti biagna a mangsubbot iti basbasol ti amin a sangkatawan. Isu ti naindaklan a sagut a pangisaup a mangipaay iti amin nga agbiagto iti daga.

“Sipapasnekkami a mangipaneknek a ti biagna, a kangru-
naan iti pakasaritaan ti amin a sangkataw-an, saan a nangrugi
iti Betlehem wenna naggibus iti Kalbario. Isu ti Inauna ti Ama,
ti Bugbugtong nga Anak iti lasag, ti Mannubbot ti lubong.

“Nagungar manipud iti tanem tapno ‘agbalin nga umuna a
bunga kadagiti matmaturog’ (1 Taga Corinto 15:20). Kas Nagu-
ngar nga Apo, sinarungkaranna dagiti inayatna iti biag. Nag-
ministro pay kadagiti ‘sabsabali a karnerona’ (Juan 10:16) iti
nagkauna nga America. Iti kabaruanaan a lubong, nagpakita Isu
ken ti Amana iti ubing a ni Joseph Smith, a mangasikaso iti na-
bayagen a naikari a ‘pannakatungpal dagiti panawen’ (Taga
Efeso 1:10).

“Maipapan iti Sibibiag a Cristo, insurat ni Propeta Joseph
Smith: ‘Kasla dumardarang nga apuy dagiti matana; puraw ti
buokna a kas iti puro a niebe; naranraniag ti rupana ngem iti
init; ket ti timekna kas iti anasaas ti dakkal a danum, a kas iti
timek ni Jehova, a nagkuna:

“‘Siak ti umuna ken maudi; Siak ti nagbiag, siak ti napapa-
tay; siak ti mangibabaet kadakayo iti Ama’ (DkK 110:3–4).

“Maipapan Kenkuana impakdaar pay ti Propeta: ‘Ket ita,
kalpasan ti adu a pammaneknek a naipaay kenkuana, daytoy ti
pammaneknek, a maudi iti amin, nga ipaaymi kenkuana:
A sibibiag!

“‘Ta nakitami, uray iti makanawan ti Dios; ket nangngegmi
ti timek a mangpaneknek nga isu ti Bugbugtong ti Ama—

s“ ‘A babaen kenkuana, ken gapu kenkuana, ken kenkuana,
mabukel ken nabukel dagiti lubong, ket nagbalin nga annak a
lallaki ken babbai ti Dios dagiti agindeg kadagitoy’ (DkK
76:22–24).

“Ipakdaarmi iti balikas nga addaan iti kinapasnek a nai-
sublin iti daga ti kinasaserdote ken ti Simbaanna—‘a nabangon
iti rabaw ti cimiento . . . dagiti apostol ken mammadto, ket ni
Jesucristo met laeng ti bato a nangnangruna ti iking’ (Taga
Efeso 2:20).

“Ipaneknekmi nga iti maysa nga aldaw agsublinto Isuna
iti daga. ‘Ken ti dayag ni Jehova maiparangarango, ken
amin a lasag isu makitadanto amin’ (Isaias 40:5). Agturayto

kas Ari dagiti Ar-ari ket agturay kas Apo dagiti Appo, ket agparintumengto ti tunggal tumeng ket agsaonto ti tunggal dila kas pagdaydayaw iti sanguananna. Agtakderto ti tunggal maysa kadatayo tapno ukomennatayo a mayannurot kadagiti aramidayo ken dagiti tarigagay ti puspusotayo.

“Iburaymi ti pammaneknekmi, kas maikari a naordenan nga Apostolna—a ni Jesus ti sibibiag a Cristo, ti imortal nga Anak ti Dios. Isu ti naindaklan nga Ari Emmanuel, nga agtakder ita iti makanawan nga ima ti Amana. Isu ti silaw, ti biag, ken ti namnama ti lubong. Ti dalanna isu ti dana nga agturong iti kinaragsak iti daytoy a biag ken agnanayon a biag iti umay a lubong. Agyamantayo iti Dios para iti awan kapadana a sagut ti nadiosan nga Anakna” (*Ensign*, Abr. 2000, 2–3).

Kitaen met iti Pannubbot ni Jesucristo

Joseph Smith

Iti panagsusulbod ti 1820, agsapsapul ti 14-ti-tawenna a Joseph Smith iti pudno a Simbaan ni Jesucristo idi nabasana ti maysa a binatang iti Biblia: “No siasino man kadakayo ti agkurang iti kinasirib, agdawat koma iti Dios, isu a mangted a sika-kaasi kadagiti isu amin, ket saan a mangpabain; ket maitedto kenkuana” (Santiago 1:5; kitaen met iti Joseph Smith—Pakasaritaan 1:11–12). Addaan iti gagangay, awan duadua a pammatina, sinurot ti ubing a ni Joseph ti balakad iti dayta a binatang. Napan nga agmaymaysa iti kakaywan, a nagkararaganna tapno ammuen no ania a simbaan ti nasken a pakikamenganna. Kas sungbat iti kararagna, nagparang ti Dios nga Ama ken ni Jesucristo kenkuana. Maibilang iti dadduma pay a banag, imbagada kenkuana a nasken a saan nga agkameng kadagitoy a simbaan nga adda idi. Kitaen iti Joseph Smith—Pakasaritaan 1:13–20.

Bayat ti panangipaneknek ni Joseph Smith iti pannakaikarina, naikkan iti nadiosan a mision kas maysa a propeta ti Dios. Babaen kenkuana, impatungpal ti Apo ti maysa a naindaklan ken nakaskasdaaw nga aramid a nangiraman iti pannakaisangbay ti Libro ni Mormon, pannakaisubli ti priesthood,

Kallaysa

pannakaipalgak dagiti napapateg a kinapudno ti ebanghelio, pannakabangon ti pudno a Simbaan ni Jesucristo, ken panna-kaipasdek ti aramid iti templo. Idi Hunio 27, 1844, napapatay ni Joseph ken ti kabsatna a ni Hyrum iti panangdarup kada-kuada ti siaarmas a bunggoy dagiti managdakdakes. Inser-rada dagiti pammaneknekda babaen ti darada.

Tapno naan-anay ti pammaneknekmo maipapan iti nai-subli nga ebanghelio, nasken nga iramanna ti pammaneknek maipapan iti nadosan a mision ni Joseph Smith. Ti kinapudno ti Ti Simbaan ni Jesucristo dagiti Santo iti Ud-udina nga Aldaw ket maibatay iti kinapudno ti Umuna a Parmata ken iti dad-duma pay a paltiang nga inted ti Apo ken ni Joseph Smith. Insurat ni Presidente John Taylor, ti maikatlo a Presidente ti Simbaan, “Ni Joseph Smith, ti Propeta ken Mammadto ti Apo, ti ad-adu ti naaramidna, malaksid ken ni Jesus, para iti pannakaisalakan dagiti tao iti daytoy a lubong, ngem iti asino man a tao a nag-biag ditoy” (DkK 135:3).

Dagiti mainayon a reperensia: Isaias 29:13–14; 2 Nephi 3:3–15; DkK 5:9–10; 135; Joseph Smith—Pakasaritaaan

Kitaen met iti Dagiti Propeta; Pannakaisubli ti Ebanghelio

Kallaysa

Iti lubong iti agdama, saan nga ik-ikkan pateg ken pagang-angawan ti adu a tao ti kallaysa ken ti familia. Iti baet dagiti makatikaw ken makadadael a sasao, nangipaay ti Umuna a Panguluen ken ti Sangapulok-ket-dua nga Apostol iti agtultuloy a sao ti kinapudno. “Sipapasnek[da] a mangiwaragawag a ti kallaysa iti nagbaetan ti maysa a lalaki ken maysa a babai ket inordenan ti Dios ken ti kaamaan ti sentro iti plano ti Namarsua para iti agnanayon a pagtungpalan dagiti annakna” (kitaen iti “Ti Kaamaan, Maysa a Waragawag iti Lubong,” panid 102 iti daytoy a libro).

Dagiti kaindaklan a rag-o ti biag ket masarakan iti familia. Dagiti napigsa a relasion ti familia ket agkasapulan iti panag-kagumaan, ngem mangisangbay ti kasta a panagkagumaan iti

naindaklan a ragsak iti daytoy a biag ken iti unos ti kinaagnanayon. Uray no saanka pay a naaddaan iti naragsak a biag ti pamilia iti napalabas, mabalinmo ti agkalikagum a maaddaan iti agnanayon a kallaysa ken naayat a relasion kadagiti miembro ti pamilia.

Ti Baro ken Agnanayon a Katulagan ti Kallaysa

Iti plano ti kinaragsak ti Nailangitan nga Amatayo, mabalin a mailantip ti maysa a lalaki ken maysa a babai iti tunggal maysa para ita a panawen ken iti amin a kinaagnanayon. Adnaan dagiti mailantip iti templo iti pammatalged nga agtultuloyto ti relasionda iti agnanayon no napudnoda kadagiti katulaganda. Ammoda nga awan, uray ni patay, ti permanente a makapagsina kadakuada.

Kasapulan ti katulagan ti agnanayon a kallaysa para iti panakaitan-ok. Impalgak ti Apo babaen ken ni Joseph Smith: “Iti celestial a gloria adda tallo a langit wenno tukad; ket tapno magun-od ti kangatuan, nasken a sumrek ti tao iti daytoy nga urnos ti kinasaserdote [kayatna a sawen ti baro ken agnanayon a katulagan ti panagasawa]; ket no dina aramiden, saanna a magun-od daytoy. Mabalinna ti sumrek iti sabali, ngem dayta ti paggibusan ti pagarianna; awanen ti dur-asanna” (DkK 131:1–4).

Kalpasan ti panangawatna iti pangilantip nga ordinansa ken panangaramid kadagiti sagrado nga ordinansa iti templo, nasken nga agtultuloy dagiti agassawa iti kinapudno tapno awatenda dagiti bendision ti agnanayon a kallaysa ken panna-kaitan-ok. Kinuna ti Apo:

“No mangasawa ti lalaki iti babai babaen ti balikasko, nga isu ti paglintegak, ken babaen ti baro ken agnanayon a katulagan, ken pinaglantip ida babaen ti Nasantuan nga Espiritu ti kari, babaen kenkuana a natudingan, kenkuana a nangidutokak iti daytoy a bileg ken kadagiti tulbek daytoy a kinasaserdote; . . . ket no agtungpal[da] iti katulagak, . . . maaramidto kadakuada iti amin a banag a kayat ti katulongak a pangipanan kadakuada, iti agdama, ken iti agnanayon; ket maipatungpalto

Kallaysa

a mamimpinsan no addadan iti ruar ti lubong” (DkK 132:19; para iti pannakailawlawag maipapan iti Nasantuan nga Espiritu ti Kari, kitaen iti panid 47).

Panagsagana para iti Kallaysa

No baro wenna balasangka, isaganam ti bagim a nasayaat para iti kallaysa. Laglagipem nga awan ti kasukat ti panagkallaysa iti templo. Agsaganaka a mangikallaysa iti umno a tao iti umno a lugar iti umno a panawen. Agbiagka itan a maikari iti kita ti tao a namnamaem a pakikallaysaam.

Makisinnarakka laeng kadagiti addaan kadagiti nangato a pagrukodan ken pakapangtalinaedam kadagiti nangato a pagrukodan iti pannakikaduan kadakuada. Siaannad a planuem dagiti positibo ken makatulong nga aktibidad tapno saankayo a mabati a dakdakayo iti kasinnarakmo nga awan ti ania man a banag nga ar-aramidenyo. Agyankayo kadagiti lugar a natalged a nalaka a pakapengdanyo iti bagiyo. Saanka a makiramraman kadagiti pagsasaritaan wenna aramid a mangparugso kadagiti rikna maipapan iti seks.

Agsapulka iti maysa a kadua a kapadam iti pammati. Agsapulka iti maysa a tao a kanayonmo a madayaw ken marespeto, maysa a tao a mangtulongto kenka iti biagmo. Sakbay nga agkallaysaka, siguraduem a nasarakamon ti maysa a tao a pakaitedam ti sibubukel a pusom, sibubukel nga ayatmo, sibubukel a kinapudnom, ken sibubukel a panagtalekmo.

Balakad para kadagiti Saan nga Agasawa

Agtalinaed nga awan asawana ti sumagmamano a miembro ti Simbaan a saanda a bukod a basol, uray no kayatda ti agasawa. No masarakam ti bagim iti kastoy a kasasaad, manamnamam nga “amin a bambanag agtitimpuyogda nga agaramid a maipaay iti pagimbagan dagiti agayat iti Dios” (Taga Roma 8:28). No agtalinaedka a maikari, maitedto kenka iti maysa nga aldaw, iti daytoy a biag wenna iti sumaruno, ti amin a bendision ti agnanayon a relasion ti pamilia. Inulit-ulit nga

inaramid ti Apo daytoy a kari babaen dagiti propetana iti ududina nga aldaw.

No awan asawam ket tarigagayam ti agasawa, saanka a maawanan iti namnama. Iti isu met la a gundaway, saanmo nga ipalubos ti bagim a makumikom unay iti panggepmo a tunoyen. Ngem ketdi, makiramanka a sipapasnek kadagiti napapateg nga aktibidad. Agsapulka kadagiti wagas a pakapagserbiam kadagiti kabagiam ken ti komunidadmo. Umawat ken aramiden a nasayaat dagiti awag iti Simbaan. Pagtalinaadem ti bagim a nadalus, agpada a pisikal ken naespirituan. Agtultuloyka nga agsursuro ken sumayaat ken rumang-ay iti bukodmo a biag.

Pananggun-od iti Naragsak a Panagasawa

No naasawaanka, laglagipem a ti panaggayyem ken ayat iti nagbaetanyo nga agassawa ket nasken a dagitoy ti kapatgan a pagnaiganyo iti daga. Ti asawam laeng ti kakaisuna a tao malaksid iti Apo a naibilinen kenka nga ayatem iti amin a pusom (kitaen iti DkK 42:22).

Laglagipem a ti kallaysa, iti pudno unay a kaipapananna, ket panagkadua dagiti agpada, nga awan kadakuada ti naturaturay ngem iti maysa, ngem agpinnaregta, aglinniwiwa, ken agtinnulong iti tunggal maysa.

Gapu ta ti panagasawa ket napateg a relasion iti biag, agkasapulan ken maikarian daytoy iti panawen. Saanmo nga ikkan iti nangatngato a prioridad dagiti saan unay napateg a panagkumit. Maaddaan iti oras nga agsarita ken dumngeg iti tunggal maysa. Agbalin a mannakaawat ken managdayaw. Masansan nga ipeksa dagiti nadungngo a rikna ken pammateg.

Ikeddengmo nga awanto ti dumteng iti nagbaetanyo iti asawam tapno mangsinga iti panagdennayo nga agassawa. Ikeddengmo nga aramiden a naballigian ti panagasawam, iti baet dagiti pannubok a mabalin a lumtuad.

Agbalin a napudno iti tunggal maysa. Agbalinka a napudno kadagiti katulagam iti kallaysa iti panunot, balikas, ken aramid. Laglagipem a kinuna ti Apo, "Ayatenyo ti asawayo a

Kape

naimpusuan, ket makinaigkayo kenkuana laeng ket awanen ti sabali” (DkK 42:22). Ti sao nga “awanen ti sabali” ket isurona nga awan ti tao, aramid, wenna sanikua ti nasken a mangyuna iti pagnaiganyo nga agassawa.

Umadayokayo iti ania man a banag a makaiturong kadakayo nga agbalin a saan a napudno iti ania man a wagas. Ti pornograpia, dagiti naalas a panagpantasia, ken ang-angaw a panagayat, ket in-inutto a mangdadael iti kinataom ken mangperdi iti pundasion ti panagdennayo nga agassawa.

Agtinnulongkayo a mangimaton kadagiti pakaseknanyo iti kuarta. Agtinnulongkayo iti panangipasdek ken panangsurrot iti panagbadyet. Disiplinaenyo ti bagiyo iti panaggastos, ken liklikanyo ti agpaadipen iti utang. Ti nainsiriban a panangimaton iti kuarta ken nawaya iti utang ket mangted iti talna iti pagtaengan.

Isentroyo ti biagyo iti ebanghelio ni Jesucristo. Agtinnulongkayo a mangtungpal kadagiti katulagan nga inaramidyo. Agkuyogkayo a mapan iti simbaan ken iti templo. Aggiddankayo nga agadal kadagiti nasantuan a kasuratan. Aggiddankayo nga agkararag a nakaparintumeng iti rugi ken gibus ti tunggal aldaw tapno agyaman iti Nailangitan nga Amayo para iti tunggal maysa kadakayo ken agkaduakayo iti panagkiddaw kadagiti bendisionna iti biagyo, iti pagtaenganyo, kadagiti ipatpategyo, ken kadagiti nalinteg a tarigagayyo. Ket tarabayennakayto ti Dios, ket dagiti inaldaw a pannakisarsaritayo Kenkuana mangisangbayto iti talna ken rag-o nga awanen ti sabali pay a paggapuanna. Sumayaatto ti panagkaduayo wenna panaglangenyo iti panaglabas dagiti tawen; mapapigsanto ti ayatyo. Dumur-asto ti panangbigbigyo iti pateg ti tunggal maysa.

Dagiti mainayon a reperensia: Genesis 1:27-28; 2:18, 21-24; 1 Taga Corinto 11:11; Taga Efeso 5:22-33; Moises 2:27-28; 3:18, 21-24

Kitaen met iti Kinadalus ti Dayaw; Diborsio; Pamilia; Dagiti Templo; Panagkaykaysa

Kape (*Kitaen iti Word of Wisdom*)

Kararag

Anaknaka ti Dios. Ay-ayatennaka ti Nailangitan nga Amam ken ammona dagiti kasapulam, ken kayatna a makisaritaka Kenkuana babaen ti kararag. Agkararagka Kenkuana ken awanen ti sabali pay. Imbilin ni Apo Jesucristo, “Masapul nga agkararagkayo iti Ama iti naganko” (3 Nephi 18:19).

No ugaliem ti umasideg iti Dios babaen iti panagkararag, maam-ammomto Isuna ken ad-addanto a mayasisegka Kenkuana. Agbalinto dagiti tarigagaymo a kas iti tarigagayna. Kabaelamto ti mangpatalged iti bagim ken iti dadduma pay kadagiti bendision a nakasagana nga itedna no agdawatkanto a sipapammati.

Dagiti Pagbatayan ti Kararag

Kanayon a nakasagana ti Nailangitan nga Amam a dumngeg ken sumungbat kadagiti kararagmo. Agpannuray kenka ti bileg dagiti kararagmo. Bayat ti panagkagumaam a mangaramid a paset ti biagmo ti panagkararag, laglagipem daytoy a balakad:

Aramidem a napnuan kaipapanan dagiti kararagmo. Imballaag ni propeta Mormon a no ti asino man “agkararag a saan a napudno iti pusona . . . awan ti magun-odna, agsipud ta awan ti awaten ti Dios a kasta” (Moroni 7:9). Tapno maaramid a napnuan kaipapanan dagiti kararagmo, nasken nga agkararagka nga addaan iti sinseridad ken “iti amin a kabaelan ti puso” (Moroni 7:48). Annadam tapno maliklikam ti “awan kapapayanna a panangulit-ulit” no agkararagka (kitaen iti Mateo 6:7). Ikkam iti napasnek a panagpanunot maipapan iti kanankemmo ken dagiti balikas nga usarem.

Usarem ti pagsasao a mangipakita iti ayat, respeto, panagrukkab, ken kinasinged. Agduma ti pannakausar daytoy a pagbatayan a mayannurot iti pagsasao nga usarem. No agkararagka iti Ingles, kas pagarigan nasken nga usarem dagiti pangsandi a balikas dagiti nasantuan a kasuratan no umawagka iti Dios—*Dakayo, Kadakayo, -Yo*, ken *-Kukuayo*, imbes a dagiti gagangay a pangsandi a balikas a *sika, kenka*, ken *kukuam*. Ania man ti pagsasao,

Kararag

agtalinaed a maymaysa ti pagbatayan: No agkararagka, nasken nga usarem dagiti balikas a siuumno a mangipapanan iti naayat, managraem a pannakinaig iti Dios. Mabalin nga adda sumagmamano a panagkarigatam iti panangsursurom iti pag-sasao ti kararag, ngem in-inut nga agbalinkanto a komportable bayat ti panagkararagmo ken panagbasam kadagiti nasantuan a kasuratan.

Kanayon nga agyamanka iti Nailangitan nga Amam. Nasken nga “agyamankayo iti inaldaw, gapu iti nalabon a kaasi ken parabur nga ipapaayna kadakayo” (Alma 34:38). Bayat ti panangtedmo iti oras a manglagip kadagiti paraburmo, mabigbigmonto no kasano ti kaadu ti inaramiden ti Nailangitan nga Amam para kenka. Yebkasm ti panagyamanmo Kenkuana.

Kalikagumam a gun-oden iti pannarabay ken pigsa ti Nailangitan nga Ama iti amin nga aramidem. Imbalakad ni Alma iti anakna a ni Helaman: “Umararawka iti Dios iti amin a kasapulam; wen, italekmo amin nga aramidmo iti Apo ket sadino man a papanam agturongda koma iti Apo, wen, maiturong koma amin a pampanunotmo iti Apo; wen, bay-am a ti pammateg ti pusom maipaay iti Apo iti agnanayon. Pabalakadanka iti Apo iti amin nga aramidem, ket iturongnaka iti pagsayaatam; wen, no agiddaka iti rabii agiddaka iti Apo, tapno bantayannaka iti pannaturogmo; ket no bumangonka iti agsapa bay-am a mapno ti pusom iti panagyaman iti Dios; ket no aramidem dagitoy a banag, maitag-aykanto iti maudi nga aldaw” (Alma 37:36–37; kitaen met iti Alma 34:17–26).

Laglagipem dagiti kasapulan ti dadduma no agkararagka. Mangiruknoyka kadagiti kararag “para iti pagimbaganyo, ken kasta met ti pagimbagan dagiti adda iti aglawlawyo” (Alma 34:27). Idawatmo iti Nailangitan nga Amam a bendisionan ken liwliwaenna dagiti agkasapulan. Idawatmo Kenkuana a paregtaen ken papigsaenna ti Presidente ti Simbaan, dagiti dadduma pay a General Authority, ken dagiti lokal a lider ti Simbaanyo. Akararagka para iti pagimbagan dagiti miembro ti pamiliam ken gagayyemmo. Ikararagam dagiti lider ti gobierno. Idawatmo iti Apo a paregtaen ken saluadanna dagiti misionario ken dagiti tao a sursuruanda.

Kalikagumam a gun-oden ti pannarabay ti Espiritu Santo tapno maammuatno no ania ti iramanmo kadagiti kararagmo. Maisuro-naka ti Espiritu Santo nga agkararag ken matarabaynaka kadagiti banag nga isaom (kitaen iti Taga Roma 8:26; 2 Nephi 32:8). Matulongannaka nga agkararag a “maibatay iti pagayatan ti Dios” (DkK 46:30).

No agkiddawka babaen ti kararag, aramidem ti amin a kabaalam a makatulong iti pannakapatgan daytoy. Namnamaennaka ti Nailangitan nga Ama nga agaramidka iti ad-adda pay ngem ti agdawatka Kenkuana lattan kadagiti paraburna. No adda napateg a pangngeddeng nga aramidem, masansan nga idawatnanto a kasapulam nga “adalem iti panunotmo” sakbay nga itednanto ti maysa a sungbat (kitaen iti DkK 9:7–8). Agbalinto a nasamay laeng dagiti kararagmo para iti pannarabay kas kadagiti panagkagumaam nga umawat kadagiti arasaas wenno pammaregta ti Espiritu Santo. Dagiti kararagmo para iti bukodmo a pagimbagan ken para iti pagimbagan dagiti dadduma ket awan kaeseskanna no “tallikudanyo dagiti makasapul, ken dagiti lamulamo, ken saanyo a sarungkaran dagiti masaksakit ken marigrigat, ken diyo ibingayan dagiti makasapul iti taraonyo, no addaankayo, kadagiti kanayon a makasapul” Alma 34:28).

No adda narigat nga aramid iti sangom, maragsakan ti Nailangitan nga Ama no agparintumengka ket agdawatka iti tulong ket kalpasanna tumakderka ket agrabahoka. Tulongannakanto iti amin a nalinteg a tarigagayam, ngem manmano nga aramidennanto ti maysa a banag para kenka a kabaalam nga aramiden.

Bukod a Kararag

Iti Kaskasabana iti Bantay, imbalakad ni Jesucristo: “Sumrekka iti siledmo, ken inton mairikepen ti ruangan, agkararagka ken Amam iti nalimed; ket ni Amam a makakita iti nalimed gunggonaannakanto” (Mateo 6:6). Dagiti bukod, pribado a kararag ket napateg a paset ti naespirituan a panagdur-asmu.

Iti uray tunggal bigat ken tunggal rabii laeng, mangsarakka iti maysa a lugar a nawaya manipud kadagiti pannakasinga.

Kararag

Agparintumengka a sipapakumbaba ket kasaritam ti Nailangitan nga Amam. Nupay no dadduma mabalin a kasapulam ti agkararag a siuulimek, ikagumaanam sagpaminsan ti agkararag a sibabatad (kitaen iti DkK 19:28; 20:51).

Laglagipem a ti kararag ket dua-nga-agsabat a komunikasion. Bayat ti panangigibusmo kadagiti kararagmo, mangted iti kanito nga agsardeng ken dumngnegka. No dadduma, balakadan, iwanwan, ken liwliwaennakanto ti Nailangitan nga Ama bayat ti panagparintumengmo.

Saanka a mamati iti kapanunotan a saanka a maikari nga agkararag. Aggapu daytoy a kapanunotan ken ni Satanas, nga agtarigagay a mangpapati kenka a nasken a saanka nga agkararag (kitaen iti 2 Nephi 32:8). No saanmo a marikna a makakarkararagenka, agkararagka agingga a mariknam a makakarkararagenka.

Imbilin ti Mangisalakan, “Kanayon nga agkararagka, tapno agballigika; wen, tapno maparmekmo ni Satanas, ken tapno malibasam dagiti ima dagiti katulongan ni Satanas a mangitandudo iti aramidna” (DkK 10:5). Nupaysaanka a makapagtultuloy a nakaparintumeng, kanayon nga iruknoy ti bukod, pribado a kararag, mabalin koma a “paglippiasenyo iti kararag [iti Dios]” ti pusoyo. (Alma 34:27; kitaen met iti 3 Nephi 20:1). Iti unos ti tunggal aldaw, mabalin a mapagtalinaedmo ti di agbalbaliw a rikna ti ayat para iti Nailangitan nga Amam ken ti Ay-ayatenna nga Anak. Mabalinmo a siuulimek a yebkas ti panagyaman iti Nailangitan nga Amam ken idawatmo Kenkuana a papigsaenaka kadagiti pagrebbengam. Kadagiti panawen ti pannakasulisog wenna panagpeggad ti bagi, mabalinmo ti siuulimek nga agdawat iti tulongna.

Panagkararag ti Pamilia

Mainayon iti panangbilinna kadatayo nga agkararag iti pribado, ginutugotnatayo ti Mangisalakan nga agkararagtayo a kadua dagiti pamiliatayo. Kinunana, “Agkararagkayo a sangamaan iti Ama, a kanayon iti naganko, tapno mabendisioanan dagiti assawa ken annakyo” (3 Nephi 18:21).

No naasawaanka, aramidem ti kararag ti pamilia a kanayon a paset ti biag ti pamiliam. Tunggal bigat ken rabii, sangkamaysa nga agparintumeng a sipapakumbaba. Ikkan ti tunggal miembro ti pamilia iti masansan a gundaway a mangisao iti kararag. Agkaykaysakayo iti panagyaman kadagiti bendision nga inted kadakayo ti Nailangitan nga Ama. Agkaykaysakayo iti pammati tapno umararaw para kadagiti parabur a kasapulanyo ken agkararag para kadagiti dadduma.

Babaen ti kanayon a panagkararag ti pamilia, ad-addanto a mayasidegka ken ti pamiliam iti Dios ken iti tunggal maysa. Masursuronto dagiti annakyo ti makisarita iti Amada iti Langit. Nasaysayaatto ti pannakaisaganayo amin nga agserbi iti dadduma ken mangsarked kadagiti pannulisog. Agbalinto ti pagtaenganyo a maysa a lugar ti naespirituaan a pigsas, maysa a pagkamangan manipud kadagiti dakes nga impluwensia ti lubong.

Panagkararag iti Kaaduan

No dadduma mabalina a maidawat kenka a mangiruknoy iti maysa a kararag iti kaaduan, nalabit nga iti maysa a miting wenno klase iti Simbaan. No maawatmo daytoy a gundaway, laglagipem a makisarsaritaka iti Nailangitan nga Ama, a sanka a mangted iti sermon iti kaaduan. Dika madanangan maipapan iti mabalina a panunoten dagiti dadduma no ania ti isaom. Ngem ketdi, mangiruknoyka iti simple, naimpusuan a kararag.

Panangawat kadagiti Sungbat iti Kararag

Insuro ti Mangisalakan, “Agdawatkayo, ket maikkankayto; agsapulkayo ket makasarakkayto; umawagkayo ket mailuktankayto: ta siasino nga agdawat umawat; ket ti agsapul makasarak; ket ti umawag mailuktanto” (Mateo 7:7–8). Kadagiti Nephite kinunana, “Ania man a dawatenyo iti Ama iti naganko, a nalinteg, a mamatikayo a magun-odyo, adtoy maitedto kadakayo” (3 Nephi 18:20).

Kararua

Dengdenggen ti Nailangitan nga Ama dagiti kararagmo. Mabalín a saan a kanayon a sumungbat kas iti namnamaem, ngem sumungbat Isuna—iti bukodna a panawen ken mayanurot iti pagayatanna. Gapu ta ammona no ania ti kasayaatan para kenka, mabalín a no dadduma sungbatanna iti *saan*, uray no napudno dagiti ararawmo.

Sumangbay dagiti sungbat iti kararag iti adu a wagas. Mansasan a sumangbayda babaen ti naalumamay, bassit a timek ti Espiritu Santo (kitaen iti “Paltiing,” dagiti panid 97–102). Mabalín a sumangbayda kadagiti pasamak ti biagmo wenno babaen dagiti aramid a naimbag dagiti adda iti aglawlawmo. Bayat ti panagtultuloymo nga umasideg iti Nailangitan nga Amam babaen ti kararag, ad-adda a nakasagana a mabigbig-monto dagiti naasi ken masirib a sungbat kadagiti ararawmo. Matakuatamto nga Isu ti “kamang ken bileg[mo], sisisibay unay a saranay iti panagdukot” (Salmo 46:1).

Dagiti mainayon a reperensia: Mateo 6:5–15; Santiago 1:5–6; Enos 1:1–17; Mosiah 4:11–12; 3 Nephi 13:6–7; 14:7–8; DkK 19:38; 88:63–65; Joseph Smith—Pakasaritaan 1:9–19

Kitaen met iti Pammati; Panagayuno ken dagiti Daton iti Panagayuno; Panagrukbab

Kararua

Ti balikas a *kararua* ket mausar iti dua a wagas kadagiti nasantuan a kasuratan. Umuna, ti maysa nga espiritu a naitipon iti pisikal a bagi, iti man biag iti daga wenno mortalidad wenno kalpasan ti panagungar, ket maawagan iti kararua (kitaen iti DkK 88:15–16). Maikadua, no dadduma maawagan dagiti espiritutayo iti kararua (kitaen iti Alma 40:15–18; Abraham 3:23).

Kitaen met iti Plano ti Pannakaisalakan; Panagungar; Espiritu

Katulagan ni Abraham

Inawat ni Abraham ti ebanghelio ket naordenan a high priest (kitaen iti DkK 84:14; Abraham 1:2). Idi agangay simrek iti celestial a kallaysa, a daytoy ti katulagan ti pannakaitan-ok

(kitaen iti DkK 131:1–4; 132:19, 29). Mainaig kadagiti katulagan nga inaramidna, inawatna dagiti naindaklan a kari manipud iti Apo maipanggep iti pamiliana. Maibilang kadagitoy a kari dagiti sumaganad:

- Umadunto ti kaputotanna (kitaen iti Genesis 17:5–6; Abraham 2:9; 3:14).
- Umawatto dagiti bukel, wenna an-annabona, iti ebanghelio ken ikutanda ti priesthood (kitaen iti Abraham 2:9).
- Babaen ti panagministro dagiti bukelna, “mabendisio-nanto amin a kaamaan iti daga, a kas iti bendision ti Ebanghelio, nga isuda ti bendision ti pannakaisalakan, a kas iti agnanayon a biag” (Abraham 2:11).

Sangkamaysa, a maawagan a katulagan ni Abraham ti amin a katulagan ken kari nga inawat ni Abraham manipud iti Apo. Daytoy ti agnanayon a katulagan a dumanon iti amin a bukel ni Abraham (kitaen iti Genesis 17:7). Tapno maibilang a kas bukel ni Abraham, nasken nga agtungpal ti maysa nga indibidial kadagiti linteg ken ordinansa ti ebanghelio. Kalpasanna mabalin nga awaten dayta a tao ti amin a bendision ti katulagan ni Abraham, uray no saan isuna a literal nga an-anabo ni Abraham (kitaen iti Taga Galacia 3:26–29; 4:1–7; DkK 84:33–40).

Kas maysa a miembro ti Ti Simbaan ni Jesucristo dagiti Santo iti Ud-udina nga Aldaw, anaknaka ti katulagan (kitaen iti 3 Nephi 20:25–26). Inawatmon ti agnanayon nga ebanghelio ken tinawidmon dagiti isu met la a kari a naited kada Abraham, Isaac, ken Jacob. Addaanka iti karbengan kadagiti bendision ti priesthood ken iti agnanayon a biag, a mayannurot iti kinapudnom iti panangawat kadagiti ordinansa ti pannakaisalakan ken panangtungpal kadagiti mainaig a katulagan. Mabendisio-nanto dagiti nasion ti daga babaen kadagiti panagkagumaam ken babaen kadagiti panagtrabaho dagiti kaputotam.

Kitaen met iti Katulagan; Agnanayon a Biag; Dagiti Ordinansa; Dagiti Bendision ti Patriarka; Priesthood

Katulagan

Ti katulagan ket sagrado a panagtinnulag ti Dios ken ti maysa a tao wenno grupo dagiti tao. Mangituding ti Dios kadagiti nalawag a kondision, ket ikarina a bendisionannatayo no tungpalentayo dagidiay a kondision. No pilientayo ti saan nga agtungpal kadagiti katulagan, ditay makaawat kadagiti bendision, ken iti sumagmamano a gundaway agsagabatayo iti panusa a kas bunga ti kinasukirtayo.

Amin a pangisalakan nga ordinansa ti priesthood ket karagpin dagiti katulagan. Kas pagarigan, nagaramidka iti katulagan idi nabuniaganka, ket pabaruem dayta a katulagan iti tunggal makiranudka iti sakramento (kitaen iti Mosiah 18:8–10; DkK 20:37, 77, 79). No naawatmon ti Melchizedek Priesthood, simrekkan iti kari ken katulagan ti priesthood (kitaen iti DkK 84:33–44). Ti endowment iti templo ken ti pangilantip nga ordinansa ket mangiraman pay kadagiti sagrado a katulagan.

Kanayon a laglagipen ken dayawenyo dagiti katulagan nga aramidtenyo iti Apo. Kalpasanna saan a kasapulan a mablinkanto iti amin a banag nga aramidem (kitaen iti DkK 58:26–28). Paregtaennakanto ti Espiritu Santo, ti ugali a kas ken ni Cristo ket agbalinto a paset ti kinataom. Kas iti inkari ti Apo, “umawatkayo[nto] iti paltiing iti kada paltiing, pagsiriban iti kada pagsiriban, tapno maammuanyo dagiti datdatlag ken makapatalingenngen a banag—a mangyeg iti ragsak, a mangyeg iti agnanayon a biag” (DkK 42:61). Nasken a ti kadakkelan a namnamam ket ti mangsagrap iti pannakapasanto a sumangbay manipud iti nadiosan a pannarabay; nasken a ti kadakkelan a panagbutengmo ket ti pannakapukaw dagitoy a bendision.

Dagiti mainayon a reperensia: Jeremias 31:31–34; Mosiah 5; Moroni 10:33; DkK 82:10; 97:8; 98:13–15

Kitaen met iti Katulagan ni Abraham; Panagbuniag; Kallaysa; Dagiti Ordinansa; Priesthood; Sakramento; Dagiti Templo

Kinadalus ti Dayaw

Ti kinadalus ti dayaw ket seksual a kinatarnaw, maysa a kasasaad a “makaparagsak iti Dios” (Jacob 2:7). Tapno agbalin a nadalus iti dayaw, nasken nga agbalinka a nadalus iti moralidad kadagiti panunot, balikas, ken tignaymo. Nasken a saanka a makinaig iti seks sakbay a legal a makikallaysaka. No naasa-waankan, nasken a naan-anay a napudnoka iti asawam.

Ti panagdekket ti bagi dagiti agassawa ket nangayed ken sagrado. Daytoy ket inordenan ti Dios para iti panagparsua kadagiti annak ken para iti pakaipeksaan ti ayat dagiti agassawa.

Iti lubong iti agdama, inturongen ni Satanas ti adu a tattao tapno mamatida a ti seksual a panagdekket sakbay ti kallaysa ket maan-anamongan. Ngem iti imatang ti Dios, nadagsen a basol daytoy. Daytoy ket panangabuso iti pannakabalin nga intednan kadatayo nga agparsua iti biag. Insuro ni propeta Alma a nadagdagsen dagiti seksual a basol ngem dagiti ania man a basbasol malaksid iti panagpatay ken panangilibak iti Espiritu Santo (kitaen iti Alma 39:3–5).

No dadduma padasen dagiti tao nga ipapati iti bagida a maan-anamongan dagiti seksual a pannakinaig sakbay ti kallaysa no la ketdi ay-ayaten ti tunggal maysa dagiti agayan-ayat. Saan a pudno daytoy. Ti panaglabsing iti linteg ti kinadalus ti dayaw ken mangyal-allukoy iti maysa a tao a mangaramid iti daytoy ket saan a panangipeksa iti ayat. Dagiti tao nga agayan-ayat ket saandanto iti kaano man mangpapeggad iti ragsak ken talged ti tunggal maysa kas kasukat ti saan nga agbayag a bukod a panagragsak.

No umdas nga agpimpinateg dagiti tao tapno matungpal ti linteg ti kinadalus ti dayaw, dumakkal ti ayat, panagtalek, ken panagkumit, nga agbunga iti dakdakkal a ragsak ken panagkaykaysa. Iti kasupadina, saan nga agpaut dagiti relasion a nabangon iti seksual nga imoralidad. Dagiti agar-aramid iti seksual nga imoralidad ket masansan a makarikhada iti buteng, basol, ken pannakaibabain. Sakit ti nakem, ilem, ken gura

ti mangsukat a dagus iti ania man a nasayaat a rikna a namin-san a nagtalinaed iti relasionda.

Inted kadayo ti Nailangitan nga Ama ti linteg ti kinadalu- ti dayaw para iti pannakasaluadtayo. Ti panagtungpal iti daytoy a linteg ket kasapulan unay iti bukod a kinatalna ken kinapigsa ti kinatao ken iti kinaragsak iti pagtaengan. Kabaya- tan ti panangpatalinaedmo iti bagim a nadalus iti seks, malikli- kamto ti pannakadadael ti kinaespirituan ken karirikna a kanayon a mapasamak gapu iti pannakidinnekmo iti bagi iti maysa a tao sakbay ti kallaysa. Agbalinkanto a managrikna iti pannarabay, pigsa, liwliwa, ken panangsaluad ti Espiritu Santo, ket ipatungpalmonto ti napateg a kasapulan para iti pananga- wat iti maysa a temple recommend ken pannakiraman kadagiti ordinansa iti templo.

Dagiti Seksual a Basbasol

Ilunod ti Apo ken dagiti propetana ti seksual nga imoralid- dad. Amin a seksual a pannakinaig sakbay ti kallaysa ket manglabsing iti linteg ti kinadalus iti dayaw ken pagpeggadan ti bagi ken kinaespirituan dagitay agar-aramid kadagitoy.

Nairaman iti Sangapulo a Bilin ti bilin a saantayo nga ag- labsing iti pannakiabig, a daytoy ti pannakipageks ti naasa- waan a lalaki iti maysa a tao malaksid iti asawana wenno pannakipageks ti naasawaan a babai iti maysa a tao malaksid iti asawana (kitaen iti Exodo 20:14). Kinuna ni Apostol Pablo a daytoy “ti pagayatan ti Dios” nga “idian[tayo] koma ti panna- kikamalala,” a daytoy ti pannakipageks ti baro wenno bala- sang iti asino man a tao (1 Taga Tesalonica 4:3). Manen ken manen agsarita dagiti propeta iti ud-udina nga aldaw iti mai- busor kadagitoy a basbasol ken maibusor iti dakes nga aramid a panagabuso iti seks.

Kas kadagiti dadduma pay a panaglabsing iti linteg ti kina- dalus iti dayaw, nadagsen a basol ti aramid a homoseksual wenno panagbalin a bakla wenno panagbalin a tomboy. Mai- suppiat daytoy kadagiti panggep ti seksualidad ti tao (kitaen iti Taga Roma 1:24–32). Daytoy ti mangballikug kadagiti naayat a

relasion ken manglapped kadagiti tao iti yaawatda kadagiti bendisiona masarakan iti biag ti pamilia ken kadagiti pangisalakan nga ordinansa ti ebanghelio.

Ti panangliklik laeng iti pannakipagseks sakbay ti kallaysa ket saan nga umdas iti pagrukodan ti Apo iti kinatarnaw ti kinatao. Idawat ti Apo ti nangato a pagrukodan ti moralidad dagiti disipulona, agraman ti naan-anay a kinapudno iti asawa ti maysa a tao iti panunot ken tignay. Iti Kaskasaba iti Bantay, kinunana: “Nangngegyo a naisao, “Dika makiabig iti saanmo nga asawa: Ngem siak kunak kadakayo, nga uray siasino man a mangmatmat iti maysa a babai tapno gartemanna nakiabigen kenkuana iti pusona” (Mateo 5:27–28). Kadagiti ud-udina nga aldaw kinunana, “Saankayo a . . . makiabig, . . . wenna agaramid iti ania man a kaarngina” (DkK 59:6). Ken inulitna nga inyunay-unay ti pagbatayan nga insurona iti Kaskasaba iti Bantay: “Isu a kumita iti babai a sigagartem wenna asino man nga agaramid iti pannakiabig iti puspusoda, awanto kada-kuada ti Espiritu, ngem tallikudanda ti pammati ket agbutengda” (DkK 63:16). Mayaplikar dagitoy a pammallaag iti amin a tao, naasawaanda man wenna saan.

No nakaaramidka iti seksual a basol, kasaom ti bishop wenna branch presidentmo tapno matulongannaka iti proseso ti panagbabawi (kitaen iti “Panagbabawi” dagiti panid 114–18).

No masulsulisogka nga agaramid kadagiti seksual a basol, agraman iti panagrayo iti pada a babai wenna pada a lalaki, saanka a sumuko kadagidiay a pannulisog. Penkem a makapagpilika a mangliklik iti kasta a galad. Maaawatmo ti tulong ti Apo no agkararagka para iti pigsang ken aramid a mangpamek iti problema. Kas paset daytoy a proseso, nasken nga agkid-dawka iti balakad manipud iti bishop wenna branch presidentmo. Tulongannakanto.

Panagtungpal iti Linteg ti Kinadalus ti Dayaw

Nupay kasano man ti kapigsang ti pannulisog, tulongannakanto ti Apo a mangsarked kadagitoy no piliem ti sumurot

Kenkuana. Impakdaar ni Apostol Pablo, “Saan nga immay kadakayo ti uray ania a pannakasulisog a di met simro kadagiti isu amin a tattao: ngem ti Dios mapagtalkan, isu a dinto mangipalubos a masulisogkayo iti aglabes iti mabalinanyo, no di ket maigiddanto iti pannakasulisog, isaganananto met ti dalan a paglisian, tapnomabalinyo a pagballigian” (1 Taqa Corinto 10:13). Ti sumaganad a balakad ket makatulong kenka a mangparmek kadagiti masansan ken nabutaktak a pannulisog iti lubong iti agdama:

Ikeddengmo itan ti agbalin a natarnaw. Kasapulam nga aramidem daytoy a pangngeddeng iti maminsan laeng. Aramidem itan ti pangngeddeng, sakbay nga umay ti pannulisog, ken aramidem koma a natibker unay ti pangngeddengmo ken addanka iti kasta a nauneg a panagkumit a dinto kaano man madadael. Ikeddengmo itan a saankanto iti kaano man agaramid iti ania man a banag sakbay ti kallaysa a mangparugso kadagiti nabileg a rikna a nasken a maipeksa laeng iti nagbaetan dagiti agassawa. Saanmo a parugsuen dagita a rikna iti bagi ti sabali a tao wenno iti bukodmo a bagi. Ikeddengmo itan nga agbalinkanto a naan-anay a napudno iti asawam.

Pengdam dagiti panunotmo. Awan ti asino man nga agaramid iti seksual a basol iti apagdarikmat. Kanayon a mangrugi dagiti imoral wenno naalas nga aramid kadagiti saan a natarnaw a pampanunot. No palugodam nga agtalinaed ti panunotmo kadagiti naalas wenno imoral a banag, immaksawkan iti umuna nga addang nga agturong iti imoralidad. Umadayoka a dagus manipud kadagiti kasasaad a mabalin a mangiturong iti basol. Agkararagka para iti agtultuloy a pigsa a mangkedked iti sulisog ken mangpengdan kadagiti panunotmo. Aramidem daytoy a maysa a paset dagiti inaldaw a kararagmo.

Umadayoka iti pornograpia. Saanka nga agbuya, agbasa, wenno dumngneg iti ania man a banag a mangipakita wenno mangiladawan iti bagi ti tao wenno seksual a galad a mabalin a mangparugso kadagiti rikna a mainaig iti seks. Makairuam ken makadadael dagiti banag a mainaig iti pornograpia. Mabalindaka a takawan iti panagdayaw iti bagim ken iti kabaalam a mangkita iti kinapintas ti lubong. Mabalindaka a dadaelen iti

pagayatam a mangpengdan iti sulisog ken maiturongdaka nga agpanunot kadagiti dakes a banag ken iti managlablabes nga ugali.

No awan pay asawam ken makisinsinnarakka, kanayon a tratuem ti kasinnarakmo nga addaan respeto. Dimo kaano man tratuem isuna kas maysa a banag nga usarem kadagiti nagartem a tarigagaymo. Siaannad a planuem dagiti nasayaat ken makapaimbag ken makatulong nga aramid tapno saankayo a mabati a dakdakayo laeng iti kasinnarakmo nga awan ti ar-aramidenyo. Agtalinaedka kadagiti natalged a lugar a nalaka a pakapengdam iti bagim. Saanka a makiraman kadagiti pagsasaritaan wenno aramid a makaparugso kadagiti rikna a mainaig iti seks. Saanmo nga aramiden ti aglablabes a pannakibinnisong, kaiddaen wenno pakleban ti sabali a tao, wenno sagiden dagiti pribado, sagrado a paset ti bagi ti sabali a tao, adda badona man wenno awan. Saanmo nga ipalubos nga aramiden ti asino man ti kakasta a banag kenka.

No naasawaankan, agbalinka a napudno iti asawam iti panunot, balikas, ken tignaymo. Kinuna ti Apo: “Ayatenyo ti asawayo a naimpusuan, ket makinaigkayo kenkuana laeng ket awanen ti sabali. Ket isu a mangmatmat iti babai tapno gartemanna ilibakna ti pammati, ket mapukawna ti Espiritu; ket no saan nga agbabawi mapapanawto” (DkK 42:22–23). Saanka a manggar-gari iti kaano man iti ania man a wagas. Agingga a mabalin, liklikam ti agmaymaysa a kaduam ti asino man a dimo pada a babai wenno pada a lalaki. Damagem iti bagim no makaayayonto iti asawam no ammona maipapan kadagiti balikas wenno tignaymo. Laglagipem ti balakad ni Apostol Pablo nga “idiano ti amin a kita ti dakes” (1 Taga Tesalonica 5:22). No umadayoka kadagiti kasta a pasamak, awan ti gundaway a maparnuay ti sulisog.

Pannakapakawan para iti Agbabawi

Ti kasayaatan nga addang ket ti naan-anay a kinadalus iti moralidad. Biddut ti agaramid kadagiti seksual a basol a panagkunam a makapagbabawikanto kalpasanna. Basol mismo

daytoy a galad, a panangipakita iti saan a panagraem iti Apo ken kadagiti katulagan nga aramidem Kenkuana. Nupay kasta, no nakapaglabsingkan kadagiti seksual a basol, idiaya ti Apo ti pannakapakawan no agbabawika.

Narigat ti panagbabawi, ngem mabalin daytoy. Makapagbalinka manen a nadalus (kitaen iti Isaias 1:18). Ti pannakapaay gapu iti basol ket masukatan iti nasam-it a talna ti pannakapakawan. Tapno masursurom no ania ti nasken nga aramidem tapno makapagbabawika, kitaen iti “Panagbabawi,” dagiti panid 114–18.

Itrabahom agingga iti aldaw nga agbalinkanto a maikari a sumrek ti templo, a tarabayennaka dagiti balikas ti Salmista:

“Siasino ti umulinto iti turod ni Jehova? wenno siasino ti agtakderto iti nasantuan a yanna?

“Daydiay nga addaan nadalus nga im-ima, ken natarnaw a puso” (Salmo 24:3–4).

Dagiti mainayon a reperensia: Exodo 20:14; 1 Taga Corinto 6:18–20; Alma 38:12; 3 Nephi 12:27–30

Kitaen met iti Kallaysa; Pornograpia

Kinadios

Dakamaten ti umuna a pagannurotan ti pammati, “Mamatikami iti Dios, ti Agnanayon nga Ama, ken iti Anakna, ni Jesucristo, ken iti Espiritu Santo.” Dagitoy tallo a kinatao ti mangbukel iti Kinadios. Idauluanda daytoy a lubong ken ti amin a dadduma pay a pinarsua ti Amatayo iti Langit.

Napukaw ti pudno a doktrina ti Kinadios iti ikakalilis iti kinapudno kalpasan ti mortal a panagministro ti Mangisalahan ken ti ipapatay dagiti Apostolna. Nangrugi a naisubli daytoy a doktrina idi inawat ti agtawen iti 14 a ni Joseph Smith ti Umuna a Parmatana (kitaen iti Joseph Smith—Pakasaritaan 1:17). Manipud iti pakasaritaan ti Propeta maipapan iti Umuna a Parmata ken manipud iti dadduma pay a pannursurona, ammotayo a nagsina a tallo a kinatao ti Kinadios. Addaan ti Ama ken ti

Anak iti marikna a bagi a nagtagilasag ken nagtagitulang, ket ti Espiritu Santo ti kinatao ti espiritu (kitaen iti DkK 130:22).

Nupay agduduma a kinatao dagiti kameng ti Kinadios nga addaan iti agduduma nga akem, agkaykaysada iti panggep ken doktrina. Naan-anay a nagkaykaysada iti panangipatungpal iti nadiosan a panggep ti pannakaisalakan ti Nailangitan nga Ama.

Dagiti mainayon a reperensia: Mateo 3:13–17; Juan 14:6–10; 17:6–23; Dagiti Aramid 7:55–56; 2 Nephi 31:18; Mormon 7:5–7; DkK 76:20–24

Kitaen met iti Dios nga Ama; Espiritu Santo; Jesucristo

Kinaemma

Ti kinaemma ket maysa nga ugali ti kinapakumbaba ken kinadisente iti panagkawes, panangurnos iti bagi, panagsasao, ken panagtignay. No naemmaka, saanka a mangyawis iti saan a maitutop iti bagim. Ngem ketdi, kalikagumam ti “pagdayawyo ti bagiyo iti Dios, [ken iti espirituyo]” (1 Taga Corinto 6:20; kitaen met iti 1 Taga Corinto 6:19).

No agduaduaka no disente met laeng ti kawes wenko urnos ti bagim, saludsodem ti bagim, “Komportableak ngata iti langak no addaak iti sidong ti Apo?” Mabalina a damagem iti bagim ti isu met la a saludsod maipapan iti panagsasaom ken panagtignaymo? “Isaok kadi dagitoy a balikas wenko makiramanak kadi kadagitoy nga aramid no adda ditoy ti Apo?” Dagiti napudno a sungbatmo kadagitoy a saludsod ket mabalina mangiturong kenka nga agaramid kadagiti napateg a panagbalbaliw iti biagmo. Makatulongto kenka ti sumaganad nga impormasion kadagiti panagkagumaam nga agbalina a disente wenko naemma.

Panagkawes ken Urnos ti Bagi

Kanayon a balakadandatayo dagiti propeta nga agkawes a sididisente. Nabuangay daytoy a balakad iti kinapudno a ti bagi ti tao ket sagrado a parsua ti Dios. Dayawem ti bagim a kas maysa a sagut manipud iti Dios. Babaen ti panagkawesmo ken

kalalangam, maipakitam iti Apo nga ammom no kasano ti kapateg ti bagim.

Ipekta ti panagkawesmo no asinoka. Daytoy ti mangted iti mensahe maipapan kenka, ken daytoy ti mangimpluwensia iti wagas a panagtignaymo ken dagiti dadduma. No nurnos a nasayaat ti bagim ken disente ti panagkawesmo, maawismo ti panangkadkadua ti Espiritu ken makaimpluwensiaka iti nasayaat kadagiti adda iti aglawlawmo.

Kangrunaan iti bilin nga agbalin a naemma wenno disente ket ti pannakaawat iti sagrado a bileg ti panaganak, ti kabaelan a mangyeg kadagiti annak iti lubong. Nasken a maaramat laeng daytoy a bileg iti nagbaetan dagiti agassawa. Dagiti naalas ken panagkawes a manggargari iti seks, a pakairamanan ti nakingit unay a shorts ken palda, nakipet a bado, dagiti blusa a makita ti boksit, ket makaparugso kadagiti tarigagay ken aramid a manglabsing iti linteg ti Apo iti kinadalus ti dayaw.

Mainayon pay iti panangliklik iti naalas a panagkawes, nasken a liklikam dagiti aglablabes a panagkawes, panaglanglanga, ken estilo ti buok. Kanayon nga agbalin a nurnos ken nadalus, ken liklikan ti saan a naannad ken saan nga umisu a panagkawes, panagur-urnos, ken panagtigtignay. Saanmo a palaaden ti bagim iti panagpatato wenno panagpalussok iti nadumaduma a paset ti bagim. No maysaka a babai ket tarigagayam ti agpatebbeng iti lapayag, agusarka iti maysa a paris laeng ti nasayaat nga aritos.

Pagtalinaedem dagiti nangato a pagrukodan ti kinaemma ken kinadisente iti amin a gundaway. Saanmo nga ibaba dagiti pagrukodan tapno mangipabuya iti bagim ken tapno agkid-daw iti pananganamong dagiti dadduma. Pagtalinaeden dagiti pudno a disipulo ni Jesucristo ti pagrukodan ti Apo malaksid kadagiti agdama a moda wenno pammilit manipud kadagiti dadduma.

Panagsasao ken Panagtignay

Kas iti panagkawes ken panangurnos iti bagim, ti panagsasao ken panagtignaymo ket mangipekta iti kinataom. Dagiti

balikas ken tignaymo ket mabalin nga addaan iti nauneg nga impluwensia kenka ken iti dadduma. Yebkasmu ti bagim ba-baen ti nasayaat, positibo, makaitag-ay a panagsasao ken panagtignay a makaisangbay iti ragsak kadagiti adda iti aglawlawmo. Dagiti panagkagumaam nga agbalin a naemma wenna disente iti sao ken aramid ket mangiturong iti dakdakkel a pannarabay ken liwliwa manipud iti Espiritu Santo.

Liklikam ti naalas a panagsasao ken ti gagangay, saan a naraem a panangusar iti nagan iti Apo a gagangay unayen iti lubong. Sarkedam ti ania man a pannulisog tapno makiramanka iti aglablabes wenna saan a maitutop a tignay. Ti saan a naraem a kadawyan ti kasta a panagsasao ken ugali ket mangdadael iti kabaalam nga umawat kadagiti naalumamay a pannignay ti Espiritu Santo.

Dagiti mainayon a reperensia: DkK 42:40–41; Pagannurotan ti Pammati 1:13

Kitaen met iti Pananglussok iti Bagi; Kinadalus ti Dayaw; Panagbassawang; Panagpatato

Kinapudno

Dakamaten ti maikasangapulo-ket-tallo a pagannurotan ti pammati, “Mamatikami iti kinapudno.” Ti agbalin a napudno ket kaipapananna ti agbalin a natarnaw, saan nga ulbod, ken awan ti panagallilaw iti amin a gundaway.

No napudnoka iti tunggal wagas, kabaalam ti mangsagrap iti talna ti panunot ken mangpatalinaed iti respeto iti bagi. Mapadur-asmo ti pigsa ti kinatao, a mangipalubos kenka a makapagserbi iti Dios ken iti dadduma pay. Mapagtalkanka iti imatang ti Dios ken kadagiti adda iti aglawlawmo.

Iti sabali a bangir, no saanka a napudno kadagiti balikas wenna aramidmo, mapasakitam ti bagim ken masansan a mapasakitam pay dagiti dadduma. No agulbod, agtakaw, agkusit, wenna agliwayka a mangted iti naan-anay a panagbannog para iti sueldom, mapukawmo ti respeto iti bagim. Mapukawmo ti pannarabay ti Espiritu Santo. Matakuatam a nadadaelmon

Kinaragsak

dagiti relasion kadagiti miembro ti familia ken gagayyem ken saandakan a mapagtalkan dagiti tao.

Ti panagbalin a napudno ket masansan nga agkasapulan iti tured ken sakripisio, nangnangruna no padasen dagiti daduma ti manguyot kenka a mangikalintegan iti ugali a naulbod. No matakuatam ti bagim iti kasta a kasasaad, laglagipem a ti manayon a talna a sumangbay manipud iti panagbalin a napudno ket natpatateg ngem iti apagkanito a gin-awa iti panangsuot iti ummong.

Dagiti mainayon a reperensia: Exodo 20:16; 2 Nephi 9:34; DkK 97:8

Kinaragsak

Iti panangipaneknekna maipapan kadagiti “agnanayon a panggep” ti Dios, insuro ni propeta Lehi, “Dagiti tao, ket tapno maaddaanda iti ragsak” (2 Nephi 2:15, 25).

Tarigagayan ti Nailangitan nga Ama a makitatayo ti pudno, manayon a ragsak. Ti kinaragsaktayo ket isu ti nakaisangratan ti amin a bendision nga it-itedna kadatayo—dagiti pannursuro ti ebanghelio, dagiti bilin, dagiti ordinansa ti priesthood, dagiti relasion iti familia, dagiti propeta, dagiti templo, dagiti kinapintas ti sangaparsuaan, ken uray pay ti gundaway a mangpadas iti rigat. Ti planona para iti pannakaisalakantayo ket masansan a maawagan iti “ti naindaklan a plano ti panagrag-sak” (Alma 42:8). Imbaonna ti Patpatgenna nga Anak a mangipatungpal iti Pannubbot tapno makapagragstakayo iti daytoy a biag ken makaawat iti pakabuklan ti rag-o kadagiti kinaagnanayon.

Adu a tao ti mangpadas a mangsapul iti ragsak ken panna- kapnek kadagiti aktibidad a maisuppiat kadagiti bilin ti Apo. Iti saan a panangikankano iti plano ti Dios para kadakuada, sinupringda ti kakaisuna a pagtaudan ti pudno a ragsak. Rimukmada iti sairo, a “kinalikagumanna ti pannakaitebbang ti amin a tao a kas kenkuana” (2 Nephi 2:27). Iti kamaudiananna nasursuroda ti kinapudno ti ballaag ni Alma iti anakna a ni

Corianton: “Saan a mabalin a pagragsakan ti kinadangkes iti uray kaano man” (Alma 41:10).

Agkalikagum laeng dagiti dadduma pay a maaddaanda iti pagraragsakan iti biag. Iti daytoy a kas kangrunaan a panggepda a tun-oyen, palugodanda ti saan a manayon a pagragsakan a mangsinga kadakuada manipud iti manayon a kinaragsak. Takawanda ti bagbagida kadagiti manayon a rag-o ti naespirituan a panagdur-as, panagserbi, ken napasnek a panagtrabaho.

Bayat ti panagkalikagummo nga agragsak, laglagipem a ti kakaisuna a dalan nga agturong iti pudno a kinaragsak ket ti panagbiag iti ebanghelio. Masarakamto ti natalna, agnanayon a kinaragsak bayat ti panagkagumaam nga agtungpal kadagiti bilin, agkararag para iti pigsa, agbabawi kadagiti basolmo, makiramam kadagiti makaay-ayo nga aktibidad, ken mangted iti napateg a serbisio. Masursuromto ti maaddaan iti pagragsakan kadagiti beddeng nga intuding ti managayat nga Ama iti Langit.

Mabalin a makaakar ti ragsakmo. Bayat ti panangpaliiw kenka dagiti dadduma, mabalin nga agtarigagayda a mangammo iti pagtaudan ti ragsakmo. Ket mabalinda met ti mangnanam iti ragsak a sumangbay babaen ti panagbiag iti ebanghelio ni Jesucristo.

Dagiti mainayon a reperensia: Salmo 35:9; 2 Nephi 5:27; Mosiah 2:41; 3 Nephi 17:18–20; 4 Nephi 1:15–16; DkK 18:10–16

Kitaen met iti Aramid ti Misionario; Plano ti Pannakaisalakan; Serbisio

Kinawaya nga Agpili

Inikkannaka ti Nailangitan nga Amam iti kinawaya nga agpili, ti kabaelan nga agpili ken agtignay para iti bagim. Ti kinawaya nga agpili ket kasapulan unay iti plano ti pannakaisalakan. No awan daytoy, saanmo koma a kabaelan ti agsursuro wenko rumang-ay wenko sumurot iti Mangaisalakan. Addaan iti daytoy, sika ket “siwayawaya[ka] nga agpili iti wayawaya ken biag nga agnanayon, babaen ti naindaklan a Mangibabaet iti amin a tao, wenko mangpili iti pannakaadipen

ken ipapatay, babaen ti panangadipen ken pannakabalin ti sairo” (2 Nephi 2:27).

Addaanka iti bileg nga agpili uray pay idi sakbay a nayanakka. Iti Konseho iti Langit sakbay daytoy a biag, indatag ti Nailangitan nga Ama ti planona, a nakairamanan ti pagbatayan ti kinawaya nga agpili. Nagalsa ni Lucifer ket “pinanggepna a dadaelen ti kinawaya ti tao nga agpili” (Moises 4:3). Kasbungana, naipaidam ken ni Lucifer ken dagiti simmurot kenkuana ti pribilehio ti panangawat iti mortal a bagi. Ti kaaddam iti daga ti mangipatalged nga inaramatmo ti kinawayam nga agpili tapno surotem ti plano ti Nailangitan nga Ama.

Iti mortalidad, agtultuloyka a maaddaan iti kinawaya nga agpili. Ti panangusarmo iti daytoy a sagut ti mangikeddeng iti panagragasak wenno panagrigatmo iti daytoy a biag ken iti umay a biag. Nawayaka nga agpili ken agtignay, ngem saanka a nawaya nga agpili kadagiti bunga dagiti tignaymo. Mabalin a saan a dumteng a dagus dagiti bunga, ngem sumarunodanto latta. Dagiti pili ti nasayaat ken nalinteg ket mangiturong iti ragsak, talna, ken agnanayon a biag, idinto ta dagiti pili ti basol ken dakes ket mangiturong iti liday ken rigat iti kamaudiananna.

Sika ti agsungbat kadagiti pangngeddeng nga aramidem. Nasken a saanmo a pabasolen dagiti kasasaadmo, ti pamiliam, wenno dagiti gagayyemmo no piliem ti agsukir kadagiti bilin ti Dios. Maysaka nga anak ti Dios nga addaan iti dakkal a pigsa. Addaanka iti kabaelan a pumili iti kinalinteg ken kinaragsak, iti labes dagiti kasasaadmo.

Responsableka pay iti panangpadur-as kadagiti kabaelan ken talentom nga inted kenka ti Nailangitan nga Ama. Agsungbatka Kenkuana iti no ania ti aramidem kadagiti kabaelan ken no kasano nga usarem ti orasmo. Saanmo a sayangen ti orasmo. Agtallugodka nga agrabaho a naimbag. Piliem ti agaramid iti adu a nasayaat a banag iti bukodmo a nawaya a pagayatan.

Dagiti mainayon a reperensia: Deuteronomio 11:26–28; 30:15–20; Josue 24:14–15; 2 Nephi 2; Helaman 14:30–31; DkK 58:26–28; 101:78

Kitaen met iti Panagtungpal; Plano ti Pannakaisalakan; Sulisog

Konseho iti Langit (*Kitaen iti Plano ti Pannakaisalakan*)

Konsensia

Nayanak ti amin a tao nga addaan iti kabaelan a mangilasin iti umno ken biddut. Daytoy a kabaelan, a maawagan iti konsensia, ket maysa a parangarang ti Silaw ni Cristo (kitaen iti Moroni 7:15–19).

Ti konsensiam ket salaknib a tumulong kenka nga umadayo kadagiti kasasaad a makadangran iti kinaespirituan. No agtungpalka kadagiti bilin ken agaramidka kadagiti nalinteg a panggeddeng, mapadasam ti talna iti konsensia.

No agbasolka, mariknam ti panagladingit wenno panagbasol, kas iti pannakariknam iti sakit ti bagi no nasugatanka. Daytoy ti gagangay a sungbat ti konsensiam nga agbasol, ket daytoy ti makaiturong kenka nga agbabawi.

Ti panagbabawi ken pannakapakawan ti mangpabaro iti talna ti konsensiam. Iti sabali a bangir, no saanmo nga ikankano ti konsensiam ket saanka nga agbabawi, madadaelto ti konsensiam a kasla “namarkaan iti landok a bumarbara” (1 Timoteo 4:2).

Sursuruem ti mangsurot iti konsensiam. Napateg daytoy a paset ti panangusar iti kinawayam nga agpili. Ti ad-adda a panangurotmo iti konsensiam, pumigpigs a met daytoy. Ti managrikna a konsensia ket maysa a tanda ti nasalun-at nga espiritu.

Dagiti mainayon a reperensia: Mosiah 4:1–3; DkK 84:45–47

Kitaen iti Kinawayam nga Agpili; Silaw ni Cristo; Panagtungpal; Sulisog

Korum (*Kitaen iti Priesthood*)

Korum dagiti Sangapulo-ket-dua nga Apostol (*Kitaen iti Panangimaton iti Simbaan*)

Krus

Krus

Ti krus ket us-usaren dagiti adu a simbaan ti Kristiano kas maysa a simbolo ti ipapatay ken Panagungar ti Mangisalakan ken kas maysa a napudno a panangipeksa iti pammati. Kas miembro ti Ti Simbaan ni Jesucristo dagiti Santo iti Ud-udina nga Aldaw, lagipentayo met nga addaan iti panagraem ti panagsagaba ti Mangisalakan. Ngem gapu ta sibibiag ti Mangisalakan, ditayo us-usaren ti simbolo ti ipapatayna a kas simbolo ti pammatitayo.

Ti biagmo ti nasken a pangipeksaam iti pammatim. Laglagipem nga idi nabuniagan ken nakumpirmaanka, nakitulagka nga awatem iti bagim ti nagan ni Jesucristo. No palpaliwenda dagiti kalangenmo, nasken a kabaelanda a riknaen ti ayatmo para iti Mangisalakan ken ti aramidna.

Dagiti miembro ti Simbaan nga agusar laeng iti simbolo ti krus ket dagiti kapelian a Santo iti Ud-udina nga Aldaw, a naikabil daytoy kadagiti unipormeda a militar tapno maipakita nga isuda dagiti kapelian a Kristiano.

Kitaen met iti Pannubbot ni Jesucristo; Jesucristo; Panagungar

Kumpirmasion (*Kitaen iti Espiritu Santo; Panangipapatay kadagiti Dakulap*)

Langit

Kadagiti nasantuan a kasuratan, maus-usar ti balikas a *langit* iti dua a kangrunaan a wagas. Umuna, maitudo daytoy iti lugar a pagnanaedan ti Dios, a daytoy ti kangrunaan a pagtaengan dagiti napudno (kitaen iti Mosiah 2:41). Maikadua, maitudo daytoy iti tangatang iti aglawlaw ti daga (kitaen iti Genesis 1:1).

Dagiti mainayon a reperensia: Salmo 11:4; Mateo 6:9; 1 Nephi 1:8; Mosiah 3:8; DkK 20:17

Kitaen met iti Dagiti Pagarian ti Gloria

Libro ni Mormon (*Kitaen iti Dagiti Nasantuan a Kasuratan*)

Maikadua a Yaay ni Jesucristo

Kabayatan ti yuuli ni Jesucristo iti langit iti pannakalpas ti panagministrana iti daga, impakdaar ti dua nga anghel kadagiti Apostolna, “Daytoy Jesus a naipangato sadi langit manipud kadakayo, kasta met umayto a kas ti pannakakitayo nga ipapanna sadi langit” (Dagiti Aramid 1:11). Inton umay manen ti Mangisalahan, umayto Isuna iti pannakabalin ken dayag a mangbigbig iti daga a kas pagarianna. Ti Maikadua a Yaayna ti mangitandanto iti rugi ti Milenio.

Ti Maikadua a Yaay ket agbalinto a nakabutbuteng, naladingit a panawen para kadagiti nadangkes, ngem agbalinto daytoy nga aldaw ti talna ken balligi para kadagiti nalinteg. Impakdaar ti Apo:

“Isuda a masirib ken nangawat iti kinapudno, ken nangala iti Nasantuan nga Espiritu a bagnosda, ken saan a pinaallilaw—pudno kunak kadakayo, saandanto a mapukan ken maipuruak iti apuy, ngem mailusotandanto ti aldaw.

“Ket maitedto ti daga kadakuada a tawidenda; ket umadudanto ken pumigsada, ket dumakkelto dagiti annakda nga awanan iti basol nga agturong iti pannakaisalahan.

“Ta addanto ti Apo iti tenggada, ket maipaayto kadakuada ti dayagna, ket isunto ti arida ken mangted kadakuada iti paglintegan” (DkK 45:57–59).

Saan nga impalgak ti Apo ti eksakto a yaaynanto manen: “Awan ti tao a makaammo iti aldaw ken oras, uray pay dagiti anghel iti langit, wenno maammuandanto agingga nga umay” (DkK 49:7). Ngem impalgaknan kadagiti propetana dagiti pasamak ken pagilasinan kasakbayanto ti Maikadua a Yaayna. Maibilang kadagiti naipadto a pasamak ken pagilasinan:

- Ikakalilis manipud iti kinapudno ti ebanghelio (kitaen iti Mateo 24:9–12; 2 Taga Tesalonica 2:1–3).

Mangliwliwa

- Ti pannakaisubli ti ebanghelio, agraman ti Simbaan ni Jesucristo (kitaen iti Dagiti Aramid 3:19–21; Apocalipsis 14:6–7; DkK 45:28; 133:36).
- Ti pannakaisubli dagiti tulbek ti priesthood (kitaen iti Malakias 4:5–6; DkK 110:11–16).
- Ti idadateng ti Libro ni Mormon (kitaen iti Isaias 29:4–18; 3 Nephi 21:1–11).
- Ti pannakaikasaba ti ebanghelio iti intero a lubong (kitaen iti Mateo 24:14).
- Maysa a panawen ti kinadangkes, gubat, ken riribuk (kitaen iti Mateo 24:6–7; 2 Timoteo 3:1–7; DkK 29:17; 45:26–33; 88:91).
- Dagiti pagilasinan iti langit ken iti daga (kitaen iti Joel 2:30–31; Mateo 24:29–30; DkK 29:14–16; 45:39–42; 49:23; 88:87–90).

Saanmo a pakaseknan iti bagim ti eksakto nga oras ti Maikadua a Yaay ti Mangisalakan. Ngem ketdi, agbiagka tapno nakasaganakanto no umay Isuna. Bayat ti panangpaliwmo kadagiti didigra kadagitoy maudi nga aldaw, laglagipem a saan a nasken nga agbuteng dagiti nalinteg iti Maikadua a Yaay wenno kadagiti tanda kasakbayan daytoy. Mayaplikar kenka dagiti balikas ti Mangisalakan kadagiti Apostolna: “Saankayo a mariribukan, ta, inton mapasamak amin dagitoy a banag, amoyonton a matungpalton dagiti karik kadakayo” (DkK 45:35).

Dagitoy mainayon a reperensia: Lucas 21:34–36; 2 Pedro 3:10–14; DkK 133:42–52; Joseph Smith—Mateo

Kitaen met iti Milenio; Plano ti Pannakaisalakan; Dagiti Tanda

Mangliwliwa (*Kitaen iti Espiritu Santo*)

Mayanak Manen (*Kitaen iti Panagbuniag; Pannakapasurot; Pannakaisalakan*)

Melchizedek Priesthood

“Adda, iti simbaan, dua a kinasaserdote, a dagitoy, ti Melchizedek ken ti Aaronic” (DkK 107:1). Ti Melchizedek Priesthood, a “maibatay iti Urnos ti Dios” (DkK 107:3), ti nain-indaklan kadagitoy. “Iggem[na] . . . ti karbengan ti panguluen, ket addaan iti bileg ken panangituray kadagiti amin a pagakeman iti simbaan” (DkK 107:8). Iggemna pay “dagiti tulbek dagiti amin a naespirituan a bendision ti simbaan” (DkK 107:18). Naawagan daytoy a maibatay iti naindaklan a nangato a saserdote a nagbiag iti panawen ni propeta Abraham (kitaen iti DkK 107:2–4; kitaen met iti Alma 13:14–19).

Babaen ti turay ti Melchizedek Priesthood, iwanwan dagiti dadaulo ti Simbaan ken iturongda ti pannakaisuro ti ebanghelio iti intero a lubong. Kadagiti ordinansa ti Melchizedek Priesthood, “maipakita ti bileg ti kinadios” (DkK 84:20).

Naited daytoy nain-indaklan a priesthood ken ni Adan ken addan iti daga iti panawen nga impalgak ti Apo ti ebangheliona. Naipanaw daytoy manipud iti daga kabayatan ti Nakaro nga Ikakalilis iti Kinapudno, ngem naisubli daytoy idi Mayo 1829, idi intalek [conferred] daytoy da Apostol Pedro, Santiago, ken Juan kada Joseph Smith ken Oliver Cowdery.

Dagiti pagtakeman [office] ti Melchizedek Priesthood ket Apostol, Pitupulo, patriarch, high priest, ken elder. Ti Presidente ti Nangato a Priesthood ket ti Presidente ti Simbaan (kitaen iti DkK 107:64–66).

Nasken a maikari nga adddaan iti Melchizedek Priesthood dagiti lallaki iti Simbaan tapno umawatda iti endowment iti templo ket mailantipda kadagiti familiada para iti kinaagnanayon. Addaanda iti awtoridad wenko turay a mangannong iti masakit ken mangted kadagiti naisangsangayan a pammendision kadagiti miembro ti familia ken dadduma pay. Babaen ti pammalubos dagiti mangimatmaton a priesthood leader, mabalinda nga ipaay ti sagut ti Espiritu Santo ken mangorden kadagiti maikari a lallaki kadagiti pagtakeman [office] iti Aaronic ken Melchizedek Priesthood.

Milenio

No awaten ti maysa a lalaki ti Melchizedek Priesthood, sumrek iti sapata ken katulagan ti priesthood. Isu ket makitulag nga agbalin a napudno, padur-asenna [magnify] ti akemna, “mangipasnek a dumngeg kadagiti balikas ti agnanayon a biag,” ken “agbiag iti tunggal balikas nga agaon iti ngiwat ti Dios.” Dagiti agtungpal iti daytoy a katulagan ket pasantuento ti Espiritu ken awatenda ti “amin nga adda iti Ama.” (Kitaen iti DkK 84:33–44.)

Kitaen met iti Aaronic Priesthood; Priesthood

Milenio

Ti milenio ket maysa a panawen ti 1,000 a tawen. No agsaratatayo maipapan iti “Milenio,” kaipapananna ti 1,000 a tawen kalpasan ti Maikadua a Yaay ti Mangisalakan (kitaen iti Apocalipsis 20:4; DkK 29:11). Bayat ti Milenio, “agturayto a mismo ni Cristo iti daga” (Pagannurotan ti Pammati 1:10).

Ti Milenio ket maysanto a panawen ti kinalinteg ken kinatalna iti rabaw ti daga. Impalgaken ti Apo nga “iti dayta nga aldaw ti gura ti tao, ken ti gura dagiti ayup, wen ti gura ti amin a lasag, agkirpanto” (DkK 101:26; kitaen met iti Isaias 11:6–9). Ni Satanas “maigalutto . . . , tapno awanto ti lugarna iti puspuso dagiti annak ti tattao” (DkK 45:55; kitaen met iti Apocalipsis 20:1–3).

Kabayatan ti Milenio, agbalinto a nasayaat ken nalinteg ti amin a tao, ngem adunto ti saan pay a nakaawat iti pakabuklan ti ebanghelio. Gapu iti daytoy, makiramanto dagiti miembro ti Simbaan iti aramid ti misionario.

Makiramanto pay dagiti miembro ti Simbaan iti aramid iti templo kabayatan ti Milenio. Ituloyto dagiti Santo ti mangbangon kadagiti templo ken umawat kadagiti ordinansa a maipaay kadagiti pimmusayen a kabagianda. Matarabay babaen ti paltiing, isaganadanto dagiti kasuratan dagiti kapuonanda [ancestor] manipud rugi agingga kada Adan ken Eva.

Agtultuloyto ti naan-anay a kinalinteg ken kinatalna agingga iti gibus ti 1,000 a tawen, inton ni Satanas ket

“maruk-atanto iti apagbiit a panawen, tapno maummongna a sangsangkamaysa dagiti buyotna.” Makirangetto dagiti buyot ni Satanas a maibusor kadagiti pangen ti langit, nga ipangu-luanto ni Miguel, wenna ni Adan. Maabakto ni Satanas ken da-giti buyotna ket mapapanawdanto iti agnanayon. (Kitaen iti DkK 88:111–115.)

Dagiti mainayon a reperensia:: D&C 45:55–59; 101:22–34; 133:25

Kitaen met iti Maikadua a Yaay ni Jesucristo

Miting iti Sakramento (*Kitaen iti Sabbath; Sakramento; Sakripisio*)

Naespirituan nga Ipatatay (*Kitaen iti Ipatatay, Naespirituan nga*)

Nailangitan nga Ama (*Kitaen iti Dios nga Ama*)

Naisalakan (*Kitaen iti Pannakaisalakan*)

Namnama

Ti balikas *anamnama* ket saan a maawatan no dadduma. Iti inaldaw a panagsasaotayo, ti balikas ket masansan nga addaan iti pamugtuan ti panagduadua. Kas pagarigan, mabalintayo a sawen a mangnamnamatayo iti panagbalbaliw iti tiempo wenna panagbisita ti maysa a gayyem. Nupay kasta, iti pagsa-sao ti ebanghelio, ti balikas a *namnama* ket sigurado, awanan panagduadua, ken aktibo. Agsao dagiti propeta maipapan iti kaadda ti “natibker a namnama” (Alma 34:41) ken “inanama a sibibiag” (1 Pedro 1:3). Insuro ni propeta Moroni, “Dakkel ti namnama ti mamati iti Dios iti nasaysayaat a lubong, wen uray pay iti lugar iti makanawan ti Dios, a yeg ti pammati dayta a namnama, a lumansad iti kaunggan dagiti tao, a mangikkat iti duaduada ken mamatibker kadakuada, a kanayon a mangsur-surot kadagiti naimbag nga aramid, ta naibagnosda a mangi-gloria iti Dios” (Ether 12:4).

No adda namnamatayo, agtalektayo kadagiti kari ti Dios. Adda naulimek a pammatalgedtayo a no aramidentayo dagiti “aramid ti kinalinteg,” “awaten[tayonto] ti gunggona[tayo], a kas iti kappia iti daytoy a lubong, ken agnanayon a biag iti mabungad a lubong” (DkK 59:23). Insuro ni Mormon nga aggapu ti kasta a namnama laeng babaen ti Pannubbot ni Jesucristo: “Ania ti namnamaenyo? Adtoy kunak kadakayo nga addanto namnamayo gapu iti panangsubbot ni Cristo ken ti pannakabalin ti panagungarna, nga agungar iti biag nga agnanayon, ket daytoy gapu iti pammatiyo kenkuana babaen ti kari” (Moroni 7:41).

Bayat ti panagkagumaam nga agbiag iti ebanghelio, dumur-aska iti kabaelan nga “umadu ti inanamayo, gapu iti panakabalin ti Espiritu Santo (Taga Roma 15:13). Dumakkel ti namnamam bayat ti panagkararag ken panagkalikagummo iti pammakawan ti Dios. Iti Libro ni Mormon, impanamnama ti misionario nga agnagan iti Aaron iti maysa nga ari a Lamanite, “No ibabawim amin a basbasolmo, ket agtamedka iti Dios, ket awagam iti naganna iti pammati, a mamatika a maawatmo, maawatmo ngarud ti namnama a tartarigagayam” (Alma 22:16). Magun-odmo pay ti namnama bayat ti panagadalmo kadagiti nasantuan a kasuratan ken panangsurotmo kadagiti pannursuroda. Insuro ni Apostol Pablo, “Ta dagup dagiti immun-una a naisuraten, naisuratdan tapno pakasursuruntayo, tapno gapu iti anus ken iti liwliwa dagiti sursurat maaddaan-tayo koma iti inanama” (Taga Roma 15:4).

Ti pagbatayan ti namnama ket agtultuloy kadagiti kinaagnanayon, ngem makatulong pay daytoy kenka kadagiti inal-daw a karitmo iti biag. “Nagasat daydiay,” kuna ti Salmista, “adda kenkuana ti Dios ni Jacob a badangna, a ti inanamana adda ken Jehova a Diosna” (Salmo 146:5). Babaen iti namnama, masarakam ti rag-o iti biag. MMabalin a “maaddaankayo . . . iti anus, ket maibaklayyo dagiti tuok, nga addaan natibker a namnama nga, iti maysa nga aldaw, aginanakayonto manipud iti amin a rigrigatyo” (Alma 34:41). Mabalin nga “agtultuloykayo a sitatalingenngen ken ni Cristo, nga addaan iti naan-anay a kinalawag ti namnama, ken ayat iti Dios ken iti amin a tao.

Gapuna, no agtultuloykayo, nga agpennek iti balikas ni Cristo, ken agibtur agingga iti panungpalan, adtoy, kuna ti Ama: Maaddaankayto iti biag nga agnanayon” (2 Nephi 31:20).

Dagiti mainayon a reperensia: Dagiti Un-unoy 3:25–26; 1 Taga Corinto 15:19–22; 1 Pedro 3:15; 1 Juan 3:2–3; Jacob 4:4–6; Alma 13:28–29; 27:28; Ether 12:32; Moroni 8:26; 9:25; 10:22

Kitaen met iti Rigat; Pannubbot ni Jesucristo; Panangngaasi; Pammati

Pagannurotan ti Pammati

Balabalaen ti Pagannurotan ti Pammati ti 13 a kangrunaan a puntos ti pammati kadagiti miembro ti Ti Simbaan ni Jesucristo dagiti Santo iti Ud-udina nga Aldaw. Immuna nga insurat ni Propeta Joseph Smith dagitoy iti surat ken ni John Wentworth, maysa nga editor ti pagiwarnak, kas sungbat iti kiddaw ni Mr. Wentworth a mangammo no ania ti patien dagiti miembro ti Simbaan. Naipablaak dagitoy idi agangay kadagiti pagiwarnak ti Simbaan. Maibilbilangda itan a nasantuan a kasuratan ken nairamanda iti Perlas a Kapatgan.

Pagbaludan ti Espiritu (*Kitaen iti Ipatatay, Pisikal nga; Impierno; Paraiso*)

Paltiing

Ti paltiing ket pannakisarita ti Dios kadagiti annakna. Umay daytoy a pannarabay babaen dagiti nadumaduma a wagas ti pannakisarita a maibatay kadagiti kasapulan ken kasaad dagiti individual, familia ken ti intero a Simbaan.

No ipalgak ti Apo ti pagayatanna iti Simbaan, agsao babaen ti propetana. Aglaon dagiti nasantuan a kasuratan iti adu a kasta a paltiing—ti balikas ti Apo babaen dagiti propeta idi un-unana ken iti ud-udina nga aldaw. Iti agdama itultuloy nga iwanwan ti Apo ti Simbaanna babaen ti panangipalgakna iti pagayatanna kadagiti napili a katulonganna.

Saan laeng a dagiti propeta ti tattao a mabalin nga umawat iti paltiing. Maibatay iti kinapudnom, mabalinmo ti umawat iti

Paltiing

paltiing a mangtulong kenka kadagiti naipangpangruna a kasapulam, pagrebbengam, ken saludsodmo ken mangtulong kenka a mangpapigsa iti pammaneknekmo.

Panagsagana nga Umawat iti Paltiing babaen ti Espiritu Santo

Ibaga dagiti nasantuan a kasuratan ti maipapan iti nadumaduma a kita ti paltiing, kas kadagiti parmata, tagainep, ken isasarungkar dagiti anghel. Babaen dagiti kasta a wagas, insubli ti Apo ti ebangheliona kadagiti ud-udina nga aldaw ken impalgakna dagiti kinapudno maipanggep kadagiti kasta a doktrina kas iti biag sakbay ti pannakaitao, ti pannakasubbott dagiti natay, ken ti tallo a pagarian ti gloria. Nupay kasta, dumteng ti kaaduan a paltiing kadagiti lider ken miembro ti Simbaan babaen dagiti arasaas ti Espiritu Santo.

Dagiti naulimek a naespirituan a pannignay ket mabalina kasla nakaskasdaaw kas kadagiti parmata wenno isasarungkar ti anghel, ngem nabilbileg ken napapautda ken ad-adda a pagbalbaliwenna ti biag. Ti saksi ti Espiritu Santo ti makaawis rikna iti kararua a napatpateg pay ngem iti ania man a banag a makita ken mangngegam. Babaen dagiti kasta a paltiing, awatempo ti napaut a pigsa nga agtalinaed a pudno iti ebanghelio ken tulongam dagiti dadduma a mangaramid met iti kasta.

Tulongannakanto ti sumaganad a balakad nga agsagana nga umawat kadagiti pannignay manipud iti Espiritu Santo:

Agkararag para iti pannarabay. Kinuna ti Mangisalakan, “Agdawatkayo, ket maikkankayto; agsapulkayo ket makasarakkayo; umawagkayo ket mailukatankayto: ta ti siasino man nga agdawat umawat; ket ti agsapul makasarak; ket ti umawag mailuktanto” (Mateo 7:7–8). Tapno masarakan ken maawat, nasken nga agsapul ken agdawatka. No saanka nga umawag—agkarkararag iti Nailangitan nga Amam para iti pannarabay—saanto a malukatan ti ridaw ti paltiing kenka. Ngem no umasidegka iti Amam iti napakumbaba a kararag, iti kamaudianan “umawatkayo iti paltiing iti kada paltiing, pagsiriban iti kada pagsiriban, tapno maammuanyo dagiti datdatlag ken makapatalingengen

a banag—a mangyeg iti ragsak, a mangyeg iti agnanayon a biag” (DkK 42:61).

Agbalin a managraem. Ti panagraem ket nalaus a panagdayaw ken panagayat. No managraem ken naulimekka, mangawiska iti paltiing. Uray no nariribuk ti amin a banag iti aglawlawmo, mabalinmo ti maaddaan iti managraem nga ugali ken makapagsagana nga umawat iti pannarabay manipud iti Apo.

Agbalin a napakumbaba. Ti panagpakumbaba ket asideg a mainaig iti panagraem. No napakumbabaka, bigbigem ti panagpannuraymo iti Apo. Insuro ni propeta Mormon, “Gapu iti kinadayaw ken kinapakumbaba ti puso umasideg ti Espiritu Santo, a penken ti Mangliwliwa iti namnama ken naan-anay nga ayat” (Moroni 8:26).

Agtungpal kadagiti bilin. No agtungpalka kadagiti bilin, agsaganaka nga umawat, mangbigbig, ken mangsurot kadagiti pannignay ti Espiritu Santo. Inkari ti Apo, “Kenkuana a mangtungtungpal kadagiti bilinko ti pangtedak kadagiti kinadatdatlag ti pagariak, ken isu met laeng ti yan ti bubon ti nabiaq a danum, nga agburayok iti agnanayon a biag” (DkK 63:23).

Maikari a makiranud iti sakramento. Isuro dagiti kararag ti sakramento no kasano nga awaten ti kanayon a panangkadkadua ti Nasantuan nga Espiritu. No makiranudka iti sakramento, paneknekam iti Dios a natallugodka nga awatem iti bagim ti nagan ti Anakna ken kanayonto a laglagipem Isuna ken tungpalem dagiti bilinna. Ikari ti Nailangitan nga Ama a no tungpalem dagitoy a katulagan, addanto a kanayon kenka ti Espiritu. (Kitaen iti DkK 20:77, 79.)

Agadal kadagiti nasantuan a kasuratan iti inaldaw. Kabayatan ti sipapasnek a panagadalmu kadagiti nasantuan a kasuratan, makasursuroka manipud kadagiti pagwadan dagiti lallaki ken babbai a ti biagda ket naparaburan bayat ti panangsuurotda iti naipalgak a pagayatan ti Apo. Agbalinka pay nga ad-adda a managawat iti Espiritu Santo iti bukodmo a biag. Kabayatan ti panagbasam ken panagutobmo, mabalinmo nga awaten ti paltiing maipapan iti no kasano a mayaplikar kenka ti maysa

Paltiing

a masinunuo a binatang ti nasantuan a kasuratan wenna maipapan iti ania man a banag a tarigagayan ti Apo a pannakisarita kenka. Gapu ta makatulong kenka nga umawat iti bukod a paltiing ti panagbasa iti nasantuan a kasuratan, nasken nga agadalka kadagiti nasantuan a kasuratan iti inaldaw.

Maaddaan iti panawen nga agutob. No addaanka iti panawen nga agutob kadagiti kinapudno ti ebanghelio, luktam ti panunot ken pusom iti pangtarabay nga impluwensia ti Espiritu Santo (kitaen iti 1 Nephi 11:1; DkK 76:19; 138:1–11). Ti panagutob ti mangyadayo kadagiti panunotmo manipud kadagiti awan kaes-eskana a banag ti lubong ket ad-adda pay a mangyasideg kenka iti Espiritu.

No agkalikagumka iti naipangpangruna a pannarabay, adalem ti banag iti panunotmo. No dadduma umay laeng ti pannakisarita ti Apo kalpasan a naadalmon ti banag iti bukodmo a panunot. Inlawlawag ti Apo daytoy a proseso ken ni Oliver Cowdery, a nagserbi a para surat ni Joseph Smith iti kaaduan a patarus ti Libro ni Mormon. Babaen ken ni Propeta Joseph Smith, kinasao ti Apo ni Oliver Cowdery, nga inlawlawag no apay a saan a kabaalan ni Oliver nga ipatarus ti Libro ni Mormon uray no naikkan isuna iti sagut nga agipatarus: “Adtoy, dimo naawatan; impapanmo nga intedko kenka, idi dimo pinanunot malaksid ti agsaludsod kaniak.” “Ngem, adtoy, kunak kenka, a nasken nga adalem iti panunotmo; kalpasanna damagem kaniak no pudno, ket no pudno ipariknakto ti ibabara ti barukongmo; ngarud mariknam a pudno” DkK 9:7–8).

Siaanun a sapulen ti pagayatan ti Dios. Ipalgak ti Dios ti Bagina “iti naituding a panawenna, iti bukodna a wagas, ken maibatay iti pagayatanna” (kitaen iti DkK 88:63–68). Nalabit nga umayto kenka ti paltiing “nga ibinsabinsa, bilin iti bilin, sangkabassit ditoy ken sangkabassit idiy” (2 Nephi 28:30; kitaen met iti Isaias 28:10; DkK 98:12). Saanmo a padasen a piliten dagiti naespirituan a banag. Saan nga umay ti paltiing iti kasta a wagas. Aganus ken agtalekka iti panawen ti Apo.

Panangbigbig kadagiti Pannignay ti Espiritu Santo

Iti baet dagiti ariwawa ken mensahero iti lubong iti agdama, nasken a sursuruem ti mangbigbig kadagiti arasaas ti Espiritu Santo. Sumaganad ti sumagmamano kadagiti kangrunaan a wagas a pannakisao ti Espiritu Santo kadatayo:

Makisao iti panunot ken puso iti naalumamay, bassit a timek. Insuro ti Apo: “Ibagak kenka iti panunotmo ken iti pusom, babaen ti Espiritu Santo, ti dumteng kenka ken agnaed iti pusom. Ita, adtoy, daytoy ti espiritu ti pammaltiing” (DkK 8:2–3). No dadduma tulongannakanto ti Espiritu Santo a mangipaawat iti kinapudno ti ebanghelio wenna mangted kenka iti pannignay a “[kasla] mangkumikom iti panunot[mo], ket ad-adda a sumekseksek iti rikna[m]” (DkK 128:1). Nupay mabalina a maaddaan ti kasta a paltiing iti nabileg a pangaring kenka, dumani kanayon nga umay daytoy a siuulimek, kas maysa a “naalumamay a bassit a timek” (kitaen met iti 1 Ar-ari 19:9–12; Helaman 5:30; DkK 85:6).

Tignayennatayo babaen kadagiti riknatayo. Nupay masansan nga iladawantayo ti pannakisao manipud iti Espiritu a kas maysa a timek, dayta a timek ket maysa nga ad-adda a mariknatayo ngem iti mangngegantayo. Ket idinto nga agsaotayo maipapan iti “panangdengngeg” kadagiti arasaas ti Espiritu Santo, masansan nga iladawantayo ti naespirituan nga arasaas babaen ti panagkuna, “Adda riknak . . .” Ti balakad ti Apo ken ni Oliver Cowdery iti beneg 9 ti Doktrina ken Katulagan, a nailawlawag iti panid 100, ti mangisuro iti daytoy a kinapudno. Nupay kasta, masansan a di maawatan daytoy a balakad. Apanan a nabasada dayta a binatang, natikaw ti sumagmamano a miembro ti Simbaan, a nagamak a saanda a pulos naawat ti pannignay manipud iti Espiritu Santo gapu ta saanda a pulos narikna ti ibabara ti barukongda. Kitaen dagiti maudi a balikas ti Apo iti Doktrina ken Katulagan 9:8: “Ngarud, mariknam a pudno.” Ti ibabara a nailadawan iti daytoy a binatang ti nasantuan a kasuratan ket mangipapan iti maysa a rikna ti liwliwa ken kinatalinaay, saan a kasapulan ti panangrikna iti pudot. Bayat ti panangituloymo nga agsapul ken sumurot iti pagayatan

Pamilya

ti Apo iti biagmo, mabigbigmonto no kasano nga aringannaka ti Espiritu Santo a bukodmo.

Mangisangbay daytoy iti talna. Masansan a maawagan ti Espiritu Santo iti Mangliwliwa (kitaen iti Juan 14:26; DkK 39:6). No ipalgakna ti pagayatan ti Apo kenka, Isu “ibaga[nanto] ti kappia iti panunotmo” (DkK 6:23). Ti kappia nga itedna ket saan a matulad dagiti nailubongan nga impluwensia wenno falso a pannursuro. Daytoy ti kappia wenno talna nga inkari ti Mangisalakani idi impanamnamana kadagiti disipulona nga ibaonnanto ti Mangliwliwa: “Ti talna ibatik kadakayo, ti talna itdek kadakayo: saan a kas iti panangited ti lubong ti panangitedko kadakayo. Saan koma nga agpulkok ti pusoyo, ken di agbuteng” (Juan 14:27).

Dagiti mainayon a reperensia: Amos 3:7; Mateo 16:13–18; 1 Taga Corinto 2:9–14; 12:3; Apocalipsis 19:10; Alma 5:43–48; 17:2–3; DkK 76:5–10; 121:26–33; Pagannurotan ti Pammati 1:7, 9

Kitaen met iti Pammati; Espiritu Santo; Panagkararag; Panagraem; Dagiti Nasantuan a Kasuratan; Dagiti Naespirituan a Sagut

Pamilya

Idi Septiembre 23, 1995, ni Presidente Gordon B. Hinckley, ti maika-15 a Presidente ti Simbaan, ket imbasana ti sumaganad a waragawag iti sapisap a miting ti Relief Society. Daytoy naparegta a waragawag, a napauluan iti “Ti Kaamaan: Maysa a Waragawag iti Lubong,” ket nagbalinen a naturay a palawag iti pamilya:

Dakami, ti Umuna a Panguluen ken ti Konseho dagiti Sangapulok—ket-dua nga Apostol ti Ti Simbaan ni Jesucristo dagiti Santo iti Ud-udina nga Aldaw, sipapasnekkami a mangiwaragawag a ti kallaysa iti nagbaetan ti maysa a lalaki ken maysa a babai ket inordenan ti Dios ken ti kaamaan ti sentro iti plano ti Namarsua para iti agnanayon a pagtungpalan dagiti anakna.

Amin a tattao—lalaki ken babai—ket naparsua a kalanglangna ti Dios. Tunggal maysa ket maipatpateg nga espiritu nga

anak a lalaki wenna babai dagiti nailangitan a nagannak, ket, iti kasta, tunggal maysa ket addaan iti nadiosan a kababalin ken pagtungpalan. Ti seks ket maysa a kangrunaanan a talugading ken panggep ti tao sakbay ti yaayna iti daga, iti kaaddana iti daga, ken ti agnanayon.

“Iti pagarian sakbay ti yaay iti daga, ammo ken nagdaydayaw iti Dios dagiti espiritu nga annak a lalaki ken babai a kas Agnanayon nga Amada ken inawatda ti planona a pakagunodan dagiti annakna iti nagtagilasag a bagida ken pakaaddanda iti padas iti daga tapno dumur-as nga agturong iti pannakaan-anay ket iti kamaudiananna maragpatda ti nadiosan a pagtungpalanda a kas agtawid iti agnanayon a biag. Ti nadiosan a plano ti kinaragsak ti mangpabalin kadagiti relasion ti kaamaan tapno agtalinaed iti labes ti tanem. Dagiti sagrado nga ordinansa ken katulagan a magun-od kadagiti nasantuan a templo ti mangpabalin para kadagiti tao tapno makasubli iti sidong ti Dios ken para kadagiti kaamaan tapno agkaykaysa iti agnanayon.

“Ti umuna a bilin nga inted ti Dios kada Adan ken Eva ket maipapan iti kabaelanda nga agbalin a nagannak kas agassawa. Ipakdaarmi a ti bilin ti Dios para kadagiti annakna nga agpaddu ken punnuenda ti daga ket sitatalinaed a bilin. Ipakdaarmi pay nga imbilin ti Dios a dagiti sagrado a pannakabalin ti panagparsua ket maaramat laeng iti nagbaetan ti lalaki ken babai, mayannurot iti linteg a nagkallaysa kas agassawa.

“Ipakdaarmi a ti wagas a nakaparsuaan iti mortal a biag ket nadiosan a naisaad. Pasingkedanmi ti kinasagrado ti biag ken ti kinapategna iti agnanayon a plano ti Dios.

“Addaan dagiti agassawa iti napasnek a pagrebengan a mangipateg ken mangaywan iti tunggal maysa ken dagiti annakda. ‘Dagiti annak ti pagpatawid ni Jehova [Apo]’ (Dagiti Salmo 127:3). Addaan dagiti nagannak iti sagrado a pagrebengan a mangpatanor kadagiti annakda iti ayat ken kinalinteg, mangted kadakuada kadagiti pisikal ken naespirituan a kasapulanda, mangisuro kadakuada a mangipateg ken agserbi iti tunggal maysa, agtungpal kadagiti bilin ti Dios ken agbalin a

managtungpal iti linteg a makipagili sadino man ti pagnaedanda. Dagiti agassawa—inna ken amma—ti agsungbatto iti sango ti Dios para iti pannakatungpal dagitoy a pagrebbengan.

“Inordenan ti Dios ti kaamaan. Ti panagkallaysa iti nagbatan ti lalaki ken babai ket napateg unay iti agnanayon a planona. Karbengan dagiti ubbing ti mayanak kadagiti begkes ti kallaysa, ken tapno padakkelen ti maysa nga ama ken maysa nga ina a mangdayaw kadagiti kari ti kallaysa nga addaan iti naan-anay a kinapudno. Magun-od ti ragsak ti biag ti kaamaan no nabangon daytoy kadagiti pannursuro ni Apo Jesucristo. Naipasdek ken napagtalinaed dagiti naballigian a kallaysa ken kaamaan kadagiti pagbatayan ti pammati, kararag, panagbabawi, pammakawan, respeto, ayat, panangngaasi, aramid, ken makaay-ayo nga aramiden iti panagaliwaksay. Babaen ti nadiosan a plano, dagiti amma ti mangidaulo kadagiti kaamaanda iti ayat ken kinalinteg ken pagrebbenganda ti mangted kadagiti kasapulan ti biag ken pannakasaluad dagiti kaamaanda. Kangrunaan a pagrebbengan dagiti inna ti mangpadakkel kadagiti annakda. Kadagitoy sagrado a pagrebbengan, obligasion dagiti amma ken inna nga agtinnulong iti tunggal maysa a kas agkadua nga agpada (ti karbengan ken pagrebbenganda). Ti pannakabaldado, pannakatay, wenno dadduma pay a kasasaad ket mabalin nga agkasapulan iti indibidual a pannakaibagay. Nasken a tumulong dagiti kabagian a kameng ti kaamaan no kasapulan.

“Iballaagmi a dagiti tao a mangsalungasing kadagiti katulagan ti kinadalus ti dayaw, dagiti mangabuso iti asawa wenno anak, wenno dagiti mapaay a mangaramid kadagiti pagrebbengan iti kaamaan, nga iti maysa nga aldaw agtakderdanto nga agsungbat iti sango ti Dios. Iballaagmi pay a ti pannakarakrak ti kaamaan ket mangisangbay kadagiti tao, komunidad, ken pagilian kadagiti didigra kas impadto dagiti nagkauna ken kabaruanan a propeta.

“Awaganmi dagiti agrebbeng nga umili ken opisial ti gobierno iti tunggal disso nga itandudoda dagiti pagrukodan a naisangrat a mangpatalinaed ken mangpapigsa iti kaamaan

a kas kangrunaan a yunit ti kagimongan” (*Ensign*, Nob. 1995, 102).

Kitaen met iti Family Home Evening; Kallaysa; Dagiti Templo

Pammadto (*Kitaen iti Paltiing; Dagiti Naespirituan a Sagut*)

Pammaneknek

Ti pammaneknek ket maysa a naespirituan a panagsaksi a maited babaen ti Espiritu Santo. Ti pundasion ti pammaneknek ket maysa a pannakaammo a sibibiag ti Dios ken ay-ayatenna-tayo; a sibibiag ni Jesucristo, nga Isu ti Anak ti Dios, ken impatungpalna ti awan inggana a Pannubbot; a ni Joseph Smith ti propeta ti Dios a naawagan a mangisubli iti ebanghelio; nga idadauluannatayo ti maysa a sibibiag a propeta iti agdama; ken ti Ti Simbaan ni Jesucristo dagiti Santo iti Ud-udina nga Aldaw ti pudno a Simbaan ni Cristo iti daga. Babaen daytoy a pundasion, dumakkel ti maysa a pammaneknek a mangiraman iti amin a pagbatayan ti ebanghelio.

Pananggun-od ken Panangpapigsa iti Pammaneknek

Kas miembro ti Ti Simbaan ni Jesucristo dagiti Santo iti Ud-udina nga Aldaw, addaanka it sagrado a gundaway ken pagrebbengan a manggun-od iti bukodmo a pammaneknek. Iti pannakagun-odmo iti pammaneknek, addaanka iti pagrebbengan a mangtaraon iti daytoy iti unos ti biagmo. Ti panagrag-sakmo iti daytoy a biag ken iti unos ti kinaagnanayon ket agpannuray unay iti no sika ket “natured iti pammaneknek ni Jesus” (DkK 76:79; kitaen met iti 76:51, 74, 101). Kabayatan ti panangitrabahom iti daytoy a proseso, laglagipem dagiti sumaganad a pagbatayan:

Mangrugi ti panagsapul iti pammaneknek babaen ti nalinteg, napudno a tarigagay. Bendisionannakanto ti Nailangitan nga Amam a mayannurot kadagiti nalinteg a tarigagay ti pusom ken dagiti panagkagumaam a mangaramid iti pagayatanna. Iti pannakisaona iti maysa a grupo dagiti tao nga awanan pay iti

pammaneknek iti ebanghelio, insuro ni Alma: “No riingen ken bangonenyo dagiti pampanunoty, uray no padasenyo dagiti balikasko, ken tibnokanyo iti bassit a pammati, wen, uray no diyo tarigagayan ti ad-adu a panamati, bay-anyo dayta a tari-gagay a mangtignay kadakayo, uray no agingga laeng a mama-tikayo iti kasasaad a makaitedkayo iti lugar a pakaibislinan dagiti balikasko” (Alma 32:27).

Umay ti pammaneknek babaen ti naulimek nga impluwensia ti Espiritu Santo. Dagiti bunga ti pammaneknek ket mabalin a namilagruan ken makapagbalbaliw iti biag, ngem ti sagut ti pammaneknek ket gagangay nga umay a kas naulimek a pam-matalged, nga awan ti nakaskasdaaw a pannakaipararangang ti bileg ti Dios. Uray ni Alma, a sinarungkaran ti maysa nga anghel ken nakitana a nakatugaw ti Dios iti tronona, ket kinasapulanna ti nagayuno ken nagkararag tapno makaawat iti maysa a pammaneknek babaen ti bileg ti Espiritu Santo (kitaen iti Alma 5:45–46; 36:8, 22).

In-inutto a dumakkel ti pammaneknekmo babaen dagiti padasmo. Awan ti umawat iti naan-anay a pammaneknek iti madagdagus. Dumakkelto a napigpigs a ti pammaneknekmo babaen dagiti padasmo. Dumakkelto daytoy kabayatan ti panangipakitam iti kinatallugodmo nga agserbi iti Simbaan, no maawaganka. Dumur-asto daytoy kabayatan ti panangaramidmo kadagiti pangngeddeng nga agtungpal kadagiti bilin. Kabayatan ti panangitag-ay ken panagpapigsam kadagiti dadduma, maki-tamto nga agtultuloy a dumur-as ti pammaneknekmo. Bayat ti panagkararag ken panagayunom, panagadal kadagiti nasantuan a kasuratan, idadar-ay kadagiti miting ti Simbaan, ken panangdengngeg kadagiti dadduma a mangibinglay kadagiti pammaneknekda, mabendisionankanto kadagiti kanito ti pam-maregta a mangpapigs a ti pammaneknekmo. Umayto dagiti kasta a kanito iti unos ti biagmo bayat ti panagkagumaam nga agbiag iti ebanghelio.

Dumur-asto ti pammaneknekmo bayat panangiburaymo iti daytoy. Saanmo nga urayen a naan-anay a mapadur-as ti pammaneknekmo sakbay nga ibinglaymo daytoy. Umay ti paset ti pannakapadur-as ti pammaneknekmo no maibinglay daytoy.

Kinapudnona, matakkuatamto a no mangtedka iti no ania ti adda kenka iti pammaneknekmo, maisublinto kenka—iti dakdakkel.

Panangibinglay iti Pammaneknek

Kadagiti miting iti panagayuno ken panagpaneknek ken kadagiti pannakisarsaritam kadagiti miembro ti pamiliam ken gagayyem, mabalin a mariknam a maguyugoyka a mangibinglay iti pammaneknekmo. Kadagiti kasta a gundaway, laglagipem a saanmo a kasapulan ti mangibinglay iti atiddog, ken makaawis rikna a bitla. Agbalinto a kabilgan ti pammaneknekmo no maipeksa daytoy kas maysa nga ababa, naimpusuan a natibker a pammati maipapan ti Mangisalakan, dagiti panursurona, ken ti Pannakaisubli. Agkararagka para iti pannarabay, ket tulongannakanto ti Espiritu a mangammo no kasano a mayebkas dagiti rikna iti pusom. Makasarakkanto iti naindaklan a rag-o bayat ti panangtulongmo kadagiti dadduma a maki-binglay iti namnama ken pammatalged nga inted kenka ti Apo.

Dagiti mainayon a reperensia: Juan 7:17; 1 Taga Corinto 2:9–14; Santiago 1:5–6; Moroni 10:3–5; DkK 6:22–23; 62:3; 88:81

Kitaen met iti Pannubbot ni Jesucristo; Panagayuno ken dagiti Daton iti Panagayuno; Dios nga Ama; Espiritu Santo; Kararag; Paltiing; Dagiti Naespirituan a Sagut

Pammati

Insuro ni Apostol Pablo a “ti pammati ti pammatalged kadagiti banag a ninamnama, ti pammaneknek kadagiti banag a di makita” (kitaen iti Patarus ni Joseph Smith, Hebreo 11:1). Insao ni Alma ti kastoy met la a palawag: “No adda pammattim mangnamnamaka iti banag a saan a makita, ngem pudno” (Alma 32:21).

Ti pammati ket maysa a pagbatayan ti aramid ken bileg. Iti kanito nga itrabahom ti maysa a nasayaat a panggep a tunoyen, ar-aramatem ti pammati. Ipakitam ti namnamam para iti maysa a banag a saanmo a makita.

Pammati ken ni Apo Jesucristo

Tapno maiturongnaka ti pammaticim iti pannakaisalakan, nasken a maisentro daytoy ken ni Apo Jesucristo (kitaen iti Dagiti Aramid 4:10–12; Mosiah 3:17; Moroni 7:24–26; Pagannurotan ti Pammaticim 1:4). Maaramatmo ti pammaticim ken Cristo no addaanka iti pammaticimaged nga Isu ket sibibiag, maysa nga umisu a kapanunotan maipapan iti kinataona, ken maysa a pannakaammo nga ikagkagumaanam ti agbiag a mayannurot iti pagayattan.

Ti kaadda ti pammaticim ken ni Jesucristo ket kayatna a sawen a panagpannurot a naan-anay Kenkuana—panagtagalek iti awan patinggana a pannakabalinna, kinasaririt, ken panagayatan. Iraman daytoy ti panamaticim kadagiti pannursurona. Kayatna a sawen ti panangpaticim nga uray no saanmo a maawatan ti amin a banag, aramidenna. Laglagipem a gapu ta sinagabanan ti amin a saem, rigat, ken sakitmo, ammona no kasano a matulongannaka a mangrimbaw iti amin nga inaldaw a pagrigatam (kitaen iti Alma 7:11–12; DkK 122:8). Isu ket “pinarmek[na] ti lubong” (Juan 16:33) ken insaganana ti wagas a pakaawatam iti agnanaan a biag. Isu ket kanayon a nakasagana a tumulong kenka bayat panaglaglagipmo iti pakaasina; “Kitaendak iti tunggal panunot; saankayo nga agduadua, saankayo nga agbuteng” (DkK 6:36).

Panagbiag babaen ti Pammaticim

Ti pammaticim ket ad-adda pay nga amang ngem iti panamaticim nga awan ti aramiden. Ipasimudaagmo ti pammaticim babaen ti aramid—babaen iti wagas a panagbiagmo.

Inkari ti Mangisalakan, “No adda pammaticimyo kaniak, maaddaankayo iti pannakabalinnaga agaramid iti aniaman a banag a mainugot kaniak” (Moroni 7:33). Ti pammaticim ken ni Jesucristo ti makaguyugoy kenka a mangsurot iti naan-anay a pagwadanna (kitaen iti Juan 14:12). Ti pammaticim ti makaiturong kenka nga agaramid iti naimbag, agtungpal kadagiti bilin, ken agbabawi kadagiti basolmo (kitaen iti Santiago

2:18; 1 Nephi 3:7; Alma 34:17). Ti pammatom ti makatulong kenka a mangpamek iti sulisog. Imbalakad ni Alma iti anakna a ni Helaman, “Isurom ida a mangpamek iti tunggal sulisog ti sairo, babaen ti pammatom iti Apo a Jesucristo” (Alma 37:33).

Agaramidto ti Apo kadagiti naindaklan a milagro iti biagmo a maibatay iti pammatom (kitaen iti 2 Nephi 26:13). Ti pammati ken ni Jesucristo ket mangtulong kenka nga umawat iti naespirituan ken pisikal a pannakaagas babaen ti Pannubbotna (kitaen iti 3 Nephi 9:13–14). No dumteng dagiti panawen ti pannubok, ti pammati ti mangted kenka iti pigsa nga agpatuloy ken mangsango kadagiti rigat nga addaan iti kinatured. Nupay kasla mapagduaduaan ti masakbayan, ti pammatom iti Mangisalakan ti makaited kenka iti kappia (kitaen iti Taga Roma 5:1; Helaman 5:47).

Panangpapisga iti Pammatom

Ti pammati ket maysa a sagut manipud iti Dios, ngem nasken a taraonam ti pammatom tapno agtalinaed daytoy a napigsa. Ti pammati ket maipada iti piskel ti takiagmo. No watwatem daytoy, dumakkel a napigsa daytoy. No ibitinmo a nakabedbed daytoy iti tengngedmo samo baybay-an, kumaput daytoy.

Mabalinmo a taraonan ti sagut ti pammati babaen ti panagkararag iti Nailangitan nga Ama iti nagan ni Jesucristo. Bayat ti panangipektam iti panagyamanmo iti Amam ken bayat ti panagpakaasim Kenkuana nga agdawat kadagiti bendision a kasapulam ken kasapulan dagiti dadduma pay, umasidegkanto Kenkuana. Umasidegkanto iti Mangisalakan, a ti Pannubbotna ti mangaramid a mabalin para kenka ti agdawat iti panangngasina (kitaen iti Alma 33:11). Agbalinkanto pay a managawat iti naulimek a pannarabay ti Espiritu Santo.

Mapapigsam ti pammatom babaen ti panagtungpalmo kadagiti bilin. Kas iti amin a bendision nga aggapu iti Dios, magun-od ken mapapigsam ti pammati babaen ti bukod a panagtungpal ken nalinteg nga aramid. No tarigagayam a

mapabaknang ti pammatim iti kangatuan a mabalin a ragpaten a tukad, nasken a tungpalem dagiti katulagan nga inaramidmon.

Mapadur-asmo pay ti pammatim babaen ti panagadalmo kadagiti nasantuan a kasuratan ken dagiti balikas dagiti propeta iti ud-udina nga aldaw. Insuro ni propeta Alma a makatulong ti balikas ti Dios a mangpapigsa iti pammati. Iti panangyarigna iti balikas iti maysa a bukel, kinunana a ti “tari-gagay a mamati” ket makaiturong kadakayo a “makaited iti lugar” a “pakaimulaan iti pusoyo” ti balikas. Kalpasanna mariknamto a nasayaat ti balikas, gapu ta rugiannan ti mangpaddockel iti kararuam ken manglawlawag iti pannakaawatmo. Daytoyto ti mangpapigsa iti pammatim. Bayat ti panagtultuloymo a mangaywan iti balikas iti pusom, “nga addaan iti kina-regta, ken anus a mangpaspasungad iti bungana, agramutto; ket adtoy agbalinto a kayo a rumangrangpaya nga agturong iti agnanayon a biag.” (Kitaen iti Alma 32:26–43.)

Dagiti mainayon a reperensia: Hebreo 11; Santiago 1:5–6; 2:14–26; Ether 12:4–27; Moroni 7:20–48; DkK 63:7–11; 90:24

Kitaen met iti Panagbuniag; Dios nga Ama; Jesucristo; Panagbabawi

Panagampon

Karbengan dagiti ubbing a mapaddockel ida dagiti naganak a mangdayaw kadagiti kari ti kallaysa ken mangipaay iti pamateg ken suporta. Mabalin a naindaklan a bendision ti panagampon para kadagiti adu nga ubbing a nayanak nga awanan iti daytoy a gundaway.

No nainaw ti maysa nga ubing iti ruar ti kallaysa, ti kasayaatan a pagpilian ket ti panagkallaysa ti ina ken ti ama ti ubing ket agtinnulongda iti panangipasdek iti agnanayon a relasion ti familia. No saan nga agballigi ti panagdenna ti agassawa, nasken nga ipaamponda ti ubing, nangnangruna a babaen ti LDS Family Services. Ti panangipaampon iti maladaga babaen iti LDS Family Services ket makatulong kadagiti saan pay a nagkallaysa a nagannak a mangaramid iti kasayaatan para iti ubing. Daytoy ti mangipanamna a mailantipto ti ubing iti

maysa nga ina ken maysa nga ama iti templo, ken daytoy ti mangpapintas iti namnama para kadagiti bendision ti ebanghelio iti biag ti amin a maseknan. Ti panagampon ket saan a managimbubukod, managayat a pangngeddeng a mangbendision kadagiti nagpasngay a nagannak, iti ubing, ken iti pamilia a nagampon.

No naasawaanka ket kayatyo nga agassawa ti agampon iti maysa nga ubing, penkenyo nga ammoyo ti amin a naidawat a legal a kasapulan dagiti pagilian ken ahensia ti gobierno a mai-raman. Dumawat iti balakad kadagiti dadaulom ti priesthood ken, no mabalin, kadagiti miembro ti staff iti LDS Family Services. No awan ti LDS Family Services iti lugaryo, makitin-nulong kadagiti dadauloyo ti priesthood a mangsarak kadagiti adda lisensiana, awtorisado nga ahensia a mangsaluad nga agpada kadagiti ubbing ken nagampon a nagannak.

Panagayuno ken dagiti Daton iti Panagayuno

Ti agayuno ket saan a pannangan ken saan a yiinum a sita-tallugod iti uneg ti masinunuo a panawen. Ti panagayuno a buyogan ti napasnek a panagkararag ket makatulong kenka a mangisagana iti bagim ken iti dadduma pay tapno umawat kadagiti bendision ti Dios.

Dagiti Panggep ti Panagayuno

Iti maysa a gundaway, pinaruar ti Mangisalakan ti sairo manipud iti maysa nga ubing ken inaramatna daytoy a padas tapno maisuro dagiti disipulona maipanggep iti panagkararag ken panagayuno. Nagsaludsod Kenkuana dagiti disipulona, “Apayapay isu dikam nabalinan a pinaruar?” Insungbat ni Jesus: “Gapu iti bassit a pammatiyo: ta pudno kunak kadakayo, A no adda koma pammatiyo a kas iti bukel ti mustasa, kunaenyonto itoy bantay, Umaliska manipud ditoy agingga idia y a disso; ket umalisto; ket awanto ti di mabalin kadakayo. Ngem daytoy a kita saan a rummuar no di gapu iti panagkararag ken panagayunar.” (Kitaen iti Mateo 17:14–21.)

Isuro daytoy a pakaammuan a ti panagkararag ken panagayuno ket makaited iti nayon a pigsa kadagitay mangmangted ken umaw-awat kadagiti bendision ti priesthood. Mayaplikar pay daytoy a pakaammuan kadagiti bukodmo a panagkagumaan nga agbiag wenno agtungpal iti ebanghelio. No addaanka iti maysa a pagkapsutan wenno basol nga inkarigatam a parmeken, mabalin a kasapulam ti agayuno ken agkararag tapno maawatmo ti tulong wenno pammakawan a tarigagayam. Kas iti demonio a pinaruar ni Cristo, ti panagkarigatam ket mabalin a kita a maparuarto babaen laeng ti panagkararag ken panagayuno.

Mabalinmo ti agayuno para iti adu a panggep. Ti panagayuno ket maysa a wagas ti panagdaydayaw iti Dios ken panangipeksa iti panagyaman Kenkuana (kitaen iti Lucas 2:37; Alma 45:1). Mabalinmo ti agayuno no agkiddawka iti Nailangitan nga Ama a bendisionanna ti masakit wenno ti agsagsagaba (kitaen iti Mateo 17:14–21). Mabalin a makatulong ti panagayuno kenka ken kadagitay ay-ayatem nga umawat iti personal a paltiing ken agbalin a napasurot iti kinapudno (kitaen iti Alma 5:46; 6:6). Babaen ti panagayuno makagun-odka iti pigsa a mangkedked iti pannulisog (kitaen iti Isaias 58:6). Mabalinmo ti agayuno bayat panagkagumaam nga ipakumbaba ti bagim iti sango ti Dios ken aramatem ti pamatim ken ni Jesucristo (kitaen iti Omni 1:26; Helaman 3:35). Mabalinmo ti agayuno tapno umawat iti pannarabay iti panangibinglay iti ebanghelio ken panangitungpal a naimbag kadagiti awag iti Simbaan (kitaen iti Dagiti Aramid 13:2–3; Alma 17:3, 9; 3 Nephi 27:1–2). Mabalin a buyogan ti panagayuno ti nalinteg a panagleddaang wenno panagun-unnoy (kitaen iti Alma 28:4–6; 30:1–2).

Domingo a Panagayuno

Ilatang ti Simbaan ti maysa a Domingo iti binulan, a gagangay nga iti umuna a Domingo, kas maysa nga aldaw ti panagayuno. Ti umisu a panagtungpal iti Domingo a panagayuno ket pakairamanan ti saan a pannangan ken yiinum iti dua nga agsaruno a pannangan, idadar-ay iti miting ti panagayuno ken

panagpaneknek, ken panangted iti daton iti panagayuno a pangtulong a mangaywan kadagitay agkasapulan.

Nasken a ti datonmo iti panagayuno ket saan a nababbaba ngem ti pateg ti dua a pannangan a liniwatam. No mabalin, agbalinka koma a managparabur ket mangtedka iti nawadwadwad pay ngem daytoy a gatad.

Kas pangnayon iti panangsuot kadagiti aldaw a panagayuno nga inlatang dagiti lider ti Simbaan, mabalinmo ti agayuno iti ania man a sabali pay nga aldaw, a maibatay kadagiti kasapulam ken kasapulan dagiti dadduma pay. Nupay kasta, nasken a saanka nga agayuno iti masansan unay wenna iti nalablaves a panawen.

Ti Pudno a Panagayuno

Iti Kaskasaba idia Bantay, insuro ni Jesus ti pudno a kita ti panagayuno. Nagsarita a maibusor kadagiti managinsisingpet, no agayunoda, “baliwanda ti rupada tapno agparangda a nagayunar kadagiti tattao.” Imbes a panangipakita iti akinruar a kinalinteg, nasken nga agayunoka “ken Amam nga adda iti nalimed: ket ni Amam a makakita iti nalimed, gunggonaanna-kanto” (Mateo 6:16–18).

Insuro pay ni propeta Isaias ti pudno a kaipapanan ti panagayuno: “Saan a daytoy aya ti panagayunar a pinilik? tapno pangketta kadagiti galut ti kinadangkes, tapno pangwarwar kadagiti patapat ti sangol, ket tapno pagwayawayaen ti mai-luplupit, ken tapno bungtolenyo koma ti tunggal sangol? Saan aya a tapno iwarasmo ti tinapaymo iti mabisin, ken ti panangalam iti balaymo iti napanglaw a napagtalaw? no makitam ti silalamolamo, tapno isu kawesam; ket dika koma baybay-an ti lasagmo met laeng?” (Isaias 58:6–7).

Impaneknek pay ni Isaias maipapan kadagiti bendision a sumangbay no agtungpaltayo iti linteg ti panagayuno: “Iti kasta agbannawagto ti lawagmo a kas iti agsapa ket ta isasalun-atmo sumantakto a sisisiglat unay: ket ta kinalintegmo mapanto iti sanguanam; ti dayag ni Jehova isunto ti agaywan iti malikudam. Iti kasta umawagkanto, ket ni Jehova sumungbatto; umikkiskanto,

Panagbabawi

ket isu kunaennanto, Addaak ditoy. . . No ta kararuam manangngaasi iti mabisin, ket bussogem ti kararua a mapaladingit; iti kasta tumangkayagto ti lawagmo iti kasipngetan, ket ta kinkudrepmo kasla iti matoon: ket ni Jehova idalannakanto a kankanayon, ken pennekennanto ta kararuam idiay natikag a disso, ken papigsaennanto dagiti tultulangmo: ket mayarigkanto iti nadanum a minuyongan ken kas iti ubbog ti danum, a dagiti dandanumna saanda nga agatian” (Isaias 58:8–11).

Dagiti mainayon a reperensia: 3 Nephi 13:16–18; DkK 59:12–14; 88:76, 119

Kitaen met iti Kararag

Panagbabawi

Ti panagbabawi ket maysa kadagiti umuna a pagbatayan ti ebanghelio (kitaen iti Pagannurotan ti Pammati 1:4). Kasapulan daytoy iti panagragdakmo iti daytoy a biag ken iti unos ti kinaagnanayon. Ti panagbabawi ket ad-adda nga amang ngem ti panangbigbig laeng kadagiti nagbiddutan. Maysa daytoy a panagbalbaliw ti panunot ken puso a mangted kenka iti baro a pannirigan maipapan iti Dios, maipapan iti bagim, ken maipapan iti lubong. Iramanna ti panangtallikud iti basol ken yaasiddeg iti Dios para iti pammakawan. Maguyugoy daytoy babaen ti ayat ti Dios ken ti napasnek a tarigagay nga agtungpal kadagiti bilinna.

Ti Panagkasapulan iti Panagbabawi

Impakdaar ti Apo nga “awan ti narugit a banag a makatawid iti pagarian ti langit” (Alma 11:37). Dagiti basolmo ti mangaramid kenka a narugit—saan a maikari nga agsubli ken agtaeng iti sidong ti Nailangitan nga Amam. Isangbayda pay ti saem iti kararuam iti daytoy a biag.

Babaen ti Pannubbot ni Jesucristo, nangipaayen ti Nailangitan nga Ama iti kakaisuna a wagas a pakapakawanan dagiti basbasolmo (kitaen iti “Pannakapakawan,” dagiti panid 160–62). Nagsagaba ni Jesucristo iti pannusa gapu kadagiti basbasolmo

tapno mapakawanka no sipupudno nga agbabawika. No agbabawika ken agpannurayka iti pangisalakan a paraburna, mada-lusankanto manipud iti basol. Impakdaarna:

“Bilinenkayo nga agbabawi—agbabawikayo, no saan dangrankayo babaen ti panaplit ti ngiwatko, ken babaen ti pungtotko, ken babaen ti ungetko, ket nakaronto ti panagsagabayo—no kasano ti kakarona diyo ammo, no kasano ti kinaininakana diyo ammo, wen, no kasano ti kadagsen ti imetenyo diyo ammo.

“Ta adtoy, siak, a Dios, sinagabak dagitoy a banag para iti amin, tapno saanda koma nga agsagaba no agbabawida;

“Ngem no saanda nga agbabawi nasken nga agsagabada a kas kaniak;

“A dayta a panagsagaba nangipaay kaniak, uray pay ti Dios a kaindaklan iti amin, nga aggarigenggen gapu iti saem, ken agdara iti tunggal teterreman, ken agsagaba nga agpada ti bagi ken ti espiritu—ket kayatko a saanak koma nga uminum iti napait a kopa, ken kumsen—

“Nupay kasta, madaydayaw koma ti Ama, ket nakiranudak ken lineppasko ti panangisaganak kadagiti annak ti tattao” (DkK 19:15–19).

Ti Peggad ti Panangitantan iti Panagbabawi

Saanmo nga ikalintegan dagiti basbasolmo wenna itantan ti panagbabawi. Imballaag ni Amulek: “Daytoy a biag ti panawen a panagsagana ti tao a sumabat iti Dios; wen, adtoy ti aldaw daytoy a biag ti aldaw nga agpaay kadagiti tao a mangaramid iti trabahoda. . . . dawatek kadakayo a saanyo nga itantan ti aldaw ti panagbabawiyo agingga iti panungpalan; agsipud ta kalpasan daytoy nga aldaw ti biag, a naited kadatayo nga agsagana para iti agnanayon, adtoy, no saantayo a pasayaaten ti panawentayo iti daytoy a biag, umayto ti rabii ti kinasipnget a dinton mabalín ti agtrabaho” (Alma 34:32–33).

Dagiti Elemento ti Panagbabawi

Ti panagbabawi ket nasaem a proseso, ngem mangiturong daytoy iti pannakapakawan ken manayon a talna. Babaen ken ni propeta Isaias, kinuna ti Apo, “Uray no dagiti basbasolyo kasda la koma iti escarlata, mapapudawdanto a kas la iti nieve; nupay no nalabbasitda a kasla carmesi, agbalindanto a kasla napudaw a de lana” (Isaias 1:18). Iti daytoy a dispensasion inkari ti Apo, “Isu a nangibabawi iti basbasolna, isu ti mapakawan, ket siak, ti Apo, diakto idan malagip” (DkK 58:42). Iraman ti panagbabawi dagiti sumaganad nga elemento:

Pammati iti Nailangitan nga Ama ken ni Jesucristo. Dakkel ti bileg ti basol. Tapno agbalinka a nawaya manipud iti daytoy, nasken nga umasidegka iti Nailangitan nga Amam ket agkararagka a sipapammati. Mabalina a kalikaguman ni Satanas ti mangpapati kenka a saanka a maikari nga agkararag—a saan unay a maragsakan ti Nailangitan nga Ama kenka tapno saananto a denggen iti kaano man dagiti kararagmo. Inuulbod daytoy. Kanayon a nakasagana ti Amam iti Langit a tumulong kenka no umasidegkanto Kenkuana nga addaan iti agbababawi a puso. Addaan isuna iti pannakabalin a mangpaimbag kenka ken mangtulong kenka nga agballigi a mangpamek iti basol.

Ti panagbabawi ket maysa nga aramid ti pammati ken ni Jesucristo—panangbigbig iti pannakabalin ti Pannubbotna. Laglagipem a mabalina a mapakawanka laeng kadagiti kondisionna. No siyayamanka a mangbigbig iti Pannubbotna ken iti pannakabalinna a mangdalus kenka manipud iti basol, kabaalam ti “mangaramat iti pammatim iti panagbabawi” (Alma 34:17).

Agladingit gapu iti Basol. Tapno mapakawanka, nasken nga umuna nga akuem iti kaunggan ti bagim a nakabasolka. No ikagkagumaam ti agbiag iti ebanghelio, mangiturongto ti kasta a panangako iti “panagladingit a mayannurot iti Dios,” a “pataudenna ti panagbabawi a pakaisalakanan” (2 Taga Corinto 7:10). Saan a dumteng ti panagladingit a mayannurot iti Dios gapu kadagiti gagangay a bunga ti basol wenno gapu iti buteng

ti pannakadusa; ngem ketdi, dumteng daytoy manipud iti panakaammo a pinagladingitmo ti Nailangitan nga Amam ken ti Mangisalakanno. No mapadasam ti panagladingit a mayannurot iti Dios, addaanka iti napudno a tarigagay nga agbalbaliw ken kinatallugod nga agtulnog iti tunggal kasapulan para iti pannakapakawan.

Panagpudno. “Ti mangabbong kadagiti salungasingna dinto rumang-ay: ngem ti mangipudno ken mangbaybay-an kada kuada maragpatnanto ti kaasi” (Dagiti Proverbio 28:13). Kasapulan iti pannakapakawan ti kinatallugod a mangibutaktak iti amin nga inaramidmo iti Nailangitan nga Amam. Agparintumengka iti sanguananna iti napakumbaba a kararag, nga akuem dagiti basbasolmo. Ipuenom ti bain ken basolmo, ket kalpasanna agpakaasika iti tulong.

Dagiti nadagsen a panaglabsing, kas koma kadagiti panagsalungasing iti linteg ti kinadulus ti dayaw, ket mabalin a magpeggad iti kinamiembrom iti Simbaan. Ngarud, nasken nga ipuénom dagitoy a basbasol nga agpada iti Apo ken kadagiti pannakabagina iti Simbaan. Maaramid daytoy babaen ti tulong ti bishop wenna branch presidentmo ken mabalin a ti stake wenna mission presidentmo, nga agserbi a kas agbantay ken ukom iti Simbaan. Idinto a ti laeng Apo ti mabalin a mamakawan kadagiti basbasol, agakem dagitoy a dadaulo ti priesthood iti napateg a papel iti proseso ti panagbabawi. Pagtalinaedendanto ti panagpuenom a kompidensial wenna nalimed ket tulongandaka iti unos ti proseso ti panagbabawi. Agbalinka a naan-anay a napudno kada kuada. No saanmo nga impudno ti amin, a dinakamatmo laeng dagiti saan a nadagsen a biddut, saanmonto a marisut ti nadagdagsen, ken nailimed a naglabsingan. Ti nasapsapa a panangirugim iti daytoy a proseso, nasapsapanto met a masarakam ti talna ken rag-o a sumangbay iti milagro ti pannakapakawan.

Panangisardeng wenna Panangtallikud iti Basol. Nupay ti panagpudno ket napateg nga elemento ti panagbabawi, saan nga umdas daytoy. Kinuna ti Apo, “Babaen daytoy maammuanyo

no agbabawi ti tao iti basbasolna—adtoy, ipudnona ida ken talikudanna ida” (DkK 58:43).

Pagtalinaedem ti agtultuloy, manayon a pangrisut a saan-monto nga uliten iti kaano man ti panaglabsing. No pagtalinaedem daytoy a panagkumit, dimonto kaano man mapadasan manen ti saem dayta a basol.

Umadayoka a dagus manipud iti ania man a napeggad a kasasaad. No ti masinunuo a kasasaad ti mangigapu kenka nga agbasol wenno mabalin a mangigapu kenka nga agbasol, pumanawka. Saanka a makapagtultuloy iti kaadda ti pannulisog ken makanamna a maparmek ti basol.

Panangisubli. Nasken nga isublim agingga a mabalin ti amin a dinadael dagiti aramidmo, kukua man ti maysa a tao wenno nasayaat a reputasion ti maysa a tao. Ti natallugod a panangisubli ket mangipakita iti Apo nga aramidemto ti amin a kabaelam nga agbabawi.

Nalinteg a Panagbiag. Saan nga umdas ti mangpadas laeng a pagkedkedam ti dakes wenno paawanem ti basol iti biagmo. Nasken a punnuem ti biagmo iti kinalinteg ket makiramanka kadagiti aramid a mangisangbay iti naespirituan a bileg. Iramemmo ti bagim kadagiti nasantuan a kasuratan. Agkararagka iti inal daw tapno ikkannaka ti Apo iti pigsa iti labes ti bukodmo a kabaelan. No dadduma, agayunoka para kadagiti naisangsayngayan a bendision.

Ti naan-anay a panagtungpal ket mangisangbay iti naan-anay a bileg ti ebanghelio iti biagmo, agraman ti dimmakel a pigsa a mangparmek kadagiti pagkapsutam. Iraman daytoy a panagtungpal dagiti aramid a mabalin a dimo ibilang iti damo a paset ti panagbabawi, kas iti panagdar-ay kadagiti miting, panagbayad iti apagkapullo, panangted iti serbisio, ken panangpakawan kadagiti dadduma. Inkari ti Apo, “Mapakawan ti agbabawi ken mangaramid kadagiti bilin ti Apo” (DkK 1:32).

Dagiti mainayon a reperensia: Lucas 15:11–32; 2 Nephi 9:19–24; Mosiah 4:1–3, 10–13; 26:30–31; DkK 18:10–16

Kitaen met iti Pannubbot ni Jesucristo; Panagbuniag; Dagiti Konseho ti Panagdisiplina iti Simbaan; Pammati; Pannakapakawan; Plano ti Pannaka-isalakan; Basol; Sulisog

Panagbassawang

Ti panagbassawang ket kinaawan panagdayaw wenna pananguyaw kadagiti sagrado a banag. Iramanna ti gagangay wenna saan a naraem a pannakausar ti nagan ti asino man a kameng ti Kinadios. Iramanna pay ti ania man a kita ti saan a nadalus wenna naalas a panagsasao wenna ugali.

Kanayon nga usaren dagiti nagan ti Nailangitan nga Ama, ni Jesucristo, ken ti Espiritu Santo nga addaan panagraem ken panagdayaw. Maysa a basol ti saan nga umno a panangaramat iti nagnaganda. Ti narugit, naalas, wenna bastos a panagsasao wenna panaggargaraw, kasta met kadagiti imoral nga angangaw, ket makapasakit iti Apo ken iti dadduma pay.

Dagiti narugit a pagsasao ket makadangran iti espiritum ken mangibaba iti dayawmo. Saanmo nga ipalubos nga aringandaka dagiti dadduma nga agusar iti narugit a pagsasao. Ketdi, agusarka iti nadalus a pagsasao a mangitag-ay ken mangitan-ok kenka. Agpilika kadagiti gagayyem nga agus-usar iti nasayaat a pagsasao. Mangipakitaka iti pagwadan a mangallukoyto kadagiti adda iti aglawlawmo nga agusar iti nadalus a pagsasao. No agusar dagiti gagayyem ken am-ammom iti nabassawang a panagsasao, siaayat nga allukoyem ida a pumili kadagiti sabali a balikas. No dida dumngeg, sidadayaw nga umadayoka wenna sukatam ti saritaan.

No naipaugalin kenka ti ugali a panagsapata, maikkatmo daytoy. Rugiam babaen ti panangaramid iti pangngeddeng nga agbalbaliw. Agkararagka para iti tulong. No masulisogka nga

Panagbuniag

agusar iti nabassawang a pagsasao, agulimekka wenno isaom ti nasken nga isaom iti sabali a wagas.

Dagiti mainayon a reperensia: Levitico 19:12; DkK 63:60–64

Kitaen met iti Kinaemma; Sulisog

Panagbuniag

Isalaysay ti Libro ni Mormon ti maipapan iti maysa a grupo dagiti tattao a nagsursuro iti ebanghelio ken nabuniagan iti maysa a lugar a maawagan iti Mormon. Manipud iti kanito ti panagbuniagda, imbilangda ti Mormon kas maysa a lugar ti kinangayed gapu ta addada sadiay, “simngay ti pannakaammoda iti Mannubotda” (Mosiah 18:30). Pinatibker dagiti pammaneknekda ken ti katulagan ti panagbuniagda, nagtalinaedda a napudno iti Apo, uray pay kadagiti panawen ti nakaro a panubok (kitaen iti Mosiah 23–24).

Kas kadagiti tattao iti daytoy a pakasaritaan ti Libro ni Mormon, makapagrag-okayo bayat ti pananglagipyo iti katulagan ti panagbuniagyo ken dagiti kari ti Apo kadakayo. Makasarakkayo iti pigsa iti ordinansa ti panagbuniag, nabuniagankayo man itay kallabes wenno adun a tawen ti napalabas.

Panangserrek iti Dalan nga Agturong iti Agnanayon a Biag

Ti panagbuniag ti umuna a pangisalakan nga ordinansa ti ebanghelio (kitaen iti Pagannurotan ti Pammati 1:4). Babaen ti panangbuniag ken panangpatalged kenka ti turay ti priesthood, nagbalinka a maysa a miembro ti Ti Simbaan ni Jesucristo dagiti Santo iti Ud-udina nga Aldaw.

Idi nabuniaganka, impakitam ti kinatallugodmo a sumurot iti pagwadan ti Mangisalakan. Isu ket nabuniagan met, uray pay awan ti basolna. Bayat ti panangilawlawagna ken ni Juan Bautista, kinasapulanna ti mabuniagan a “panangtungpal iti amin a kinalinteg” (kitaen iti Mateo 3:13–17).

Amin nga agkalikagum iti agnanayon a biag ket nasken a surotenda ti pagwadan ti Mangisalakan babaen iti panagpabuniag ken panangawat iti sagut ti Espiritu Santo. Kinuna

ni propeta Nephi nga impakita ti Mangisalakan kadayo “ti ruangan a serkan[tayo]. Gapu ta ti ruangan a rumbeng a serkan[tayo] isu ti panagbabawi ken pannakabuniag babaen ti danum; ket kalpasanna umayto ti pannakapakawan dagiti basol[tayo] babaen ti apuy ken ti Espiritu Santo. Ket adda[tayon] iti daytoy nailet ken akikid a dalan nga agturong iti agnanayon a biag” (2 Nephi 31:17–18). Awatentayonto ti agnanayon a biag no agibturtayo agingga iti panungpalan, nga agtungpaltayo kadagiti katulagantayo ken umawat iti dadduma pay nga ordiansa ti pannakaisalakan.

Panagbuniag iti Wagas ti Apo

Impalgak ti Mangisalakan ti pudno a wagas ti panagbuniag ken ni Propeta Joseph Smith, a nangilawlawag a ti ordiansa ket nasken nga annongen ti maysa nga addaan iti turay ti priesthood ken nasken a maaramid babaen iti pannakairarem:

“Mapan ti tao a tinudingan ti Apo ken addaan iti turay a naggapu ken ni Jesucristo a mangbuniag iti danum a kaduana ti tao a nangidatag iti bagina a mabuniagan, ket kunana, nga awaganna iti naganna: Babaen iti pannakabalin nga inted ni Jesucristo kaniak, buniaganka iti nagan ti Ama, ken ti Anak, ken ti Espiritu Santo. Amen.

“Sa iraremna iti danum, sana met la ilung-aw” (DkK 20:73–74).

Ti pannakairarem ket tanda ti ipapatay ti managbasol a biag ti tao ken pannakaipasngayna manen iti naespirituan a biag, a maidaton iti panagserbi iti Dios ken kadagiti annakna. Tanda pay daytoy ti ipapatay ken panangungar. (Kitaen iti Taga Roma 6:3–6.)

Dagiti Babassit nga Ubbing ken Panagbuniag

Manipud iti paltiing iti ud-udina nga aldaw, ammotayo a masubbot dagiti ubbing babaen iti asi ni Jesucristo. Kinuna ti Apo, “Saanda a makapagbasol, ta saan a naikkan ni Satanas iti bileg a mangsulisog kadagiti babassit nga ubbing, agingga a mangrugida nga agbalin nga adda sungsungbatanda kaniak”

Panagbuniag

(kitaen iti DkK 29:46–47). Saanda a nasken a mabuniagan agingga a madanonda ti tawen ti kaadda ti sungsubatan, nga impalgaken ti Apo nga agtawen iti walo (kitaen iti DkK 68:27; Patarus ni Joseph Smith, Genesis 17:11). Asino man nga agkuna a kasapulan a mabuniagan dagiti babassit nga ubbing “tallikudanna ti asi ni Cristo, ket pilawenna ti pannakasubbot ken ti bigleg ti pannubbotna” (Moroni 8:20; kitaen met iti Moroni 8:8–19, 21–24).

Ti Katulagam iti Panagbuniag

Idi nabuniaganka, simrekka iti katulagan iti Dios. Inkarim nga awatem iti bagim ti nagan ni Jesucristo, agtungpalka kadagiti bilinna, ken agserbika Kenkuana agingga iti panungpalan (kitaen iti Mosiah 18:8–10; DkK 20:37). Pabaruem daytoy a katulagan iti tunggal kanito a makiranudka iti sakramento (kitaen iti 20:77, 79).

Panangawatmo iti Bagim ti Nagan ni Jesucristo. No awatem iti bagim ti nagan ni Jesucristo, makitam ti bagim a kas iti Bagina. Ipangpangrunam Isuna ken ti aramidna nga umuna iti biagmo. Kalikagumam no ania ti pagayatanna imbes a ti pagayatam wenno no ania ti isuro ti lubong kenka a pagayatam.

Iti Libro ni Mormon, ilawlawag ni Ari Benjamin no apay a napateg nga awatentayo ti nagan ti Mangisalakan iti bagbagitayo:

“Awan ti sabali a nagan a naited a paggapuan ti pannakaisalakan; ngarud, kayatko a gun-odenyoy ti nagan ni Cristo, dakayo a nakitulag iti Dios ta masapul a natulnogkayo agingga it kanibusanan ti biagyo.

“Ket mapasamak a siasino man a mangaramid iti daytoy masarakanto iti makanawan nga ima ti Dios, ta ammonanto ti nagan a pakaawaganna; agsipud ta maawaganto iti nagan ni Cristo.

“Ket ita mapasamak, a nasken a maawagan iti sabali a nagan ti siasino man a di umawat iti nagan ni Cristo; ngarud masarakannanto ti bagina iti makanigid ti Dios” (Mosiah 5:8–10).

Panagtungpal kadagiti Bilin. Ti katulagam iti panagbuniag ket maysa a panagkumit nga umay iti pagarian ti Dios, panangisina iti bagim manipud iti lubong ken panagtakder a kas maysa a saksi ti Dios “iti amin a kanito ken iti amin a banag, ken iti amin a lugar” (Mosiah 18:9). Dagiti panagkagumaanam nga agtakder a kas saksi ti Dios ket mangiraman iti amin a banag nga aramidem ken sawem. Ikagumaanam a kanayon a laglagipen ken tungpalem dagiti bilin ti Apo. Pagtalinaedem a natarnaw dagiti panunot, balikas, ken tingnaymo. No agkalikagumka iti pagaliwaksayan kas koma iti sine, television, ti Internet, musika, libro, magasin, ken pagiwarnak, agannadka nga agbuya, dumngeg, ken agbasa laeng kadagitay banag a makaparegta wenno makaitag-ay. Agkawes a sididisente. Piliem dagiti gagayyem a mangparegta kenka a mangragpat kadagiti agnanayon a panggepmo a tun-oyen. Umadayoka iti imoralidad, pornograpia, panagsugal, tabako, alkohol, ken maiparit a druga. Pagtalinaedem ti bagim a maikari a sumrek iti templo.

Panagserbi iti Apo. Ti bilin a mangisina iti bagim manipud kadagiti banag ti lubong ket saanna a kayat a sawen a nasken nga ilasinmo ti bagim manipud kadagiti dadduma. Paset ti katulagan iti panagbuniag ti panagserbi iti Apo, ket agserbika Kenkuana iti kasayaatan no agserbika kadagiti padam a tao. Idi insuro ni propeta Alma ti maipapan iti katulagan iti panagbuniag, kinunana a nasken a “siaayat[tayo] a makipagbaklay iti imet ti tunggal maysa, tapno lumag-anda” ken “siaayat a maki-pagladingit kadagiti agladingit . . . ken manglinglingay kadagiti makasapul iti pannakalinglingay” (Mosiah 18:8–9). Agbalin a manangngaasi ken managdayawka iti amin a tao, a sumursurotk a iti pagwadan ni Jesucristo iti wagas a panangtratome kadagiti dadduma.

Dagiti Naikari a Bendision ti Panagbuniag

Bayat ti panagtungpalmo iti katulagan nga inaramidmo iti panagbuniag, bendisionannakanto ti Apo iti kinapudnom. Sumagmamano kadagiti bendision nga awatem ket ti kanayon a panangkadkadua ti Espiritu Santo, ti pannakaugas dagiti ba-

solmo, ken ti pribilehio a pannakaipasngay manen a naespirituan.

Ti Kanayon a Panangkadkadua ti Espiritu Santo. Kalpasan a nabuniaganka, impatay ti maysa wenno ad-adu pay a napusgan nga addaan iti Melchizedek Priesthood dagiti imada iti rabaw ti ulom ket intedda kenka ti sagut ti Espiritu Santo. Daytoy a sagut ti mangted kenka iti karbengan iti kanayon a panangkadkadua ti Espiritu Santo no la ketdi maikarika. Ti kanayon a panangkadkadua kenka ti Espiritu ket maysa kadagiti kaindaklanan a bendision a maawatmo iti mortalidad. Tarabayenakanto ti Espiritu kadagiti dana ti kinalinteg ken kappia, a mangiturong kenka iti agnanayon a biag.

Pannakaugas dagiti Basbasol. Gapu ta nabuniagankan, maawatmo ti pannakaugas dagiti basbasolmo. Iti sabali a pannao, mapakawanka babaen iti asi ti Mangisalakan. Addaan iti daytoy a bendision, mapalubosanka iti kamaudianan nga agindeg iti sidong ti Nailangitan nga Ama.

Tapno maawatmo ti pannakaugas dagiti basbasolmo, nasken nga aramatem ti pammatim ken ni Jesucristo, sipupudnoka nga agbababawi, ken ikagumaanam ti agtungpal a kanayon kadagiti bilin. Insuro ni propeta Mormon, “Ti pannakabuniag ti umuna a bunga ti panagbabawi; ket dumteng ti pannakabuniag babaen ti pammati iti panagtungpal kadagiti bilin; ket yeg ti panagtungpal kadagiti bilin ti pannakaugas ti basol” (Moroni 8:25). Dakayo ket “agtultuloy ti pannakapakawan ti basbasolyo” no ituloyyo nga ipakumbaba ti bagiyo iti sango ti Dios, umawag Kenkuana iti inaldaw a panagkararag, agtalinaed a natibker iti pammati, ken agserbi kadagiti agkasapulan (kitaen iti Mosiah 4:11–12, 26).

Pannakayanak Manen. Babaen kadagiti ordinansa ti panagbuniag ken pannakapatalged, nayanakka manen iti baro a biag. Kinuna ti Mangisalakan ken ni Nicodemo, “Malaksid no mayanak ti tao iti danum ken iti Espiritu, saan a makastrek iti pagarian ti Dios” (Juan 3:5). Kas iti iseserrek ti maladaga iti baro a panagbiag no sumrekka iti katulagan iti panagbuniag. Makapagdur-aska a

naespirituan ken agbalin nga ad-adda a kas iti Mangilasakan babaen iti panagtungpalmo iti katulagam iti panagbuniagmo, pannakiranudmo iti sakramento tapno pabaruem ti katulagam, ken panagbabawim kadagiti basbasolmo. Insuro ni Apostol Pablo a no nabuniagantayon, “magnatayo koma iti baro a panagbiag” (Taga Roma 6:4).

Panagibtur agingga iti Panungpalan

Ita ta nabuniagankan ken naawatmon ti sagut ti Espiritu Santo, nasken nga agtultuloyka iti kinalinteg, gapu ta dagitoy nga ordinansa ti mangitanda laeng iti panangrugim iti panagdaliasatmo nga agsubli a makipagnaed iti Nailangitan nga Amam. Insuro ni propeta Nephi:

“Kalpasan ti pannakastrekoy ditoy naillet ken akikid a dalan, saludsodek no nalpasen ti amin? Adtoy, kunak kadakayo, Saan; gapu ta saankayo pay a nakaadayo malaksid no babaen ti balikas ni Cristo nga addaan iti natibker a pammati kenkuana, ken naan-anay a panagtalek kenkuana a kas mannakabalin a mangisalakan.

“Gapuna, masapul nga agtultuloykayo a sitatalingengen ken ni Cristo, nga addaan iti naan-anay a kinalawag ti nam-nama, ken ayat iti Dios ken iti amin a tao. Gapuna, no agtultuloykayo, nga agpennek iti balikas ni Cristo, ken agibtur agingga iti panungpalan, adtoy, kuna ti Ama: maaddaankayto iti biag nga agnanayon” (2 Nephi 31:19–20).

Dagiti mainayon a reperensia: Dagiti Aramid 2:37–38; 2 Nephi 31:4–13; Alma 7:14–16; 3 Nephi 11:18–41; 27:13–22; DkK 39:5–6, 10; 76:50–53

Kitaen met iti Pammati; Espiritu Santo; Panagtungpal; Priesthood; Panagbabawim; Sakramento

Panagkararag ti Pamilia (*Kitaen iti Kararag*)

Panagkaykaysa

Sakbay laeng ti panangipitungpal ti Mangisalakan iti Panubbot, inkararaganna dagiti disipulona, nga imbaonna iti

lubong tapno isuroda ti ebanghelio. Inkararaganna pay dagiti mamati Kenkuana gapu kadagiti balikas dagiti disipulona. Inyararawna ti panagkaykaysa: “Tapno isuda amin agmaymay-sada koma: a kas met sika, Ama, kaniak, ket sika kenka, tapno addada met koma kadata; tapno ti lubong patienna koma a sika imbaonnak” (Juan 17:21).

Manipud iti daytoy a kararag masursurotayo no kasano a pagkaykaysaennatayo ti ebanghelio iti Nailangitan nga Ama ken ni Jesucristo ken iti tunggal maysa. No agbiagtayo iti ebanghelio, nga awatentayo dagiti pangisalakan nga ordinansa ken agtungpal kadagiti katulagantayo, agbalbaliw dagiti kadawyantayo. Ti Pannubbot ti Mangisalakan ti mangpasanto kadatayo, ket makapagbiagtayo iti panagkaykaysa, a mangsagrap iti talna iti daytoy a biag ken agsagana a makipagindeg iti Ama ken iti Anakna iti agnanayon.

Kinuna ti Apo, “No saankayo nga agkaykaysa saankayo a kukua” (DkK 38:27). Mabalinho a kalikaguman ken itandudo daytoy a pagrukodan ti panagkaykaysa iti pamiliam ken iti Simbaan. No naasawaanka, mabalinyo nga agassawa ti agkaykaysa iti panggep ken tignay. Mabalinyo a pagtunosen dagiti naidumduma a kababalinyo iti tunggal maysa bayat ti panangsangoyo kadagiti karit a sangkamaysa ken dumur-as iti ayat ken pannakaawat. Mabalinyo pay ti makikaykaysa kadagiti dadduma pay a miembro ti pamilia ken kadagiti miembro ti Simbaan babaen ti panagserbi a sangkamaysa, panangisuro iti tunggal maysa, ken panangpapigsa iti tunggal maysa. Mabalinho ti makikaysa iti Presidente ti Simbaan ken iti dadduma pay a lider ti Simbaan bayat ti panagadalmo kadagiti balikasda ken panangsuot iti balakadda.

Bayat ti panagdur-as ti Simbaan iti intero a lubong, mabalina nga agkaykaysa ti amin a Santo iti Ud-udina nga Aldaw. Mabalina a “mapagrerappeng ti puspuso[tayo] iti panagkaykaysa ken ayat iti tunggal maysa” (Mosiah 18:21). Madayawtayo ti panagduduma iti kultura ken panaggigidiat ti tunggal maysa, ngem agkalikagumtayo pay iti “panagkaykaysa iti pammati” a sumangbay no surotentayo dagiti naparegta a lider

ken laglagipen nga annaknatayo ti maymaysa nga Ama (kitaen iti Taga Efeso 4:3–6, 11–13).

Kitaen met iti Ayat; Kallaysa; Panagtungpal; Serbisio; Zion

Panagpakumbaba

Ti agpakumbaba ket mangbigbig a siyayaman iti panagpannuraymo iti Apo—tapno maawatan nga agtultuloy a kasapulam ti tulongna. Ti panagpakumbaba ket maysa a panangbigbig a dagiti talentom ken kabaalam ket sagsagut manipud ti Dios. Saan daytoy a tanda ti kinakapsut, kinasadut, wenna panagbuteng; daytoy ti panangipakita nga ammom no sadino ti pagsadagan ti pudno a pigsam. Makapagbalinka nga agpada a napakumbaba ken awanan iti panagbuteng. Makapagbalinka nga agpada a napakumbaba ken natured.

Ni Jesucristo ti kangrunaan a pagwadantayo ti panagpakumbaba. Kabayatan ti mortal a panagministrana, kanayon a binigbigna a simmangbay ti pigsana gapu iti panagpannurayna iti Amana. Kinunana: “Awan ti pannakabalinko nga agaramid a sisiak. . . diak sapulen ti nakemko, no di ket ti nakem ti nangibaon kaniak” (Juan 5:30).

Papigsaennakanto ti Apo no ipakumbabam ti bagim iti sangona. Insuro ni Santiago: Ti Dios bumusor kadagiti natangsit, ngem mangted ti parabur kadagiti napakumbaba. . . Agpakumbabakayo iti imatang ti Apo, ket isu itan-oknakayto” (Santiago 4:6, 10).

Dagiti mainayon a reperensia: Mateo 18:4; 23:12; 26:39; Lucas 22:42; 1 Pedro 5:5–6; Mosiah 4:11–12; 15:6–7; Alma 5:27–28; Helaman 3:33–35; Ether 12:27; DkK 12:8; 67:10; 112:10; 136:32–33

Panagparegreg iti Sikog

Iti agdama a kagimongan, nagbalinen a gagangay nga aramid ti panagparegreg iti sikog, nga ikalkalintegang dagiti ma-kaallilaw a rason. No maipasangoka kadagiti saludsod maipanggep iti daytoy a banag, makapagtalgedka iti panangsuero

iti naipalgak a pagayatan ti Apo. Sinuppiat dagiti propeta iti ududina nga aldaw ti panagparegreg iti sikog, a dinakamatda ti pakdaar ti Apo, “Saankayo nga . . . mamapatay wenno agaramid iti ania man a kaarngina” (DkK 59:6). Nalawag ti balakadda maipanggep iti banag: Dagiti miembro ti Ti Simbaan ni Jesucristo dagiti Santo iti Ud-udina nga Aldaw ket saanda koma nga agparegreg iti sikog, mangipatungpal, mangyallukoy, mangbayad, wenno makipagurnos para iti panagparegreg iti sikog. No yallukoymo ti panagparegreg iti sikog iti ania man a wagas, mabalina maipasangoka iti panagdisiplina ti Simbaan.

Kinuna dagiti lider ti Simbaan a ti sumagmamano a pakailaksidan a kasasaad ket mabalina mangikalintegana iti panagparegreg iti sikog, kas koma no ti panagsikog ket bunga ti seksual a relasion ti agkabagian wenno pannakarames, no inkeddengen ti nalaing a mangngagas nga agpeggad ti biag wenno salun-at ti ina, wenno natakuaan ti nalaing a mangngagas nga adda nakaro a diperensia ti fetus a saan a mangpalugod nga agbiag ti maladaga no maipasngay. Ngem uray dagiti kastoy a kasasaad ket saan a dagus a mangikalintegana iti panagparegreg iti sikog. Dagiti maipasango kadagiti kasta a kasasaad ket nasken nga ibilangda laeng ti panagparegreg iti sikog kalpasan ti panangkonsultada kadagiti lokal a liderda iti Simbaan ken panangawat iti pammatalged babaen ti napasnek a kararag.

No nainaw ti maysa nga ubing iti ruar ti kallaysa, ti kasayatan a pagpilian ket ti panagkallaysa ti ina ken ti ama ti ubing ket agtinnulongda iti panangipasdek iti agnanayon a relasion ti pamilya. No saan nga agballigi ti panagdenna ti agassawa, nasken nga ipaamponda ti ubing, nangnangruna a babaen ti LDS Family Services (kitaen iti “Panagampon,” dagiti panid 110–11).

Panagparsua

Babaen ti panangiturong ti Nailangitan nga Ama, pinarsua ni Jesucristo dagiti langit ken ti daga (kitaen iti Mosiah 3:8;

Moises 2:1). Manipud iti nasantuan a kasuratan a naipalgak babaen ken ni Propeta Joseph Smith, ammotayo nga iti aramid ti Panagparsua, binukel ti Apo dagiti elemento nga adda idin (kitaen iti Abraham 3:24). Saanna a pinarsua ti lubong “manipud iti awan,” kas iti patien ti sumagmamano a tao.

Isuro pay dagiti nasantuan a kasuratan a ni Adan “ti imuna a tao kadagiti amin a tao” (Moises 1:34). Pinarsua ti Dios da Adan ken Eva a kaing-ingasna ken kaing-ingas ti Bugbug-tongna (kitaen iti Moises 2:26–27).

Ti Panagparsua ket napateg unay a paset ti plano ti panna-kaisalakan ti Nailangitan nga Ama. Mangted daytoy kadaytoy iti gundaway nga umay iti daga, a pakaawatantayo iti pisikal a bagi ken pakaaramantayo iti kinawaya nga agpili. Iti Konseho dagiti Dios sakbay daytoy a biag, naaramid ti sumaganad a panangipakdaar: “Bumabatayo, ta adda lugar sadiay, ket alantayo dagitoy a kasapulan, ket mangaramidntayo iti daga a pagtaengan ditoy; ket subokentayo ida babaen daytoy, ta kitaentayo no aramidenda amin a banag nga ibilin kadakuada ti Apo a Diosda” (Abraham 3:24–25).

Maysaka nga espiritu nga anak ti Dios, ket naparsua ti bagim a kaing-ingasna. Tapno maipakitam ti panagyamanmo para kadagitoy a bendision, maaywanam wenna mataripatom ti bagim babaen ti panagtungpalmo iti Word of Wisdom ken iti dadduma pay a bilin nga adda pakainaiganna iti naespirituan ken pisikal a salun-atmo (kitaen iti DkK 89; kitaen met iti 88:124). Mabalinnmo pay a dayawen dagiti dadduma pay a tao kas annak ti Dios.

Kas maysa a tagapaglak-am iti amin a kinangayed ti panagparsua, mabalinnmo nga aywanan ti daga ken makatulongka a mangtaginayon iti daytoy para kadagiti masakbayan a kaputotan.

Dagiti mainayon a reperensia:Genesis 1–2; Hebreo 1:1–2; 1 Nephi 17:36; DkK 38:1–3; 59:16–20; Moises 1–3; Abraham 4–5

Kitaen met iti Dios Ama; Jesucristo; Plano ti Pannakaisalakan

Panagpatato

Naiget a saan nga anamongan dagiti propeta iti ud-udina nga aldaw ti panagpatato iti bagi. Dagiti saan a mangikankano iti daytoy a balakad ket mangipakita iti kinaawan respeto iti bagida ken iti Dios. Insuro ni Apostol Pablo ti maipapan iti kinapateg dagiti bagitayo ken ti peggad ti panangigagara a panangrugit kadagitoy: “Dikay ammo a dakay ti templo ti Dios, ket ti Espiritu ti Dios agtaeng kadakayo? No siasino man a tao dadaelenna ti templo ti Dios, isu rebbaento ti Dios; ta ti templo ti Dios nasantuan, ket dayta a templo dakayo” (1 Taga Corinto 3:16–17).

No addaanka iti tato, addaanka iti kanayon a palagip iti biddut nga inaramidmo. Mabalin nga ibilangmo ti panangpakikat iti daytoy.

Kitaen met iti Pananglussok iti Bagi

Panagraem

Ti panagraem ket nalaus a panagdayaw ken panagayat. No addaanka iti managraem a tignay iti Dios, agdayawka Kenkuana, yebkasmu ti panagyamanmo Kenkuana, ken tungpalem dagiti bilinna.

Nasken a managraemka iti ugalim kasta met ti tignaymo. Ti naraeman nga ugali ket iramanna ti panagkararag, panagadal kadagiti nasantuan a kasuratan, panagayuno, ken panagbayad kadagiti apagkapullo ken daton. Iramanna ti panagkawes iti disente ken panagusar iti nadalus, ken makaay-ayo a pagsasao. Ti kalaus ti panagraemmo ket pakakitaan iti panagpilim iti musika ken dadduma pay a pagaliwaksayan, iti wagas a panagsaom maipapan kadagiti sagrado a pagsasaritaan, ken iti wagas a panagkawes ken panagtignaymo no makimisaka ken mapanka iti templo. Ipakitam ti panagraemmo iti Apo no agserbika iti dadduma pay a tao ken tratuem ida iti kinaimbag ken respeto.

Bayat ti panagbalinmo nga ad-adda a managraem, madlawmonto ti naulimek a panagbalbaliw iti biangmo. Ibukbokto ti

Apo ti Espirituna kenka a siwawadwad. Saankanto a mariribukan ken matikaw. Kabaalamto ti umawat iti paltiing a makatulong kenka a mangrisut kadagiti bukodmo a problema ken problema ti pamiliam.

Kas iti ad-adda a panangyasideg kenka ti panagraem iti Dios, kasta met a maibagay ti kinaawan panagraem kadagiti panggep ti kabusor. Sulisogennakanto ni Satanas a mangsurot iti ayo ti lubong iti ad-adu pay nga ariwawa, panaggagar, ken sinnupanget ken awanan panagteppel ken natalna a panagraem. Kas iti komander a mangisagsagana iti iraraut ti buyot, padasennanto a serraan dagiti dalan ti komunikasion iti nagbatanyo iti Apo. Agannadka kadagiti kasta a kinasikap, ket ikagumaam ti agbalin a managraem iti amin nga aramidem.

Dagiti mainayon a reperensia: Levitico 26:2; Salmo 89:5-7; Hebreo 12:28; DkK 59:21; 63:61-62, 64; 109:21

Kitaen met iti Pammati; Panagyaman; Kinaemma; Kararag; Paltiing; Panagrukbab

Panagrukbab

Ti agrukbab iti Dios ket mangted Kenkuana iti ayat, panagraem, serbisio, ken debosionmo. Binilin ti Apo ni Moises, “Agdaydayawka iti Dios, ta isu laeng ti pagserbiam” (Moises 1:15). Iti daytoy a dispensasion imbilinna, “Ayatenyo ti Apo a Diosyo, iti amin a pusoyo, iti amin a kabaelan, panunot ken pigsayo; ket iti nagan ni Jesucristo pagserbianyo” (DkK 59:5). No ad-adda nga ipangrunam nga ayaten ti asino man a tao wenno banag ngem ti Dios, agar-aramidka iti falso a panagrukbab, wenno nalabes a panagayat iti didiosen (kitaen iti Exodo 20:3-6).

Ti kararag ket maysa a wagas a pakapagrukbabam iti Ama. Insuro ni Alma iti anakna a ni Helaman, “Umararawka iti Dios iti amin a kasapulam; wen, italekmo amin nga aramidmo iti Apo, ket sadino man a papanam agturongda koma iti Apo; wen, maiturong koma amin a pampanunotmo iti Apo; wen, bay-am a ti pammateg ti pusom maipaay iti Apo iti agnanaon” (Alma 37:36).

Panagsapata

Nasken a dar-ayam dagiti mitingmo iti Simbaan nga adaan iti espiritu ti panagrukbab. Imbilin ti Apo: “Tapno adadda a mapagtalinaedyo ti bagiyo nga awanan mulit iti lubong, mapankayo iti balay a pagkararagan ket mangidatonkayo iti sakramento iti nasantuan nga aldawko; ta pudno a daytoy ti aldaw a naituding a panaginanayo kadagiti trabahoyo, ken ti panagdaydayawyo iti Kangatuan” (DkK 59:9–10).

Ti pannakiramanmo kadagiti ordinansa iti priesthood ket paset pay ti panagrukbabmo. Bayat ti siraraem a pannakiranudmo iti sakramento ken idadar-ay iti templo, lagipem ken pagrukbabam ti Nailangitan nga Amam ken ipeksam ti panag-yamanmo para iti Anakna, ni Jesucristo.

Mainayon pay iti panangipakita kadagiti akinruar a panagipeksa iti panagrukbab, nasken nga addaanka iti managrukbab nga ugali sadino man ti papanam ken iti amin a banag nga aramidem. Insuro ni Alma daytoy a pagbatayan iti maysa a grupo dagiti tao a napapanaw iti lugar a pagrukbabanda. Tinulonganna ida a mangkita a saan nga agpaut ti pudno a panagrukbab iti maysa nga aldaw ti makalawas (kitaen iti Alma 32:11). Iti pannakisarita iti isu met la a grupo dagiti tao, inallukoy isuda ti kadua ni Alma a ni Amulek nga “agdayawkayo iti Dios, iti uray ania a disso a yanyo, iti espiritu ken kinapudno” (Alma 34:38).

Dagiti mainayon a reperensia: Salmo 95:6–7; Mosiah 18:25; Alma 33:2–11; DkK 20:17–19, 29; Pagannurotan ti Pammati 1:11

Kitaen met iti Panagayuno ken dagiti Daton iti Panagayuno; Dios nga Ama; Ayat; Kararag; Sabbath

Panagsapata (*Kitaen iti Panagbassawang*)

Panagsugal

Suppiaten ti Ti Simbaan ni Jesucristo dagiti Santo iti Ud-udina nga Aldaw ti panagsugal, agraman dagiti loteria nga itandudo dagiti gobierno.

Ti panagsugal ket guyugoyen ti tarigagay a makagun-od iti maysa a banag para iti awan. Makadadael iti kinaespirituan daytoy a tarigagay. Daytoy ti mangyadayo kadagiti makisugsugal kadagiti pannursuro ti Mangisalakan maipapan iti ayat ken mangyasiddeg iti kinamanagimbubukod ti kabusor. Daytoy ti mangpakapsut kadagiti saguday ti panagtrabaho ken panagsalimetmet ken ti panagtarigagay a mangted iti napudno a panagkagumaan iti amin nga aramidentayo.

Makatakuat a dagus dagiti makisugsugal ti allilaw iti kapanunotan a makaitedda iti bassit wenno awan ken umawatda iti maysa a banag a napateg kas kasukatna. Makitada nga isukoda dagiti nawadwad a gatad ti kuarta, ti bukodda a dayaw, ken ti respeto dagiti miembro ti pamilia ken gagayyem. Naallilaw ken nairuamdan, masansan nga isugalda dagiti pundo a nasken koma nga usarenda para kadagiti sabali a panggep, kas iti pangipaay kadagiti kasapulan dagiti familiada. No dadduma agbalin dagiti agsugsugal nga adipen ken desperadoda unay nga agbayad kadagiti utangda iti panagsugal gapu ta agbalinda a mananakaw, nga isukoda ti bukodda a nasayaat a nagan.

Inyallukoy kadatayo ti Umuna a Panguluen a makikaysatayo kadagiti dadduma pay iti panangsuppiat iti panangaramid a legal ken panangitandudo ti gobierno ti ania man a kita ti panagsugal kadagiti komunidadtayo.

Kitaen met iti Sulisog

Panagtungpal

Iti panagbiag sakbay daytoy a biag, indauluan ti Nailangitan nga Ama ti dakkal a Konseho iti Langit. Idiay a nasursurotayo ti planona para iti pannakaisalakantayo, a pakairamanan ti maysa a panawen ti pannakapadas iti rabaw ti daga: “Mangaramidtayo iti daga a pagtaengan dagitoy; ket subokentayo ida babaen daytoy, ta kitaentayo no aramidenda amin a banag nga ibilin kadakuada ti Apo a Diosda” (Abraham 3:24–25). Maysa a gapu ti kaaddayo ditoy rabaw ti daga ket tapno ipaki-

Panagtungpal

tayo ti kinatallugodyo nga agtungpal kadagiti bilin ti Nailangitan nga Ama.

Marikna ti adu a tao a dagensen dagiti bilin ket limitaranda ti wayawaya ken bukod a panagdur-as. Ngem insuro ti Mangisalakan nga umay laeng ti pudno a wayawaya manipud iti panangsurot Kenkuana: “No agtalinaedkayo koma iti saok, pudno a dakayto ti adalak; ket maammuanyonto ti pudno, ket ti kinapudno luk-atannakayto” (Juan 8:31–32). Mangted ti Dios kadagiti bilin para iti pagimbagam. Dagitoy dagiti naayat a pangiturong para iti pagragsakam ken pisikal ken naespirituan a pagimbagam.

Insuro ni Propeta Joseph Smith a ti panagtungpal kadagiti bilin ket mangiturong kadagiti bendision manipud iti Dios. Kinunana: “Adda paglintegan a di maibabawi ti pannakaipaulogna iti langit sakbay ti pannakabukel daytoy a lubong, a nakaibatayan amin a bendision ket no makagun-odtayo iti ania man a bendision manipud iti Dios, babaen ti panagtulnog iti dayta a paglintegan a naibatay” (DkK 130:20–21). Insuro pay ni Ari Benjamin daytoy a pagbatayan. “Tarigagayak a dakayo ti mangusig iti bendision ken naragsak a kasasaad dagiti agtungtungpal kadagiti bilin ti Dios,” imbalakadna. “Ta adtoy naparaburanda iti amin a banag a nainlasagan ken naespirituan; ket no agtalinaedda a situtulnog agingga iti kamaudianan maawatdanto idiy langit, ket makipagtaengdanto iti Dios iti kasasaad nga awan ti gibusna a kinaragsak. O laglagipenyo, laglagipenyo a pudno dagitoy a banag; agsipud ta ti Apo Dios ti nangisao” (Mosiah 2:41).

Ti panagtungpaltayo kadagiti bilin ket maysa a panangipeksa iti ayat para iti Nailangitan nga Ama ken ni Jesucristo. Kinuna ti Mangisalakan, “No ayatendak, tungpalenyo dagiti bilbilinko” (Juan 14:15). Impakdaarna idi agangay: “No tungpalenyo dagiti bilbilinko, agtaengkayto iti ayatko; kasla iti panagtungpalko kadagiti bilbilin ni Amak, ket agtaengak iti ayatna” (Juan 15:10).

Dagiti mainayon a reperensia: Josue 24:14–15; Ecclesiastes 12:13; Mateo 7:21; Juan 7:17; 1 Nephi 3:7; DkK 58:21–22; 82:8–10

Kitaen met iti Kinawayaya nga Agpili; Plano ti Pannakaisalakan

Panagungar

Gapu iti Pannakatnag da Adan ken Eva, makapadastayo iti pisikal nga ipapatay, a panagsina ti espiritu manipud iti bagi. Babaen ti Pannubbot ni Jesucristo, agungarto ti amin a tao—maisalakan manipud iti pisikal nga ipapatay (kitaen iti 1 Taqa Corinto 15:22). Ti panagungar ket panagsubli ti espiritu iti bagi iti naan-anay, imortal a kasasaad, saanen a makapadas pay iti sakit wenno ipapatay (kitaen iti Alma 11:42–45).

Ti Mangisalakan ti umuna a tao iti daga a nagungar. Ag-laon ti Baro a Tulag iti sumagmamano a pakaammuan a mangipampaneknek nga Isu ket nagungar manipud iti tanem (kitaen iti Mateo 28:1–8; Marcos 16:1–14; Lucas 24:1–48; Juan 20:1–29; 1 Taqa Corinto 15:1–8; 2 Pedro 1:16–17).

Idi nagparang ti nagungar nga Apo kadagiti Apostolna, tinulonganna ida a makaawat nga Isu ket addaan iti bagi a nagtagilasag ken nagtagitulang. Kinunana, “Kitaenyo dagiti ima ken sakak, ta siak met laeng: arikapendak ket kitaenyo; ta ti espiritu awan ti lasagnaken tulangna, a kas makitayo nga adda kaniak” (Lucas 24:39). Nagparang pay kadagiti Nephi kalpasan ti Panagungarna (kitaen iti 3 Nephi 11:10–17).

Iti panawen ti panagungar, datayonto ket “maukom babaen ti aramid[tayo]. . . Maisaklangtayonto iti sango ti Dios, nga ammotayo kas iti pannakaammotayo ita, ket maaddaantayonto iti nalawag a pananglagip iti amin a basoltayo” (Alma 11:41, 43). Agpannurayto ti agnanayon a gloria nga awatentayo iti kinapudnotayo. Nupay agungarto ti amin a tao, dagitinto laeng immasiddeg ken ni Cristo ken nakiranud iti pakabuklan ti ebangheliona ti makatawidto iti pannakaitan-ok iti celestial a pagarian.

Panagyaman

Ti pannakaaawat ken pammaneknek maipapan iti panagun-
ngar ti makaited kenka iti namnama ken pannirigan bayat ti
panangpasarmo kadagiti karit, pannubok, ken balligi ti biag.
Makasarakka iti liwliwa iti pammatalged a sibibiag ti Mangisa-
lakan ken babaen ti Pannubbotna, “pinekkana ti begkes ni pa-
tay, tapno saan nga agballigi ti tanem ken tapno maalimonda ti
sippit ni patay iti panagnamnamada iti gloria” (Alma 22:14).

Dagiti mainayon a reperensia: Isaias 25:8; 26:19; Juan 5:25–29; 11:25–26;
1 Taag Corinto 15; Enos 1:27; Alma 40:23–26; 41; Mormon 9:12–14; DkK
88:15–16; 93:33–34; Moises 1:39

Kitaen met iti Pannubbot ni Jesucristo; Ipatatay, Pisikal nga; Dagiti Pagarian
ti Gloria; Plano ti Pannakaisalakan; Pannakaisalakan; Kararua

Panagyaman

ti Apo, “Isu nga umawat iti amin a banag a siyayaman ma-
idaydayawto” (DkK 78:19). Ti panagyaman ket makaitag-ay,
makaitan-ok a galad. Mabalina a maisaom manipud iti padasmo
a naragragsakka no adda panagyamanmo iti pusom. Saanka a
masaktan iti nakem, makagura, wenno makapagtangsit no
managyamanka.

Agyamanka kadagiti nakaskasdaaw a bendision nga adda
kenka. Agyamanka kadagiti adu a gundaway nga adda kenka.
Agyamanka kadagiti nagannak kenka. Ipakaammom kada-
kuada ti panagyamanmo. Agyamanka kadagiti gagayyemmo
ken mannursurom. Ipeksam ti panagyaman iti tunggal maysa
nga agar-aramid kenka iti pabor wenno tumultulong kenka iti
ania man a wagas.

Agyamanka iti Nailangitan nga Amam iti kinaimbagna
kenka. Maipeksam ti panagyamanmo iti Dios babaen ti pa-
nangbigbigmo iti imana iti amin a banag, panagyamanmo Ken-
kuana iti amin nga it-itedna kenka, panagtungpalmo kadagiti
bilinna, ken panagserbim kadagiti dadduma. Agyamanka Ken-
kuana para iti Patpatgenna nga Anak, ni Jesucristo. Ipeksam ti
panagyamanmo iti naindaklan a pagwadan ti Mangisalahan,
kadagiti pannursurona, iti manangtulong nga imana a mangi-
tag-ay ken tumulong, iti awan patinggana a Pannubbotna.

Agyamanka iti Apo iti naisubli a Simbaanna. Agyamanka Kenkuana iti amin nga idiyana kenka. Agyamanka Kenkuana para kadagiti gagayyem ken pamilia. Patarabay ken pabendisionam koma iti espiritu ti panagyaman dagiti aldaw ken rabiiim. Itrabahom ti panagbalin a managyaman. Matakkuatamto a mangyeg daytoy kadagiti nakaskasdaaw a resulta.

Dagiti mainayon a reperensia: Salmo 100:3–4; Lucas 17:11–19; Mosiah 2:19–22; Alma 34:38; DkK 59:7

Panangimaton iti Simbaan

Agtakder ni Jesucristo iti ulo ti Simbaan. Ti mision ti Ti Simbaan ni Jesucristo dagiti Santo iti Ud-udina nga Aldaw ket mangtulong iti amin a tao nga umasideg Kenkuana (kitaen iti Moroni 10:32). Tapno maipatungpal daytoy a mision, nabukel ti Simbaan a mayannurot iti pagtuladan ti Apo “a maipaay iti pannakaan-anay dagiti sasanto, . . . agingga iti makagtengtay amin iti panagmaymaysa ti pammati, ken ti pannakaammo iti Anak ti Dios” (Taga Efeso 4:12–13; kitaen met iti Taga Efeso 4:11). Gupgopen ti sumaganad a balabala ti pannakabukel ti Simbaan.

Pagtaengan ken Pamilia

Ti pamilia ti kangrunaan a benneg iti Simbaan, ken ti pagtaengan ti kapatgan a lugar a pagsursuruan iti ebanghelio. Awan ti sabali pay nga organisasion a mabalina a mangsukat iti pamilia. Uray no agtultuloy a rumang-ay ti Simbaan, kana-yonto latta a ti panggepna ket mangsuporta ken mangtulong kadagiti pamilia ken tunggal maysa kadagiti panagkagumanda nga agbiag iti ebanghelio.

Sapasap a Panangimaton

Tarabayen ti Apo dagiti natulagan a tattaona iti agdama babaen ti Presidente ti Simbaan, a kankanunongantayo a kas propeta, mammadto, ken mammaltiing. Ti Presidente ti Simbaan ti mangipangulo iti intero a Simbaan. Isu ken dagiti

Panangimaton iti Simbaan

mammagbagana, nga isuda pay dagiti propeta, mammadto, ken mammaltiing, ket buklanda ti Korum ti Umuna a Panguluen.

Dagiti miembro ti Korum dagiti Sangapulo-ket-dua nga Apostol ket isuda pay dagiti propeta, mammadto, ken mammaltiing. Isuda, a kadua ti Umuna a Panguluen, ket “naisang-sangayan a saksi iti nagan ni Cristo iti intero a lubong” (DkK 107:23). Agtignayda babaen ti panangiturong ti Umuna a Panguluen “a mangbangon iti simbaan, ken mangtimon kadagiti amin a pakaseknan ti nasao kadagiti amin a pagilian” (DkK 107:33). Isuda ti “aglukat iti ridaw [kadagiti pagilian] babaen ti pannakaipakdaar ti ebanghelio ni Jesucristo” (DkK 107:35).

Maawagan dagiti miembro ti Korum dagiti Pitupulo tapno mangipakdaar iti ebanghelio ken mangbangon iti Simbaan. Agrabahoda babaen ti panangiturong dagiti Sangapulo-ket-dua nga Apostol ken ti panangidaulo ti pito a kakabsat a lallaki a naawagan nga agserbi a kas Panguluen ti Pitupulo. Dagiti miembro ti Umuna ken Maikadua a Korum ti Pitupulo ket natudinganda a General Authority, ken mabalin a maawaganda nga agserbi iti sadino man a lugar iti lubong.

Ti Presiding Bishopric ket isu ti panguluen ti Aaronic Priesthood iti intero a Simbaan. Agserbi ti Presiding Bishop ken dagiti mamagbagana babaen ti panangiturong ti Umuna a Panguluen a mangimaton kadagiti temporal a pakaseknan ti Simbaan.

Dagiti organisasion ti Young Men, Relief Society, Young Women, Primary, ken Sunday School ket addaanda amin kadagiti panguluen a mangkita kadagiti organisasionda para iti sibubukel a Simbaan tapno mangted iti panangisuro ken panangiturong.

Panangimaton iti Area

Ti area ket isu ti kadakkelan a dibision ti heograpia ti Simbaan. Tudingan ti Umuna a Panguluen ti Panguluen ti Pitupulo a direkta a mangimaton kadagiti napili nga area ti Simbaan babaen ti panangiturong ti Korum dagiti Sangapulo-ket-dua nga

Apostol. Iti dadduma pay nga area ti Simbaan, tudingan ti Umuna a Panguluen dagiti Panguluen ti Area tapno mangidaulo. Buklen ti Panguluen ti Area ti maysa a presidente, a masansan a matudingan manipud iti Umuna wenno Maikadua a Korum ti Pitupulo, ken dua a mammagbaga, a mabalin a matudingan manipud iti ania man a Korum ti Pitupulo. Agserbi dagiti Panguluen ti Area iti babaen ti panangiturong ti Umuna a Panguluen, ti Korum dagiti Sangapulo-ket-dua, ken ti Panguluen ti Pitupulo.

Maordenan ti sumagmamano a kakabsat a lallaki iti saad ti Pitupulo ngem saanda nga agserbi a kas General Authority. Maawaganda nga Area Authority Seventy, ket matudinganda kadagiti korum malaksid kadagiti Umuna wenno Maikadua a Korum ti Pitupulo, a mayannurot iti disso ti heograpia. Ti area nga imatonanda ket limitado laeng iti sapa sap a rehion a pag-nanaedanda. Agserbi dagiti sumagmamano nga Area Authority Seventy kadagiti Panguluen ti Area.

Lokal a Panangimaton

Dagiti Ward ken Branch. Mabukel dagiti miembro ti Simbaan kadagiti kongregasion a masansan nga agtataripnong a sangkamaysa para iti panagdur-as iti kinaespirituan ken panaglilinnangen. Maawagan dagiti dadakkel a kongregasion kadagiti ward. Tunggal ward ket ipanguluan ti maysa a bishop, a tulongan ti dua a mammagbaga.

Maawagan kadagiti branch dagiti babassit a kongregasion. Tunggal branch ket ipanguluan ti maysa a branch president, a tulongan ti dua a mammagbaga. Mabalin a mabukel ti maysa a branch no adda uray dua laeng a pamilia a miembro nga agnaed iti maysa nga area ken maysa kadagiti miembro ti maikari nga addaan iti Melchizedek Priesthood wenno maysa a maikari a priest iti Aaronic Priesthood. Ti panguluen ti stake, mision, wenno district ti mangbukel ken mangimaton iti branch. Mapadur-as nga agbalin a ward ti maysa a branch no daytoy ket adda iti beddeng ti maysa a stake.

Buklen ti tunggal ward wenko branch ti masinunuo nga area ti heograpia. Dagiti nadumaduma nga organisasion iti ward wenko branch a makatulong iti aramid ti Apo: dagiti grupo dagiti high priest; dagiti korum dagiti elder; ti Relief Society, para kadagiti babbai nga agtawen iti 18 ken natataengan; dagiti korum ti Aaronic Priesthood, para kadagiti agtutubo a lallaki nga agtawen iti 12 agingga iti 17; ti programa iti Young Women, para kadagiti agtutubo a babbai nga agtawen iti 12 agingga iti 17; Primary, para kadagiti ubbing nga agtawen iti 18 a bulan agingga iti 11 a tawen; ken ti Sunday School, para kadagiti miembro ti Simbaan nga agtawen iti 12 ken natataengan. Tunggal maysa kadagitoy nga organisasion ket mangipangtungpal kadagiti napateg nga akem iti panangisuro iti ebanghelio, panangted iti serbisio, ken panangtulong kadagiti nagannak iti sagrado a pagrebbenganda a mangtulong kadagiti annakda a mapasurot iti ebanghelio ni Jesucristo. Agrabaho pay a sangkamaysa dagitoy nga organisasion a mangtulong kadagiti miembro a mangibinglay iti ebanghelio kadagiti dadduma.

Dagiti Stake, Mision, ken Distrito. Kaaduan nga area ti heograpia a nakabuklan ti Simbaan ket mabingay kadagiti stake. Ti balikas a *stake* ket naggapu ken ni propeta Isaias, a nangipadto a ti Simbaan iti ud-udina nga aldaw ket kaslanto iti maysa a tolda, a di maparut dagiti pasokna (kitaen iti Isaias 33:20; 54:2). Gagangay nga adda 5 agingga iti 12 a ward ken branch iti maysa a stake. Tunggal stake ket ipanguluan ti maysa a stake president, a tulongan ti dua a mammagbagana. Agreport ken umawat dagiti stake president iti panangiturong manipud iti Panguluen ti Pitupulo wenko ti Area Presidency.

Ti mision ket maysa a yunit ti Simbaan a gagangay a mangsakup iti maysa nga area a dakdakkal ngem iti sakup ti maysa a stake. Tunggal mision ket ipanguluan ti maysa a mission president, a tulongan ti dua a mammagbaga. Direkta nga agsungbat dagiti mission president kadagiti General Authority.

Kas ti maysa a branch ket basbassit a bersion ti maysa a ward, kasta met a ti maysa a district ket basbassit a bersion ti

maysa a stake. Mabukel ti maysa a district no addan umdas a bilang dagiti branch nga adda iti sakup ti maysa nga area, a mangpalugod iti nalaka a komunikasion ken nagin-awa a panagbiahe a mapan kadagiti miting ti district. Maawagan ti maysa a district president a mangipangulo iti daytoy, a tulongan ti dua a mammagbaga. Agreport ti district president iti panguluen ti mision. Mapadur-as ti maysa a distrito nga agbalin a maysa a stake.

Dagiti Programa para kadagiti Awan Asawana a Miembro. Adu a miembro ti Simbaan ti saan pay pulos a nagasawa wenno nakisina wenno nagdiborsio wenno nabalo. Buklen dagitoy a miembro ti dua a grupo: dagiti babbaro ken babbalasang [young single adults] (agtaawen iti 18 agingga iti 30) ken dagiti nataengan nga awan asawana [single adults] (agtaawen iti 31 ken natataengan).

Awan ti programa iti sapaasap a Simbaan para kadagiti babbaro ken babbalasang ken dagiti nataengan nga awan asawana. Ngem ketdi, no adda umdas nga awan asawana a miembro nga agnanaed iti maysa nga area, maallukoy dagiti lokal a dadaulo ti priesthood nga umawag kadagiti pannakabagi kadagiti awan asawana a miembro [single-member representatives], nga agtrabaho iti babaen ti panangiturongda. Agplano dagiti pannakabagi kadagiti awan asawana a miembro kadagiti aktibidad kas kadagiti pasala, proyekto iti serbisio, ken fireside. Dagitoy nga aktibidad ti mangted kadagiti gundaway kadagiti awan asawana a miembro nga aggiinnammo ken agpipinatibker iti tunggal maysa. Maallukoy pay dagiti awan asawana a miembro a masansan a makipagkitada kadagiti dadauloda iti priesthood tapno paglilinnawagan ti maipapan kadagiti kaspulanda ken dagiti gundaway para iti naespirituan a panagdur-as ken panagserbida.

Mainayon a reperensia: DkK 107

Kitaen met iti Priesthood; Relief Society

Panangipatay kadagiti Ima

Ti panangipatay kadagiti ima ket wagas nga impalgak ti Apo para iti panangannong iti adu nga ordinansa ti priesthood, kas iti pannakapatalged [kumpirmasion], ordinasion, panang-pasingked [setting apart] kadagiti miembro tapno agserbi kadagiti awagda, panangannong iti masakit, ken panangted iti dadduma pay a pammendision ti priesthood (kitaen iti DkK 42:44; Pagannurotan ti Pammati 1:4–5). Dagiti addaan iti umno a turay ti priesthood ket ipatayda dagiti imada iti ulo ti tao nga umawat iti ordinansa. Iti panangaramid iti daytoy, agserbida a kas instrumento a pangbendisionan ti Apo kadagiti annakna (kitaen iti DkK 36:2).

Kanayon nga usaren dagiti addaan iti priesthood daytoy a wagas. Inordenan ni Adan dagiti nalinteg a lallaki nga an-annabona babaen ti panangipatay kadagiti ima (kitaen iti DkK 107:40–50). Idi insao ni Jacob dagiti pammendision kada Efraim ken Manases, impatayna dagiti imada kadagiti uloda (kitaen iti Genesis 48:14–19). Ni Alma “inordenanna dagiti saserdote ken elder, babaen ti panangipatayna kadagiti dakulapna a maibatay iti urnos ti Dios” (Alma 6:1). Impaay da Apostol Pedro ken Juan ti sagut ti Espiritu Santo babaen ti panangipatayda kadagiti imada (kitaen iti Dagiti Aramid 8:14–17). Iti daytoy a dispensasion, intalek [conferred] ni Juan Bautista ti Aaronic Priesthood kada Joseph Smith ken Oliver Cowdery babaen ti panangipatay kadagiti dakulap (kitaen iti Joseph Smith—Pakasaritaaan 1:68–69).

Dagiti mainayon a reperensia: Dagiti Numero 27:18–23; Dagiti Aramid 19:1–6; 1 Timoteo 4:14; DkK 33:15; 35:6

Kitaen met iti Espiritu Santo; Priesthood

Panangisuro iti Ebanghelio

Impakdaar ti Apo: “Itedko kadakayo ti bilin nga isuroyo iti tunggal maysa ti doktrina ti pagarian. Mangisurokayo a sire-regta ket tarabayennakayo ti paraburko, tapno ad-adda a naanany ti pannakaiwanwanyo iti kapanunotan, iti pagbatayan,

iti doktrina, iti paglintegan ti ebanghelio, iti amin a banag a mainaig iti pagarian ti Dios, a nasken a maawatanyo” (DkK 88:77–78).

Iti panangtedna iti daytoy a bilin, inikkannatayo ti Apo iti sagrado a pagrebbengan. Iturongnatayo pay kadagiti adu a gundaway para iti napnuan kaipapanan a serbisio. Sumagma-mano a padas ti maidilig iti rag-o ti panangtulong iti dadduma nga agsursuro ken agbiag iti ebanghelio.

Mayaplikar kenka daytoy a bilin a mangisuro, uray no awananka iti agdama a pormal nga awag kas maysa a mannursuro. Addaanka kadagiti gundaway a mangisuro kas maysa a miembro ti pamilian, kas maysa a home teacher wenko visiting teacher, ken uray pay kas maysa a katrabaho, kaarruba, ken gayyem. No dadduma mangisuroka babaen dagiti balikas nga insaganam nga isao. No dadduma mabalinmo a gundawayan dagiti ababa, saan a naplano a kanito a pakaibinglayam kadagiti kinapudno ti ebanghelio. Iti kaaduanna a gundaway mangisuroka babaen ti pagwadan.

Panangisuro a kas iti Panangisuro ti Mangisalakan

Kadagiti panagkagumaam a mangisuro iti ebanghelio, tuladem ni Jesucristo a kas pagwadam. Agadal kadagiti pakammuan maipapan iti panagministrana iti daga, ken agsapul kadagiti wagas tapno mangisuro a kas iti panangisurona. Nangipakita iti napudno nga ayat ken pannakaseknan para kadagiti nagserbianna. Pinapigsana a saggaysa dagiti tao, a nangisursuro kadagiti pagbatayan ti ebanghelio iti wagas a pakatulonganna kadakuada kadagiti naidumduma a kasapulanda. Sumagmamano ti riniingna iti tarigagay a mangawat ken agbiag iti ebanghelio. Iti adu a gundaway nagdamag kadagiti saludsod a mangtulong kadakuada a mangyaplikar iti nasursuroda. Insurona dagiti pangisalakan a kinapudno ti ebanghelio, a mangtulong kadagiti dumdungeg a maawatanda no ania ti kasapulan a maammuan, aramiden, ken pagbalinanda tapno maawatda ti sagut ti agnanayon a biag.

Panangisuro iti Ebanghelio

Kabayatan ti panangsuotmo iti pagwadan ti Mangisalakan, mangtaraonto ti panangisurom ken mangitag-ay kadagiti dadduma, mangpapigsa iti pammatida, ken mangted kada-kuada iti panagtalek a mangsango kadagiti karit ti biag. Daytoy ti mangallukoyto kadakuada a mangliklik iti basol ken agtungpal kadagiti bilin. Daytoy ti mangtulongto kadakuada nga umasideg ken ni Cristo ken agtalinaed iti ayatna.

Panangisuro babaen ti Espiritu

Kinuna ti Apo, “Maitedto kadakayo ti Espiritu babaen ti kararag ti pammati; ket no diyo maawat ti Espiritu saankayo a mangisuro” (DkK 42:14). Ti Espiritu wenna ti Espiritu Santo, ket miembro ti Kinados. Maysa a panggep ti Espiritu ket “iparangarangna . . . ti kinapudno ti amin a banag” (Moroni 10:4–5). Babaen laeng ti impluwensia ti Espiritu a makaitan-ok ken makaparegta ti panangisuro iti ebanghelio.

Ti pribilehiom a kas mannursuro ti ebanghelio ket ti panagbalinmo a ramit a mabalin a pangisuruan, pagpaneknekan, pangliwliwaan, ken pangparegtaan ti Espiritu Santo. Kas insuro ni propeta Nephi, “No agsao ti tao babaen ti bileg ti Espiritu Santo ipasagepsep ti bileg ti Espiritu Santo iti puso dagiti annak ti tao” (2 Nephi 33:1).

No agsaganaka a naespirituan, tulongannakanto ti Espiritu Santo a mangammo no ania ti aramiden ken isao iti panangisurom. Maisaganam ti bagim babaen ti panagkararag a masansan, panagadal kadagiti nasantuan a kasuratan, panagbiag iti ebanghelio, ken panagbalin a napakumbaba.

Dagiti Wagas ti Panangisuro

Agbalin a kasamayan ti panangisurom no agusarka iti nadumaduma a maitutop a wagas. Kas pagarigan, mabalinmo ti agisalaysay kadagiti estoria ken pagarigan a mangawis iti imatang dagiti tao ken mangipakita no kasano a mayaplikar dagiti pagbatayan ti ebanghelio iti inaldaw a panagbiag. Mabalinmo ti agusar kadagiti ladawan ken banag [object] a mangpapigsa iti pannakaawat dagiti dadduma maipapan kadagiti pakaammuan

ti nasantuan a kasuratan ken pagbatayan ti ebanghelio. Babaen ti musika, mabalinmo ken dagiti sursuruam ti mangawis iti impluwensia ti Espiritu Santo ken mangyebkas kadagiti rikna a mabalin a narigat a mayebkas kadagiti sabali pay a wagas. Mabalinmo ti agdamag kadagiti saludsod a mangyallukoy iti napanunotan a panagsursuro ken panaglilinnawag ken mangiturong iti maitutop a panangibinglay kadagiti bukod a padas. Babaen dagiti simple nga aktibidad, matulongam dagiti adalan a mangipamaysa iti imatangda.

No ibilangmo ti panangusar iti maitudo a wagas iti panangisuro, saludsodem iti bagim dagiti sumaganad a saludsod: Mangawisto ngata daytoy a wagas iti impluwensia ti Espiritu? Maibagay ngata daytoy iti kinasagrado dagiti pagbatayan nga isursurok? Mangitan-ok ken mangpapigsanto ngata daytoy kadagiti isursurok?

Laglagipen a kas maysa a mannursuro ti ebanghelio, ibagiam ti Apo. Penken nga amin nga aramidem ken isaom ket naraeman ken maitunos iti pagayatanna.

Para kadagiti nayon a singsasing iti panangisuro iti ebanghelio, mabalin a kayatmo ti agibasar iti *Teaching, No Greater Call* (36123); ti *Pagbasaan a Mangiwanwan iti Panangisuro* (34595 864); ken "Teaching the Gospel," section 5.5 ti *Handbook 2: Administering the Church* (08702).

Dagiti mainayon a reperensia: Mosiah 18:19; Alma 1:26; 17:2-3; 31:5; DkK 11:21

Panangkedngan kadagiti Dadduma

No dadduma marikna dagiti tao a biddut ti mangkedngan kadagiti dadduma iti ania man a wagas. Idinto a pudno a nasaken a saanmo nga ikondena dagiti dadduma wenno kedngan ida iti saan a nalinteg, nasaken nga agaramidkanto kadagiti pangngeddeng dagiti kapanunotan, kasasaad, ken tattao iti unos ti panagbiagmo. Nangteden ti Apo iti adu a bilin a saanmo a kabaelan a tungpalen a saan nga agaramid kadagiti pangngeddeng. Kas pagarigan, kinunana: "Agaluadkayo kadagiti naulbod a mammadto. . . . Mailasinyonto ida gapu kadagiti

bungbungada” (Mateo 7:15–16) ken “Suminakayo kadagiti nangdangkes” (DkK 38:42). Kasapulam ti agaramid kadagiti panangeddeng maipapan kadagiti tattao iti adu kadagiti napapateg a desisionmo, kas iti panangpili kadagiti gagayyem, panagbutos kadagiti lider ti gobierno, ken panagpili iti agnanayon a katakunaynay.

Ti panangeddeng ket napateg a pannakausar iti kinawayam nga agpili ken agkasapulan iti dakkel a panagannad, nangnangruna no agaramidka kadagiti panangeddeng maipapan kadagiti dadduma pay a tattao. Amin a panangeddengmo ket nasken a tarabayen dagiti nalinteg a pagrukodan. Laglagipen a ti Dios laeng, a makaammo iti puso ti tunggal tao, ti makaaramid kadagiti maudi a panangeddeng kadagiti tao (kitaen iti Apocalipsis 20:12; 3 Nephi 27:14; DkK 137:9).

Nangted ti Apo iti maysa a pammallaag a mangiwanwan kadatayo iti panangkedngan kadagiti dadduma: “Ta iti panangedddengyo, makedngankayonto met; ket ti rukod a pangrukodyo, mairukodto manen kadakayo. Ket apay a kitaenyo ti puling ti kabsatyo, ngem diyo kitaen ti sigkat ti matayo? Wenno kasano ti panagkunayonto iti kabsatyo: Agurayka ta ikkatek ti pulingmo—ket adtoy, adda sigkat ti matayo? Sika nga aginsisingpet, umuna pay nga ikkatem ti singkat ti matam; ket iti kasta nalawagto ti panagkitam a mangikkat iti sigkat ti mata ti kabsatmo” (3 Nephi 14:2–5).

Iti daytoy a binatog ti nasantuan a kasuratan isuro ti Apo a ti biddut a makitatayo iti sabali ket masansan a maipada iti basisit a rugit iti mata dayta a tao, a maidilig kadagiti bukodtayo a biddut, a maipada iti dakkel a sigkat kadagiti matatayo. No dadduma, ipamaysatayo ti imatangtayo iti biddut dagiti dadduma idinto a nasken koma nga itrabahotayo ti mangpasayaat iti bagbagitayo.

Dagiti nalinteg a panangeddeng maipapan iti dadduma ket makaited iti kasapulan a pannarabay para kadakuada ken, iti sumagmamano a kasasaad, pannakasaluadmo ken ti pamiliam. Agaramidka iti kasta a panangeddeng nga addaan iti panagannad ken panangngaasi. Agingga a kabaalam, kedngam dagiti kasasaad dagiti tao imbes a kedngam dagiti tao mismo.

No mabalin, liklikam ti panagaramid kadagiti panangeddeng agingga nga addaanka iti umdas a pannakaammo maipapan kadagiti pudno a pasamak. Kanayon nga agbalinka a managrikna iti Nasantuan nga Espiritu, a mabalin a mangtarabay kadagiti desisionmo. Laglagipem ti balakad ni Alma iti anakna a ni Corianton: “Kitaem a manangngaasika kadagiti kakabsatmo; makikaduaka a nalinteg, mangeddengka a nalinteg, ken itultuloymo ti agaramid iti naimbag” (Alma 41:14).

Dagiti mainayon a reperensia: 1 Samuel 16:7; Moroni 7:14–19; DkK 11:12

Kitaen met iti Panangngaasi; Pammakawan; Ayat; Asi

Pananglussok iti Bagi

Saan nga anamongan dagiti propeta iti ud-udina nga aldaw ti pananglussok iti bagi malaksid no para kadagiti panggep a mainaig iti mediko. No tarigagayan dagiti babbalasang wenna babbai a matebbeng dagiti lapayagda, maallukoyda nga agusar iti maysa a paris laeng dagiti maibagay nga aritos.

Dagitay saan a mangikankano iti daytoy a balakad ket mangipakitada iti kinaawan respeto iti bagida ken iti Dios. Maysa nga aldaw agbabawidanto iti panggeddengda.

Insuro ni Apostol Pablo ti kinapateg dagiti bagitayo ken ti peggad ti naigagara a panangrugit kadagitoy: “Dikay ammo a dakay ti templo ti Dios, ket ti Espiritu ti Dios agtaeng kadakayo? No siasino man a tao dadaelenna ti templo ti Dios, isu rebbaenna ti Dios; ta ti templo ti Dios nasantuan, ket dayta a templo dakayo” (1 Taga Corinto 3:16–17).

Kitaen met iti Kinadisente; Panagpatato

Panangngaasi

Ti asi ket “ti nadalus nga ayat ni Cristo,” wenna “agnanayon nga ayat” (Moroni 7:47; 8:17). Insuro ni propeta Mormon: “Naandur ti asi, ken naanus, ken saan a naapal, ken saan a managpanakkal, saanna a sapulen ti bukodna, saan a nalaka a makapungtot, saan nga agpanunot iti dakes, ken saan nga

agragsak iti kinadakes ngem agragsak iti pudno, baklayenna amin a banag, mangnamnama iti amin a banag, ibturanna ti amin a banag” (Moroni 7:45; kitaen met iti 1 Taqa Corinto 13:4–7).

Ni Jesucristo ti naan-anay a pagwadan ti asi. Iti panagministrone iti daga, kanayon a “napan nagar-aramid iti kinaimbag,” nangisursuro iti ebanghelio ken nangipakpakita iti nadungngo a pannakipagrikna kadagiti napanglaw, adda ananayenna, ken agladladingit (kitaen iti Mateo 4:23; Marcos 6:6; Dagiti Aramid 10:38). Ti kangatuan a panangyebkas iti asi ket ti awan inggana a Pannubotna. Kinunana, “Awan ti addaan iti dakdakel nga ayat ngem daytoy, ti mangted ti biagna gapu kadagiti gagayyemna” (Juan 15:13). Daytoy ti kaindaklanan nga aramid ti naunday a panagitured, kinasayaat, ken kinamanangipaay a maammuantayonto. Addaan iti pannakaawat iti nandur nga ayat ti Mangisalakan, mausarmo ti pammatim ken makapagbabawika kadagiti basbasolmo, makapagtalekka a pakawanennakanto ken papigsaennakanto kadagiti panagkagumaanam nga agbiag iti ebanghelio.

Kayat ti Mangisalakan nga awatem ti ayatna, ken kayatna pay nga iburaymo daytoy kadagiti dadduma. Impakdaarna kadagiti disipulona: “Maysa a bilin a baro ti itdek kadakayo, Tapno aggiinnayatkayo iti maysa ken maysa; kas iti panagayatko kadakayo, kasta met aggiinnayatkay koma iti maysa ken maysa. “Gapu itoy mailasindanto a dakayo ti adalak, no adda ayatyo iti maysa ken maysa” (Juan 13:34–35). Kadagiti relationmo kadagiti miembro ti pamilia ken dadduma pay, kumitaka iti Mangisalakan kas pagwadam. Ikagumaanam ti agayat kas iti panagayatna, nga addaanka iti awan sardayna a pannakipagrikna, kinaanus, ken kinaasi.

Bayat ti panangitultuloymo a mangawat iti naan-anay nga ayat ti Mangisalakan ken bayat ti panangipakitam iti ayat a kas ken ni Cristo kadagiti dadduma, matakuatamto a dumakdakkel ti panagayatmo. Mapadasamto ti rag-o ti kaaddam iti serbisio ti Apo. Ti Espiritu Santo ti agbalinto a kanayon a kadkaduam, a tartarabayennaka iti panagserbisiom ken kadagiti pannakilangenmo kadagiti dadduma. Maisaganakanto a mangsabat iti

Apo iti Panangukom, inton gunggonaannaka a mayannurot iti kinaganetgetmo iti aramidna. Insuro ni Mormon:

“No awan ti asi kadakayo, awan ti pategyo, ta ti asi awan pagkamtudanna. Gapuna, agtalekkayo iti panangngasi, ta daytoy ti kapatgan iti amin, ta adda pagkamtudan ti amin a banag—

“Ngem ti asi nadalus nga ayat ni Cristo, ket agibtur nga agnanayon; ket siasino man a maaddaan iti daytoy iti maudi nga aldaw, agpaayo a pagsayaatanna.

“Gapuna, ay-ayatek a kakabsatko, agkararakayo iti Ama iti amin a kabaelan ti pusoyo, tapno maaddankayo iti daytoy nga ayat, nga impaayna iti amin a napudno a pasurot ti Anakna, ni Jesucristo; tapno agbalinkayo nga annak ti Dios; tapno inton agparang, agbalintayonto a kas kenkuana, ta makitatayonto met laeng a kas isu; tapno maaddantayo itoy a namnama; tapno mapatarnawtayo a kas iti kinatarnawna” (Moroni 7:46–48).

Dagiti mainayon a reperensia: Mateo 25:31–46; 1 Juan 4:18; Ether 12:33–34; DkK 12:8; 34:3; 121:45

Kitaen met iti Ayat; Serbisio

Panangtiped iti Panaganak

No kabaelan iti bagi dagiti agassawa, addaanda iti pribilehio a mangted kadagiti mortal a bagi para kadagiti espiritu nga annak ti Nailangitan nga Ama. Adda papel nga akmanda iti naindaklan a plano ti kinaragsak, a mangipalugod kadagiti annak ti Dios tapno umawat kadagiti pisikal a bagi ken mangpadas iti mortalidad wenno biag iti daga.

No naasawaankan nasken a pagsaritaanyo nga agassawa ti sagrado a pagrebbenganyo a mangisangbay kadagiti annak iti lubong ken patanorenyo ida iti kinalinteg. No aramidnyo daytoy, ibilangyo ti kinasagrado ken kaipapanan ti biag. Utobenyo ti rag-o a sumangbay no adda dagiti annak iti pagtaengan. Ibilangyo dagiti agnanayon a bendision a sumangbay manipud iti kaadda iti nasayaat a kaputotan. Addaan iti pammaneknek mapapan kadagitoy a pagbatayan, maisaganakayonto iti asawam

a nainkararagan nga ikeddengyo no mano nga annak ti paad-daen ken no kaano a maaddaan kadakuada. Dagiti kasta a pangngeddeng ket nagbaetan iti dua kadakayo ken iti Apo.

Bayat ti panangilawlawagmo maipapan iti daytoy sagrado a banag, laglagipem nga inanamongan ti Dios dagiti seksual a relasion iti uneg ti kallaysa. Idinto ta ti maysa a panggep dagi-toy a relasion ket tapno mangipaay kadagiti pisikal a bagi para kadagiti annak ti Dios, sabali pay a panggep ket tapno mangi-peksa iti ayat iti tunggal maysa—tapno mangbegkes iti agas-sawa a sangkamaysa iti kinapudno, konsiderasion, ken agkaykaysa a panggep.

Pannakailansa iti Krus (*Kitaen iti Pannubbot ni Jesucristo; Krus*)

Pannakairuam (*Kitaen iti Panagsugal; Pornograpia; Word of Wisdom*)

Pannakaisalakan

Kadagiti pannakisarsaritam iti dadduma pay a Kristiano, no dadduma masaludsod kenka, “Naisalakanka kadin?” Dagiti agdamag iti daytoy a saludsod ket gagangay nga itudoda ti tignay ti sipapasnek a panagpudno, wenna panangipakdaar, a naawatmon ni Jesucristo a kas bukodmo nga Apo ken Mangi-salakan. Iti panagdamag iti saludsod, ipakitada ti pammatida iti panangsurot kadagiti balikas, nga insurat ni Apostol Pablo:

“No ipudnom babaen ti panagsao a ni Jesus isu ti Apo ket patiem iti pusom a ti Dios pinagungarna kadagiti natay, maisalakankanto. Ta buyogen ti puso no mamati ti tao tapno makagun-od ti kinalinteg; ket iti ngiwat ti pangaramid ti panangipaduyakyak maipaay iti pannakaisalakan” (Taga Roma 10:9–10).

Panangsungbat iti Saludsod a “Naisalakanka Kadin?”

Iti Taga Roma 10:9–10, dagiti balikas a *maisalakankanto* ken *pannakaisalakan* mangipapanan iti pakainaigan iti katulagan ken ni Jesucristo. Babaen daytoy a pakainaigan iti katulagan,

maipanamna kadayo ti pannakaisalakan manipud kadagiti agnanayon a bunga ti basol no managtungpaltayo. Maisalakan ti tunggal napudno a Santo iti Ud-udina nga Aldaw a mayannurot iti daytoy a kaipapanan. Napasurottayon iti naisubli nga ebanghelio. Babaen ti ordinansa ti panagbuniag, simrektayon iti pakainagan iti katulagan iti Mangisalakan, nga aw-awatentayo ti naganna iti bagbagitayo. Pabaruentayo ti katulagantayo iti panagbuniag babaen ti pannakiranudtayo iti sakramento.

Dadduma pay a Kaipapanan ti Balikas a *Pannakaisalakan*

Iti doktrina ti Ti Simbaan ni Jesucristo dagiti Santo iti Ud-udina nga Aldaw, dagiti balikas a *maisalakankanto* ken *pannakaisalakan* ket addaanda iti agduduma a kaipapanan. Segun kadagitoy a kaipapanan, ti sungbatmonto iti saludsod “Naisalakanka kadin?” ket “Wen” wenna “Wen, ngem addaan kadagiti kondision.” Balabalaen dagiti sumaganad a panangilawlawag ti innem a nadumaduma a kaipapanan ti balikas a *pannakaisalakan*.

Pannakaisalakan manipud iti Pisikal nga Ipatatay. Matay ti amin a tao iti kamaudiananna. Ngem babaen ti Pannubbot ken Panagungar ni Jesucristo, agungarto ti amin a tao—maisalakandanto manipud iti pisikal nga ipatatay. Impaneknek ni Pablo, “Ta kas matayda amin ken Adan, kasta met mabiagdanto amin ken Cristo” (1 Taga Corinto 15:22).

Pannakaisalakan manipud iti Basol. Tapno madalusan manipud iti basol babaen ti Pannubbot ti Mangisalakan, nasken nga aramatem ti pammatim ken ni Jesucristo, agbabawi, ken agpabuniagka, ken awatem ti sagut ti Espiritu Santo (kitaen iti Dagiti Aramid 2:37–38). No nabuniagankan ken inawatmon ti Espiritu Santo babaen ti umno a turay ti priesthood, naisalakankan manipud iti basol nga adda kondisionna. Saankanto a naan-anay a maisalakan manipud iti basol agingga a nalpasmon ti biagmo iti daga, a sipupudno a nagibturka agingga iti panungpalan.

Laglagipem a saanka a maisalakan *kadagiti basbasolmo*; saanka a makaawat iti awan kondisionna a pannakaisalakan iti panangibagam laeng iti pammatim ken ni Cristo nga addaan iti pannakaawat a dimonto maliklikan ti aglabsing kadagiti basol iti unos ti nabati pay a panagbiagmo (kitaen iti Alma 11:36–37). Babaen ti parabur ti Dios, maisalakanka *manipud kadagiti basbasolmo* (kitaen iti Helaman 5:10–11). Tapno maawat daytoy a bendision, nasken nga aramatem ti pammati ken ni Jesucristo, ikagumaam ti agtungpal kadagiti bilin, isardengmon ti agbasol, ken pabaruem ti panagbabawim ken pannakadalus babaen ti ordinansa ti sakramento

Pannakayananak Manen. No dadduma mabalin a masaludsod kenka no nayanakka manen. Masansan a makita ti pagbatayan ti naespirituan a pannakayananak manen kadagiti nasantuan a kasuratan. Aglaon ti Baro a Tulag iti pannursuro ni Jesus a nasken kadatayo a “mayanak a mabaliwan” ken malaksid no “mayanak[tayo] iti danum ken iti Espiritu, [ditayo] mabalin ti sumrek iti pagarian ti Dios” (Juan 3:3, 5). Naipatalged daytoy a pannursuro iti Libro ni Mormon: “Amin a sangkatawan, wen, lallaki ken babbai, amin a pagilian, kakabsat, pagsasao ket tattao, nasken a maipasngay manen; wen, maipasngay iti Dios, mabaliwan iti nailubongan ken managbasol a kasasaad, iti kasasaad a kinalinteg, a sinubboten ti Dios, nga agbalin nga anakna a lallaki ken babbai; ket kastoy ti panagbalinda a baro a parsua; ket malaksid no aramidenda daytoy, pulos a dida matawid ti pagarian ti Dios” (Mosiah 27:25–26).

Daytoy a pannakaipasngay manen ket maysa a proseso a mapasamak kalpasan ti pannakabuniagtayo ken pannakaawat-tayo iti sagut ti Espiritu Santo. Sumangbay daytoy a kas bunga ti kinatallugodtayo “a makitulag iti Dios[tayo] nga agaramid iti pagayatanna, ken agtungpal kadagiti bilinna iti amin a banag nga ibilinnanto kada[tayo], iti amin a nabati nga aldaw[tayo]” (Mosiah 5:5). Kalpasanna “nangabaruanan dagiti puso[tayo] gapu iti pammati iti naganna; ngarud, naipasngay[tayo] kenkuana” (Mosiah 5:7). No nabuniagankan ken inawatmon ti sagut ti Espiritu Santo, nga addaan iti katulagan nga awatem iti

bagim ti nagan ni Jesucristo, mabalinmo a sawen a naipasngayka manen. Ket mabalinmo a pabaruen dayta a pannakaisalakan manen iti tunggal Sabbath no makiranudka iti sakramento.

Pannakaisalakan manipud iti Kinaarwan Ammo. Agbibiang ti adu a tao iti kasasaad ti kinasipnget, a saanda nga ammo ti lawag ti naisubli nga ebanghelio. Isuda ket “mailiklik laeng iti kinapudno gapu ta dida ammo ti pagsapulanda” (DkK 123:12). Kas miembro ti Simbaan ni Cristo, naisalakanka manipud iti daytoy a kondision. Addaanka iti pannakaammo maipapan iti Dios nga Ama, ni Jesucristo, ti panggep ti biag, ti plano ti pannakaisalakan, ken ti agnanayon a potensialmo. Makapagbiagka kas maysa a disipulo ti Mangisalakanka, a nangipakdaar, “Siak ti silaw ti lubong: ti sumurot kaniak saanto a magna iti sipnget, no di ket addanto kenkuana ti silaw ti biag” (Juan 8:12).

Pannakaisalakan manipud iti Maikadua nga Ipatapatay. No daduma ibaga dagiti nasantuan a kasuratan maipapan iti pannakaisalakan manipud iti maikadua nga ipapatay. Ti maikadua nga ipapatay ket ti maudi a naespirituan nga ipapatay—pannakaisina manipud iti kinalinteg ken napaidaman iti lugar iti ania man a pagarian ti gloria (kitaen iti Alma 12:32; DkK 88:24). Saanto a dumteng daytoy maikadua nga ipapatay agingga iti Maudi a Panangukom, ken umayto daytoy iti sumagmamano laeng (kitaen iti DkK 76:31–37). Maipanamna iti dumani amin a tao a nagbiag iti daga ti pannakaisalakan manipud iti maikadua nga ipapatay (kitaen iti DkK 76:40–45).

Agnanayon a Biag, wenna Pannakaitan-ok. Kadagiti nasantuan a kasuratan, dagiti balikas a naisalakanka ken pannakaisalakan ket masansan a mangitudo iti agnanayon a biag, wenna pannakaitan-ok (kitaen iti Abraham 2:11). Ti agnanayon a biag ket panangammo iti Nailangitan nga Ama ken ni Jesucristo ken pannakipagindeg Kadakuada iti agnanayon—agtagawidto iti maysa a lugar iti kangatuan a tukad ti celestial a pagarian (kitaen iti Juan 17:3; DkK 131:1–4; 132:21–24). Tapno maawat daytoy naindaklan a sagut, nasken nga agaramiddaytoy iti ad-adda pay ngem iti agbabawi kadagiti basbasoltayo ken agpabuniag

Pannakaisubli ti Ebanghelio

ken agpakumpirma iti umno a turay ti priesthood. Nasken nga awaten dagiti lallaki ti Melchizedek Priesthood, ken nasken nga agaramid ken agtungpal ti amin a miembro ti Simbaan kadagiti sagrado a katulagan iti templo, agraman ti agnanayon a kallaysa.

No usarentayo ti balikas a *pannakaisalakan* a mangipapanan iti agnanayon a biag, awan kadatayo ti makaisao a naisalakan-tayon iti mortalidad. Makaumay laeng dayta a nagloriaan a sagut kalpasan ti Maudi a Panangukom.

Dagiti mainayon a reperensia: Mateo 10:22; Marcos 16:16; Taga Efeso 2:8–10; Santiago 2:14–18; 2 Nephi 25:23, 26; Mosiah 5:8–15; 3 Nephi 9:21–22; Moroni 10:32–33; Pagannurotan ti Pammati 1:3

Kitaen met iti Pannubbot ni Jesucristo; Panagbuniag; Agnanayon a Biag; Parabur; Dagiti Pagarian ti Gloria; Plano ti Pannakaisalakan

Pannakaisubli ti Ebanghelio

Idi adda iti daga ni Jesucristo, impasdekna ti Simbaanna kadagiti pasurotna. Kalpasan ti Pannakailansana iti Krus ken ti ipapatay dagiti Apostolna, naipanaw ti pakabuklan ti ebanghelio manipud iti daga gapu iti panagsaknap ti ikakalilis iti kinapudno (kitaen iti “Ikakalilis iti Kinapudno,” dagiti panid 56–57). Adu a lallaki ken babbai ti nagsapul iti pakabuklan ti kinapudno ti ebanghelio kabayatan dagiti siglo ti Nakaro nga Ikakalilis iti Kinapudno, ngem saanda a nasarakan daytoy. Nupay adu ti nagikasaba nga addaan iti kinapudno maipapan iti Mangisalakan ken dagiti pannursurona, awan ti pakabuklan ti kinapudno wenno turay ti priesthood a naggapu iti Dios.

Ti Nakaro nga Ikakalilis iti Kinapudno ket maysa a panawen ti naespirituan a kinasipnget, ngem agbibigtayo ita iti maysa a panawen a mabalintayo ti makiranud iti “lawag ti ebanghelio ti dayag ni Cristo” (2 Taga Corinto 4:4; kitaen met iti DkK 45:28). Naisublin ti pakabuklan ti ebanghelio, ket adda manen iti daga ti pudno a Simbaan ni Jesucristo. Awan ti sabali nga organisasion a mabalin a pangipadaan iti daytoy. Daytoy ket saan a bunga ti maysa a repormasion, addaan daytoy kadagiti nasayaat ti panggepna a lallaki ken babbai a

mangar-aramid iti amin a kabaelanda tapno mangyeg iti panagbalaliw. Daytoy ti pannakaisubli ti Simbaan nga impasdek ni Jesucristo. Daytoy ti aramid ti Nailangitan nga Ama ken ti Ay-ayatenna nga Anak.

Kas miembro ti Ti Simbaan ni Jesucristo dagiti Santo iti Ududina nga Aldaw, makaawatka kadagiti bendision nga awan idi iti daga iti dumani 2,000 a tawen. Babaen dagiti ordinansa ti panagbuniag ken kumpirmasion, makaawatka iti pannakaugas dagiti basbasolmo ken masagrapmo ti kanayon a panangkadkadua ti Espiritu Santo. Makapagbiagka iti ebanghelio iti pakabuklanna ken kinagagangayna. Makagun-odka iti pannakaawat iti kasaasad ti Kinadios, ti Pannubbot ni Jesucristo, ti panggep ti biag iti daga, ken ti kinapudno ti biag kalpasan ti ipapatay. Addaanka iti pribilehio a matarabaydaka dagiti sibibiag a propeta, a mangisuro iti pagayatan ti Dios iti aldawtayo. Dagiti ordinansa iti templo ti mangpabalina kenka nga umawat iti pannarabay ken talna, agsagana para iti agnanayon a biag, mailantip iti pamiliam para iti kinaagnanayon, ken mangipaay kadagiti pangisalakan nga ordinansa para kadagiti pimmusayen a kapuonam.

Dagiti Pasamak iti Pannakaisubli

Gupugopen ti sumaganad a balabala ti sumagmamano kadagiti napapateg a pasamak iti pannakaisubli ti ebanghelio ken ti pannakaipasdek ti Ti Simbaan ni Jesucristo dagiti Santo iti Ududina nga Aldaw, nga impakdaar ti Apo a “ti kakaisuna a pudno ken nabiaq a simbaan iti rabaw ti sangabukel a daga” (DkK 1:30).

Nasapa a panawen ti panagsusulbod, 1820. Iti panagsapsapulna iti pudno a Simbaan ni Jesucristo, nagkararag ni Joseph Smith iti kakaywan iti asideg ti pagtaenganna iti Palmyra, New York. Kas sungbat iti napakumbaba a kararagna, sinarungkaran isuna ti Nailangitan nga Ama ken ni Jesucristo ket imbagada kenkuana a nasken a saan a kumappeng iti ania man a simbaan iti daga iti dayta a panawen. (Kitaen iti Joseph Smith—Pakasaritaan

1:11–19.) Iti Simbaan itudotayo daytoy a padas a kas Umuna a Parmata ni Joseph Smith.

Septiembre 21–22, 1823. Ni Joseph Smith ket sinarungkaran ti maysa nga anghel nga agnagan iti Moroni. Impadto ni Moroni dagiti umay a pagteng ket imbagana ken ni Joseph maipapan iti kasuratan ti Libro ni Mormon, a naisurat kadagiti pinanid a balitok. Pinalugodan ti anghel a makita ni Joseph dagiti pinanid a balitok, a naikali iti asideg ti Turod Cumorah. (Kitaen iti Joseph Smith—Pakasaritaan 1:27–53.)

Septiembre 22, 1827. Inawat ni Joseph Smith dagiti pinanid a balitok manipud ken ni Moroni iti Turod Cumorah kalpasan ti pannakipagkitana ken ni Moroni iti mika-22 ti Septiembre iti tunggal tawen ti napalabas nga uppap a tawen. (Kitaen iti Joseph Smith—Pakasaritaan 1:53, 19.)

Mayo 15, 1829. Iti pannakabasana maipapan iti panagbuniag para iti pannakaugas dagiti basbasol kabayatan ti panangipatarusna kadagiti pinanid a balitok, napan ni Joseph Smith ken ti para suratna a ni Oliver Cowdery iti nalemmeng a lugar tapno agdamag iti Apo maipanggep iti dayta a banag. Idiay, kadagiti igid ti Karayan Susquehanna iti asideg ti Harmony, Pennsylvania, inawatda ti sungbat iti kararagda. Immay kadakuada ni Juan Bautista, maysa a nagungar a tao, kas “mensahero manipud iti langit iti naraniag nga ulep.” Intalekna kadakuada ti Aaronic Priesthood. Kalpasanna, kas panagtungpal kadagiti pammilinna, nagbinnuniag da Joseph ken Oliver iti tunggal maysa ken naginnordenda iti tunggal maysa iti Aaronic Priesthood. (Kitaen iti Joseph Smith—Pakasaritaan 1:68–72; kitaen met iti DkK 13.)

Mayo 1829. Intalek dagiti nagkauna nga Apostol a da Pedro, Santiago, ken Juan ti Melchizedek Priesthood

kada Joseph Smith ken Oliver Cowdery. (Kitaen iti DkK 128:20.)

Hunio 1829. Natarabay “babaen ti sagut ken bileg ti Dios” (DkK 135:3), inleppas ni Propeta Joseph Smith ti patarus ti Libro ni Mormon.

Marso 26, 1830. Nagun-od dagiti umuna a naimaldit a kopia ti Libro ni Mormon iti Palmyra, New York.

Abril 6, 1830. Nabuangay ti Simbaan iti Fayette Township, New York, a nangrugi iti innem a miembro.

Marso 27, 1836. Naidaton ti Kirtland Temple, ti umuna a templo a nabangon iti daytoy a dispensasion. Inruknoy ni Propeta Joseph Smith ti pangidaton a kararag, a naited idin kenkuana babaen ti paltiing. (Kitaen iti DkK 109.)

Abril 3, 1836. Nagparang ti Mangisalakan kada Joseph Smith ken Oliver Cowdery iti Kirtland Temple. Nagparang met da Moises, Elias, ken Elijah ket intedda dagiti tulbek ti priesthood kada Joseph ken Oliver. Inyeg ni Elijah dagiti tulbek ti bileg a mangilantip, a mangpabalina a mailantip a sangkamaysa dagiti familia iti agnana-yon. (Kitaen iti DkK 110.)

Ti Pagtungpalan ti Simbaan

Impadto ti propeta iti Daan a Tulag a ni Daniel a ti Dios “mamangonto iti maysa a pagarian” nga “kaano man dinto madadael” ken “agtalinaedto iti agnana-yon” (Daniel 2:44). Iti panangaramidna iti daytoy a pammadto, nagsao maipapan iti Ti Simbaan ni Jesucristo dagiti Santo iti Ud-udina nga Aldaw, ti pagarian ti Dios iti daga iti agdama. Manipud iti aldaw a panakabuangay ti Simbaan nga addaan iti innem a miembro, dimmakel ken dimmur-asen daytoy, ken agtultuloyto a rumang-ay daytoy agingga a “pinunnona ti amin iti daga”

(Daniel 2:35; kitaen met iti DkK 65:2). Ginagasat a ribu a tattao ti mabuniagan iti tunggal tawen. Maipatpatarus ti Libro ni Mormon iti adu a pagsasao. Mabangbangon dagiti templo iti intero a lubong. Iti kaadda ni Jesucristo iti ulo ti Simbaan, tara-bayento dagiti sibibiag a propeta ti panagrang-ay ti Simbaan agingga a maisagana ti daga para iti Maikadua a Yaay ti Mangi-salakan.

Insao ni Propeta Joseph Smith ti maipapan kadagiti bendi-sion ti Pannakaisubli: “Ita, ania ti mangngegtayo iti ebanghelio nga inawattayo? Napnuan ragsak a timek! Timek ti panangngaasi manipud iti langit; ken timek ti kinapudno a timpuar iti daga; naimbag a damag para kadagiti natay; naragsak a timek para kadagiti sibibiag ken kadagiti natay; naimbag a damag ti naindaklan a rag-o” (DkK 128:19).

Dagiti mainayon a reperensia: Isaias 2:1–3; 29:13–14; Dagiti Aramid 3:19–21; Apocalipsis 14:6–7; 2 Nephi 3:3–15; DkK 128:19–21; 133:36–39, 57–58; Joseph Smith—Pakasaritaan

Kitaen met iti Ikakalilis iti Kinapudno; Joseph Smith; Paltiing; Maikadua a Yaay ni Jesucristo

Pannakaitan-ok (*Kitaen iti* Agnanayon a Biag)

Pannakaorden sakbay a Nayanak

Iti lubong ti espiritu sakbay ti pannakaitao, nangtuding ti Dios kadagiti masinunuo nga espiritu a mangipatungpal kadagiti masinunuo a mision kabayatan ti mortal a panagbiagda. Maawagan daytoy iti pannakaorden sakbay a nayanak.

Ti pannakaorden sakbay a nayanak [foreordination] ket saan a manggarantia nga umawatto dagiti tao kadagiti masinunuo nga awag wenna pagrebbengan. Dumteng dagiti kasta a gundaway iti daytoy a biag a kas bunga ti nalinteg a panangaramat iti kinawaya nga agpili, kasta met a dimteng ti pannakaorden sakbay a nayanak a kas bunga ti kinalinteg iti biag sakbay ti pannakaitao.

Naordenan idin sakbay a nayanak ni Jesucristo tapno mangipatungpal iti Pannubbot, a nagbalin a “ti Cordero a napapatay nanipud idi pannakabangon toy lubong,” (Apocalipsis 13:8; kitaen met iti 1 Pedro 1:19–21). Salaysayen dagiti nasantuan a kasuratan maipapan kadagiti dadduma pay a naordenan idi sakbay a nayanak. Naammuan ni propeta Abraham maipapan iti pannakaordenna sakbay a nayanak idi inawatna ti maysa a parmata a nakakitaanna iti “adu a maday-dayaw ken naindaklan” kadagiti espiritu iti lubong ti espiritu sakbay ti pannakaitao. Kinunana: “Nakita ti Dios a nasayaat dagitoy a kararua, ket nagtakder iti tengngada, ket kinunana: Pagnalinekto dagitoy nga agturayko; ta nagtakder iti ummong dagiti espiritu, ket nakitana a nasayaatda; ket kinunana kaniak: Abraham, maysaka kadakuada; napilikan sakbay pay ti pannakaipasngaymo” (Abraham 3:22–23). Imbaga ti Apo ken ni Jeremias, “Kasakbayan ti panangbukelko kenka iti tian nabigbigankan; ket idi kasanguanan ti pannakaipasngaymo sinantificarka, tinudinganka a mammadto kadagiti nasnasion” (Jeremias 1:5). Naordenan sakbay a nayanak ni Juan Bautista tapno isaganana dagiti tao para iti mortal a panagministro ti Managisalakan (kitaen iti Isaias 40:3; Lucas 1:13–17; 1 Nephi 10:7–10).

Ti dokrina ti pannakaorden sakbay a nayanak ket mayaplikar iti amin a miembro ti Simbaan, saan laeng iti Mangisalakan ken dagiti propetana. Sakbay ti pannakaparsua ti lubong, naikkan dagiti napudno a babbai kadagiti masinunuo a pagrebbengan ken naordenan idin sakbay a nayanak dagiti napudno a lallaki kadagiti masinunuo a pagrebbengan. Nupay dimo malagip dayta a panawen, awan duadua nga immanamongka a mangipatungpal kadagiti napapateg nga aramid iti serbisio ti Amam. Iti pannakapaneknekmo iti bagim a maikari, maikkankanto kadagiti gundaway a mangipatungpal kadagiti naituding nga aramiden nga inawatmo kalpasanna.

Dagiti mainayon a reperensia: Alma 13:1–9; DKK 138:53–56

Kitaen met iti Kinaway a Agpili; Plano ti Pannakaisalakan

Pannakapakawan

Ibasar dagiti nasantuan a kasuratan ti pannakapakawan iti dua a wagas. Bilinennatayo ti Apo nga agbabawi kadagiti basbasoltayo ket dawotentayo ti pammakawanna. Bilinennatayo pay a mamakawan kadagiti nangpasakit wenno nangdangran kadatayo. Iti kararag ti Apo, balakadannatayo ni Jesus nga idawattayo iti Nailangitan nga Ama a “pakawanennakami kadagiti ut-utangmi a kas met panamakawanmi kadagiti nakautang kadakami” (Mateo 6:12).

Panagkalikagum iti Pammakawan manipud iti Apo

Ti basol ket nadagsen a bakbaklayen. Daytoy ti mangisangbay iti kinakaro ti basol ken ti gura ti pannakaammo a nagaramidatayo a maibusor iti pagayatan ti Ama iti Langit. Daytoy ti mangyeg iti agtultuloy a panakakumikom wenno panagladingitayo bayat ti pannakaamiristayo a gapu kadagiti aramidatayo, mabalin a napasakitantayo dagiti dadduma ken nalapdantayo dagiti bagitayo iti yaawat kadagiti bendision nga insaganan ti Ama nga ited kadatayo.

Gapu iti Pannubbot ni Jesucristo, maawattayo ti pannakapakawan dagiti basbasoltayo babaen ti napudno ken naanay a panagbabawi. Ti kinamanagbasol ket mangisangbay iti panagsagaba ken saem, ngem ti pammakawan ti Apo ket mangisangbay iti gin-awa, liwliwa, ken rag-o. Inkari ti Apo:

“Isu a nangibabawi iti basbasolna, isu ti mapakawan, ket siak, ti Apo, diakto idan malagip” (DkK 58:42).

“Uray no dagiti basbasolyo kasda la eskarlata, mapapudawdanto a kasla niebe; nupay no nalabbasitda a kasla carmesi, agbalindanto a kasla napudaw a de lana” (Isaias 1:18).

Mapadasam daytoy a milagro, kasapulam man ti agbabawi kadagiti nadagsen a basbasolmo wenno dagiti inaldaw a pagkapsutan. Kas iti panagpakaasi ti Mangisalakan kadagiti tao idi punganay, agpakpakaasi kenka ita:

“Umaykayo kaniak dakayo amin nga agrigrigat ken madagdagsenan, ta paginanaenkayto.

“Alaenyo ti sangolko kadakayo, ket agsursurokayo kaniak; ta siak naemmaak ken napakumbabaak iti panagpuspusok: ket makasarakkayto iti inana a maipaay kadagiti kararuayo.

“Ta ti sangolko nalaka ken nalag-an ti awitko” (Mateo 11:28–30).

“Saankayo kadi nga agsubli ita kaniak, ket ibabawiyo dagiti basolyo, ket mapasurotkayo tapno agasankayo?”

“Wen, pudno kunak kadakayo, no umaykayo kaniak ma-addaankayo iti agnanayon a biag. Adtoy, nakatangaya kadakayo ti manangngaasi nga imak, ket asino man nga umasideg, awatek; ket mabendisionan dagitoy umay kaniak” (3 Nephi 9:13–14).

Para iti pannakailawlawag ti panagbabawi, kitaen iti “Panagbabawi,” dagiti panid 114–119.

Panangpakawan kadagiti Dadduma

Kas pangnayon iti panagkalikagum iti pannakapakawan dagiti basbasoltayo, nasken a natallugodtayo a mangpakawan kadagiti dadduma. Kinuna ti Apo: “Nasken nga agpipinnakawankayo iti tunggal maysa; ta asino man a di mamakawan iti nagbiddutan ti kabsatna agtakderto a makedngan iti imatang ti Apo; ta agtalinaed kenkuana ti nadagdagsen a basol. Siak, ti Apo, pakawanekto ti pakawanek, ngem kadakayo nasken a pakawanenyo ti amin a tao” (DkK 64:9–10).

Kadagiti aginaldaw a kasasaad ti biag, awan duadua a pagbiddutandakanto dagiti dadduma a tao—no dadduma awan nagbasolan ken no dadduma naigagara. Nalaka ti panagbalin a managsakit iti nakem wenno makagura wenno managibales kadagiti kasta a kasasaad, ngem saan a daytoy ti wagas ti Apo. Imbalakad ti Mangisalakan, “Ayatenyo dagiti kabusoryo, [bendisionanyo ida a mangilunod kadakayo, ken agaramidkayo iti naimbag kadagiti manggurgura kadakayo] ket ikarkararaganyo dagiti mangidadanes kadakayo” (Mateo 5:44). Impakitana ti nan-anay a pagwadan ti pammakawan idi adda Isuna iti krus. Iti panangdakamatna kadagiti soldado a Romano a nangilansa Kenkuana, inkararagna, “Ama, pakawanem ida; ta dida ammo

Pannakapasurot

ti aramidenda” (Lucas 23:34; kitaen iti Patarus ni Joseph Smith, Lucas 23: 35).

Agkararag para iti pigsa a mangpakawan kadagiti nagbid-dut kadakayo. Liklikam dagiti rikna ti gura, sakit ti nakem, wenna panagibales. Kitaem ti nasayaat kadagiti dadduma imbes nga ipamaysam dagiti biddutda ken padakkelem dagiti pagkapsutanda. Bay-am ti Dios a mangkedngan kadagiti makadangran nga aramid dagiti dadduma. Mabalin a narigat a bay-an dagiti nadangran a rikna, ngem maaramidmo daytoy babaen ti tulong ti Apo. Maammuatmo a ti pammakawan ti makapaimbag kadagiti nakaro a sugat, a mangsukat iti sabidong ti sinnuppiat ken gura iti talna ken ayat a ti Dios laeng ti makaited.

Dagiti mainayon a reperensia: Mateo 6:14–15; 18:21–22; 1 Nephi 7:16–21

Kitaen met iti Pannubbot ni Jesucristo; Panangkedngan kadagiti Dadduma; Panagbabawi

Pannakapasurot

“Ta ti nakem a linalasag isu ti patay,” impakdaar ni Apostol Pablo, “ngem ti nakem a naespirituan isu ti biag ken talna” (Taga Roma 8:6; kitaen met iti 2 Nephi 9:39). Iti natnag wenna nagbasol a kasasaadtayo, masansan a labanantayo ti sulisog, ket no dadduma patgantayo “ti pagayatan ti lasag ken ti sairo a mangik-ikut iti daytoy” (2 Nephi 2:29; kitaen met iti “Pannakatnag,” dagiti panid 166–69 iti daytoy a libro). Tapno makaawat-tayo iti bendision ti agnanayon a biag, nasken nga “agnakemtayo a naespirituan” ken parmekentayo dagiti saan a nalinteg a tari-gagaytayo. Masapul nga agbalbaliwtayo. Naum-umno, kaspulantayo ti *agbalbaliw*, wenna mapasurot, babaen ti bileg ti Pannubbot ti Mangisalakan ken babaen ti bileg ti Espiritu Santo. Maawagan daytoy a proseso iti pannakapasurot.

Ti pannakapasurot iramanna ti panagbalbaliw iti galad, ngem nalablables pay ngem iti galad; maysa daytoy a panagbalbaliw iti mismo a kadawyantayo. Maysa daytoy a napateg unay a panagbalbaliw a dinakamat ti Apo ken dagiti propetana

a maysa daytoy a pannakayanak manen, panagbalbaliw iti puso, ken panagbuniag iti apuy. Kinuna ti Apo:

Dika masdaaw nga amin a sangkataw-an, wen, lallaki ken babbai, amin a pagilian, kakabsat, pagsasao ken tattao, nasken a maipasngay manen; wen, maipasngay iti Dios, mabaliwan iti nailubongan ken managbasol a kasasaad, iti kasasaad a kinalinteg, a sinubboten ti Dios, nga agbalin nga annakna a lallaki ken babbai;

“Ket kastoy ti panagbalinda a baro a parsua; ket malaksid no aramidenda daytoy, pulos a dida matawid ti pagarian ti Dios” (Mosiah 27:25–26).

Ti Proseso ti Pannakapasurot

Ti pannakapasurot ket maysa a prosesos, saan a pagteng. Agbalinka a napasurot kas bunga dagiti nalinteg a panagkagumaanmo a mangsurot iti Mangisalakan. Dagitoy a panagkagumaan ket iramanna ti panangaramat iti pammati ken ni Jesucristo, panagbabawi iti basol, panagpabuniag, panangawat iti sagut ti Espiritu Santo, ken panagibtur agingga iti panungpalan a sipampammati.

Nupay ti pannakapasurot ket namilagruan ken panagbalbaliw iti biag, naulimek a milagro daytoy. Dagiti panagsarungkar dagiti anghel ken dadduma pay a nakaskasdaaw a pasamak ket saan a mangisangbay iti pannakapasurot. Uray ni Alma, a nakakita iti maysa nga anghel, ket nagbalin a napasurot laeng kalpasan a “nagayuno ken nagkararag iti adu nga aldaw” para iti pammaneknek iti kinapudno (Alma 5:46). Ket insuro ni Pablo, a nakakita iti nangungar a Mangisalakan, nga “awan ti makabalina nga agsao a ni Jesus isu ti Apo, no di babaen ti Espiritu Santo” (1 Taaga Corinto 12:3).

Gapu ta naulimek, agtultuloy a prosesos ti pannakapasurot, mabalina a napasurotka itan ket dimo ammo daytoy. Mabalina a maipadaka kadagiti Lamanite a, “gapu iti pammatida [ken Cristo] iti kanito a pannakapasurotda, nabuniaganda iti apuy ken iti Espiritu Santo, ket dida ammo” (3 Nephi 9:20). Ti agtultuloy a

panagkagumaam a mangaramat iti pammati ken mangsurot iti Mangisalakan ket agbanagto iti nain-indaklan a pannakapasurot.

Dagiti Kababalin dagiti Tao a Napasurot

Mangipaay ti Libro ni Mormon kadagiti panangiladawan maipapan kadagiti tao a napasurot iti Apo:

Tarigagayanda ti agaramid iti naimbag. Impakdaar dagiti tao ni Ari Benjamin, “Ti Espiritu ti Apo a Mannakabalin amin, . . . nangipaay iti naindaklan a panagbalbaliw kadakami, wenna iti puspusomi, nga awanen kadakami ti tarigagay nga agaramid iti kinadakes, ngem ti ketdi agtultuloy a panagaramid iti kinaimbag” (Mosiah 5:2). Nagsao ni Alma maipapan kadagiti tao a “saanda a makaperreng iti basol malaksid iti gura” (Alma 13:12).

Saanda nga umalsa a maibusor iti Apo. Imbaga ni Mormon maipapan iti maysa a grupo dagiti Lamanite a nagbalin a nandangkes ken mawaw iti dara ngem “napasurot[da] iti Apo” (Alma 23:6). Binaliwan dagitoy a tattao ti naganda iti Anti-Nephi-Lehi ken “nagbalinda a nalinteg a tattao; indissoda dagiti armas iti yaalsada, ket saandan a binusor pay ti Dios, wenna asino man kadagiti kabsatda” (Alma 23:7).

Ibinglayda ti ebanghelio. Da Enos, Alma a Laklakay, Alma nga Ub-ubing, dagiti lallaki nga annak ni Mosiah, Amulek, ken Zeezrom ket indatonda ti bagbagida iti panangikasaba iti ebanghelio kalpasan ti pannakapasurotda iti Apo (kitaen iti Enos 1:26; Mosiah 18:1; 27:32–37; Alma 10:1–12; 15:12).

Napnuanda iti ayat. Kalpasan a sinarungkaran ti Mangisalakan dagiti tao kadagiti kontinente ti America, “napasurot dagiti amin a tao iti Apo, iti amin a daga, dagiti Nephite ken Lamanite, ket awan ti nagririri ken nagsisinnuppiat kadakuada, ket nasayaat ti panagkikinnaawatan ti tunggal maysa. . . .

“Ket napasamak nga awan ti panagririnnupir iti pagilian, gapu iti ayat ti Dios a nagnaed iti puso dagiti umili.

“Ket awan ti innapal, wenzo panagpupungtot, wenzo riribuk, wenzo panagiinnabig, wenzo panagulbod, wenzo pamapatay, wenzo ania man a kita ti panaggartem; ket pudno awanen ti naragragsak a tao kadagiti amin a tao a pinarsua ti Dios.

“Awan ti tulisan, wenzo mamapatay, wenzo adda Lama-nite, wenzo uray ania a kita ti –ite; ngem nagsangskamay-sada, dagiti annak ni Cristo, ken agtawid iti pagarian ti Dios” (4 Nephi 1:2, 15–17).

Panagkagumaan para iti Nain-indaklan a Pannakapasurot

Adda kangrunaan a pagrebbengam para iti bukodmo a pannakapasurot. Awan ti mabalina a mapasurot para kenka, ken awan ti makapilit kenka tapno mapasurot. Nupay kasta, matulongandaka dagiti dadduma iti proseso ti pannakapasurot. Agsursuro manipud kadagiti nalinteg a pagwadan dagiti miembro ti familia, dagiti lider ken mannursuro ti Simbaan, ken dagiti lallaki ken babbaai kadagiti nasantuan a kasuratan.

Dumakkelto ti kabaalam a mangpadas iti naindaklan a panagbalbaliw iti puso bayat ti panagkagumaan a mangsurot iti naan-anay a pagwadan ti Mangisalakan. Agadal kadagiti nasantuan a kasuratan, agkararag a sipapammati, agtungpal kadagiti bilin, ken agkalikagum a manggun-od iti kanayon a panangkadkadua ti Espiritu Santo. Bayat panagtultuloymo iti proseso ti pannakapasurot, awatemto ti “rag-o iti kasta unay,” kas iti inaramid dagiti tao ni Ari Benjamin idi ti Espiritu “nangipaay iti naindaklan a panagbalbaliw . . . iti puspuso[da]” (kitaen iti Mosiah 5:2, 4). Kabaalamto a suroten ti balakad ni Ari Benjamin a “tumibker ken saan a maisin, kanayon nga agaramid iti adu a naimbag, tapno ni Cristo, ti Apo a Dios a Mannakabalin amin, kupikopannakayo, tapno maipankayo idiaiy langit, tapno maaddaankayo iti agnanayon a pannakaisalakan ken agnanayon a biag” (Mosiah 5:15).

Dagiti mainayon a reperensia: Mateo 18:3; Lucas 22:32; Alma 5:7–14

Kitaen met iti Pannubbot ni Jesucristo; Panagbuniag; Espiritu Santo; Pannakaisalakan

Pannakatnag

Iti Minuyongan ti Eden, imbilin ti Dios, “Kadagiti amin a kayo iti minuyongan, siwawayakayo a mangan, ngem iti kayo iti pannakaammo iti naimbag ken dakes, dikanto mangan, nupay kasta, siwawayaka a mangpili iti kayatmo, ta naited kenka; ngem, laglagipem nga iparitko, ta iti aldaw nga ikakaanmo iti daytoy awan duadua a mataykanto” (Moises 3:16–17). Gapu ta naglabsing da Adan ken Eva iti daytoy a bilin ket nanganda iti bunga ti kayo ti pannakaammo iti naimbag ken dakes, napapanawda manipud iti imatang ti Apo (kitaen iti DkK 29:40–41). Iti sabali a panna, nakapadasda iti naespirituan nga ipapatay. Nagbalinda pay a mortal—makapadas iti pisikal nga ipapatay. Maawagan daytoy a naespirituan ken pisikal nga ipapatay iti Pannakatnag.

Ti Natnag a Kasasaadtayo

Kas an-annabo da Adan ken Eva, tawidentayo ti natnag a kasasaad kabayatan ti mortalidad wenno panagbiag iti daga (kitaen iti Alma 42:5–9, 14). Naisinatayo manipud iti imatang ti Apo ket makapadastayo iti pisikal nga ipapatay. Maipantayo pay iti kasasaad ti pagsusupadian a pakasubokantayo kadagiti rigat ti biag ken pannulisog ti kabusor (kitaen iti 2 Nephi 2:11–14; DkK 29:39; Moises 6:48–49).

Iti daytoy a natnag a kasasaad, adda parikuttayo iti kaungantayo. Espiritu nga annaknatayo ti Dios, nga addaan iti potensial nga agbalintayo a “mairaman iti kinadios” (2 Pedro 1:4). Nupay kasta, “saankami a maikari [iti Dios]; gapu iti pannakatnag nagtultuloy a nagbalin a dakes ti kasasaadmi” (Ether 3:2). Masapul nga agtultuloytayo nga agkagumaan a mangparmek kadagiti saan a nalinteg a pagreggetan ken tarigagay.

Iti panangulitna kadagiti balikas ti maysa nga anghel, kinuna ni Ari Benjamin, “Agsipud ta kabusor ti Dios ti nailubongan a tao, ket kastan manipud iti pannakatnag ni Adan.” Imballaag ni Ari Benjamin nga iti daytoy nailubongan, wenno natnag a, kasasaad, agbalinto a kabusor iti Dios ti tunggal tao iti agnanayon “malaksid no sumuko iti panangawis ti Nasantuan

nga Espiritu, ken ikkatenna ti nailubongan a kinatao ket agbalin a santo babaen ti pannubbot ni Cristo nga Apo, ket agbalin a kasla ubing, natulnog, nadayaw, napakumbaba, naanus, napnuan ayat, siaayat a mangtungpal iti amin a banag a makita ti Apo a rumbeng nga ipabaklay kenkuana, kas iti ubing a natulnog iti amana” (Mosiah 3:19).

Dagiti Pagimbagan ti Pannakatnag

Ti Pannakatnag ket napateg a paset ti plano ti pannakaisalakan ti Nailangitan nga Ama (kitaen iti 2 Nephi 2:15–16; 9:6). Mabalina daytoy a pannakatnag nga agpababa manipud iti nangatngato a kasasaad —ngem mangirugi met daytoy iti panagtuloy a panagdur-as ti tao. Kas nayon iti panangyam-ammo iti pisikal ken naespirituan nga ipapatay, nangted daytoy iti gundaway kadatayo a mayanak iti daga ken agsursuro ken dumur-as. Babaen ti nalinteg a panangaramattayo iti kinawaya nga agpili ken ti napudno a panagbabawitayo no agbasoltayo, makaasidegtayo ken Cristo ken, babaen ti Pannubbotna, makaagsaganatayo nga umawat iti sagut ti agnanayon a biag. Insuro ni propeta Lehi:

“No saan a naglabsing ni Adan, saan koma a natnag, ngem nagtalinaed koma iti minuyongan ti Eden. Ket nagtalinaed koma amin a banag a naparsua iti sigud a kasasaadda kalpasan ti pannakaparsuada; ket nagtalinaedda koma iti agnanayon, nga awan patinggana.

“Ken awan koma ti annak da [Adan ken Eva]; gapuna nagtalinaedda koma iti kasasaad ti kinainosente, nga awanan iti ragsak, ta saanda nga ammo ti rigat; agaramid iti saan a naimbag, gapu ta saanda nga ammo ti basol.

“Ngem adtoy, nararamid amin a banag ti nasaririt a makaammo iti amin a banag.

“Natnag ni Adan tapno adda tao; ket ti panggep dagiti tao, ket tapno maaddanda iti ragsak.

“Ket immay ti Mesias iti naituding a panawen, tapno subbotenna dagiti annak ti tao manipud iti pannakatnag” (2 Nephi 2:22–26; kitaen met iti 2 Nephi 2:19–21, 27).

Inyebkas da Adan ken Eva ti panagyamanda kadagiti bendision a simmangbay kas bunga ti Pannakatnag:

“Rinaem ni Adan ti Dios ket naparaburan, ket rinugianna ti nagipadto maipanggep kadagiti kaamaan iti daga, a kinunana: Madaydayaw koma ti nagan ti Dios, ta gapu iti panaglab-singko nalukatan dagiti matak, ken maaddaanak iti rag-o iti daytoy a biag, ket manen iti lasag makitakto ti Dios.

“Ket nangngep ni Eva, ti asawana, amin dagitoy a banag ket naragsakan, ket kinunana: No saan a gapu iti panaglab-singmi saankami koma a naaddaan iti bukel, ket pulos a dimi naammuan ti naimbag ken dakes, ken ti rag-o iti pannakasubbotmi, ken ti agnanayon a biag nga ited ti Dios kadagiti amin a managtungpal” (Moises 5:10–11).

Pannakasubbot manipud iti Pannakatnag

Gapu iti natnag, mortal a kasasaaad ken dagiti bukodtayo a basbasol, ti laeng namnamatayo ket adda ken ni Jesucristo ken ti plano ti pannakasubbot.

Babaen ti Pannubbot ti Jesucristo, masubbotto ti tunggal maysa manipud kadagiti epekto ti Pannakatnag. Agungartayonto, ket maisublityayonto iti sidong ti Apo tapno maukom (kitaen iti 2 Nephi 2:5–10; Alma 11:42–45; Helaman 14:15–17).

Kas nayon iti pannakasubbottayo manipud kadagiti sangalubongan nga epekto ti Pannakatnag, masubbotnatayo ti Mangisalakan manipud kadagiti bukodtayo a basbasol. Iti natnag a kasasaadtayo, agbasol ken mayadayotayo ti bagbagitayo manipud iti Apo, a mangisangbay iti naespirituan nga ipapatay iti bagbagitayo. Kas iti kinuna ni Apostol Pablo, “Isuda amin nagbasolda, ket agkurangda iti dayag ti Dios” (Taga Roma 3:23). No agtalinaedtayo iti basbasoltayo, saantayo a makapagindeg iti sidong ti Dios, gapu ta “awan ti narugit a banag a makapagtaeng . . . iti sidongna” (Moises 6:57). Siyayaman, ti Pannubbot “yegna ti pannakatungpal ti wagas ti panagbabawi” (Helaman 14:18), a mangaramid a mabalintayo nga awaten ti pannakapakawan dagiti basbasoltayo ken agindeg iti sidong ti Dios iti agnanayon. Insuro ni Alma, “Adda panawen a

naited iti tao nga agbabawi; ngarud nagbalin daytoy a biag a pakatingingan; panawen a panagsagana a sumabat iti Dios; panawen a panagsagana para iti awan patinggana a kasasaad a naisaomin, nga isu ti kalpasan ti panagungar dagiti natay” (Alma 12:24).

Panagyaman iti Pangsubbot a Sakripisio ti Mangisalakan

Kas iti saantayo a panagtarigagay iti taraon agingga a ditayo mabisin, ditayo agtarigagay iti agnanayon a pannakaisalakan agingga a ditayo mabigbig ti panagkasapulantayo iti Mangisalakan. Umay daytoy a pannakabigbig bayat ti panagdur-astayo iti pannakaawattayo maipapan iti Pannakatnag. Kas iti insuro ni propeta Lehi, “Mapukawto ken addanto iti pannakatnag ti sangkataw-an, ket nasken nga agtalekda itoy a Mannubbot tapno maisalakanda” (1 Nephi 10:6).

Dagiti mainayon a reperensia: Genesis 3; Mormon 9:12–14; Moises 4

Kitaen met iti Kinawaya nga Agpili; Pannubbot ni Jesucristo; Sigud a Basol; Plano ti Pannakaisalakan; Basol

Pannakiabig (*Kitaen iti Kinadalus ti Dayaw*)

Pannakinaig iti Seks ti Baro ken Balasang (*Kitaen iti Kinadalus ti Dayaw*)

Pannubbot ni Jesucristo

Ti balikas a *subboten* kaipapananna ti itunos, wenna isubli iti pannakitunos. Babaen iti Pannubbot ni Jesucristo, mabalintayo a maitunos iti Nailangitan nga Amatayo (kitaen iti Taga Roma 5:10–11; 2 Nephi 25:23; Jacob 4:11). Makapagtaengtayo iti kamaudianan iti imatangna iti agnanayon, a “nagbalin a naanay babaen ni Jesus” (kitaen iti DkK 76:62, 69).

Ni Jesucristo ket “naisagana manipud iti pamuon ti lubong a mangsubbot kadagiti taona[na]” (Ether 3:14). Iti lubong ti espiritu sakbay daytoy a biag, indatag ti Nailangitan nga Ama ti agnanayon a planona, a nagkasapulan iti awan inggana ken

agnanayon a Pannubbotna. Ni Jesus sakbay daytoy a biag, nga idi naam-ammo a Jehova, ket sipapakumbaba a nangipakdaar nga aramidennanto ti pagayatan ti Ama iti panangipatungpal iti plano (kitaen iti Moises 4:2). Iti kasta Isu ket naordenan sakbay a nayanak tapno ipatungpalna ti Pannubbot—nga umay iti daga, agsagaba iti pannusa gapu kadagiti basoltayo, matay iti krus, ken agungarto. Nagbalin a “ti Kordero a napapatay manipud idi pannakabangon toy lubong” (Apocalipsis 13:8; kitaen met iti 1 Pedro 1:19–20; Moises 7:47).

Ti Pannubbot ket kangatuan a panangyebkas iti ayat ti Nailangitan nga Amatayo para kadayo (kitaen iti Juan 3:16). Daytoy pay ti kaindaklanan a panangyebkas iti ayat ti Mangisalakian para iti Ama ken para kadayo (kitaen iti Juan 14:28–31; 15:9–13; 1 Juan 3:16; DkK 34:3; 138:1–4).

Ti Panagkasapulantayo iti Pannubbot

Kas an-annabo da Adan ken Eva, tawiden ti amin a tao dagiti epekto ti Pannakatnag. Mapadasantayo amin ti naespirituan nga ipapatay, pannakaisina manipud iti sidong ti Dios, ken maipasangotayo amin iti naindagaan nga ipapatay, nga isu ti ipapatay ti pisikal a bagi (kitaen iti Alma 42:6–9; DkK 29:41–42).

Iti natnag a kasasaadtayo, makapadastayo iti pagsusupadian ken pannulisog. No sumukotayo iti pannulisog, yadayotayo dagiti bagbagitayo manipud iti Dios ket agkurangtayo iti dayagna (kitaen iti Taga Roma 3:23).

Ti agnanayon a hustisia ket agkasapulan nga agtalinaed dagiti epekto ti Pannakatnag ken madusatayonto gapu kadagiti bukodtayo a biddut. No awan ti Pannubbot, ti naespirituan ken naindagaan nga ipapatay ket mangikabil iti saan a mapagaan a tubeng iti nagbaetantayo ken ti Dios. Gapu ta saantayo a maisalakan ti bagbagitayo manipud iti Pannakatnag wenna manipud kadagiti bukodtayo a basbasol, agnanayon a maisinayotayo manipud iti Nailangitan nga Amatayo, gapu ta “awan narugit a banag ti makapagtaeng . . . iti sidongna” (Moises 6:57).

Ti laeng wagas a pakaisalakanantayo ket ti panangispal ti maysa a tao kadatayo. Kasapulantayo ti maysa a tao a makapatgan kadagiti kasapulan ti hustisia—nga agtaktakder iti lugartayo nga agsungbat iti dagensen ti Pannakatnag ken agikaro para kadagiti basbasoltayo. Kanayon a ni Jesucristo ti agmay-maysa laeng a makabael nga agaramid iti kasta a sakripisio.

Jesucristo, ti Kakaisuna a Namnamatayo

Manipud pay idi sakbay ti Pannakaparsua ti daga, ti Mangisalakan ti kakaisuna a namnama para iti “kappia iti daytoy a lubong, ken agnanayon a biag iti masungad a lubong” (DkK 59:23).

Isuna laeng ti addaan iti bileg a mangipaay iti biagna ken mangala manen iti daytoy. Manipud iti mortal nga inana, ni Maria, tinawidna ti pannakabael a matay. Manipud iti imortal nga Amana, tinawidna ti bileg a mangpamek iti patay. Impakdaarna, “Kas ti Ama adda kenkuana met laeng ti biag; kasta met impaayna nga ti Anak adda biag kenkuana met laeng” (Juan 5:26).

Isuna laeng ti makasubbot kadatayo manipud kadagiti basbasoltayo. Inted ti Dios Ama Kenkuana daytoy a bileg (kitaen iti Helaman 5:11). Nabaelan nga inawat ti Mangisalakan daytoy a bileg ken impatungpalna ti Pannubbot gapu ta pinagtalinaedna ti Bagina a nawaya iti basol: “naglak-am kadagiti sulisog ngem saanna a dinengngeg ida” (DkK 20:22). Iti panagbiagna a naan-anay, awan basolna a biag, nawaya Isuna manipud kadagiti kasapulan ti hustisia. Gapu ta addaan Isuna iti bileg ti pannubbot ken gapu ta awan ti utangna iti hustisia, kabaelanna ti agbayad para kadagiti agbabawi. Mabalinna a kunaen:

“Ama, kitaem ti panagrigrigat ken ipapatayna a saan a nagbasol, iti nakaay-aywam unay; kitaem ti dara ti Anakmo a nagsayasay, ti dara nga intedmo tapno maidaydayawka;

“Gapuna, Ama, ispalem dagitoy kabsatko a mamati iti nanganko, tapno umasidegda kaniak ken maaddaanda iti awan inggana a biag” (DkK 45:4–5).

Kinapudnona, “awanto ti sabali a nagan a maited uray ania a dalan wenna wagas para iti pannakaisalakan dagiti anak ti tao, no di laeng babaen ti nagan ni Cristo, ti Apo a Manakabalin” (Mosiah 3:17).

Ti Pangsubbot a Sakripisio

Napasamak ti pangsubbot a sakripisio ni Jesus iti Minuyongan ti Getsemani ken iti krus iti Kalbario. Iti Getsemani nagtulnog Isuna iti pagayatan ti Ama ken nangrugi nga inawatna iti Bagina dagiti basbasol ti amin a tao. Impalgakna ti sumagma-mano ti no ania ti napasaranna bayat ti panagikarona kadagiti basbasoltayo:

“Siak, a Dios, sinagabak dagitoy a banag para iti amin, tapno saanda koma nga agsagaba no agbabawida;

“Ngem no saanda nga agbabawi nasken nga agsagabada a kas kaniak;

“A dayta a panagsagaba nangipaay kaniak, uray pay Dios, a kaindaklan iti amin, nga aggarigengen gapu iti saem, ken agdara iti tunggal teterreman, ken agsagaba ti agpada a bagi ken espiritu—ken kayatko a saanak koma nga uminum iti napait a kopa, ken kumsen—

“Nupay kasta, madaydayaw koma ti Ama, ket nakiranudak ken lineppasko ti panangisaganak kadagiti annak ti tattao” (DkK 19:16–19; kitaen met iti Lucas 22:44; Mosiah 3:7).

Nagtultuloy a nagsagaba ti Mangisalakan gapu kadagiti basbasoltayo idi impalugodna ti Bagina a mailansa iti krus—“naipangato iti krus ken napapatay gapu kadagiti basol ti lubong” (1 Nephi 11:33).

Iti krus, impalugodna ti Bagina a matay. Kalpasanna naipaidda ti bagina iti maysa a tanem agingga iti panagungarna ken nagbalin nga isu “ti umuna a bunga dagiti matmaturog” (1 Taga Corinto 15:20). Babaen iti ipapatay ken Panagungarna, pinarmekna ti pisikal nga ipapatay para iti amin kadatayo. Idi agangay kinunana:

“Immayak ditoy lubong a mangaramid iti pagayatan ti Amak, gapu ta imbaonak ti Amak.

“Ket imbaonnak ti Amak tapno mailansa iti krus; ket kalpasan ti pannakailansak iti krus, mayasideg koma amin a tao kaniak, tapno kas iti panangilansa kaniak ti tao, kasta met ti panangidatag ti ama iti tao, nga agtakder iti sangok, a maukom iti aramidida, no nasayaatda wenno dakesda—

“Ket nailansaak gapu iti daytoy; ngarud, babaen iti panna-kabalin ti Ama yasidegko ti amin a tao kaniak, tapno maukomda babaen ti aramidida.

“Ket mapasamakto, a siasino man nga agbabawi ken mabuniagan iti naganko magunggonaanto; ket no agibtur agingga iti panungpalan, adtoy ibagakto nga awan basolna iti sango ti Amak inton tumakderak a mangukom iti lubong” (3 Nephi 27:13–16).

Sangalubongan a Pannakasubbot manipud iti Pannakatnag

Babaen iti Pannubbot, sinubbot ni Jesucristo ti amin a tao manipud kadagiti epekto ti Pannakatnag. Amin a tao a nagbiagen iti daga ken agbiagto iti daga ket mapagungarto ken maisubli iti sidong ti Dios tapno maukomto (kitaen iti 2 Nephi 2:5–10; Helaman 14:15–17). Babaen iti sagut ti asi ken ti pangsubbot a parabur ti Mangisalakan, umawattayonto iti sagut ti imortalidad ken agbiagtayo nga agnanayon iti naitan-ok, nangungar a bagi.

Pannakaisalakan manipud kadagiti Basbasoltayo

Nupay nasubbottayo nga awan kondisionna manipud kadagiti sangalubongan nga epekto ti Pannakatnag, agsungbatayo para kadagiti bukodtayo a basbasol. Ngem mabalina mapakawan ken madalusantayo manipud iti mulit ti basol no “[aramatentayo] ti manangsubbot a dara ni Cristo” (Mosiah 4:2). Nasken nga aramatentayo ti pammati ken ni Jesucristo, agbabawi, mabuniagan para iti pannakaugas dagiti basbasol, ken awaten ti sagut ti Espiritu Santo. Imbalakad ni Alma:

“Nasken nga agbabawikayo, ken maipasngaykayo manen; ta kinuna ti Espiritu a no saankayo a maipasngay manen diyo matawid ti pagarian ti langit; ngarud umaykayo

tapno mabuniagankayo iti panagbabawi, tapno maugasan dagiti basolyo, tapno maaddaankayo iti pammati iti Kordero ti Dios, a nangikkat kadagiti basol ti lubong, a maingel a mangisalakan ken mangdalus iti amin a kinikillo nga aramid” (Alma 7:14).

Ti Sagut ti Agnanayon a Biag

Impakdaar ti Mangisalakan a ti agnanayon a biag ket ti “kapatgan iti amin a sagut ti Dios” (DkK 14:7). Ti manggun-od iti agnanayon a biag ket panagbalin a maikari nga agindeg iti sidong ti Dios, a mangtawid iti maysa a lugar iti kangatuan a tukad ti celestial a pagarian. Sidadaan a magun-od laeng daytoy a sagut babaen iti Pannubbot ni Jesucristo. Kinuna ni Mormon: “Ania ti namnamaenyo? Adtoy kunak kadakayo nga addanto namnamayo gapu iti pannubbot ni Cristo ken ti panakabalin ti panagungarna, nga agungar iti biag nga agnanayon, ken daytoy gapu iti pammatiyo kenkuana babaen iti kari” (Moroni 7:41).

Tapno maawat daytoy a sagut, nasken a mapatgantayo dagiti masinunuo a kondision. Nasken nga aramatentayo ti pammati ken ni Jesucristo, agbabawitayo kadagiti basbasoltayo, ken agibturtayo a sipupudno agingga iti panungpalan. Nasken nga awatentayo dagiti ordinansa ti pannakaisalakan: panagbuniag, ti sagut ti Espiritu Santo, ordinasion iti Melchizedek Priesthood (para kadagiti lallaki), ken ti endowment iti templo ken pannakailantip iti kallaysa. Babaen iti panangawat kadagitoy nga ordinansa ken panagtungpal kadagiti maibuyog a katulagan, umasidegtayo ken ni Cristo ket iti kamaudianan awatentayo ti sagut ti agnanayon a biag (kitaen iti Pagannurotan ti Pammati 1:3).

Iti awan inggana a hustisia ken asina, ited pay ti Apo ti agnanayon a biag iti “amin a natay a di pay nakaammo iti daytoy nga ebanghelio, a nangawat koma no napalubosanda a nagbati” ken iti “amin nga ubbing a matay sakbay a madanonda ti tawen a mabalindan ti agsungbat” (DkK 137:7, 10).

Awisennatayo amin ti Mangisalakan nga umawat iti agnayanon a biag: “Pakaammuanna ti amin a tao, gapu ta naidiaya kadakuada ti ima ti kaasi, ket kinunana: Agbabawikayo, ket awatenkayo. Wen, kinunana: Umaykayo kaniak ket mangankayo iti bunga ti kayo ti biag; wen, mangankayo iti tinapay ken uminum iti danum ti biag a siwawaya” (Alma 5:33–34).

Panangsarak iti Kappia ken Pannakapaimbag babaen iti Pannubbot

Dagiti bendision ti Pannubbot ti Mangisalakan ket agpatingga iti kinaagnanayon, ngem sumangbayda pay iti daytoy a biag. Bayat ti yaasidegyo ken ni Cristo, maammuanyonto ti rag-o ti panagbalin a nadalus iti sango ti Apo. Kabaelanyonto nga isawang dagiti balikas ni Alma, a, kalpasan ti adu a basol ken panagalsa, nakapadas iti nasaem ngem pangpaimbag a proseso ti panagbabawi. Kalpasan ti pannakapakawanna, impanekekna:

“Saankon a malagip ti saem; wen, saankon a maparparigat iti lagip dagiti basolko.

“Ket o, anian a rag-o, ken anian a nakaskasdaaw a lawag ti nakitak; wen, napno ti kararuak iti rag-o a kas iti pannakapnok idi iti saem!

“. . . Awan ti nain-inaka ken napapait ngem iti saemko. . . . Iti sabali a bangir, awanen ti nain-inaka ken nasamsam-it pay ngem iti rag-ok” (Alma 36:19–21).

Kas nayon iti panangidaton iti pannubbot manipud iti saem ti basol, idaton ti Mangisalakan ti kappia kadagiti panawen ti pannubok. Kas paset ti Pannubbotna, inawat ni Jesus iti Bagina dagiti saem, saksakit, ken kinakapuy ti amin a tao (kitaen iti Alma 7:11–12). Maawatanna ti pangsagabay gapu ta napasaranan daytoy. Addaan iti daytoy a naan-anay a panaakaawat, ammona no kasano a matulongannaka. Mabalinyo nga itaklin “kenkuana ti amin a pagdanaganyo; gapu ta isu aluadannakayo” (1 Pedro 5:7).

Babaen iti pammati ken kinalintegyo ken babaen ti pangsubbot a sakripisiona, amin a basol, sugat, ken saem daytoy a

Parabur

biag ket naan-anay a masukatan ken maaramid a nalinteg. Dagiti naipaidam a bendision iti daytoy a biag ket maitedto kadagiti kinaagnanayon. Ken nupay saanna a mapagin-awa ti amin a sagabaenyo ita, bendisionannakayto iti liwliwa ken pannakawat ken tibker a “laklakaen nga ibaklay[yo] dagiti dagensen” (Mosiah 24:15).

“Umaykayo kaniak dakayo amin nga agrigrigat ken madagdagsenan,” kinuna ti Mangisalakán, “ket paginanaenkayto” (Mateo 11:28). Iti sabali pay a gundaway inkarina manen ti kappiana, a kunkunana, “Ditoy lubong addanto rigatyo: ngem manginanamakayo; siak pinarmekko ti lubong” (Juan 16:33). Dagitoy dagiti kari ti Pannubbot, iti daytoy a biag ken iti unos ti kinaagnanayon.

Dagiti mainayon a reperensia: Isaias 49:13–16; 53; Mateo 26–28; Marcos 14–16; Lucas 22–24; Juan 10:14–15; 11:25–26; 14:6; 15:13; 19–20; 1 Taga Corinto 15:20–22; Hebreo 4:14–16; 1 Juan 1:7; 1 Nephi 10:6; 2 Nephi 2:1–10; 9; 25:23–26; Jacob 4:12; Mosiah 3:1–19; Alma 22:14; 34:5–18; 42; Helaman 5:9–12; 14:13–19; 3 Nephi 9:14–22; 27:13–22; Mormon 9:10–14; Ether 12:27, 41; Moroni 8:5–26; 10:32–33; DkK 18:10–12; 19:15–24; 20:17–34; 45:3–5; 76:40–43; Moises 1:39

Kitaen met iti Panagbuniag; Ipatatay, Pisikal nga; Ipatatay, Naespirituan nga; Agnanayon a Biag; Pammati; Pannakatnag; Pannakapakawan; Dios nga Ama; Ebanghelio; Hustisia; Dagiti Pagarian ti Gloria; Asi; Dagiti Ordinasna; Plano ti Pannakaisalakan; Panagbabawi; Panagungar; Pannakaisalakan

Parabur

Ti balikas a *parabur*, kas nausar kadagiti nasantuan a kasuratan, ket kangrunaanna a maitudo iti nadosan a tulong ken pigsa nga awatentayo babaen ti Pannubbot ni Apo Jesucristo. Insuro ni Apostol Pablo a nasken a “rumang-ay[tayo] koma iti gracia, ken iti panangammo ken Apotayo ken Manangisalakán a Jesucristo” (2 Pedro 3:18).

Pannakaisalakan babaen ti Parabur

Gapu iti Pannakatnag, mapadasanto ti tunggal maysa ti naindagaan nga ipapatay. Babaen ti parabur, a sidadaan a magun-od babaen ti pangsubbot a sakripisio ti Mangisalakan, mapagungarto ti amin a tao ken umawatda iti imortalidad (kitaen iti 2 Nephi 9:6–13). Ngem ti panagungar laeng ket saan a mangpaikari kadatayo iti agnanayon a biag iti sidong ti Dios. Dagiti basoltayo ti mangaramid kadatayo a narugit ken saan a maikari nga agindeg iti sidong ti Dios, ket kasapulantayo ti paraburna tapno mangpatarnaw ken mangan-anay kadatayo “kalpasan ti amin nga aramidtayo” (2 Nephi 25:23).

Ti ragup ti balikas a “kalpasan ti amin nga aramidtayo” ket isurona a kasapulan ti panagkagumaan iti biangtayo tapno mawat ti pakabuklan ti parabur ti Apo ken agbalintayo a maikari a makipagnaed Kenkuana. Binilinnatayon ti Apo nga agtungpal iti ebangheliona, a pakairamanan ti kaadda ti pammati Kenkuana, panagbabawi iti basbasoltayo, panagpabuniag, ken panangawat iti sagut ti Espiritu Santo, ken panagibtur agingga iti panungpalan (kitaen iti Juan 3:3–5; 3 Nephi 27:16–20; Paganurotan ti Pammati 1:3–4). Insurat ni propeta Moroni maipapan iti parabur nga awatentayo bayat ti yaasidegtayo iti Mangisalakan ken panagtungpaltayo kadagiti pannursurona:

“Umasidegkayo ken Cristo, ket agbalinkayo a naan-anay kenkuana, ket tallikudanyo ti amin a saan a nadiosan; ket no tallikudanyo ti amin a saan a nadiosan, ket ayatenyo ti Dios iti isu amin a kabaelan, panunot, ken pigsayo, agpaay kadakayo ti paraburna, ket babaen ti parabur ti Dios naan-anaykayo ken ni Cristo, saanyo a mabalina tallikudan ti pannakabalin ti Dios.

“Ket manen, no naan-anaykayo ken ni Cristo babaen ti parabur ti Dios, ken saanyo a tallikudan ti pannakabalinna, ngarud mapasantokayo ken ni Cristo babaen ti parabur ti Dios, gapu iti panagayus ti dara ni Cristo, nga adda iti katulagan ti Ama iti pannakaugas ti basbasolyo, tapno agbalinkayo a nasantuan, nga awan mulitna” (Moroni 10:32–33).

Paraiso

Panangawat iti Parabur iti unos ti Panagbiagmo

Kas nayon iti panagkasapulan iti parabur para iti kangrunaan a pannakaisalakanmo, kasapulam daytoy mangpabael a bileg iti inaldaw a panagbiagmo. Bayat ti yaasidegmo iti Nailangngitan nga Amam iti kinapasnek, kinapakumbaba, ken kinaemma, itag-aynaka ken papigsaennakanto babaen ti paraburna (kitaen iti Dagiti Proverbio 3:34; 1 Pedro 5:5; DkK 88:78; 106:7–8). Ti panagpannurray iti paraburna ket mangpabael kenka a rumang-ay ken dumakkel iti kinalinteg. Ni Jesus Mismo “dina inawat ti pakabuklan iti umuna, ngem nagtultuloy nga immawat iti ad-adu pay a parabur, agingga a naawatna ti pakabuklanna” (DkK 93:13). Ti parabur ti mangpabael kenka a makatulong a mangbangon iti pagarian ti Dios, maysa a serbisio a saanmo a kabaelan nga ited babaen ti pigsam wenno kinabaknangmo laeng (kitaen iti Juan 15:5; Taga Filipos 4:13; Hebreo 12:28; Jacob 4:6–7).

No maawananka man iti namnama wenno mariknam a nakapsutka unayen tapno ituloymo pay ti panagbiag iti ebanghelio, laglagipem ti pigsa a maawatmo babaen ti mangpabael a bileg ti parabur. Makasarakka iti liwliwa ken pammatalged kadagitoy a balikas ti Apo: “Umdas ti paraburko iti amin a tattao a mangipakumbaba iti bagbagida kaniak; ta no ipakumbabada ti bagbagida kaniak, ken adda pammatida kaniak, sakonto aramiden a napigsa kadakuada dagiti nakapsut a banag” (Ether 12:27).

Dagiti mainayon a reperensia: Dagiti Aramid 15:11; Taga Roma 5:2; 2 Nephi 10:24; 11:5

Kitaen met iti Pannubbot ni Jesucristo; Panangungar; Pannakaisalakan

Paraiso

Kadagiti nasantuan a kasuratan, ti balikas a *paraiso* ket masusar iti nadumaduma a wagas. Umuna, daytoy ket mangitunging iti maysa a lugar ti kappia ken ragsak iti lubong ti espiritu kalpasan daytoy a biag, a nailatang para kadagiti nabuniaganen ken nagtalinaed a napudno (kitaen iti Alma 40:12;

Moroni 10:34). Dagiti adda iti pagbaludan ti espiritu ket adda-anda iti gundaway nga agsursuro iti ebanghelio ni Jesucristo, agbabawi kadagiti basolda, ken umawat kadagiti ordinansa ti panagbuniag ken kumpirmasion babaen ti aramid nga ipatpatungpaltayo kadagiti templo (kitaen iti DkK 138:30–35). No aramidenda, mabalinda ti sumrek iti paraiso.

Ti maikadua a pakausaran ti balikas a *paraiso* ket masarakan iti pakaammuan ni Lucas maipapan iti Pannakailansa iti Krus ti Mangisalakan. Idi adda ni Jesus iti krus, kinuna ti mannanakaw a nailansa iti krus, “Jesus, laglagipennak inton umayka iti pagarian” (Lucas 23:42). Segun iti Lucas 23:43, insungbat ti Apo, “Pudno kunak kenka, Ita nga aldaw makipagiankanto kaniak idiay paraiso.” Inlawlawag ni Propeta Joseph Smith a biddut ti pannakaipatarus daytoy; kinuna a talaga ti Apo a kaduananto ti mannanakaw iti lubong dagiti espiritu.

Ti balikas a *paraiso* ket masarakan pay iti 2 Corinto 12:4, a nalabit a mangitudo daytoy iti celestial a pagarian. Iti maikasangapulo a pagannurotan ti pammati, ti balikas a *kangayedan* ket mangilawlawag iti dayag ti daga iti Milenio.

Kitaen met iti Ipatapatay, Pisikal nga; Plano ti Pannakaisalakan; Panangungar

Perlas a Kapatgan (*Kitaen iti* Dagiti Nasantuan a Kasuratan)

Pitupulo (*Kitaen iti* Panangimaton iti Simbaan)

Plano ti Pannakaisalakan

Iti biag sakbay a naitao, nangisagana ti Nailangitan nga Ama iti maysa a plano a mangpabael kadayo nga agbalin a kas Kenkuana ken umawat iti pakabuklan ti rag-o. Itudo dagiti nasantuan a kasuratan daytoy a plano a kas “ti plano ti pannakaisalakan” (Alma 24:14; Moises 6:62), “ti naindaklan a plano ti panagragsak” (Alma 42:8), “ti plano ti pannakasubbot” (Jacob 6:8; Alma 12:30), and “ti plano ti panangngaasi” (Alma 42:15).

Ti plano ti pannakaisalakan ket ti pakabuklan ti ebanghelio. Iraman daytoy ti Panagparsua, ti Pannakatnag, ti Pannubbot ni Jesucristo, ken ti amin a linteg, dagiti ordinansa, dagiti doktrina ti ebanghelio. Ti moral a kinawaya nga agpili, ti kabalalan a pumili ken agtignay para iti bagbagitayo, ket napateg pay iti plano ti Nailangitan nga Ama. Gapu iti daytoy a plano, makapagbalintayo a naan-anay babaen ti Pannubbot, umawat iti pakabuklan ti rag-o, ken agbiag nga agnanayon iti sidong ti Dios. Makapagpaut dagiti relasiondaytoy iti pamilia agingga kadagiti agnanayon.

Maibilangka iti plano ti Nailangitan nga Ama, ken ti agnanayon a padasmo ket mabingay iti tallo a kangrunaan a paset: biag sakbay daytoy a biag, biag iti daga, ken biag kalpasan ti ipapatay. No maawatam ti plano, maammuam dagiti sungbat kadagiti saludsod a damdamagen ti nakaad-adu: Sadino ti nagapuantayo? Apay nga addatayo ditoy? Sadino ti papanantayo kalpasan daytoy a biag?

Biag Sakbay Daytoy a Biag

Sakbay a nayanakka iti daga, nagbiangka iti sidong ti Nailangitan nga Ama kas maysa kadagiti espiritu nga annakna. Iti daytoy a biag sakbay a naitao, dimmar-ayka iti maysa a konseho a kaduam dagiti dadduma pay nga espiritu nga annak ti Nailangitan nga Ama. Iti dayta a konseho, indatag ti Nailangitan nga Ama ti naindaklan a plano ti panagragdak (kitaen iti Abraham 3:22–26).

Iti pannakitunos iti plano ti panagragdak, ti biag sakbay a naitao a Jesucristo, ti Inauna nga Anak ti Ama iti espiritu, ket nakitulag nga agbalin a Mangisalaklan (kitaen iti Moises 4:2; Abraham 3:27). Dagiti simmurot iti Nailangitan nga Ama ken ni Jesucristo ket napalubosan nga umay iti daga tapno makapadada iti biag iti daga wenno mortalidad ken dumur-asda agingga iti agnanayon a biag. Ni Lucifer, sabali pay nga espiritu nga anak ti Dios, ket nagalsa a maibusor iti plano ket “pinanggepna a dadaelen ti kinawaya ti tao nga agpili” (Moises 4:3). Nagbalin isuna a Satanas, ket napapanaw isuna ken dagiti

pasurotna iti langit ken napaidamanda kadagiti pribilehio ti panangawat iti pisikal a bagi ken panangpadas iti biag iti daga wenno mortalidad (kitaen iti Moises 4:4; Abraham 3:27–28).

Iti unos ti biagmo sakbay daytoy a biag, napadur-asmo ti pakaam-ammuam ken napaadum dagiti naespirituan a kabaelam. Naparaburanka iti sagut ti kinawaya nga agpili, nagaramidka kadagiti napapateg a pangngeddeng, kas iti pangngeddeng a sumurot iti plano ti Nailangitan nga Ama. Dagitoy a pangngeddeng ti nangaring iti biagmo idi ken ita. Dimmakkelka iti kinasaririt ken nasursurom nga impateg ti kinapudno, ken nagsaganaka nga umay iti daga, a pakaituloyam a rumang-ay.

Biag iti Daga

Mapadpadasam itan ti panagbiag iti daga. Tumipon ti espiritum iti bagim, a mangted kenka kadagiti gundaway tapno dumakkel ken dumur-as kadagiti wagas a saan a mabalin iti biagmo sakbay daytoy a biag. Daytoy a paset ti panagbiagmo ket panawen ti panagsursuro a pakasubokam iti bagim, pakapagpiliam nga umasideg ken ni Cristo, ken pakapagsaganaam nga agbalin a maikari iti agnanayon a biag. Panawen pay daytoy a pakatulongam kadagiti dadduma a mangsapul iti kinapudno ken manggun-od iti pammaneknek maipapan iti plano ti pannakaisalakan.

Biag kalpasan ti Ipatatay

No matayka, sumrekto ti espiritum iti lubong ti espiritu ket agurayto iti panagungar. Iti panawen ti panagungar, agtiponto ti espiritu ken bagim, ket maukomkanto ken maawatkanto iti maysa a pagarian ti gloria. Ti gloria a tawidem ket agpannurrayto iti kauneg ti pannakapasurotmo [conversion] ken iti panagtungpalmo kadagiti bilin ti Apo (kitaen iti “Dagiti Pagarian ti Gloria,” dagiti panid 31–33). Agpannurrayto daytoy iti wagas a sika ket “immawat iti pammaneknek ni Jesus” (DkK 76:51; kitaen met iti 76:74, 79, 101).

Pornograpia

Dagiti Bendision babaen ti Pannakaammo iti Plano

Ti pammaneknek maipapan iti plano ti pannakaisalakan ket makaited kenka iti namnama ken panggep bayat ti panna-kirangetmo kadagiti karit ti biag. Makasarakka iti pammatalged iti pannakaammo a maysaka nga anak ti Dios ken nagindegka iti sidongna sakbay a nayanakka iti rabaw ti daga. Makasarakka iti kaipapanan iti agdama a biagmo, nga ammom a dagiti tignaymo kabayatan ti biag iti daga ket makaimpluwensia iti agnanayon a pangtungpalam. Babaen iti daytoy a pannakaammo, maibataymo dagiti napapateg a pangnged-deng maipapan kadagiti agnanayon a kinapudno imbes a maipapan kadagiti agbalbaliw a kasasaad ti biag. Maituloymo a mapasayaat ti relasionmo kadagiti miembro ti pamiliam, nga agrag-o iti kari a mabalin nga agnanayon ti pamiliam. Masarakam ti rag-o iti pammaneknekmo maipapan iti Pannubbot ken kadagiti bilin, ordinansa, katulagan, ken doktrina ti Apo, nga ammom nga “asino man a mangaramid kadagiti aramid ti kinalinteg, awatennanto ti gunggonana, a kas iti kappia iti daytoy a lubong, ken agnanayon a biag iti masungad a lubong” (DkK 59:23).

Dagiti mainayon a reperensia: 2 Nephi 2:5–30; 10:23–25; Alma 12:24–37; 22:12–14; 42; Moises 6:47–62

Kitaen met iti Kinawaya nga Agpili; Pannubbot ni Jesucristo; Panagparsua; Ipatatay, Pisikal nga; Ipatatay, Naespirituan nga; Pannakatnag; Dios nga Ama; Ebanghelio; Langit; Impierno; Jesucristo; Dagiti Pagarian ti Gloria; Paraiso; Panagungar

Pornograpia

Ti pornograpia ket ania man a material wenko banag a mangiparang wenko mangiladawan iti bagi ti tao wenko aramid a seksual iti wagas a mangparugso kadagiti rikna a mainaig iti seks. Maiwaras daytoy babaen ti adu a media, agraman dagiti magasin, libro, television, sine, musika, ken ti Internet. Daytoy ket napeggad iti espiritu kas iti kapeggad ti tabako, alkohol ken druga iti bagi. Ti panangusar iti material a pornograpiko iti ania

man a wagas ket panaglabsing iti bilin ti Dios a “Saankayo nga . . . makiabig . . . wenna agaramid iti ania man a kaarngina” (DkK 59:6). Makaiturong daytoy iti dadduma pay a nadadag-sen a basol. Nasken a liklikan dagiti miembro ti Simbaan ti pornograpia iti ania man a kita ken nasken a suppiatenda ti panagpataud, pannakaiwaras, ken pannakaaramat daytoy.

Nakaam-amak a maikairuam ti pornograpia. Kas kadagiti dadduma pay a pakairuaman, mangiturong daytoy kadagiti tao a mangpadas ken agkalikagum kadagiti napalaus a pannakaparugso. No padasem daytoy ket ipalubosmo ti bagim a mariuam iti daytoy, dadaelennakanto daytoy, a mangipababa iti panunot, puso, ken espiritum. Takawannakanto daytoy iti respeto iti bagim ken ti panangipategmo kadagiti kinapintas ti biag. Dadaelennakanto daytoy ken iturongnaka kadagiti dakes a pampanunot ken mabalin a dakes nga ar-aramid. Mangparnuayto daytoy iti nakaam-amak a pannakadadael kadagiti relationyo iti pamilyam.

Gapu iti makairuam a kita ti pornograpia ken ti peggad a parnuayenna iti bagi ken espiritu, inulit-ulit a binallaagandatayo dagiti katulongan ti Dios nga adaywantayo daytoy. No maipasungalngalka iti pornograpia, isardengmo a dagus ket agpatulongka. Babaen ti panagbabawi, makaawatka iti pannakapakawan ken makasarakka iti namnama iti ebanghelio. Inka iti bishop wenna branch presidentmo tapno agpabalakadka maipapan iti no kasano a maparmekmo ti problemam, ken agkiddawka iti pannakapaimbag babaen ti Pannubbot ni Jesucristo. Dawatem iti Apo nga ikkannaka iti pigsa a mangparmek iti daytoy nalaus a pannakairuam.

Dagiti mainayon a reperensia: Mateo 5:27–28; Taga Roma 6:12; Alma 39:9; DkK 42:23

Kitaen met iti Kinadalus ti Dayaw; Sulisog

Priest (*Kitaen iti Aaronic Priesthood; Panangimatton iti Simbaan; Priesthood*)

Priesthood

Ti priesthood ti agnanayon a bileg ken turay ti Dios. Babaen ti priesthood pinarsua ti Dios ken iturayanna dagiti langit ken ti daga. Babaen daytoy a bileg subboten ken itan-okna dagiti annakna, a mangisangbay iti “saan nga ipapatay ken agnana-yon a biag ti tao” (Moises 1:39).

Naited ti Turay ti Priesthood kadagiti Lallaki iti Daga

Ited ti Dios ti turay ti priesthood kadagiti maikari a lallaki a miembro ti Simbaan tapno makapagtignayda iti naganna para iti pannakaisalakan dagiti annakna. Mabalin a mapusgan dagiti addaan iti priesthood a mangikasaba iti ebanghelio, mangannong kadagiti ordinansa ti pannakaisalakan, ken mangituray iti pagarian ti Dios iti daga.

Mabalin a rugian dagiti lallaki a miembro ti Simbaan ti serbisio ti priesthooda no madanonda ti tawen a 12. Rugianda babaen ti pannakaaddaanda iti Aaronic Priesthood, ket iti saan a mabayag mabalinda a maikari a maaddaan iti Melchizedek Priesthood a maitalek kadakuada. Iti nadumaduma a paset ti biagda, ken bayat ti panangisaganada iti bagbagida nga umawat kadagiti nadumaduma a pagrebbengan, agiggemda iti nadumaduma a saad iti priesthood, kas iti deacon, teacher, wenno priest iti Aaronic Priesthood ken elder wenno high priest iti Melchizedek Priesthood. (Para iti nalawag nga impormasion maipapan iti Aaronic ken Melchizedek Priesthood, kitaen kadagiti panid 3–4 ken 93–94).

Para iti maysa a lalaki a miembro ti Simbaan tapno maaddaan iti priesthood, nasken nga italek daytoy kenkuana ti napusgan nga addaan iti priesthood ket ordenanna isuna iti maysa a saad iti dayta a priesthood (kitaen iti Hebreo 5:4; DkK 42:11; Pagannurotan ti Pammati 1:5).

Nupay maipaay ti turay ti priesthood laeng kadagiti maikari a miembro a lallaki ti Simbaan, sidadaan a magun-od dagiti amin a —lallaki, babbai, ken ubbing dagiti bendision ti priesthood. Mairanudtayo amin manipud iti impluwensia ti nalinteg a panangidaulo ti priesthood, ken addaantayo amin iti

pribilehio nga umawat kadagiti pangisalakan nga ordinansa ti priesthood.

Priesthood ken ti Pamilia

Ti kapatgan a pannakaaramat ti priesthood ket maaramid iti pamilia. Tunggal asawa a lalaki ken ama iti Simbaan ket nasken nga ikagumaanna ti agbalin a maikari a maaddaan iti Melchizedek Priesthood. Kaduana ti asawana a kas kapada a kapareha, mangidaulo isuna iti kinalinteg ken ayat, nga agserbi kas naespirituan a lider ti pamilia. Idauluanna ti pamilia iti kanayon a panagkararag, panagadal iti nasantuan a kasuratan, ken family home evening. Makitinnulong iti asawana a mangisuro kadagiti annak ken tulonganna ida nga agsagana nga umawat kadagiti ordinansa ti pannakaisalakan (kitaen iti DkK 68:25–28). Itedna dagiti pammendision ti priesthood para iti pangiturong, panagagas, ken pannakaliwliwa.

Adu a miembro ti awanan kadagiti napudno nga addaan iti Melchizedek Priesthood iti pagtaenganda. Nupay kasta, babae ti panagserbi dagiti home teacher ken dadaulo ti priesthood, mananam ti amin a miembro ti Simbaan dagiti bendision ti bileg ti priesthood iti biagda.

Dagiti Korum ti Priesthood

Ti maysa a korum ti priesthood ket nabukel a grupo dagiti kakabsat a lalaki nga addaan iti isu met la a saad ti priesthood. Dagiti kangrunaan a panggep dagiti korum ket agserbi kadagiti dadduma, mangbangon iti panagkaykaysa ken panagkinnabsatan, ken isuro ti tunggal maysa kadagiti doktrina, pagbatayan, ken pagrebbengan.

Adda dagiti korum iti amin a lebel ti organisasion ti Simbaan. Buklen ti Presidente ti Simbaan ken dagiti mammagbagan ti Korum ti Umuna a Presidente. Buklen pay ti maysa a korum dagiti Sangapulo-ket-dua nga Apostol. Mabukel a korum dagiti Pitupulo, agpada a General Authority ken Area Authority. Idauluan ti tunggal stake president ti maysa a quorum dagiti high priest, a buklen ti amin a high priest iti stake.

Priesthood

Addaan ti tunggal ward wenna branch kadagiti korum dagiti elder, priest, teacher, ken deacon. Mabukel dagiti high priest kadagiti ward, nga agserbi kadagiti grupo dagiti high priest.

Home Teaching

Manipud iti kanito a pannakaorden dagiti addaan iti priesthood iti saad ti teacher, addaanda iti gundaway ken pagreb-bengannga agserbi a kas home teacher. Iti kastoy a wagas agtra-bahoda iti pannakaipatungpal ti pagrebbenganda a “mangkitkita a kanayon iti simbaan, ken makipulapol ken magpapigsa kada-kuada” (DkK 20:53).

Addaan dagiti home teacher iti sagrado a pagrebbengan nga agbalin nga umuna a pagtaudan ti tulong iti Simbaan kadagiti individual ken pamilia. Sarungkaranda dagiti naidutok kadakuada a miembro iti uray maminsan laeng ti binulan. Iti panagserbi ken panangsarungkarda kadagiti naidutok kadakuada a miembro, tulonganda dagiti nagannak kadagiti pagreb-benganda, isuroda ti ebanghelio iti tunggal miembro ti pamilia, patanorenda dagiti panaggagayyem, ken tulonganda dagiti miembro nga agsagana nga umawat kadagiti ordinansa iti templo ken agbiag a maikari kadagiti bendision ti ebanghelio.

Penken dagiti lider kadagiti ward ken branch a maidutok dagiti home teacher iti tunggal pamilia wenna individual. Ag-surnadda a kaduada dagiti home teacher tapno tumulong a mangipaay kadagiti naespirituan ken temporal a kasapulan ti tunggal miembro.

Dagiti Tulbek ti Priesthood

Ti panangaramat iti turay ti priesthood iti Simbaan ket iturayan dagiti agiggem kadagiti tulbek ti priesthood (kitaen iti DkK 65:2; 124:123). Addaan dagiti agiggem kadagiti tulbek ti priesthood iti karbengan a mangidaulo ken mangiturong iti Simbaan iti beddeng ti maysa a lugar a masakupan. Kas pagarigan, iggem ti bishop dagiti tulbek ti priesthood a mangpabal-lin kenkuana a mangidaulo iti wardna. Ngarud, no naisagana a

mabuniagan ti maysa nga ubing iti dayta a ward, nasken nga awaten ti tao a mangbuniag iti ubing ti pammalubos ti bishop.

Iggem ni Jesucristo ti amin a tulbek ti priesthood. Intedna kadagiti Apostolna dagiti tulbek a kasapulan para iti panangituray iti Simbaanna. Ti laeng senior nga Apostol, ti Presidente ti Simbaan, ti mabalin a mangusar (wenna mangdutok iti sabali a tao a mangusar) kadagitoy a tulbek para iti panangituray iti sibubukel a Simbaan (kitaen iti DkK 43:1–4; 81:2; 132:7).

Ti Presidente ti Simbaan ti mangipakumit kadagiti tulbek ti priesthood iti dadduma pay a dadaulo ti priesthood tapno mabalinda ti mangidaulo kadagiti lugar a masakupan ti pagrebbe-nganda. Maipaay dagiti tulbek ti priesthood kadagiti presidente dagiti templo, mision, stake, ken district; dagiti bishop; dagiti branch president; ken dagiti presidente ti korum. Ti tao nga agserbi iti maysa kadagitoy a takem ket iggemna laeng dagiti tulbek agingga a mapalusposan isuna. Saan nga umawat dagiti mamagbaga kadagiti tulbek, ngem umawatda iti turay ken pagrebbengan babaen ti panagawag ken panagdutok.

Panangaramat iti Priesthood a Sililinteg

No maysaka nga addaan iti priesthood, laglagipem a nasken a maysa a pasetmo ti priesthood iti amin a kanito ken iti amin a kasasaad. Saan a kas iti maysa a kagay a mabalinmo nga ikawes ken uksoben no kayatmo. Ania man nga ordinasion iti saad ti priesthood ket maysa nga awag iti tungpal biag a panagserbi, nga addaan iti kari a ti Apo ket pagbalinenna a maikarikanto a mangaramid iti trabahona a mayannurot iti kinapudnom.

Nasken a maikarika tapno umawat ken mangaramat iti bileg ti priesthood. Dagiti balikas nga isaom ken ti inaldaw nga ugalim ti mangaring iti kabaelam nga agserbi. Nasken nga awan pakadillawan ti ugalim iti kaaduan. Ad-adda pay a napatteg ti ugalim iti pribado. Babaen ken ni Propeta Joseph Smith, impakdaar ti Apo a “dagiti kalintegnan iti kinasaserdote saan a mabalin nga isina kadagiti bileg ti langit, ken dagiti bileg ti langit saan a matengngel wenna maiggaman no saan laeng a

kadagiti pagbatayan ti kinalinteg” (DkK 121:36). Binallaaganna dagiti addaan iti priesthood:

“No ikagumaantayo nga ilimed dagiti basoltayo, wenno pagustuan ti dayawtayo, ti awan kaes-eskanna nga arapaap-tayo, wenno mangtimbang wenno mangituray wenno mangpilit kadagiti kararua dagiti annak ti tattao iti ania man a kadagsen ti kinikillo nga aramid, adtoy, adaywan ida ti langit; maldaangnan ti Espiritu ti Apo; ket no naibabawin, Amen iti kinasaserdote wenno ti panangituray dayta a tao. Adtoy, ammona a nagbiddut, nabati kenkuana” (DkK 121:37–38).

Saanmo a mapagtalinaed ti ania man a bileg wenno pangaring iti priesthood malaksid no “babaen laeng ti panangguyugoy, babaen ti naunday a panagitured, babaen ti kinaanus ken kinaemma, ken babaen ti di aginkukuna nga ayat; babaen ti kinamanangngaasi, ken natarnaw a pannakaammo, a mangpaddockel iti kararua nga awanan iti panaginkukuna, ken awanan iti kinasikap.” No sika ket “matignay iti Espiritu Santo” a mangatur iti maysa a tao, mangipakita kalpasanna iti “nalablaboron a panagayatna iti inaturna, no saan agbalinka a kabusorna” tapno maammuanna a nabilbileg ti kinapudnom ngem iti kurdon ni patay” (DkK 121:41–43).

No aramatem ti priesthood iti kinalinteg ken ayat, masarakamto ti rag-o iti panagserbim kas maysa a ramit kadagiti ima ti Apo. Kinunana:

“Mapno koma met ti lalaemmo iti kinamanangngaasi kadagiti amin a tao, ken kadagiti kapammatian, ken taraonan koma ti saguday ti pampanunotmo nga awan ressatna; sa kalpasanna mapapigsa ti panagtalekmo iti imatang ti Dios; ken mailimog koma iti kararuam ti doktrina ti kinasaserdote a kas iti linnaaw nga aggapu iti langit.

“Ti koma Espiritu Santo ti kanayon a kaduam, ket ti setrom isu ti setro ti di agbalbaliw a kinalinteg ken kinapudno; ket ti panangituraymo isu ti agnanayon a panangituray, ket agburayok koma kenka ti awan pammilit a wagas iti agnanayon nga awan inggana” (DkK 121:45–46).

Dagiti mainayon a reperensia: Juan 15:16; Dagiti Aramid 8:14–20; Santiago 5:14–15; DkK 13; 20; 84; 107; Joseph Smith—Pakasariitaan 1:68–73

Kitaen met iti Aaronic Priesthood; Panangimaton iti Simbaan; Melchizedek Priesthood; Dagiti Ordinansa; Pannakaisubli ti Ebanghelio

Relief Society

Binuangay ni Propeta Joseph Smith ti Relief Society idi Marso 17, 1842, idiay Nauvoo, Illinois. Kadagidi nga aldaw a pannakabuangayna, addaan ti Relief Society iti dua a kangrunaan a panggep: mangipaay iti tulong kadagiti napanglaw ken agkasapulan ken mangisalakan kadagiti kararua. Agtultuloy ti organisasion iti agdama, nga agtalinaed a napudno kadagiti sigud a pangiwawan a pagbatayan. Iti intero a lubong, agtitin-nulong dagiti kakabsat iti Relief Society ken dagiti addaan iti priesthood a mangipatungpal iti mision ti Simbaan. Tulonganda ti tunggal maysa bayat ti:

- Panangpapigsada kadagiti pammaneknekda maipapan ken ni Jesucristo babaen ti panagkararag ken panagadal iti nasantuan a kasuratan.
- Panangsapulda iti naespirituan a pigsa babaen ti panangsurot kadagiti pannignay ti Espiritu Santo.
- Panangidatonda iti bagbagida iti panangpapigsa kadagiti kallaysa, familia, ken pagtaengan.
- Panangsarakda iti kinaindaklan iti kinaina ken rag-o iti kinababai.
- Panagragsakda iti panagserbi ken nasayaat nga ar-aramid.
- Panagayatda iti biag ken panagsursuro.
- Panangitakderda iti kinapudno ken kinalinteg.
- Panangkanunongda iti priesthood kas turay ti Dios iti rabaw ti daga.
- Panagrag-oda kadagiti bendision ti templo.

Rigat

- Pannakaawatda iti nadosan a pagtungpalanda ken panagkagumaanda para iti pannakaitan-ok.

No addaka iti Relief Society, maysa a wagas a pakatulongnam iti mision ti organisasion ket ti panagawatmo iti naituding nga aramiden nga agserbi kas maysa a visiting teacher. No sarungkaram ken pagserbiam dagiti naidutok kenka a kakabsat a babbai, alaem ti gundaway a mangisuro iti ebanghelio ken mangpatanor iti panaggagayyem. Mainayon iti panagserbi kadagiti indibidual, mabalinmo ti mangakem iti napateg a papel iti panangpapigsa kadagiti pamilia.

Penken dagiti lider kadagiti ward ken branch a maidutok dagiti visiting teacher iti tunggal kabsat a babai nga agtawen iti 18 wenna natataengan. Agsurnad dagiti lider ti priesthood ken Relief Society babaen dagiti visiting teacher tapno tumulongda a mangipaay kadagiti naespirituan ken temporal a kasapulan ti tunggal kabsat a babai.

Kas maysa a kabsat iti Relief Society, maysaka a miembro ti sangalubongan a panagkikinnabsatan dagiti babbai, nga agkaykaysa iti debosion ken ni Jesucristo. Kumappengka kadagiti dadduma pay nga annak a babbai ti Dios kas maysa a babai ti pammati, saguday, pannirigan, ken panangngaasi, nga addaan iti awan duadua a pannakaammo nga addaan ti biagmo iti kaipapanan, panggep, ken turongen. Babaen ti pannakiramanmo iti Relief Society, addaanka kadagiti gundaway nga agragsak iti panagkikinnabsatan ken panagkakadua, mangted iti napuan kaipapanan a serbisio, mangiburay iti pammaneknekmo ken talentom, ken rumang-ay a naespirituan.

Rigat

Kas paset ti plano ti pannakasubbot ti Nailangan nga Ama, mapadasam ti rigat kabayatan ti biagmo iti daga. Dagiti pannubok, pannakaupay, kinaliday, panagsakit, ken panagladingit ket narigat a paset ti biag, ngem mabalin nga agbanagda iti naespirituan a panagdur-as, pannakapatarnaw, ken panagrang-ay bayat ti yaasidegmo iti Apo.

Aggapu ti rigat iti nadumaduma a pagtaudan. No dadduma mabalin a maipasangoka kadagiti pannubok kas bunga ti bukodmo a kinapannakkel ken kinasukir. Mabalin a maliklikan dagitoy a pannubok babaen ti nalinteg a panagbiag. Dagiti dadduma pay a pannubok ket gagangay a paset ti biag ken mabalin a dumtengda no dadduma no agbibigiagka a sililinteg. Kas pagarigan, mabalinmo a mapasaran dagiti pannubok kabayaan ti panagsakit wenno panagduadua wenno iti ipupusay dagiti ipatpateg. No dadduma dumteng ti rigat gapu kadagiti nakapsut a pili dagiti dadduma ken dagiti makadangran a balikas ken tignay.

Panangsungbat iti Rigat nga Addaan iti Pammati

Ti panagballigi ken ragsakmo, agpada ita ken iti kinaagnayon, ket ad-adda nga agpannuray kadagiti panangsungbatmo kadagiti pakarigatan ti biag.

Maysa a palawag iti Libro ni Mormon ti mangiladawan iti nadumaduma nga isusungbat iti rigat. Nagdaldaliasat ni propeta Lehi ken ti pamiliana iti langalang iti sumagmamano nga aldaw, nga us-usarenda dagiti bai ken panada a pagala iti taraon. Naipasango ti familia iti rigirigat idi napukaw dagiti anak ni Lehi ti pannakausar dagiti baida. Napukaw ti parteng dagiti bai da Laman ken Lemuel, ken nadadael ti bai ni Nephi. Mabisin ken nabannogda, nangrugi a nagdayamudom da Laman ken Lemuel a maibusor iti Apo. Uray ni Lehi ket nangrugi a nagdayamudom. Iti sabali a bangir, nagkedked ni Nephi a maawanan iti namnama. Nagtrabaho isuna. Kinunana: “Siak, ni Nephi, nagaramidak iti kayo a bai, ken iti pana babaen iti nalinteg a kayo; gapuna, innalak ti bai ken pana, ken batbato ken palsiit. Ket kinunak iti amak: Sadino ti pangalaak iti taraon?” Napakumbaba gapu kadagiti sao ni Nephi, nagsaludsod ni Lehi iti Apo no sadino ti nasken a papananda a pagalaan iti taraon. Sinungbatan ti Apo dagiti kararagna ket inturongna ni Nephi iti maysa a lugar a pangalaanna iti taraon. (Kitaen iti 1 Nephi 16:15–31.)

No maipasango ti sumagmamano a tao iti rigat, maipadada kada Laman ken Lemuel. Agdayamudomda ken agsakiti ti nakemda. Agdamagda kadagiti saludsod kas iti “Apay a mapasamak daytoy kaniak? Apay a nasken a sagabaek daytoy ita? Ania ti naaramidko tapno maikariak iti daytoy?” Ngem addaan dagitoy a saludsod iti bileg a mangsakup iti pampanunotda. Dagiti kasta a saludsod ti mangrimbaw iti pannakaawatda, magsagepsep iti pigsada, ken mangipaidam kadakuada kadagiti padas a kayat ti Apo nga awatenda. Imbes a panangsungbat iti kastoy a wagas, nasken a surotem ti pagwadan ni Nephi. Ibilang ti panagdamag kadagiti saludsod kas iti, “Ania ti nasken nga aramidek? Ania ti nasken a masursurok manipud iti daytoy a padas? Ania ti nasken a balbaliwak? Asino ti makatulong kaniak? Kasano a malagipko dagiti adu a bendision kadagiti panawen ti pannubok?”

Agkasapulan iti nadumaduma a sungbat dagiti nadumaduma a kita ti rigat. Kas pagarigan, no naidalitka iti sakit, kasapulam laeng ti agbalin a naanus ken napudno. No agsagabaka gapu kadagiti sao wenna aramid dagiti dadduma, nasken nga itrabahom ti panangpakawan kadagiti nakabasol kenka. No maysaka a biktima ti panagabusu, nasken nga agkiddawka a dagus iti tulong. No dumteng dagiti pannubok gapu iti bukodmo a kinasukir, nasken nga aturem ti ugalim ken sipapakumbabaka nga agkiddaw iti pammakawan.

Nupay agdudumanto dagiti panagsungbatmo iti rigat, nasken a di agbalaliw ti maysa a sungbat—ti panagtalekmo iti Nailangitan nga Ama ken ni Jesucristo. Insuro ni propeta Alma, “Asino man nga agtalek iti Dios matarabaydanto kadagiti pannubok kadakuada, ken kadagiti parikutda, ken kadagiti rigigatda, ket mabititidanto iti maudi nga aldaw” (Alma 36:3).

Panagtalek iti Nailangitan nga Ama ken ni Jesucristo

No agtalekka iti Ama ken iti Anak, agtalekka nga ay-ayaten-daka a naan-anay—gapu ta kayatdaka nga agragsakka ken gapu ta tulongandakanto a dumur-as a naespirituan. Agtungpalka kadagiti bilin. Kalikagumam a maammuan ti pagayatanda, ken

aramidem no ania ti idawatda a uray no tarigagayam ti sabali pay a banag. Dagiti kararagmo a pangpagin-awa ket buyogan ti pannakaawat a saanto a risuten a dagus ti Nailangitan nga Ama ti amin a banag—tapno mapalugodannaka nga aguray tapno makapagtultuloyka nga agsursuro ken dumur-as. Babaen iti amin daytoy, masarakamto ti liwliwa iti pammatalged a maawat a naan-anay ti Mangisalakan dagiti pannubokmo. Kas paset ti awan inggana a Pannubbotna, inawatna iti Bagina “ti saem ken saksakit dagiti taona.” Inawatna iti Bagina dagiti “pagkura-nganda, tapno mapno ti lalaemna iti kaasi, a maibatay iti lasag, tapno maammuanna a maibatay iti lasag no kasano nga alawenna dagiti taona a maibatay kadagiti pagkuranganda” (Alma 7:11–12). Gapu ta napasaranna ti saemmo, ammona no kasano a matulongannaka. No agpannurayka Kenkuana a sipapammati, papigsaennakanto tapno masarkedam ti ania man a pannubok a mapasaram.

Bayat ti panagkagumaam nga agtalek iti Apo kadagiti panawen ti pannubok, laglagipem ti sumaganad a balakad a naited babaen ken ni Propeta Joseph Smith:

“Isu a napudno iti panagtutuok, dakdakkello ti gunggonana iti pagarian ti langit.

“Diyo makita iti gagangay a matayo, ta iti agdama a panawen, ti panggep ti Diosyo maipanggep kadagitoy a banag a dumtengto kalpasan daytoy, ken ti gloria a sumaruno kalpasan ti adu a panagtutuok.

“Ta kalpasan ti adu a panagtutuok umay dagiti bendision” (DkK 58:2–4).

Panangsarak iti Talna ken Rag-o kabayatan ti Rigat

Masarakam ti talna ken rag-o uray no makidangadangka kadagiti karit ken kinaliday. Iraman ti Libro ni Mormon ti pakasaritaan dagiti nalinteg a tattao a nakasursuro iti daytoy a kinapudno. Iti panagsagabada gapu iti panangadipen kadakuada ti naranggas nga agturay, imbukbokda ti puspusoda iti Dios (kitaen iti Mosiah 24:8–12). Insungbat ti Apo:

Sabbath

“Yangadyo dagiti uloyo ket maliwliwakayo, ta ammok ti katulagan nga inaramidyo kaniak; ket makitulagak kadagiti taok ken wayawayaak ida iti pannakaadipen.

“Kasta met a palag-anek dagiti dagensen nga adda kadagiti abagayo, tapno diyo ida marikrikna iti kaaddada iti likudyo, uray pay iti pannakaadipenyo; ket aramidek daytoy tapno agbalinkayo a saksi kalpasanna, ken tapno maammuanyo nga awan duadua a siak, ti Apo a Dios, sarungkarak dagiti taok iti panagsagabada” (Mosiah 24:13–14).

Simmungbat dagiti tao nga addaan iti pammati, ket “limmag-an dagiti dagensen a naipabaklay [kadakuada]; wen, pinatibker ida ti Apo tapno laklakaenda nga ibaklay dagiti dagensenda, ket pinaiturayanda a siraragsak ken siaanus iti amin a pagayatan ti Apo” (Mosiah 24:15).

Kas kadagitoy nalinteg a tattao, mabalinmo ti “agtulnog a siraragsak ken siaanus iti amin a pagayatan ti Apo,” nga ammom a patibkerennakanto kadagiti pannubokmo. Inkarina, “Amin a banag a nagrigatanyo agbalindanto a pagimbaganyo, ken pakaitan-okan ti naganko” (DkK 98:3).

Dagiti mainayon a reperensia: Hebreo 4:15–16; 2 Nephi 2:11–24; Mosiah 23:21–22; DkK 105:6; 121:7–9; 122

Kitaen met iti Pannakapakawan; Namnama; Talna; Plano ti Pannakaisalakan; Panagbabawi

Sabbath

Ti Sabbath ket ti aldaw ti Apo, a nailatang iti tunggal lawas para iti panaginana ken panagrukbab. Kadagiti panawen ti Daan a Tulag, nginilin dagiti naitulag a tattao ti Dios ti Sabbath iti maikapito nga aldaw ti lawas gapu ta naginana ti Dios iti maikapito nga aldaw idi pinarsuanati daga. Inyunay-unay ti Apo ti kinapateg ti panangngilin iti Sabbath iti Sangapulo a Bilin:

“Laglagipem ti aldaw a panaginana, tapno santificarem.

“Kadagiti innem nga aldaw agrabahokanto, ket aramidem amin nga aramidmo:

“Ngem ti maikapito nga aldaw isu ti maysa a panaginana ken ni Jehova a Diosmo: iti dayta nga aldaw dika agrabaho iti uray ania, sika wenno ti anakmo a lalaki, wenno ti anakmo a babai, wenno ti adipenmo a lalaki, wenno ti adipenmo a babai, wenno dagiti animalmo, wenno ti ganggannaetmo nga adda iti uneg dagiti ruanganmo:

“Ta kadagiti innem nga aldaw ni Jehova inaramidna ti langit ken ti daga, ti taaw, ken amin nga adda kadakuada, ket naginana iti maikapito nga aldaw: isu ti gapuna a ni Jehova binendisionanna ti aldaw a panaginana, ken sinantificarna” (Exodo 20:8–11).

Kalpasan ti Panagungar ni Jesucristo, a napasamak iti umuna nga aldaw ti lawas, nangrugi dagiti disipulo ti Apo iti panangngilinda iti Sabbath iti umuna nga aldaw ti lawas, Domingo (kitaen iti Dagiti Aramid 20:7).

Kadagiti ud-udina nga aldaw, binilinnatayo ti Apo a mangituloy iti panangngilin iti Sabbath. Inkarina a no agtungpal-tayo iti daytoy a bilin, awatentayonto ti “pakabuklan ti daga” (kitaen iti DkK 59:16–20).

Gapu ta nasantuan nga aldaw ti Sabbath, nasken a mailatang daytoy para kadagiti maikari ken nasantuan nga aramiden. Saan nga umdas ti panangisardeng nga agrabaho ken agali-waksay. Kinapudnona, no agtalinaedtayo lattan nga awan ti araramidentayo iti Sabbath, mapaaytayo a mangngilin a nasantuan iti aldaw. Iti maysa a paltiing a naited ken ni Joseph Smith idi 1831, imbilin ti Apo: “Tapno ad-adda a mapagtalinaedyo ti bagiyoy nga awanan mulit iti lubong, mapankayo iti balay a pagkararagan ket mangidatonkayo iti sakramento iti nasantuan nga aldawko; ta pudno a daytoy ti aldaw a naituding a panaginayonayo kadagiti trabahoyo, ken ti panagdaydayawyo iti Kangatuan” (DkK 59:9–10). Iti pannakitunos iti daytoy a paltiing, dumar-aytayo iti miting ti sakramento iti tunggal lawas. Mabalina nga iraman ti dadduma pay nga aramiden iti aldaw ti Sabbath ti panagkararag, panagutob, panagadal kadagiti nasantuan a kasuratan ken pannursuro dagiti propeta iti ud-udina nga aldaw, panangsurat kadagiti miembro ti familia ken gagayyem, panagbasa iti makaay-ayo a babasaen, isasarungkar kadagiti

Sagut ti Espiritu Santo

masakit ken agsagsagaba, ken idadar-ay kadagiti miting iti Simbaan.

Dagiti mainayon a reperensia: Exodo 31:16–17; Mosiah 18:23; DkK 59:11–14; 68:29

Kitaen met iti Panagraem; Sakramento; Panagrukkab

Sagut ti Espiritu Santo (*Kitaen iti Espiritu Santo*)

Sairo (*Kitaen iti Satanas*)

Sakramento

Iti rabii sakbay ti Pannakailansana, nakipagkita ni Jesucristo kadagiti Apostolna ket inrugina ti sakramento. “Innalana ti tinapay, ket idi nakapagyamanen, pinisina ket intedna kadakuada, a kinunana, Daytoy isu ti bagik, a maited gapu kadakayo; arami-denyo daytoy a panglaglagip kaniak. Kasta met ti kopa kalpasan ti panangrabiida, kinunana, Daytoy a kopa isu ti baro a tulag iti darak, a naibuyat gapu kadakayo” (Lucas 22:19–20). Kalpasan ti Panagungarna, inrugina ti sakramento kadagiti Nephite (kitaen iti 3 Nephi 18:1–11).

Ita makiranudtayo iti tinapay ken danum kas panglaglagip iti pangsubbot a sakripisio ni Jesucristo. Daytoy nga ordinansa ket napateg a paset ti panagrukkabtayo ken naespirituan a panagdur-astayo. Ti ad-adda a panangutobtayo iti kinapategna, ad-adda met a nasagsagrado ti panagbalinna kadatayo.

Pananglaglagip iti Mangisalakan ken iti Pannubbotna

Ti sakramento ket mangipaay iti gundaway a pananglaglagipmo nga addaan panagyaman iti biag, panagministro, ken Pannubbot ti Anak ti Dios.

Babaen ti napirsapirsay a tinapay, lagipem ti bagina. Mapanunotmo ti pisikal a panagsagabana—nangnangruna ti panagsagabana iti krus. Malagipmo a babaen ti asi ken paraburna, agungarto ti amin a tao ken maikkan iti gundaway para iti agnanayon a biag a kadenna ti Dios.

Babaen ti bassit a baso ti danum, malagipmo nga imbukbok ti Mangisalakan ti darana iti nakaro a panagsagabana iti espiritu ken panagtuokna, a nangrugi iti Minuyongan ti Getsemani. Idiay a kinunana, “Ti kararuak silaladingit unay agingga iti ipapatay” (Mateo 26:38). Iti panangpatganna iti pagayatan ti Ama, sinagabana ti ad-adu pay ngem iti matukodtayo: “Ti dara [rim-muar] manipud iti tunggal puon ti dutdot, napalalo unay [idi] ti panagtuokna gapu iti kinadakes ken kinadangkes dagiti taona” (Mosiah 3:7). Malagipmo a babaen ti panagibukbok iti darana, insalakannaka ni Jesucristo ken ti amin a dadduma pay a tattao manipud iti aw-awagan dagiti nasantuan a kasuratan a “sigud a basol” ti panaglabsing ni Adan (Moises 6:54). Malagipmo nga Isu ket nagsagaba pay gapu kadagiti basbasol, ladingit, ken saem dagiti amin nga annak ti Nailangitan nga Ama, a mangipapaay iti pannakaugas dagiti basbasol para kadagiti agbabawi ken agbiag iti ebanghelio (kitaen iti 2 Nephi 9:21–23).

Panangpabaro kadagiti Katulagan ken Naikari a Bendision

No makiranudka iti sakramento, paneknekam iti Dios a ti pananglaglagipmo iti Anakna ket aglaylayonto iti labes ti ababa a kanito dayta sagrado nga ordinansa. Agkarika a laglagipem a kanayon Isuna. Ipaneknekmo nga agtallugodka a mangawat iti bagim ti nagan ni Jesucristo ken agtungpalkanto kadagiti bilinna. Iti pannakiranudmo iti sakramento ken panagaramidmo kadagitoy a panagkumit, pabaruem ti katulagam iti panagbuniag (kitaen iti Mosiah 18:8–10; DkK 20:37).

Umawatka kadagiti naindaklan a bendision no tungpalem ti katulagan iti panagbuniag. Bayat ti panagpabarom iti daytoy, pabaruen ti Apo ti naikari a pannakaugas dagiti basbasolmo. Nadalusanka manipud iti basol, kabaalam a “kanayon nga agtaeng [kenka] ti Espirituna” (DkK 20:77). Ti kanayon a panangkadkadua ti Espiritu ket maysa kadagiti kaindaklanan a sagut a maawatmo iti mortalidad. Tarabayennakanto ti Espiritu kadagiti dalan ti kinalinteg ken talna, a mangiturong kenka iti agnanayon a biag a kadennam ti Amam iti Langit ken ni Jesucristo.

Maikari a Pannakiranud

Kas panagsaganam para iti sakramento iti tunggal lawas, maaddaanka iti gundaway a mangamiris iti biagmo ken agbabawi kadagiti basbasolmo. Saan a kasapulan nga agbalinka a perpekto tapno makiranudka iti sakramento, ngem nasken nga addaanka iti espiritu ti kinapakumbaba ken panagbabawi iti pusom. Tunggal lawas nasken nga agsaganaka para iti dayta sagrado nga ordinansa nga addaan iti nasneban a puso ken agbababawi nga espiritu (kitaen iti 3 Nephi 9:20).

No umasidegka iti sakramento nga addaan panagraem ken kinapasnek a pakaikarianna, agbalin daytoy a linawas a gundaway para iti panangamiris iti bagi, panagbabawi, ken panagidaton manen—maysa a pagtaudan ti pigsa ken kanayon a panangipalagip iti Pannubbot ti Mangisalakan.

Dagiti mainayon a reperensia: 1 Taqa Corinto 11:23–29; Moroni 4–5; DkK 20:75–79; 27:2

Kitaen met iti Pannubbot ni Jesucristo; Katulagan

Sakripisio

Ti agsakripisio ket mangisuko iti maysa a banag nga ipatategtayo para iti pagsayaatan ti maysa a banag a dakdakkal ti pateгна. Kas Sasanto iti Ud-udina nga Aldaw, addaantayo iti gundaway a mangisakripisio kadagiti nailubongan a banag para iti Apo ken iti pagarianna. Nasken a natallugod dagiti miembro ti Ti Simbaan ni Jesucristo dagiti Santo iti Ud-udina nga Aldaw nga agaramid iti ania man a sakripisio nga idawat ti Apo. No saan a maidawat kadaytoy nga agaramid kadagiti sakripisio, saantayo a mapadur-as iti kaano man ti pammati a kasapulan para iti agnanayon a pannakaisalakan.

Ti Pannubbot ni Jesucristo ti naindaklan ken agnanayon a sakripisio iti sentro ti ebanghelio (kitaen iti Alma 34:8–16). Sakbay nga impatungpal ti Mangisalakan ti Pannubbot, insakripisio dagiti naitulag a tattaona dagiti animal a kas simbolo ti sakripisiona. Daytoy a kannawidan ti nangtulog kadakuada a mangpadadaan iti Pannubbot (kitaen iti Moises 5:4–8). Ti bilin

a mangidaton kadagiti isakripisio nga animal ket naggibus iti ipapatay ni Jesucristo. Iti Simbaan iti agdama, makiranudtayo iti sakramento kas panglaglagip iti pangsubbot a sakripisio ti Mangisalakan.

Kas pangnayon iti pananglaglagip iti pangsubbot a sakripisio ni Jesucristo, nasken nga idatontayo ti bukodtayo a sakripisio: nasneban a puso ken napnuan babawi nga espiritu. Kinuna ti Mangisalakan: “Saanyon nga idaton pay kaniak ti agayus a dara; wen, maisardengen ti panagidatonyo ken dagiti napuoran a sagsagutyoy. . . . Ket idatonyo kaniak a daton ti nasneban a puso ken napnuan babawi nga espiritu. Ket asino man nga umay kaniak nga addaan iti nasneban a puso ken napnuan babawi nga espiritu, buniagak iti apuy ken iti Espiritu Santo” (3 Nephi 9:19–20).

Ti maaddaan iti nasneban a puso ken napnuan babawi nga espiritu ket panagbalin a napakumbaba ken nakasagana nga umawat iti pagayatan ti Dios ken iti balakad dagiti inawaganna a mangidaulo iti Simbaanna. Kayatna pay a sawen ti panangrikna iti nalaus a panagladingit ken napudno a tarigagay nga agbabawi. Inyunay-unay ni propeta Lehi ti kinapateg ti panangidaton iti daytoy a sakripisio: “Adtoy, indaton ni [Cristo] ti bagina a pangsubbot iti basol, a mangsungbat iti pagpatinggaan ti linteg kadagiti amin a naaddaan iti nasneban a puso ken napnuan babawi nga espiritu; ket awan ti sabali a makasungbat iti pagpatinggaan ti linteg” 2 Nephi 2:7). No ditayo idaton ti sakripisio nga addaan nasneban a puso ken napnuan babawi nga espiritu, ditayo naan-anay a maawat dagiti bendision a sumangbay babaen ti Pannubbot.

No natallugodka nga agsakripisio kas iti imbilin ti Apo, awatennakanto Isuna. Insurona: “Amin dagiti makaammo a napudno ti panagpuspusoda, ken napakumbaba, ken sibababawi ti espirituda, ken sitatallugod a mangtungpal kadagiti katulaganda babaen ti sakripisio—wen, tunggal sakripisio a siak, ti Apo, ibilinkonto—awatek ida” (DkK 97:8). Addaan iti agnayanon a pannirigan, makitam a ti panangisukom kadagiti banag ti lubong ket saan a talaga a sakripisio. Nain-indaklan

Sangapulo a Bilin

dagiti bendision nga awatem ngem iti ania man a banag nga isukom.

Dagiti mainayon a reperensia: Mateo 19:16–22; DkK 59:8

Kitaen met iti Pannubbot ni Jesucristo; Ayat; Panagtungpal; Panagbabawi; Sakramento; Serbisio

Sangapulo a Bilin

Dagiti Sangapulo a Bilin ti agnanayon a pagbatayan ti ebanghelio a kasapulan para iti pannakaitan-oktayo. Impalgak ti Apo dagitoy ken ni Moises kadagiti nagkauna a panawen (kitaen iti Exodo 20:1–17), ken insaona manen dagitoy kadagiti paltiing iti ud-udina nga aldaw (kitaen iti DkK 42:18–29; 59:5–13; 63:61–62). Dagiti Sangapulo a Bilin ket napateg a paset ti ebanghelio. Ti panagtungpal kadagitoy a bilin ket mangted iti dalan para iti panagtungpal kadagiti dadduma pay a pagbatayan ti ebanghelio.

Ti sumaganad a panangamiris iti Sangapulo a Bilin ket iramanna dagiti ababa a pannakailawlawag ti no kasano a maituloy a mayaplikar dagitoy iti biagtayo iti agdama:

1. “Awan ti sabali a diosmo iti sangok” (Exodo 20:3). Nasken nga aramidentayo “amin a banag a naitalimudok dagiti mata[tayo] iti dayag ti Dios” (DkK 82:19). Nasken nga ayaten ken pagserbiantayo ti Apo iti amin a pusotayo, kabaelan, panunot, ken pigsa (kitaen iti Deuteronomio 6:5; DkK 59:5).
2. “Dika mangaramid iti maipaay kenka a ladawan a kinitikitan” (Exodo 20:4). Iti daytoy a bilin, ilunod ti Apo ti panagrukab kadagiti didiosen. Adu a kita ti panagrukab iti didiosen. Adda dagiti tao a saan nga agtamed iti sango dagiti nakitikitan a ladawan wenno estatua ngem ketdi sinukatanda ti sibibiag a Dios iti dadduma pay a didiosen, kas iti kuarta, material a sanikua, kapanunotan, wenno pannakaidaydayaw. Iti biagda, “ti kinabaknangda ti diosda”—dios a “mapukawto met a kas kadakuada” (2 Nephi 9:30).

3. "Dika aramaten iti barengbareng ti nagan ni Jehova" (Exodo 20:7). Para iti pannakailawlawag daytoy a bilin, kitaen iti "Panagbassawang," dagiti panid 119–20.
4. "Laglagipem ti aldaw a panaginana tapno santificarem" (Exodo 20:8). Para iti pannakailawlawag daytoy a bilin, kitaen iti "Sabbath," dagiti panid 194–96.
5. "Dayawem ni amam ken ni inam" (Exodo 20:12). Daytoy ti bilin nga agtalinaed nga adda bisana uray no nata-
engantayon. Nasken a kankanayon nga agsapultayo kadagiti wagas a pakadayawantayo kadagiti nagannak kadatayo.
6. "Dika mamapatay" (Exodo 20:13). Para iti pannakailawlawag ti no kasano a mayaplikar daytoy a bilin kadagitay naidawat a mapan iti gubat, kitaen iti "Gubat," dagiti panid 54–55.
7. "Dika makiabig iti dika asawa" (Exodo 20:14). Iti maysa a paltiing iti ud-udina nga aldaw, inlunod ti Apo saan laeng ti pannakiabig ngem ti "ania man a kaarngina" (DkK 59:6). Ti pannakinaig iti seks ti baro ken balasang [fornication], pannakinaig iti seks ti agpada a babai wenno agpada a lalaki [homosexuality], ken dadduma pay a seksual a basol ket panaglabsing iti maikapito a bilin. Para iti mainayon a pannakailawlawag, kitaen iti "Kinadalus ti Dayaw," dagiti panid 77–82.
8. "Dika agtakaw" (Exodo 20:15). Ti panagtakaw ket maysa a kita ti kinaulbod. Para iti pannakailawlawag ti kina-
pudno, kitaen iti panid 85.
9. "Dika agsaksi iti ulbod a maibusor iti padam a tao" (Exodo 20:16). Ti panagsaksi iti ulbod ket sabali pay a kita ti kinaulbod. Para iti pannakailawlawag ti kina-
pudno, kitaen dagiti panid 85–86.
10. "Dika agagum" (Exodo 20:17). Ti panagagum, wenno panagilem iti maysa a banag a kukua ti sabali, ket makadadael iti kararua. Mabalín daytoy a dadaelen ti panu-
nottayo ken mangyeg kadatayo iti agtultuloy a kinaawan

Satanas

ragsak ken kinaawan pannakapnek. Masansan a mangiturong daytoy iti dadduma pay a basol ken iti pakailumloman iti utang a kuarta.

Nupay kaaduan a nakalista iti Sangapulo a Bilin dagiti banag a *nasken a saantayo* nga aramidén, dagitoy pay ti mangibagi kadagiti banag a *nasken* nga aramidéntayo. Ginupgop ti Mangisalakán ti Sangapulo a Bilin iti dua a pagbatayan—ayat para iti Apo ken ayat para kadagiti pada a tao:

“Ayatem ti Apo a Diosmo iti amin a pusom, ken iti amin a kararuam, ken iti amin nga isipmo.

“Daytoy ti umuna ken dakkel a bilin.

“Ket ti maikadua isu umasping kenkuana, Ayatem ti padam a tao a kas iti bagim” (Mateo 22:37–39).

Dagiti mainayon a reperensia: Mosiah 12:33–36; 13:11–24

Kitaen met iti Kinawaya nga Agpili; Kinadalus ti Dayaw; Kinapudno; Panagtungpal; Panagbassawang; Panagraem; Sabbath; Gubat; Panagrukbab

Satanas

Ni Satanás, a maawagan pay iti kabusor wenno sairo, ket kabusor ti kinalinteg ken dagiti agkalikagum a sumurot iti Dios. Isu ket espiritu nga anak ti Dios a naminsan idi a maysa nga anghel nga “addaan iti turay iti imatang ti Dios” (DkK 76:25; kitaen met iti Isaias 14:12; DkK 76:26–27). Ngem iti Konseho iti Langit sakbay daytoy a biag, ni Lucifer, nga awag idi ken ni Satanás, ket nagalsa a maibusor iti Nailangitan nga Ama ken iti plano ti pannakaisalakán. Iti daytoy a panagalsa a maibusor iti Dios, ni Satanás “pinanggepna a dadaelen ti kinawaya ti tao nga agpili” (Moises 4:3). Kinunana: “Subbotek amin a sangkatawan, tapno awan ti mapukaw nga uray no maysa a kararuam, ket awan duadua nga aramidek; gapuna itdem ti panagraemmo” (Moises 4:1).

Inallukoy ni Satanás ti “apagkatlo ti pangen ti langit” tapno umadayoda manipud iti Ama (DkK 29:36). Kas bunga daytoy a yaalsa, napapanaw ni Satanás ken dagiti pasurotna manipud iti sidong ti Dios ken napaidaman iti bendision nga umawat iti

pisikal a bagi (kitaen iti Apocalipsis 12:9). Napaidamanda pay iti gundaway nga umawat iti ania man a tawid iti pagarian ti gloria.

Palugodan ti Nailangitan nga Ama ni Satanas ken dagiti pasurot ni Satanas a mangsulisog kadatayo kas paset ti padas-tayo iti mortalidad (kitaen iti 2 Nephi 2:11–14; DkK 29:39). Gapu ta ni Satanas “kalikagumanna ti pannakaitebbang ti amin a tao a kas kenkuana” (2 Nephi 2:27), padasenna ken dagiti pasurotna ti mangyaw-awan kadatayo manipud iti kinalinteg. Iturongna ti kadagsenan a pannuppiatna kadagiti kapapatgan nga aspeto ti plano ti panagragasak ti Nailangitan nga Ama. Kas pagarigan, kalikagumanna ti saan a mamati iti Mangisalakan ken iti priesthood, pagduaduana ti pannakabalin ti Pannubbot, ballikugenna ti paltiing, ken singaennatayo manipud iti kinapudno, ken suppiatenna ti kaadda ti sungsungbatan ti tunggal tao. Gandatenna ti mangpakapuy iti familia babaen iti panangdadaelna iti panagginnusto ti babai ken lalaki iti tunggal maysa, panangitandudona kadagiti seksual a pannakinaig iti ruar ti kallaysa, pananguyawna iti panagkallaysa, ken pananglap-pedna iti panaganak dagiti nagkallaysa a nataengan a mangpapatnor no kaskasano kadagiti ubbing iti kinalinteg.

Nasken a saanka a sumuko kadagiti pannulisog ni Satanas. Addaanka iti pannakabalin iti kaunggam tapno pumili iti nasa-yaat imbes a ti dakes, ken kanayon a makiddawmo ti tulong ti Apo babaen ti kararag. (Kitaen iti “Sulisog,” dagiti panid 207–8.)

Dagiti mainayon a reperensia: Isaias 14:12–17; 1 Nephi 15:23–24; 2 Nephi 2:16–18; Moroni 7:12; DkK 10:5; 29:36–40, 46–47; 76:25–29

Kitaen met iti Kinawaya nga Agpili; Basol; Sulisog

Seksual nga Imoralidad (*Kitaen iti Kinadalus ti Dayaw*)

Serbisio

Agtarigagay dagiti pudno a disipulo ni Cristo nga agserbi kadagiti adda iti aglawlawda. Kinuna ti Mangisalakan “Gapu

itoy mailasindanto a dakayo ti adalak, no adda ayatyo iti maysa ken maysa" (Juan 13:35).

Idi nabuniaganka, nakitulagka nga awatem ti nagan ni Jesucristo iti bagim. Inlawlawag ni propeta Alma daytoy a katulagan iti maysa a grupo dagiti baro a napasurot a nagtarigagay a mabuniagan. Napaliwna a ti tarigagayda nga "umay iti salinong ti Dios" ket mangiraman iti kinatallugod a mangted iti napnuan kaipapanan a serbisio—tapno "makipagbaklay iti imet ti tunggal maysa tapno lumag-anda," tapno "makipagladngit kadagiti agladladingit," ken tapno "manglinglingay kadagiti makasapul iti pannakalinglingay" (Mosiah 18:8–9).

Bayat ti panagkagumaam nga agserbi kadagiti dadduma, kitaem ti Mangisalakan a kas pagwadam. Nupay immay iti daga a kas Anak ti Dios, sipapakumbaba a nagserbi iti amin nga adda iti aglawlawna. Impakdaarna, "Kadakayo siak ti kasla agserbi" (Lucas 22:27).

Nagusar ti Mangisalakan iti pangngarig tapno isurona iti kinapateg ti panagserbi. Iti pangngarig, nagsubli Isuna iti daga iti dayagna ken inlasinna dagiti nalinteg manipud kadagiti nandangkes. Kadagiti nalinteg kinunana: "Umaykayo, bendito ni Amak, tawidenyo ti pagarian a naisagana kadakayo nanipud idi pannakabangon ti lubong: Ta nagbisinak, ket inikkandak ti kanen: nawawak, ket inikkandak ti inumen: naggangannaetak, ket pinagdagusdak: lamolamoak, ket kinawesandak: nagsakitak, ket kinablaawandak: nagianak idiy pagbaludan, ket immaykayo kaniak" (Mateo 25:34–36).

Dagiti nalinteg, a nasdaaw iti daytoy a panagipakdaar, sinaludsodda: "Apo, kaano ti pannakakitami kenka a mabisbisinan, ket tinaraonandaka? wenno mawaw, ket inikkandaka iti inumen? Kaano ti pannakakitami kenka a ganggannaet, ken pinagdagusdaka? wenno lamolamo, ket kinawesandaka? Ken kaano ti pannakakitami kenka a masakit, wenno idiy pagbaludan, ket immaykami kenka?" (Mateo 25:37–39).

Kalpasanna simmungbat ti Apo, "Gapu iti inaramidyo iti maysa kadagitoy kanunumuan kadagitoy kakabsatko, inaramidyo met kaniak" (Mateo 25:40).

Awisennaka ti Mangisalakan nga itedmo ti bagim iti panagserbi kadagiti dadduma. Awan patinggana dagiti gundawaymo a mangaramid iti dayta. Tunggal aldaw, agsapulka kadagiti wagas a mangparagsak kadagiti puso, mangisao kadagiti nasayaat a balikas, mangipatungpal kadagiti aramid nga agpaay kadagiti dadduma a saanda a kabaelan nga aramiden para iti bagbagida, mangibinglay iti ebanghelio. Agbalin a managawat kadagiti arasaas ti Espiritu, a mangtigtignay kenka nga agserbi. Maamuamto a ti pudno a tulbek iti kinaragsak ket ti agaramid para iti pagragsakan dagiti dadduma,

Dagiti mainayon a reperensia: Mateo 22:35–40; 25:41–46; Lucas 10:25–37; Taga Galacia 5:13–14; Mosiah 2:17

Kitaen met iti Panangngaasi; Ayat

Sigud a Basol

Gapu iti Pannakatnag da Adan ken Eva, amin a tao ket agbiag iti natnag a kasasaad, naisina manipud iti Dios ken makapadas iti pisikal nga ipapatay. Nupay kasta, saantayo a makondena babaen ti aw-awagan ti adu iti “sigud a basol.” Iti sabali a balikas, saantayo nga agsungbat iti basol ni Adan iti Minuyongan ti Eden. Kinuna ni Propeta Joseph Smith, “Mamatikami a madusanto dagiti tao gapu kadagiti bukodda a basol a saan a gapu iti nagbasolan ni Adan” (Pagannurotan ti Pammati 1:2).

Babaen ti Pannubbot, inkaro ti Mangisalakan ti basol iti Minuyongan ti Eden (kitaen iti Moises 6:53). Inikkannatayo iti pammatalged ti panagungar ken ti kari a, maibatay iti kinapudnotayo, makapagsublitayo nga agindeg iti sidong ti Nailangitan nga Amatayo iti agnanayon.

Kitaen met iti Pannakatnag

Silaw ni Cristo

Ti Silaw ni Cristo ket “lawag a tumpuar iti imatang ti Dios a mangpunno iti law-ang.” Daytoy “ti silaw nga adda iti amin

Smith, Joseph Jr.

a banag, a mangted biag iti amin a banag, nga isu ti paglintegan a pakaiwanwanan ti amin a banag” (DkK 88:12–13; kitaen met iti DkK 88:6–11). Daytoy a bileg ket maysa nga impluwensia para iti pagsayaatan iti biag ti amin a tao (kitaen iti Juan 1:9; DkK 93:2). Kadagiti nasantuan a kasuratan, no dadduma maa-wagan ti Silaw ni Cristo iti Espiritu ti Apo, ti Espiritu ti Dios, ti Espiritu ni Cristo, wenko ti Silaw ti Biag.

Nasken a saan a mairiro ti Silaw ni Cristo iti Espiritu Santo. Saan a maysa a kinatao daytoy, a kas iti Espiritu Santo. Ti impluwensiana ket mangiturong kadagiti tao a mangsapul iti pudno nga ebanghelio, agpabuniag, ken umawat iti sagut ti Espiritu Santo (kitaen iti Juan 12:46; Alma 26:14–15).

Ti konsensia ket pakaiparangaran ti Silaw ni Cristo, a mangpabalina kadatayo a mangikeddeng iti nasayaat manipud iti dakes. Insuro ni propeta Mormon: “Naited ti Espiritu ni Cristo iti tunggal tao, tapno maammuanna ti nasayaat manipud iti dakes; gapuna, imparangko kadakayo ti wagas a manggeddeng; ta amin a banag a makaawis tapno agaramidka iti nasayaat, ken mangallukoy iti panamati ken Cristo, naibaon babaen iti pannakabalin ken sagut ni Cristo; gapuna maammuanyo iti naan-anay a pannakaammo dagitoy iti Dios. . . . Ket ita kakabsatko, makitak nga ammoyo ti silaw a pakaikeddenganyo, a dayta a silaw ti silaw ni Cristo, kitaenyo ta dikayo agbidut a mangeddeng; ta dayta panggeddengyo ti pakaikednganyonto met” (Moroni 7:16, 18).

Dagitoy mainayon a reperensia: Juan 8:12; Alma 28:14

Kitaen met iti Konsensia; Espiritu Santo

Smith, Joseph Jr. (*Kitaen iti Joseph Smith*)

Stake (*Kitaen iti Panangimatton iti Simbaan*)

Sulisog

Kas iti impadto ni Apostol Pablo, “aldaw a napeggad” dagiti maudi nga aldaw (2 Timoteo 3:1). Nasaknap ken makagargari ti

impluwensia ti kabusor. Ngem kabaalam nga abaken ni Satanas ket maparmekmo dagiti pannulisogna. Inikkannaka ti Nailangitan nga Ama iti sagut ti kinawaya nga agpili—ti bileg a pumili iti nasayaat manipud iti dakes. Mabalinmo nga “ipakumbaba [ti bagim] iti sango ti Apo, ket awagam ti nasantuan a naganna, ken agsalukag ken agkararagka a kanayon, tapno saanka a masulisog iti nalablables ngem iti kabaalam” (Alma 13:28). No sitatallugodka nga agtungpal kadagiti bilin, papigsaennakanto ti Nailangitan nga Amam tapno masarkedam ti pannulisog.

Ti sumaganad a balakad ket matulongannakanto a mangparmek iti sulisog.

Isentrom ti biagmo iti Mangisalahan. Imbalakad ni propeta Helaman kadagiti annakna a lallaki, “Laglagipenyo, laglagipenyo a babaento ti bato ti Mannubbottayo, nga isu ni Cristo, ti Anak ti Dios, a nasken a bangonenyo ti pamuonyo; tapno no yeg ti sairo ti nabileg nga anginna, wen, dagiti gayang iti alipugpog, wen, no amin dagiti uraro ken nabileg a bagyona sumaplit kadakayo, awanto ti bilegna kadakayo a mangirarem iti taaw ni ladingit ken awan inggana a kinaay-ay-ay, gapu iti bato a binangonyo, nga awan duadua a pamuon, ti pamuon a no bangonen dagiti tao saanda a matuang” (Helaman 5:12).

Agkararag para iti pigsas. Idi immay ti nangungar a Mangisalahan kadagiti Nephite, sinuruanna ti ummong: “Masapul nga agannad ken agkararagkayo a kanayon amangan ta masulisogkayo; gapu ta kayatnakayo a tagikuaen ni Satanas, tapno yakayakennakayo a kas iti trigo. Ngarud masapul nga agkararagkayo iti Ama iti naganko” (3 Nephi 18:18–19). Kadagiti ud-udina nga aldaw intedna ti isu met la a balakad: “Kanayon nga agkararagka, tapno agballigika; wen, tapno maparmekmo ni Satanas, ken tapno malibasam dagiti ima dagiti katulongan ni Satanas a mangitandudo iti aramidna” (DkK 10:5).

Agadal kadagiti nasantuan a kasuratan iti inaldaw. No agadalka kadagiti kinapudno ti ebanghelio ket yaplikarmo dagitoy iti biagmo, bendisionannakanto ti Apo iti bileg a mangsarked iti sulisog. Insuro ni Nephi, “Asino man a mangipangag iti balikas ti Dios, ken kumpet a naimbag itoy, saandanto a maungaw;

wenno dinto ida rimbawan dagiti sulisog ken dagiti naranggas a pana ti kabusor tapno mabulsek, a mangiturong kadakuada iti pannakadadael” (1 Nephi 15:24; kitaen met iti Helaman 3:29–30).

Punnuem ti biagmo iti kinaimbag. Aduanka iti nasayaat a pagpilian tapno saan a nasken a makiranudka iti dakes. No punnuem ti biagmo iti kinaimbag, awan ibatim a lugar para iti ania man a banag.

Liklikam dagiti makasulisog a lugar ken kasasaad. Saanmo a nan-anay a maliklikan ti pannulisog, ngem maliklikam dagiti lugar wenno kasasaad a mabalin a pakasulisogam. Maliklikam pay dagiti saan a maitutop a banag kadagiti magasin, libro, television, sine, ken musika ken ti Internet.

Ikagumaanam ti mangaring kadagiti dadduma para iti pagimbagan. Kasakbayan ti panagsagabana iti Minuyongan ti Getsemani, inkararagan ti Mangisalakan dagiti disipulona: “Saanda a taga lubong, a kas kaniak a saanak a taga lubong. Diak dawaten nga ikkatem ida ditoy lubong, no di ket igagam koma ida iti dakes. Saanda a taga lubong, a kas kaniak a saanak a taga lubong. Pasantuem ida iti kinapudno: ti saom isu ti pudno. Kas imbaonnak ditoy lubong, imbaonko met ida ditoy lubong” (Juan 17:14–18). Kas disipulo ni Jesucristo iti ud-udina nga aldaw, mabalinmo ti agyan iti lubong ngem “saanka a taga lubong.” Mainayon pay iti panangliklik mismo iti sulisog, makaaringka kadagiti dadduma pay nga agbiag iti nasayaat ken naimbag a biag. Makaipakitaka iti nalinteg a pagwadan, makapagbalinka a nasayaat a gayyem, makiramanka iti panagserbi iti komunidad, ken, no maitutop, maipangngegmo ti timmekmo a mangsaluad kadagiti ik-ikkan pateg a mainaig iti nadalus a panagbiag.

Iti kaano man dika agduadua kadagiti pangngeddengmo a mangsarked iti sulisog. Ikagumaanam ti mangsurot iti pagwadan ti Mangisalakan, a “naglak-am kadagiti sulisog ngem saanna a dinengngeg ida” (DkK 20:22). Idi sinulisog ni Satanas ni Jesus iti let-ang, saan a pulos nagduadua ti Apo. Alisto ken natibker ti sungbatna: “Pumanawka kaniak, Satanas” (Lucas 4:8). Babaen dagiti nalinteg a panunot, balikas, ket aramidmo, masungbatam

dagiti pannulisog ti kabusor nga addaan iti isu met a natibker a pammati. “Makibakalkayo iti diablo, ket isu agtalawto kadakayo. Umadanikayo iti Dios, ket isu umasidegto kadakayo” (Santiago 4:7–8).

Dagiti mainayon a reperensia: Taga Roma 12:21; Taga Efeso 6:11–17; Santiago 1:12, listababa b; DkK 23:1; 31:12; Moises 1:12–22

Kitaen met iti Kinawayan nga Agpili; Konsensia; Panagayuno ken dagiti Daton iti Panagayuno; Espiritu Santo; Silaw ni Cristo; Panagbabawi; Satanas

Tabako (*Kitaen iti* Word of Wisdom)

Talna

Adu a tao ti mangipagarup a ti talna ket kaawan ti gubat. Ngem makarikatayo iti talna uray iti panawen ti gubat, ken mabalin nga awan ti talna kadayo uray no awan ti mapasasamak a gubat. Ti kaawan laeng ti riri ket saan nga umdas a mangisangbay iti talna iti puspusotayo. Sumangbay ti talna babaen ti ebanghelio—babaen ti Pannubbot ni Jesucristo, ti panagserbi ti Espiritu Santo, ken ti bukodtayo a kinalinteg, napudno a panagbabawi, ken napasnek a panagserbi.

Uray no nariribuk ti lubong iti aglawlawmo, maawatmo ti bendision ti akin-uneg a talna. Daytoy a bendision ket agtultuloyto kenka bayat ti panagtalinaedmo a napudno iti pammaneknekmo maipapan iti ebanghelio ken bayat ti pananglaglagipmo nga ayayaten ken bambantayandaka ti Nailangitan nga Ama ken ni Jesucristo.

Mainayon pay iti pannakariknam a mismo iti talna, makapagbalinka nga impluwensia ti talna iti pamiliam, iti komunidadmo, ken iti lubong. Agtrabahoka para iti talna no agtungpalka kadagiti bilin, mangted iti serbisio, ipateg dagiti miembro ti familia ken kaarruba, ken ibinglay ti ebanghelio. Agtrabahoka para iti talna no tumulongka a mangpagin-awa iti panagsagaba ti sabali.

Dagiti sumaganad a balikas ti Mangisalakan ket mangisuro kadayo no kasano a mapasasantayo ti talna nga isangbay ti ebanghelio:

“Ti Mangliwliwa, ti Espiritu Santo, nga ibaonto ni Ama iti naganko, isu isuronanto kadakayo dagiti amin a banag, ket ipalagipnanto kadakayo dagiti isu amin nga imbagak kadakayo.

“Ti talna ibatik kadakayo, ti talnak itdek kadakayo: saan a kas iti panangited ti lubong, ti panangitedko kadakayo. Saan koma nga agpulkok ti pusoyo, ken di agbuteng.” (Juan 14:26–27).

“Dikayo agbuteng nga agaramid iti nasayaat, annakko, ta ania man nga imulayo, kastanto met ti apitenyo; ngarud no agmulakayo iti nasayaat agapitkayonto met iti nasayaat a gung-gona.

“Ngarud dikayo agbuteng, bassit a pangen; agaramidkayo iti nasayaat; bay-anyo nga agtipon ti daga ken ti impierno a mangbusor kadakayo; ta no nabangonkayo iti batok, saanda nga agballigi.

“Adtoy, saankayo a kedngan; mapankayon ket saankayon nga agbasol pay; aramidenyo a sipaparbeng ti aramid nga imbilinko kadakayo.

“Kitaendak iti tunggal panunot; saankayo nga agduadua, saankayo nga agbuteng.

“Imutektekanyo dagiti sugat a naipalay iti bakrangko, ken kasta met ti nagnaan dagiti lansa kadagiti dakulap ken dapanko; agbalinkayo a napudno, tungpalenyo dagiti bilinko, ket tawidenyonto ti pagarian ti langit” (DkK 6:33–37).

“Dagitoy insaok idi kadakayo, tapno adda koma talnayo kaniak. Ditoy lubong addanto rigatyo: ngem mananginanamakayo; siak pinarmekko ti lubong” (Juan 16:33).

No laglagipem ti Mangisalakan ken sumurotka Kenkuana, sipupudno a makainanamaka. Makapadaska iti pudno, manayon a talna iti amin a panawen. Makasarakka iti namnama kadagiti umuna a balikas ti Mangisalakan kadagiti disipulona kalpasan ti Panagungarna: “Talna koma kadakayo” (Juan 20:19).

Mainayon a reperensia: DkK 59:23

Kitaen met iti Panangngaasi; Espiritu Santo; Namnama; Jesucristo; Ayat; Serbisio; Gubat

Telestial a Pagarian (*Kitaen iti Dagiti Pagarian ti Gloria*)

Terrestrial a Pagarian (*Kitaen iti Dagiti Pagarian ti Gloria*)

Tsaa (*Kitaen iti Word of Wisdom*)

Umuna a Pangulueng (*Kitaen iti Panangimaton iti Simbaan; Dagiti Propeta*)

Utang

Babaen ken ni Propeta Joseph Smith, naminsan nga imbaga ti Apo iti maysa a grupo dagiti Santo, “Pagayatak a bayadanyo amin nga utangyo” (DkK 104:78). Manipud pay kadagiti nagkauna nga aldaw ti Simbaan, inulit-ulit a binallaagandatayo dagiti propeta ti Apo a liklikantayo ti pannakaadipen iti utang.

Maysa kadagiti kadakkelan a peggad ti panagutang ket ti interes a mainayon iti daytoy. Sumagmamano a porma ti panagutang, kas koma credit card, ti adda nangato nga interesna. Apaman a siutangka, matakuatam nga awan asina dayta nga interes. Agtultuloy a maurnong daytoy, ania man ti kasasadam—empleadoka man wenno awan trabahom, nasalun-atka man wenno masakitka. Di kaano man umawan daytoy agingga a di mabayadan ti utang. Saanka koma a maallilaw kadagiti maidiaya a pautang, uray no kasla pagbalinenda a makaallukoy ti pautang babaen ti panangikarida iti ababa nga interes wenno awan interesna pay laeng iti maysa a paset ti panawen.

Kitaem ti kasasaad maipapan ti pakaseknam iti kuarta. Disiplinaem ti bagim kadagiti panagatangmo, a liklikam ti umutang agingga iti kabaalam. Iti kaaduanna a kasasaad, maliklikam

Visiting Teaching

ti umutang babaen ti nainsiriban a panangimatonmo kadagiti pamataudam. No makautangka iti umdas a gatad tapno pang-gatangmo iti maysa a disente a balay wenno pangileppasmo iti adalmo, agtrabahoka tapno mabayadam a dagus agingga a mabalín ket wayawayaam ti bagim manipud iti pannakaadipen. No nabayadamon dagiti utangmo ken nakaurnongkan iti kuarta, maisaganakanto para kadagiti parikut maipapan iti pakaseknan iti kuarta a mabalín a sumangbay kenka. Addaan-kanto iti pagkamangan para iti pamiliam ken talna iti pusom.

Dagiti mainayon a reperensia: Lucas 16:10–11; DkK 19:35

Visiting Teaching (*Kitaen iti Relief Society*)

Ward (*Kitaen iti Panangimaton iti Simbaan*)

Welfare

Addaan ti tunggal miembro ti Simbaan iti dua a kangrunaan a pagrebbengan iti welfare: agbalín nga agpannurray iti bukod a kabaelan ken mangaywan kadagiti napanglaw ken agkasapulan.

Addaan dagiti nagannak iti sagrado a pagrebbengan a mangkita iti pisikal ken naespirituan a pagimbagan dagiti anakda. Bayat ti panagdakkel dagiti ubbing, agbalinda nga adadda a responsable para iti bukodda a pagimbagan. Nasken a suruan ida dagiti nagannak kadagiti kangrunaan a pagbatayan ti welfare, a mangtulong kadakuada nga agbalín a mapagpannurray iti bukodda a kabaelan ken mangipaay iti kasapulan dagiti bukodda a pamilia iti masakbayan. Mabalín pay nga ited dagiti nagannak dagiti gundaway a mangtulong a mangaywan kadagiti nakurapay ken agkasapulan.

No maysaka a nataengan a miembro ti Simbaan, direkta a mayaplikar kenka ti sumaganad a sibubukel a balakad. No maysaka nga agtutubo a lalaki wenno babai, kangrunaan a mayaplikar met kenka daytoy a balakad, uray no agpannurrayka nga ad-dda pay laeng kadagiti nagannak kenka.

Panagbalin a Managpannuray iti Bukod a Kabaelan

Ti pagrebbengan para iti pagimbagam ti pannakilangen, karirikna, kinaespirituan, bagi, ken ekonomia ket agpannuray nga umuna iti bagim, maikadua iti pamilyam, ken maikatlo iti Simbaan. Babaen ti pammaregta ti Apo ken babaen dagiti bukodmo nga aramid, nasken nga ipaayam ti bagim ken ti pamilyam kadagiti naespirituan ken naindagaan a kasapulan ti biag.

Nasaysayaat a kabaelan ti mangaywan iti bagim ken ti pamilyam no mapagpannurayka iti bukodmo a kabaelan. Nakasaganaka nga agibtur kadagiti panawen ti rigat a saanka nga agpannuray kadagiti dadduma.

Mabalinmo ti agpannuray iti bukodmo a kabaelan babaen ti (1) pananggun-od kadagiti gundaway iti edukasion; (2) panagsanay kadagiti nasayaat a pagbatayan ti nutrision ken kinamagdalalus; (3) panagsagana ken pananggun-od iti maitutop a pagtrabahuan; (4) panagurnong iti abasto a taraon ken aruaten no ipalubos ti linteg; (5) nainsiriban a panangtarawidwid kadagiti pamataudam, agraman ti panagbayad kadagiti apagkapullo ken daton ken panangliklik iti panagutang; ken (6) panangpadur-as iti pigsa a mainaig iti naespirituan, nainriknaan, ken pannakilangen.

Tapno agbalinka a mapagpannuray iti bukod a kabaelan, nasken a natallugodka nga agrabaho. Binilinnatayo ti Apo nga agrabaho (kitaen iti Genesis 3:19; DkK 42:42). Ti nadayaw a trabaho ket kangrunaan a pagtaudan ti ragsak, pateg iti bagi, ken panangrang-ay.

No saanmo a kabaelan a magun-od dagiti kangrunaan a kasapulam babaen ti bukodmo a panagbannog wenna ti suporta dagiti miembro ti pamilya, mabalin a matulongannaka ti Simbaan. Kadagitoy a kasasaad, masansan a mangipapaay ti Simbaan kadagiti pamataudan a pangtulong iti panagbiag tapno mangtulong kenka ken ti pamilyam nga agbalin manen a mapagpannuray iti bukod a kabaelan.

Panangaywan kadagiti Nakurapay ken Agkasapulan

Kanayon a binilin ti Apo dagiti taona nga aywananda dagiti nakurapay ken agkasapulan. Kinunana, “Nasken a sarungkaranyo dagiti nakurapay ken makasapul ket ipaayyo ti kasapulanda” (DkK 44:6). Imbilinna pay, “Laglagipenyoy iti amin a banag dagiti nakurapay ken agkasapulan, dagiti masak-sakit ken agsagsagaba, ta isu a di mangaramid kadagitoy a banag, saan nga isu ti disipulok” (DkK 52:40).

Mabalinyo nga aywanan dagiti nakurapay ken agkasapulan iti adu a wagas. Maysa a napateg a wagas ket babaen ti panagayuno ken panangted kadagiti daton iti panagayuno, nga usaren ti bishop wenno branch president a pangtulong kadagiti miembro ti ward wenno branch nga agsagsagaba iti kinakurapay, sakit, wenno dadduma pay a pagrigatan. Mabalimmo pay ti mangted iti orasmo ken mangibinglay kadagiti talentom. Makapagserbika kadagiti awanan pagtaengan, baldado, balo, ken dadduma pay iti karruba ken komunidadmo.

Kas nayon iti panangted iti panangaywan a lokal wenno individual para kadagiti agkasapulan, tumultulong ti Simbaan iti sapa sap a sangalubongan kadagiti tao, ania man ti pammaitida, nga agsagsagaba kadagiti epekto dagiti kadawyan a kalamidad, kinakurapay, sakit, ken dadduma pay a pagrigatan. Mangipapaay ti Simbaan kadagiti makatulong iti biag a pama-taudan a mangtulong kadagiti pamilya ken individual a makalungaw ken makapagtrabaho agingga a makapagpannurayda iti bukodda a kabaelan. Dagiti donasion iti Perpetual Education Fund ti Simbaan ket mangipapaay kadagiti wagas para kadagiti napanglaw a Santo iti Ud-udina nga Aldaw tapno maituloyda ti panagadalda. Sitatallugod nga it-ited dagiti Church-service missionary dagiti panawen ken sanikuada tapno mapasayaat ti kabaelan nga agbasa ken agsurat, mangitandudo iti salun-at, ken mangipaay iti panagsanay wenno training.

Dagiti mainayon a reperensia: Santiago 1:27; Jacob 2:17-19; DkK 42:31; 104:15-18

Kitaen met iti Panagayuno ken dagiti Daton iti Panagayuno; Serbisio

Word of Wisdom

Ti Word of Wisdom ket linteg ti salun-at nga impalgak ti Apo para iti pagsayaatan ti bagi ken espiritutayo. Iti daytoy a paltiang, a nairekord iti benneg 89 ti Doktrina ken Katulagan, imbaga ti Apo kadatayo no ania dagiti taraon a nasayaat a ka-mentayo ken no ania dagiti sunstansia a saan a nasayaat para kadagiti bagitayo. Inkarina dagiti naespirituan ken pisikal a bendision iti panagtungpaltayo iti Word of Wisdom.

Iti Word of Wisdom, bilinennatayo ti Apo a saantayo nga agipauneg kadagiti sumaganad a sustansia iti bagitayo:

- Dagiti makabartek nga inumen (kitaen iti DkK 89:5–7).
- Tabako (kitaen iti DkK 89:8).
- Tsaan ken kape (kitaen iti DkK 89:9; insuro dagiti propeta iti ud-udina nga aldaw a ti balikas a “napudot nga inumen” ket maitudo iti tsaan ken kape).

Ania man a makadangran nga igagara dagiti tao nga ipauneg kadagiti bagida ket saan a maitunos iti Word of Wisdom. Nangnangruna a pumudno daytoy kadagiti ilegal a druga, a makadadael kadagiti nairuamen kadagitoy. Naan-anay nga umadayoka kadagitoy. Saanmo a padasen dagitoy. Ti nalabes a panagusar kadagiti naireseta nga agas ket mangiturong pay iti makadadael a pannakairuam.

Impakdaar ti Apo a nasayaat dagiti sumaganad a taraon para kadagiti bagitayo:

- Dagiti nateng ken bungbunga, a nasken a maaramat “a siaannad ken siyayaman” (kitaen iti DkK 89:10–11).
- Ti lasag “dagiti ayup ken dagiti tumatayab,” a “sagpaminsan koma ti pannakaaramatda” (kitaen iti DkK 89:12–13).
- Dagiti bukbukel kas iti trigo, bagas, ken, oat, ket isu dagiti “taraon ti biag” (kitaen iti DkK 89:14–17).

Dagiti Bendision iti Panagtungpal iti Word of Wisdom

Kadagiti agtungpal iti Word of Wisdom, inkari ti Apo:

“Amin a santo a makalagip a mangsalimetmet ken mangaramid kadagitoy a sao, situtudio a mangtungpal kadagiti bilin, mapasalun-atto ti pusegda ken pata dagiti tulangda;

“Ket makasarakdanto iti sirib ken dakkell a kinabaknang iti pannakaammo, a kas kadagiti nailemmeng a kinabaknang;

“Ket agtaraydanto a di mabannog, ken magnadanto a di agkapsut.

“Ket siak, ti Apo, agkariak kadakuada, a labasanto ida ti mangdadael nga anghel, a kas kadagiti annak ti Israel, ket saananto ida a papatayen” (DkK 89:18–21).

Panangparmek iti Pannakairuam

Ti kasayaatan nga aramidem ket ti naan-anay a panangliklik kadagiti sustansia nga iparit ti Apo iti Word of Wisdom. Ngem no nairuamkan iti ania man kadagitoy a sustansia, makapagbalinka a nawaya manipud iti pannakairuammo. Kabaalam a parmeken ti pannakairuam babaen ti bukodmo a panagkagumaan, ti makabael a pannakabalin ti parabur ti Apo, tulong manipud kadagiti miembro ti familia ken gagayyem, ken pannarabay manipud kadagiti lider ti Simbaan.

Agkararagka para iti tulong, ken aramidem ti amin a kabaalam a mangkedked kadagiti sulisog a dumteng gapu iti pannakairuam. Kayat ti Nailangitan nga Amam nga awatem dagiti bendision a sumangbay manipud iti panagtungpal iti Word of Wisdom, ket papigsaennakanto kadagiti napudno a panagkagumaan a mangaramid iti kasta.

Dagiti mainayon a reperensia: DkK 49:19–21; 59:15–20; 88:124; 89:1–4

Kitaen met iti Panagtungpal; Sulisog

Zion

Aglaon ti Doktrina ken Katulagan iti adu a binatang a nangbilinan ti Apo kadagiti Santo a “kalikagumanyo a yeg ken ipasdek ti pagsayaatan ti Zion” (DkK 6:6; kitaen met iti DkK 11:6; 12:6; 14:6).

Ti balikas a *Zion* ket addaan iti nadumaduma a kaipapanan kadagiti nasantuan a kasuratan. Ti kangrunaan a sapasap a kaipapanan ti balikas ket “ti natarnaw ti panagpuspusona” (DkK 97:21). *Ti Zion ket* masansan a mausar iti kastoy a wagas a manggitudo kadagiti tao ti Apo wenno ti Simbaan ken dagiti stake daytoy (kitaen iti DkK 82:14).

Kadagiti nagkauna nga aldaw daytoy a dispensasion, binalakadan dagiti lider ti Simbaan dagiti miembro a mangbangon iti Zion babaen ti panagdappatda iti akintengnga a lugar. Iti agdama balakadantayo dagiti lidertayo a mangbangon iti Zion sadino man ti pagnaedantayo. Makiddaw kadagiti miembro ti Simbaan nga agtalinaedda kadagiti nakayanakanda a daga ket tumulongda a mangipasdek iti Simbaan idiy. Mabangbangon dagiti adu a templo tapno makaawat dagiti Santo iti Ud-udina nga Aldaw iti intero a lubong kadagiti bendision ti templo.

Ti balikas a *Zion* ket maitudo pay kadagiti naipangruna a disso ti heograpia, kas iti sumaganad:

- Ti siudad ti Enoc (kitaen iti Moises 7:18–21).
- Ti nagkauna a siudad ti Jerusalem (kitaen iti 2 Samuel 5:6–7; 1 Ar-ari 8:1; 2 Ar-ari 9:28).
- Ti Baro a Jerusalem, a mabangonto iti Jackson County, Missouri (kitaen iti DkK 45:66–67; 57:1–3; Pagannurotan ti Pammati 1:10).

Dagiti mainayon a reperensia: Isaias 2:2–3 ; 1 Nephi 13:37; DkK 35:24 ;39:13; 45:68–71; 59:3–4; 64:41–43; 90:36–37; 97:18–28; 101:16–18; 105:5; 115:5–6; 136:31

